

ĐUÔNG THỜI

VĂN HOÁ PHƯƠNG ĐÔNG • MỖI SỐ PHÂN MỘT THẾ GIỚI TẬP 15 (39)

Con người siêu việt
Trần Đức Thảo
TR. 12

Thơ &
người
đẹp
TR. 29-42

Thế nào là
guồng mặt
hoàn hảo?
TR. 88

Nụ hôn
đẹp nhất
thập kỷ
TR. 54

Cây guom thần
của **Vua Lửa**
TR. 60

NXB PHƯƠNG ĐÔNG

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

🏠 **MAXIMARK NHA TRANG**
66 Quang Trung, Nha Trang
🏠 **MAXIMARK CẦN THƠ**
2 Hùng Vương, Cần Thơ

🏠 **MAXIMARK BA THẮNG HAI**
3-3C đường 3/2, quận 10, Tp. Hồ Chí Minh
🏠 **MAXIMARK CỘNG HOÀ**
15-17 Cộng Hoà, quận Tân Bình, Tp. Hồ Chí Minh

CHẾ PHẨM DIỆT CÔN TRÙNG

ALÉ NSC
HÀNG - BẢO MỆNH CHẾT MÈ

Tiêu diệt muỗi gây bệnh sốt rét, sốt xuất huyết, viêm não Nhật Bản
Phòng chống kiến, gián, ruồi gây các bệnh thương hàn, kiết lỵ...

Hiệu lực kéo dài từ 3-4 tháng

Trừ mối hại công trình xây dựng và hệ thống điều hòa tốt nhất

MAP Sedan

MAP PACIFIC VIỆT NAM KCN Amata, Bến Hòa, Đồng Nai - tel: 061 - 3936900 Fax: 061 - 3936906

CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI KIM BỬU NGUYỄN

LYENHER

Địa chỉ: D01.1, tầng 2, chung cư An Phú - 961 Hậu Giang, P11, Q6, TP.HCM

Tel: 08.54062695 - Fax: 08.54062696 - Email: kimbuunguyen@yahoo.com.vn

Chuyên c/cấp sỉ & lẻ các mặt hàng gia dụng, thăm trải sàn+ tấm+ ghép, v.v....thích hợp dùng cho nhà hàng, khách sạn & các đối tác bán buôn. Hàng NK, chế độ hậu mãi cao, đáp ứng mọi yêu cầu của QK.

VC5	BM2	BM5	MEBG	MET123	MET125	QUE KHUẤY SJ311
SB13-1	1421 có nắp	TL5	TL6			
Bình ly P313	Xô XO	H 2 1 9	C 0 0 2	Cây gạt nước	Quét trần 3 mét	Cây lau nhà

ĐƯƠNG THỜI

TẬP 15 (39) MỖI SÓ PHÂN NHẬT THE GIỚI

CHUYÊN ĐỀ VĂN HOÁ VIỆT NAM & THẾ GIỚI

CHỦ BIÊN

PHAN HOÀNG

VỚI SỰ THAM GIA CỦA

AN CHÍ
VÕ NGỌC THÀNH
TRẦN HUIÊN AN
TRẦN KIM TRẮC
PHU SA LỘC
HUỲNH NHƯ PHƯƠNG
NGUYỄN QUANG THIẾU
ĐÌNH CÔNG BẢY
THU TRẦN
NGUYỄN VĂN THIÊN
ĐẠO ĐỨC TUẤN
LÊ QUỐC KỶ
LA VĂN TUẤN
MAI XUÂN LONG
HOÀNG QUỐC TUẤN
DƯƠNG QUỐC ĐỊNH
DƯƠNG THANH XUÂN
LÊ NGỌC MINH

HOA SĨ TRÌNH BÀY

ĐÌNH TẤN LÊ

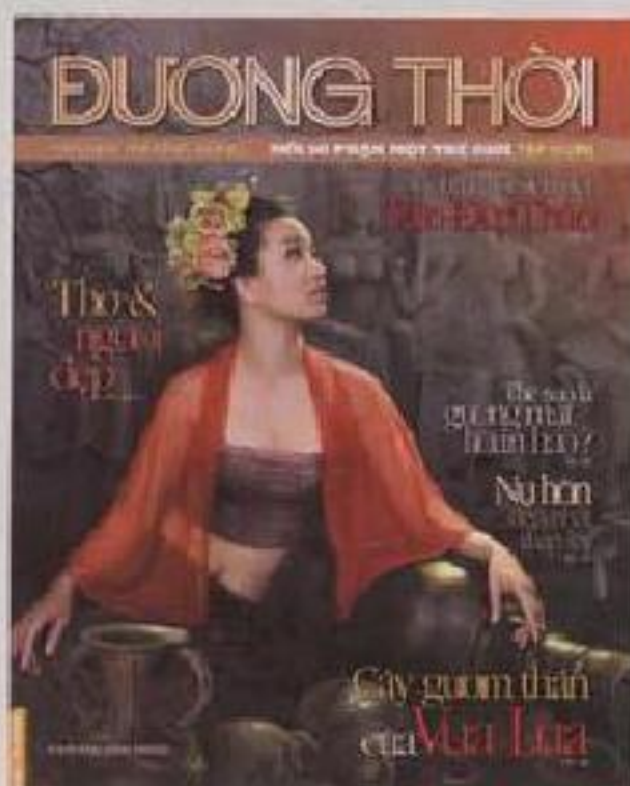
KỸ THUẬT

NGUYỄN ANH TRỌNG
PHAN TẤN KỶ
NGUYỄN ĐĂNG TƯỜNG
THÀNH HUỆ
HỒNG PHƯƠNG VŨ

PHÁT HÀNH - QUẢNG CÁO

HỆ THỐNG SIÊU THỊ **MAXIMARK**
CÔNG TY AN PHONG
03 ĐƯỜNG BA THÁNG HAI, Q.10, TP.HCM
CÔNG TY TRƯỞNG PHÁT
179 LÝ CHÍNH THẮNG, QUẬN 3, TP. HCM

BIA 1: HOA XUÂN
ẢNH: DƯƠNG QUỐC ĐỊNH

Tinh hoa - Tinh cách Việt

- 8- THẮNG GIỀNG
KHÔNG CÒN LÀ THẮNG ĂN CHƠI
- 10- TƯ TƯỢNG TRỌNG DỤNG TRÍ THỨC CỦA
THẦN NHÂN TRUNG
- 12- CON NGƯỜI SIÊU VIỆT TRẦN ĐỨC THẢO
- 17- THỂ HIỆN 30 NĂM 3 NHÁNH LAN RỪNG
- 20- TỨ CHỮ ĐẾN NGHĨA:
VỀ CHỮ PHIÊU, CÁCH, CỦA, XẤM, CHÈO
- 22- ĐỘC ĐÁO BỨC THIÊN LONG VIỆT ĐỎ
- 24- CÔ NÀNG VÔ ĐỊCH BÓNG ĐÁ KIM CHI
- 27- TRUY PHONG-
MỘT HIỆN TƯỢNG THƠ KỲ LA

Chuyên đề: Thơ & người đẹp

- 30- NGƯỜI ĐẸP SÀI GÒN LÀM THƠ
- 35- NĂM THƠ NGUYỄN TIÊU NHẬN THÁP
- 36- NHỮNG BÔNG HOA GIÀU CẢ TÍNH
- 40- NẾU MỘT NGÀY KHÔNG CÓ HOA

60

17

30

40

ĐƯƠNG THỜI

15-17 Cộng Hoà, P.4, Q.Tân Bình, TP.HCM- ĐT: (08)39485558- (08)39485557
Email: duongthoi@gmail.com • nguoiduongthoihcm@yahoo.com

Vòng quanh thế giới

- 44- GATES VỚI GATESGATE
- 46- NHỮNG ĐIỀU THÚ VỊ VỀ BILL GATE
- 48- SỰ TỐN VONG
CỦA CÁC ĐẾ QUỐC TRONG LỊCH SỬ
- 52- VẼ TRANH TRÊN THÂN THỂ PHẢI ĐẸP
- 54- NỤ HÔN ĐẸP NHẤT THẬP KỶ
- 56- 10 VỤ CHUYẾN NHƯỢNG GÂY KINH NGẠC

Khám phá Văn hoá & Khoa học

- 60- CÂY GROOM THẦN CỦA VUA LỬA
- 64- SỰ THẬT VỀ MỐI TÌNH CHÀNG 36 NĂM 80
- 66- HÌNH TƯỢNG BẤT TỬ
CỦA NỮ TƯỚNG HOA MỘC LAN
- 68- VUI BUỒN MC NHÀ HÀNG LÀNG NƯỚNG
- 70- TOP 10 QUANG MẶT ĐẸP NHẤT THẾ GIỚI:
HƯƠNG GIANG
- 72- BEYONCÉ & TAYLOR SWIFT
"THỐNG TRỊ" GRAMMY 2010
- 76- THƠM THO, HỒNG HẢO, ĐA PHÚC LỘC
- 80 DẤU CHÂN SINH THÁI LÀ GÌ?

Kiến thức tiêu dùng

- 82- THÁC THIÊN THẦN
- 84- NGHỆ THUẬT BÀI TRÍ TRONG NHÀ
- 88- THẾ NÀO LÀ AN TOÀN THỰC PHẨM?
- 92- THẾ NÀO LÀ KHUÔN MẶT HOÀN HẢO?
- 94- CHANH VÀ SẮC ĐẸP
- 96- LÂM SAO CHỌN NƯỚC HOA PHÙ HỢP?
- 97- NHỊP CẦU MUA SẮM MAXIMARK

70

Yogurt fruit

Sản xuất tại

CÔNG TY TNHH TM & SX THỰC PHẨM TÂN VIỆT Á
 368/32 Đường TTH-21, HT-44, P. Tân Thới Hiệp, Q. 12, TP. HCM
 Chi nhánh: 54M Đường HT-44, P. Hiệp Thành, Q. 12, TP. HCM
 ĐT: (84-8) 62553850 - 62561355 * Fax: (84-8) 62554138
 Sản xuất theo: TCCS 01/2009/CTY-TVA
 Số CNTC: 1726/2009/CTHCM - CNTC

Thạch Sữa Chua
 Hương Trái Cây

APPETON
WEIGHT GAIN

Sản phẩm của Pháp

GIÚP BẠN TĂNG CÂN HIỆU QUẢ

... AGAPÉ ...
Golden CARE

Sản phẩm của Pháp

Sản phẩm dinh dưỡng đặc biệt
 Giúp tăng cường & phục hồi sức khỏe
 Sản phẩm nuôi ăn qua ống xông

Nhà nhập khẩu và phân phối:
 Công ty Cổ phần Dược - Mỹ phẩm **2K**Ap. 53-55 Điện Biên Phủ, P. Đa Kao, Quận 1, TP. HCM, ĐT: (08) 39105022 - 39103641

Chúc Mừng
Năm Mới
xuân Canh Dần

món ăn tiện lợi, hương vị ngon lành

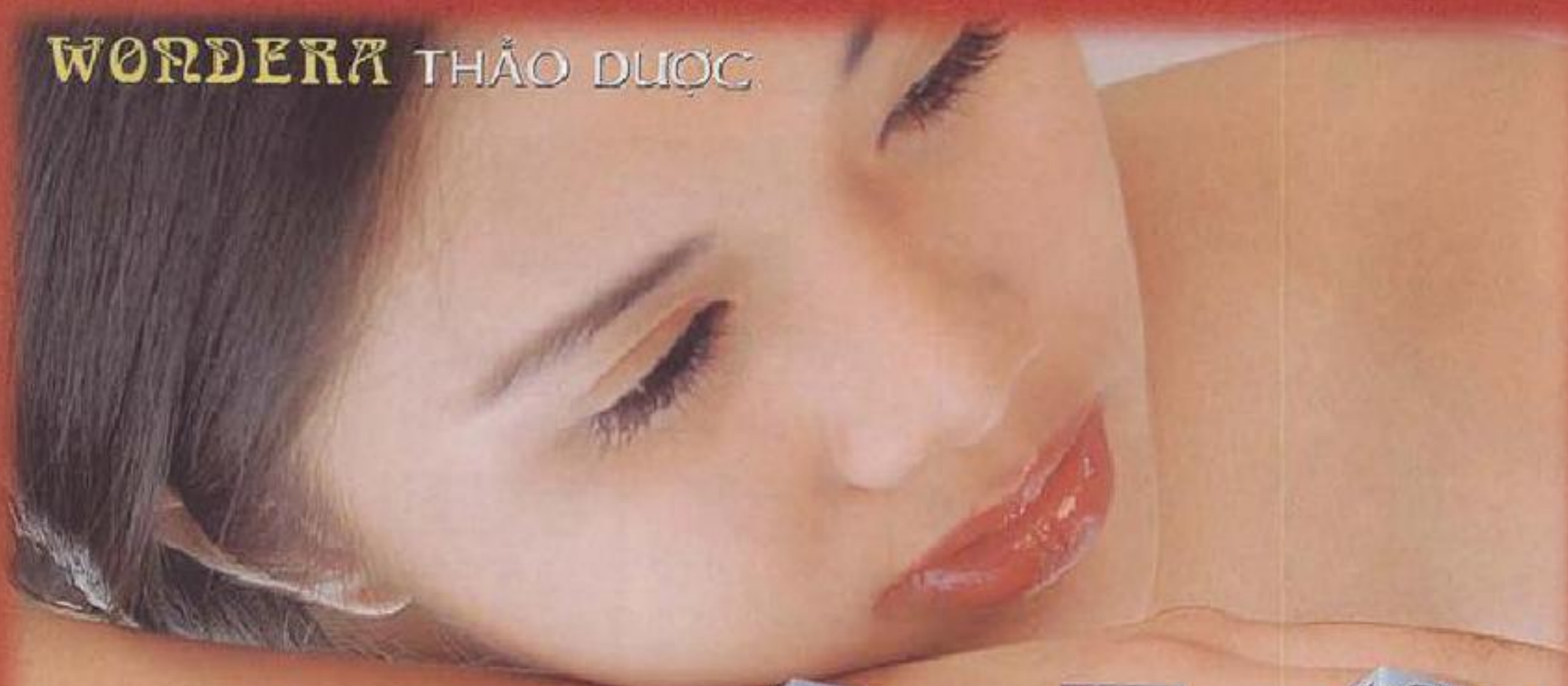
Địa chỉ: A27/12 Quốc lộ 50, Xã Bình Hưng,
Huyện Bình Chánh, TP. HCM

■ ĐT: (848) 3758 0999 ■ Fax: (848) 3758 4795

■ Email: info@tanvietsin.com

CHĂM SÓC & BẢO VỆ LÀN DA CỦA BẠN!

WONDERA THẢO DƯỢC

CÔNG TY TNHH SẢN XUẤT - THƯƠNG MẠI - DỊCH VỤ

THỜI TRANG NGỌC NHÌ

Địa chỉ: 136/38 Lê Đức Thọ - P.6 - Q. Gò Vấp - TP. HCM

Tel: (08) 59.840543 - 39.845244 - 39.845245 - Mobile: 0909.516700

Email: info@congnghenhi@yahoo.com.vn - Web: www.wondera.com

Tinh hoa tính cách Việt

Hai chiều nhạc hai bên "rừng bướm" chập chờn như một bức tranh được bố cục chặt chẽ. Từng cụm ánh sáng lan toả hài hoà, ấm áp. Ca dao Việt hiện lành, rộng lượng như lời mẹ ru với đàn tranh, nhị, tỳ bà... Thân phận cánh cò cánh vạc bay lên trong vũ điệu ánh sáng miên man... Ý tưởng tràn đầy "chất cổ tích" đã làm "mềm" đến từng bức sáo là phong của sân khấu trong tác phẩm *Ca dao Việt* của nghệ sĩ nhiếp ảnh Hoàng Quốc Tuấn. Một cảm nhận đẹp, có lẽ cũng là lời tri ân của người nghệ sĩ dành cho phái đẹp khi đi từ cuộc sống thực tế đến ánh đèn màu trên sân khấu.

Tác phẩm *Ca dao Việt* cũng mở đầu cho chuyên mục **Tinh hoa- tính cách Việt** của *Đương Thời* tân niên 2010, với nội dung phong phú và bổ ích: *Tháng giêng không còn là tháng ăn chơi, Tư tưởng trọng dụng trí thức của Thân Nhân Trung, Con người siêu việt Trần Đức Thảo, Truy Phong- một hiện tượng thơ kỳ lạ, Thế Hiển 30 năm 3 nhánh lan rừng, Cô nàng vô địch bóng đá Kim Chi, Độc đáo bức Thiên Long Việt Đỏ* và đặc biệt là sự lý giải *Về chữ phiêu, các, cửa, xẩm, chèo* hết sức thú vị của học giả nổi tiếng An Chi★

CA DAO VIỆT- ẢNH: HOÀNG QUỐC TUẤN

1. Tháng giêng khởi đầu một năm với bao thay đổi của đất trời.

Mùa bắt đầu sắp xếp lại một chu kỳ vòng quanh: nắng-mưa- khô hạn-bão giông-giá rét...

Hoa cỏ ấp ủ trong lòng đất mẹ một sớm mai chợt bừng tỉnh giấc. Thảm cỏ xanh li ti những mầm mới nhú, đám bẻ con reo vui, sung sướng nhảy cẫng trên núi đồi thảo nguyên bát ngát. Sapa trắng muốt hoa đào trong giá rét. Triển lãm mở sương Đà Lạt, hoa dã quỳ thấp lửa vàng ươm. Rừng cao su Đông Nam bộ đổ rực màu lá non, đám lá già bạc phếch màu thời gian rơi lả tả... cho ai đó cảm nhận đủ đầy lẽ sinh tồn hiển hiện khi qua rừng cao su mùa thay lá.

Ngập ngừng thêm tháng giêng, Việt Nam có chợ hoa khắp mọi miền đất nước. Hoa cỏ trả ơn đời tấm tươi, cứu mang. Người đi chợ hoa mang mùa xuân ra khắp phố. Vui và vui vầy đón năm mới hân hoan. Đám xe thô sơ gặp mùa túc tắc nẻo đường vui. Xe ba gác vi vu với những cội mai vàng rực rỡ. Xe xích lô chậm chậm tiến thời gian cùng đám cúc, hồng, thược dược. Người giàu mua hoa sớm, toàn hoa tươi hoa đẹp. Nghèo mấy, nhà cũng có chậu hoa vạn thọ muộn màng đón xuân, hoặc mua với giá bèo vào khế cuối cùng của phiên chợ; hoặc được một nhà vườn i ới nhờ "xài dùm" ba ngày Tết, bằng không, không có chỗ nào chứa đám hoa bèo dạt mây trôi sau mấy ngày khách chọn chán chê.

2. Tháng giêng không còn là "tháng ăn chơi" với 90% dân số Việt Nam là nông dân như trước kia nữa, vì phong trào công nghiệp hoá, hiện đại hoá. Đâu đâu cũng nhà máy, khu công nghiệp,

ThanhTrà

khu công nghệ cao. Dân chân lấm tay bùn, xem giờ bằng cách nhìn mặt trời qua ngọn tre đã quen dần với những cụm từ giải toả, qui hoạch, tái định cư... Tiễn đến bù ruộng đất biến thành tiện nghi xa lạ trong những ngôi nhà mới xây xa lạ. Chân phải dính bùn đất ngủ mới ngon bên nọc rơm ấp áp ngày đất trở mùa, thoát cái phải giày dép trên nền gạch bóng lộn, rồi nệm ấm chăn êm... Nhiều đêm khó ngủ, chợt nhớ cái thời chưa tiện nghi còn cào gan ruột... Ruộng đất không còn, không nhiều chữ, hàng hà nông dân trẻ bỏ nhà ra phố làm công nhân kiếm sống. Làm công nhân công ty dầu tư nước ngoài giờ giấc sát sao, đi giải quyết cái chuyện ra vô của dạ dày còn phải chờ lấy thẻ, hỏi còn thời gian đâu mà ăn chơi hết tháng giêng. Giấc mơ khoai đậu chợt trở về trong đêm, bụi gỗ chiếc đũa tre lên đầu báo, hiện đại không muốn, lại muốn quay về lạc hậu. Phấn trần với bụi, một bước từ nông dân trở thành công nhân đời mới còn cần lăm lăm những bậc thang ở giữa, từ hiện đại thường gọi là học vấn, trang bị, thích nghi... Chả thế mà cứ lẩn thẩn "đồng sàng dị mộng". Công nhân đời mới ở nhà lầu, uống nước máy, ăn fastfood mà nhớ nhà tranh, con trâu, canh đồng ngai ngái... Và nhớ cả tháng giêng, "tháng huy hoàng" của người nông dân cổ cựu:

Tháng giêng là tháng ăn chơi

Tháng hai trồng đậu tháng ba trồng cà...

3. Ra giêng anh cưới em

Tình yêu chín muồi được neo lại bằng một cái

Tháng giêng không còn là tháng ăn chơi

VUI XUÂN MỚI
ẢNH: HOÀNG QUỐC TUẤN

KHOE SẮC CÙNG XUÂN - ẢNH: HOÀNG QUỐC TUẤN

hẹn. Cái hẹn gần và hợp lý nên khó có cô gái nào không đồng ý. Chờ qua Tết đã. Chuyện yêu đương, dựng vợ gã chồng quan trọng đời người là thế mà còn chờ qua Tết. Chuyện quan trọng nào làm cấp rập, có vẻ như kết quả không khả quan thì dân mình hay hẹn "qua Tết", có nghĩa "ra giêng". Tết mọi người bận lo ăn... Tết nên chuyện được lo cùng không tập trung, không chất lượng. Căn nhà lụp xụp, dột trước xiêu sau, bán đám dưa có tiền để dành, nhà muốn sửa cũng đành hẹn sau Tết. Muốn khởi công nhà mới cũng đợi "ra giêng", không ai cất nhà trong giêng nếu không muốn "bắn cùng cô quạ". Nói là nói vậy thôi, thật ra chuyện kiêng cử có lẽ cũng chỉ để kéo dài cái "dư âm" tháng giêng là tháng ăn chơi; tháng tự thưởng cho mình sau một năm học tập, làm việc nhọc lòng nhọc sức.

Cu kêu mấy lượt cu kêu

Trông cho đến Tết dựng nêu ăn chè

Ngược lại chuyện cái gì cũng đợi "ra giêng" thì hai câu này lại hẹn "vào giêng". Vào giêng là vào Tết, vào Tết có nhiều điều vui và hấp dẫn nên phải "trông". Nói theo kiểu bây giờ là làm ăn, học hành đầu tắt mặt tối quanh năm, ai cũng mong Tết đến để có một kỳ nghỉ dài để xả stress, để tái sản xuất sức lao động; để nấn lại gân cốt sau một thời gian dài làm việc, học tập... xem có còn đủ sức "chiến đấu" hay không. Như đám con trẻ nhà quê hay vùi mua này mua nọ khi thấy má bán heo hoặc kêu cô thương lái quấy nón vô vườn ngó dùm đám cà đám dưa, má thương hoan bình bằng kiểu: "Ừ, Tết mua..."

Dân miền Nam còn có lối thách thức buồn cười liên quan đến Tết. Ví như bị lừa đảo, có người mượn xe anh chạy, anh ngồi chờ từ sáng đến tối mà chẳng thấy người mượn xe quay lại, có người tốt xót lòng xót dạ với chiếc xe bị mất của anh, vậy mà cũng ráng nói thấp nói cao: "Ngồi đó mà chờ, chờ đến Tết Công-gô nó mới quay lại". Đây chẳng cần biết Tết Công-gô là Tết gì, ý là vô vọng, ngồi đó đi, chờ ra giêng để... mượn tiền mua xe mới!

Hay cùng chờ Tết mà dở cũng chờ Tết, tháng giêng là tháng Tết nên giêng phải nọ năn với nhân gian là vậy! ★

CÔNG TNHH DL- TM- DV

ABU SAMA

ĐỊA CHỈ: 73A NGUYỄN TRỌNG TUYẾN

P.15, Q. PHÚ NHUẬN, TP.HCM

VÀ 87A HỒ VĂN HUỆ, P.9, Q. PHÚ NHUẬN, TP.HCM

Máy xịt phòng tự động AZ 550, AZ 520, AZ 510, AZ 551, AZ 521, & bình hương AZ 1029 với 5 mùi: Cam Chanh, Oải Hương, Phong Lan, Cỏ, Trà Xanh.

Sản phẩm được sản xuất tại MALAYSIA theo công nghệ NOZOMI NHẬT BẢN. Các loại máy xịt phòng được lắp đặt cùng bình hương liệu AZ 1029 chiết xuất từ tinh dầu, rất hiệu quả trong việc tạo ra không gian sáng khoái với hương thơm quyến rũ nhẹ nhàng và lâu phai.

Máy dễ lắp đặt, tiện lợi sử dụng cho gia đình, cao ốc văn phòng, khách sạn, quán café, xe khách, xe du lịch, nhà vệ sinh, phòng tắm và những nơi khu vực công cộng.

Máy hiện được trưng bày và có mặt trong các siêu thị cả nước, cùng các cửa hàng trang trí nội thất.

Dòng máy xịt phòng tự động Airnergy AZ đã được khách hàng ưa chuộng và tin dùng.

Sản phẩm được Công ty TNHH DL-TM-DV ABU SAMA độc quyền phân phối tại VIỆT NAM.

Năm 1484 trong thời kỳ cực thịnh của phong kiến Việt Nam, vua Lê Thánh Tông, người đã có công xây dựng một đất nước phát triển về mọi mặt: kinh tế, chính trị, xã hội, văn hoá, đặc biệt là việc giáo dục và đào tạo nhân tài cho đất nước.

Lê Thánh Tông giao Thân Nhân Trung soạn một bài văn cho tám bia đầu tiên ở Văn Miếu, để nói về khoa thi hội năm 1442, dưới thời Lê Thánh Tông. Từ khi nhà Lê dựng nước, đây là khoa thi đầu tiên được tổ chức với qui mô rộng lớn, với nguyên tắc chặt chẽ, với sự tham gia chấm thi của nhiều bậc hiền tài như Lê Văn Linh, Nguyễn Trãi, Nguyễn Mộng Tuân, Trần Thuận Du, Nguyễn Tử Tấn. Khoa thi đã chọn được 33 người trúng cách. Trong số đó có Nguyễn Trữ đỗ trạng nguyên, Nguyễn Như Đổ đỗ bảng nhãn, Lương Nhữ Hộc đỗ thám hoa. Còn lại là những tiến sĩ, phó bảng trong đó có nhà sử học nổi tiếng là Ngô Sĩ Liên.

Thân Nhân Trung mô tả quang cảnh ngày thi đỗ như sau: "Ngày 3 tháng 3, yết bảng xương danh để tỏ rõ cho tất cả kẻ sĩ thấy được sự vẻ vang, ban cho tước trật để biểu dương sự kiện khác thường, áo mũ cân đai để trang điểm, thiết yến ở Quỳnh Lâm để tỏ ân huệ, ban cho ngựa tốt về quê để tỏ ý sủng ái. Sĩ thứ đất Trường An tụ tập đến xem đều ca ngợi".

Theo Thân Nhân Trung trong văn bia năm 1484 và 1487 thì việc coi trọng khoa thi, quý trọng hiền tài, được thực hiện từ Lê Thái Tổ. Tuy nhiên đến thời Lê Thánh Tông thì việc này được nhà vua đặc biệt quan tâm và được tổ chức chu đáo nhất. Thân Nhân Trung nhận định rằng: "Phạm những điều triều trước đã làm thì noi theo mà giữ lấy. Việc mà những triều trước chưa làm đủ thì bổ sung và mở rộng thêm. Sau khi loa truyền yết bảng, lại cho dựng đá để tên, cốt để lưu truyền mãi mãi. Phép hay ý đẹp đều làm đến nơi đến chốn".

Lê Thánh Tông thấy cần thiết phải dựng thêm bia đá để tên tiến sĩ. Ý tốt đẹp của nhà vua là nêu lên vai trò của hiền tài là việc đem lại hưng thịnh cho đất nước. Vâng mệnh nhà vua, Thân Nhân Trung thảo bài văn bia

năm 1484 và bài văn bia 1487, qua đó ông nêu những điều cơ bản trong chính sách hiền tài của nhà nước. Chính sách quyết định sự hưng thịnh của quốc gia. Ông viết: "Hiền tài là nguyên khí quốc gia, nguyên khí thịnh thì đất nước mạnh và càng lớn lao, nguyên khí suy thì thế nước yếu mà càng xuống thấp. Bởi vậy các bậc vua tài giỏi đời xưa, chẳng có đời nào lại không chăm lo nuôi dưỡng và đào tạo nhân tài bồi đắp thêm nguyên khí".

Thân Nhân Trung nêu lên công lao của các vua đầu nhà Lê như: Lê Thái Tổ, Lê Thái Tông, Lê Nhân Tông. Lê Thái Tổ ngay từ khi quét sạch quân xâm lược xây dựng triều đại mới đã: "Ban bố thi hành văn đức, lo lắng, mong muốn thu nạp người tài, đổi mới nền chính trị. Ngai bên ban chiếu khắp thiên hạ cho xây dựng trường học, đào tạo nhân tài. Bên trong có Quốc Tử Giám, bên ngoài có các phủ học. Ngai thân hành tuyển chọn con cháu các quan, các bậc tuấn tú hào kiệt trong dân cho vào làm học sinh các cục Nhập thị, Cận thị, Ngự tiền và làm giám sinh Quốc Tử Giám. Lại sai quan chuyên trách mở rộng phạm vi tuyển chọn trong dân, lấy con em những nhà lương thiện, bổ sung vào làm việc bồi dưỡng đào tạo nhân tài thật là rộng rãi vậy".

"Hiền tài là nguyên khí quốc gia", câu nói của Thân Nhân Trung không chỉ dừng lại trong phạm vi xã hội thời Lê. Nó mang một ý nghĩa phổ biến đối với mọi quốc gia qua

mọi thời kỳ lịch sử.

Bản thân sự ra đời của quốc gia đã đánh dấu một bước trưởng thành của một dân tộc ở cả lao động chân tay và lao động trí óc. Nhân dân ta làm ra lịch sử, nhưng lịch sử tồn tại và phát triển không dừng lại ở đời sống vật chất. Sự tồn vong và thịnh suy của một quốc gia còn phụ thuộc vào đời sống tinh thần nghĩa là vào tài năng trí tuệ và đạo đức của nhân dân. Trong đời sống tinh thần phải kể đến vai trò của trí thức, của những hiền tài, của những nhân vật kiệt xuất. Những người này xuất hiện từ trong sự nghiệp sản xuất và chiến đấu của nhân dân. Họ gắn bó với nhân dân và dẫn dắt nhân dân trên con đường phát triển của quốc gia.

Dân tộc ta sinh ra và lớn lên trong một hoàn cảnh thường xuyên bị đe dọa bởi thiên tai và địch họa. Dân tộc ta không thể tồn tại và phát triển nếu không có tinh thần yêu nước và khí phách anh hùng của toàn thể nhân dân. Trên nền tảng vật chất và tinh

thần ấy, trong lịch sử đã thường xuyên xuất hiện nhiều tài năng lỗi lạc, mang thêm niềm tin và sức mạnh cho nhân dân và cùng nhân dân vượt qua mọi khó khăn và thử thách. Họ chính là những hiền tài của đất nước, họ là nguyên khí của quốc gia, thể hiện tinh hoa của phẩm chất và

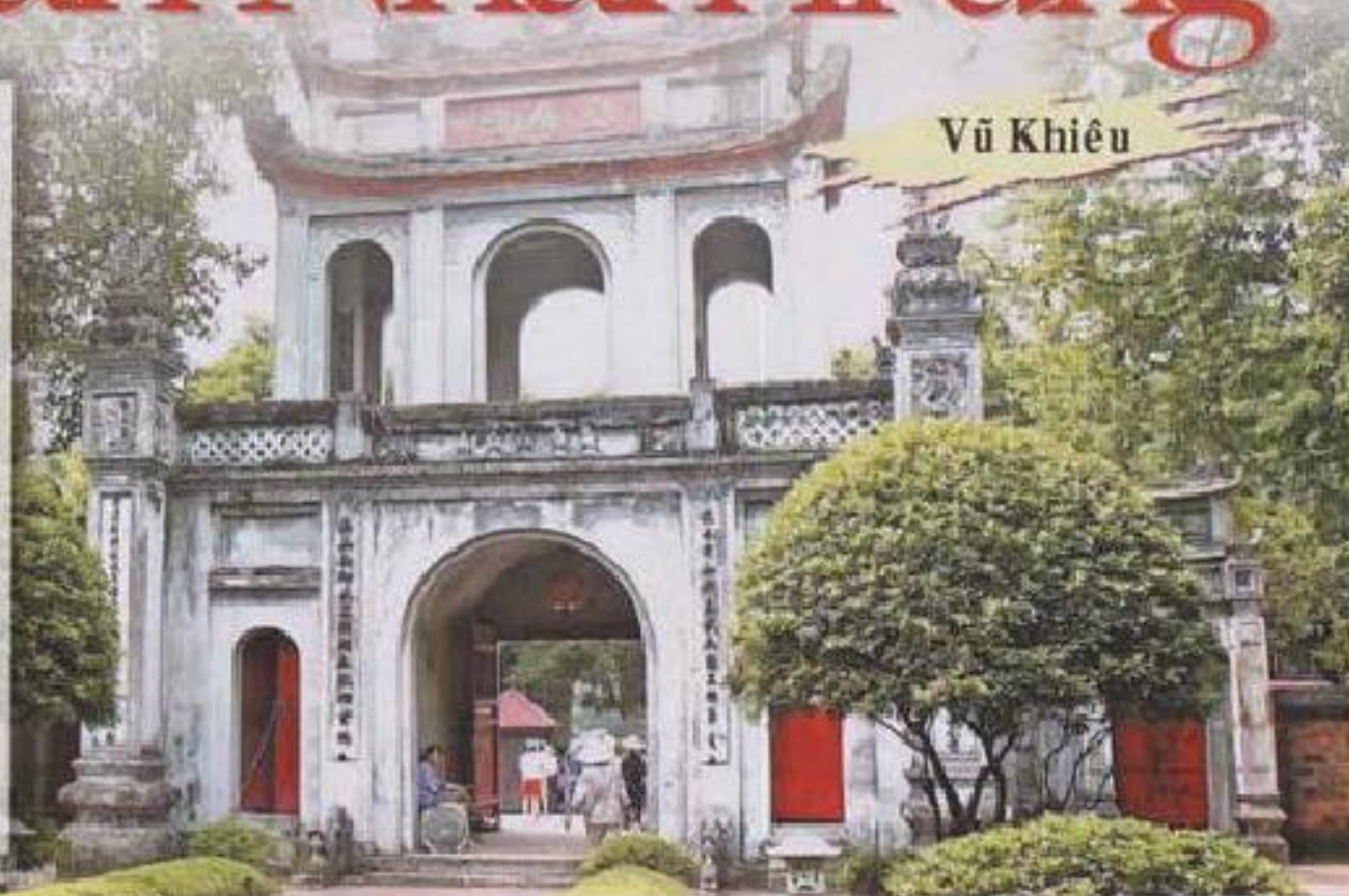
Tám bia vinh danh Thân Nhân Trung ở Văn Miếu

Tư tưởng trọng dụng trí thức của Thân Nhân Trung

Vũ Khiêu

"Gần đây, những vấn đề văn hoá giáo dục, vai trò của trí thức được Đảng và Nhà nước đặt ở vị trí cực kỳ quan trọng. Đảng ta đã nêu lại một câu nói rất nổi tiếng trước đây nhưng hầu như suốt mấy thế kỷ đã bị coi nhẹ. Đó là câu nói của Thân Nhân Trung, trong bài văn bia năm 1484: Hiền tài là nguyên khí quốc gia". Từ đó, Giáo sư Vũ Khiêu khẳng định: "Tuồng nhớ Thân Nhân Trung, nhân dân ta đưa ông trở lại vị trí quang vinh của ông trong lịch sử văn hiến của dân tộc. Cuộc đời ông, sự nghiệp của ông và đặc biệt là tư tưởng của ông về vinh dự và vai trò của người trí thức sẽ mãi mãi là bài học quý giá".

tâm hồn được chất lọc và nâng cao từ trong nhân dân. Không có hiền tài thì không có những thành công rực rỡ của nhân dân. Không có những nền tảng vật chất và tinh thần từ trong nhân dân thì cũng không có hiền tài. Từ mối quan hệ giữa nhân dân và hiền tài, nảy sinh sức mạnh trường tồn của dân tộc.

Nguyễn Trãi đã khái quát ý nghĩa trên trong *Đại cáo bình Ngô*:

*"Nhu nước Đại Việt từ trước
Vốn xưng nền văn hiến đã lâu
Tuy mạnh yếu có lúc khác nhau
Nhưng hào kiệt*

không bao giờ thiếu".

Nước Đại Việt không thể tồn tại và phát triển nếu nhân dân ta không trở thành nhân dân một nước có văn hiến. Nguyễn Trãi không dùng khái niệm văn hoá mà dùng khái niệm văn hiến bởi văn hiến mang một nội dung rộng hơn. *Văn hiến chứa đựng hai nhân tố: một là, nền tảng văn hoá của toàn thể nhân dân; hai là, sự xuất hiện của những hiền tài của đất nước.*

Với tinh thần nói trên, Nguyễn Trãi đã giúp Lê Lợi đạt được những thắng lợi huy hoàng bởi ông dựa vào sức mạnh của nền văn hiến Việt Nam, kết hợp được sức mạnh của toàn thể nhân dân với sức mạnh của toàn thể hiền tài.

VỀ MỤC TIÊU VÀ CÁCH THỨC ĐÀO TẠO HIỀN TÀI

Hiền tài là người có cả tài năng và đức hạnh, đem hết tài năng và đức hạnh ấy phục vụ cho tổ quốc. Nói như ngôn ngữ bây giờ, người ấy vừa có tài lại vừa có đức. Người ấy không những phải học rộng hiểu nhiều, có đủ tài giúp vua trị nước, đem lại cuộc sống thanh bình cho nhân dân. Người ấy còn phải là người gương mẫu về đạo đức, suốt đời chăm lo tu dưỡng phẩm hạnh cho bản thân. Theo Thân Nhân Trung, đó là người *"lấy trung nghĩa mà rèn cho danh thực hợp nhau, thực hành điều sở học, làm nên sự nghiệp vì đại sáng ngời, khiến cho mọi người đời sau kính trọng thanh danh, mến mộ khí tiết, may ra trên không phục lòng nhân đường dục của triều đình, dưới không phí công phu học tập thường nhật"* (Văn bia 1487).

Làm thế nào để có những bậc hiền tài như thế? Trước hết theo Thân Nhân Trung phải có một hoàn cảnh khách quan thuận lợi. Ông nói: *"Nhân tài phồn thịnh vốn có quan hệ đến khí hoá của trời đất và ở cái gốc giáo hoá của thánh nhân"* (Văn bia 1487).

Có khí hoá của trời đất là nói hoàn cảnh thịnh trị của đất nước trong đó mọi sự vật đều phát triển tốt đẹp. Theo ông đó là thời đại Lê Thánh Tông. Có sự giáo hoá của thánh nhân là nói sự quan tâm đặc biệt của vua.

"HIỀN TÀI QUỐC
GIA CHỈ NGUYÊN
KHÍ"
(HIỀN TÀI LÀ
NGUYÊN KHÍ
QUỐC GIA)

ĐỐI VỚI VIỆC GIÁO DƯỠNG TUYỂN CHỌN VÀ ĐÀO NGỘ HIỀN TÀI

Lê Thánh Tông tiếp tục sự nghiệp của Lê Thái Tổ và các vua cha anh mình, lấy việc xây dựng nhà học bồi dưỡng nhân tài làm nhiệm vụ hàng đầu. Hơn thế nữa Lê Thánh Tông còn mở rộng qui mô. Đặc biệt ông quý trọng hiền tài và sử dụng hiền tài trong xây dựng nên thịnh trị cho đất nước.

Nhà vua thường xuyên theo sát việc giảng dạy và học tập tại Quốc Tử Giám, chăm lo đến việc ăn ở của từng người. Qua các kỳ thi hội đến thi đình nhà vua đích thân đọc các bài thi và tự mình gấp gờ và xem xét từng người, sau đó tự mình chọn lấy những trạng nguyên, bảng nhãn, thám hoa và các tiến sĩ. Thân Nhân Trung nói rằng: *"Sự lựa chọn ấy là rất thận trọng"*.

Để tuyên bố kết quả kỳ thi, nhà vua tổ chức một buổi lễ rất trang trọng. Vua ngự điện Kính Thiên, trăm quan mặc triều phục chúc mừng, treo băng vàng ở ngoài cửa Đông Hoa, bàn dân thiên hạ chụm đầu ngăm xem đều bảo rằng thánh triều văn minh, nhân tài nườm nượp thật là cuộc gặp gỡ chân chính thời thịnh vậy (Văn bia 1487).

Ngoài việc đãi ngộ đầy đủ vật chất và tinh thần theo như lệ cũ, nhà vua *"còn cho rằng việc lớn lao đẹp đẽ tuy lương lấy vàng đôi một thời nhưng lời khen tiếng thơm chưa đủ để truyền lại vạn đời"*. Vua truyền lệnh dựng bia đá khắc tên những người thi đỗ và đặt ở Quốc Tử Giám. Mục đích của việc này là khiến cho mọi kẻ sĩ trong nước thấy mình được hâm mộ, như thế mà thêm phấn khởi, cố gắng rèn luyện danh tiết, cố gắng phục vụ hoàng gia.

Thân Nhân Trung phân tích kỹ hơn việc khắc tên trên bia đá này. Trước hết kẻ sĩ chôn trường ốc, lều tranh, số phận nhỏ bé mà được triều đình đề cao như vậy thì cái chí của họ và lòng tự trọng khiến họ phải hết lòng báo đáp. Trong số những kẻ sĩ ấy cũng có kẻ vì hối lộ mà hư hỏng và sa ngã vào cùng loại với bọn gian ác, là bởi lúc họ sống chưa được nhìn thấy tấm bia đá trình bạch này thôi! Giả sử hồi đó họ kịp nhìn thấy thì ắt hẳn lòng thiện

sẽ tràn đầy, ý ác được ngăn chặn, đâu dám làm chuyện can bậy. Thế thì việc dựng tấm bia đá này, ích lợi biết chừng nào. Kẻ ác lấy đó làm răn, người thiện theo đó mà cố gắng. Làm sáng tỏ những điều đã qua, mở rộng dạy bảo cho hậu thế: một là giữ mãi tư chất danh tiết cho kẻ sĩ; hai là củng cố sự bền vững của quốc gia.

Với hai văn bia ngắn gọn, Thân Nhân Trung đã để lại cho đời sau những ý kiến vô cùng sâu sắc về vai trò của người trí thức, về chính sách đối với hiền tài, nhắc nhở đời sau một chân lý lịch sử: *"Kẻ sĩ có quan hệ thật là quan trọng đối với sự phát triển của đất nước"* (Bia 1484).

Hai tấm bia nói trên vẫn tồn tại ở Văn Miếu trên 500 năm nay, thường xuyên nhắc nhở các triều đại về chính sách đối với kẻ sĩ, và đã luôn luôn chứng minh lời nói bất hủ của ông về sự thịnh suy của đất nước gắn liền với sự thịnh suy của hiền tài.

Với tinh thần nói trên, Thân Nhân Trung và các bậc hiền tài đồng thời với ông đã góp hết sức mình trong việc xây dựng một thời đại hưng thịnh với vua thánh tôi hiền.

Là nhà văn hoá lớn ông đã là Tao đàn phó đô nguyên suý cùng với Lê Thánh Tông cô vũ cho nền văn hoá nước nhà. Là một người giữ trọng trách trong triều đình ông đã nêu tấm gương tài cao đức trọng khiến cho kẻ sĩ đời đời mến mộ. Ông qua đời được 300 năm thì vào năm Cảnh Hưng thứ 37, Bùi Huy Bích, Ngô Thì Nhậm, Phạm Nguyễn Du, Ninh Tồn, Võ Huy Tấn một lần có việc đi qua làng Yên Ninh, gặp trời mưa to phải ngủ lại, bèn hỏi thăm đến con cháu họ Thân thì tìm được một cụ già. Hỏi, cụ trả lời rằng, cụ có ông tổ xa đời là Thân Nhân Trung làm quan Tao đàn phó nguyên suý. Hỏi đến phá hệ, hành trạng, cụ đều không biết đến. Các ông tò ý muốn đến thăm đền thờ và phần mộ Thân Nhân Trung để thắp nhang, nhưng đền thờ đã không còn, phần mộ cũng không biết ở chỗ nào nữa (theo Lâm Giang).

Chúng ta không khỏi cảm xúc đọc lại những lời thơ đầy lòng ưu ái đối với Thân Nhân Trung, bậc hiền tài xuất sắc của đất nước đã bị lãng quên...

Ngày hôm nay, đất nước đang tiến mạnh trong hoàn cảnh mới của dân tộc và thời đại. Giáo dục đang trở thành quốc sách hàng đầu. Văn hoá, khoa học và đội ngũ trí thức đang giữ vai trò cực kỳ quan trọng đối với sự nghiệp chung của đất nước. Tưởng nhớ Thân Nhân Trung, nhân dân ta đưa ông trở lại vị trí quang vinh của ông trong lịch sử văn hiến của dân tộc. Cuộc đời ông, sự nghiệp của ông và đặc biệt là tư tưởng của ông về vinh dự và vai trò của người trí thức sẽ mãi mãi là bài học quý giá và nguồn cổ vũ lớn cho chúng ta hôm nay ★

Con người siêu việt Trần Đức Thảo

Kiều Mai Sơn

GS. NGND Nguyễn Đình Chú- trợ giảng của thầy Trần Đức Thảo tại Trường đại học Sư phạm văn khoa năm 1957, tâm sự rằng được làm học trò của nhà triết học Trần Đức Thảo "là một may mắn lớn nhưng cũng có phần vất vả. Có điều cái vất vả thì đã qua đi, cái may mắn thì còn mãi mãi".

Ông tiếc nuối vì sai lầm của một thời đã khiến ông không còn được theo chân nổi gót thầy trên con đường nghiên cứu triết học. Cái hoa "đậu đỗ bìm leo" đã khiến nhà giáo trẻ Nguyễn Đình Chú im lặng rồi lặng lẽ tự nghiên cứu và giảng dạy văn học. Ông cũng không ngờ mình lại có được danh vọng cùng với học hàm, học vị, học hiệu như ngày hôm nay. Đối với ông, có được thành công này một phần là nhờ bản thân không ngừng tự phấn đấu nhưng quan trọng hơn cả, ông chịu ơn dạy dỗ, chỉ đường dẫn lối của các thầy, đặc biệt: **"Thầy Trần Đức Thảo là một con người siêu việt của Việt Nam đã dành, thầy còn đáng cho nền văn hoá Pháp tự hào. Con người đó cũng có phần cấu thành của chung nhân loại..."**

GS. Nguyễn Đình Chú trần trở, sắp sang tuổi 80, ông muốn tạ ơn và nghĩa của các thầy nhưng một chữ viết ra, một lời nói về các thầy nặng tựa Thái Sơn, ông không cho phép tự dễ dãi với chính bản thân mình: đức độ của thầy Đặng Thai Mai, uyên bác của thầy Cao Xuân Huy, trí tuệ của thầy Trần Đức Thảo, nhân cách của thầy Nguyễn Mạnh Tường và thầy Trương Túu... Tại lễ kỷ niệm 55 năm thành lập Trường đại học Sư phạm Hà Nội (11.10.1951-11.10.2006), ông đã có bài phát biểu tự hào biết ơn và mong ước rằng: "Cái đáng kể, có thể nói là một di nhưng không bao giờ trở lại chính là chỗ nhà trường trong buổi đầu này đã có những thầy giáo là những ông trùm văn hoá, ông trùm khoa học cho đất nước, không chỉ là sáng danh thời đó mà cả với muôn thuở non sông..."

Năm 1951, Trần Đức Thảo "tung cánh chim tìm về tổ ấm". Một nhà trí thức siêu việt đã từ bỏ kinh thành Paris hoa lệ lại sau lưng, khước từ mọi vinh quang và tương lai huy hoàng để về Việt Nam tham gia kháng chiến đối diện với hoàn cảnh khổ cực thiếu thốn đủ thứ và cái chết nhiều khi sẵn

Từ khối óc của con người lặng lẽ đó những tác phẩm lần lượt ra đời: *Sự hình thành con người, Vấn đề con người và chủ nghĩa lý luận không có con người, Tìm hiểu nguồn gốc ngôn ngữ và ý thức...* Những công trình này được in tại châu Âu đã làm các nhà khoa học phương Tây kính nể. Không ít người mỗi mắt ngóng chờ Trần Đức Thảo từ Việt Nam. Một số người còn đến Việt Nam để tìm "ông Trần". Vậy mà tại Việt Nam nhiều người không rõ Trần Đức Thảo là ai, làm gì, ở đâu...

sàng chờ đón, biết bao trí thức không chịu nổi đã đành tể (enter- vào thành) với thực dân Pháp.

Sự kiện này đã gây sững sốt đối với mọi người. Chỉ có những con người với tình yêu tổ quốc cháy bỏng mới thấu hiểu hành động này. GS. Nguyễn Đình Chú cho biết, ngày đó Tổng bí thư Trường Chinh đã cử ông Vương Hoàng Tuyên cán bộ Văn phòng Tổng bí thư sang tận Khu học xá Nam Ninh-Trung Quốc đón triết gia về Việt Bắc. Bắt đầu từ đây, triết gia Trần Đức Thảo tham gia công tác tại Ban Văn sử địa Trung ương (tiền thân của Ủy ban Khoa học xã hội và nhân văn quốc gia Việt Nam), trường Đại học Sư phạm văn khoa, Đại học Tổng hợp Hà Nội.

Sau vụ Nhân Văn giai phẩm, Trần Đức Thảo phải chia tay với giảng đường, lúc đó ông đang trên cương vị phó giám đốc Trường đại học Sư phạm Hà Nội kiêm trưởng Khoa Lịch sử chung cho cả Đại học Sư phạm và Đại học Tổng hợp Hà Nội, về làm công tác dịch thuật cho Nhà xuất bản Sự Thật (Nxb Chính trị quốc gia ngày nay).

Nhập thế không thành công, triết gia lặng lẽ sống và làm việc trong mọi khó khăn tại căn hộ ở khu tập thể Kim Liên, không vợ con, không người thân bên cạnh. Với những người hàng xóm, ông nổi tiếng là người dưng trí, ngờ việc đang diễn ra trước cuộc đời. Biết bao khó khăn, thiếu thốn, nhất là thiếu thốn về tư liệu mới của tri thức học thuật nhưng ông vẫn không nản. Từ khối óc của con người lặng lẽ đó những tác phẩm lần lượt ra đời: *Sự hình thành con người; Vấn đề con người và chủ nghĩa lý luận không có con người; Tìm hiểu nguồn*

gốc ngôn ngữ và ý thức... Những công trình này được in tại châu Âu đã làm các nhà khoa học phương Tây kinh ngạc. Không ít người mỗi mắt ngóng chờ Trần Đức Thảo từ Việt Nam. Một số người còn đến Việt Nam để tìm "ông Trần". Vậy mà tại Việt Nam nhiều người không rõ Trần Đức Thảo là ai, làm gì, ở đâu...

"... Những tâm hồn thấp kém không thể hiểu thấu các bậc vĩ nhân, cũng như kẻ nô lệ nhe răng cười khi nghe hai tiếng tự do". Trần Đức Thảo thấu hiểu những lời trên của đại văn hào Pháp J.J. Rousseau viết trong sách *Khế ước xã hội* ra đời từ năm 1762. Trong cuộc gặp giữa Chủ tịch Hồ Chí Minh và Trần Đức Thảo khi Người là thượng khách sang thăm hữu nghị chính thức nước Pháp năm 1946, triết gia đã bày tỏ nguyện vọng trở về nước hoạt động. Việt Nam đang đứng bên bờ một cuộc chiến tranh khó tránh khỏi, vì quyền lực đang nằm trong tay những tên thực dân hiếu chiến. Hồ Chủ tịch đã đồng ý với yêu cầu về nước của nhiều nhà khoa học như kỹ sư Trần Đại Nghĩa, kỹ sư Võ Quý Huân, bác sĩ Trần Hữu Tước... Còn Trần Đức Thảo?

Theo lời chỉ dẫn, tôi lần đến cây nhà Sơn Tùng, một nhà văn đã dành tâm huyết cả cuộc đời để nghiên cứu, viết sách về Hồ Chủ tịch và các danh nhân. Nhà văn Sơn Tùng đón tôi bằng cái nhìn thân thiện, ấm áp. Tôi rụt rè trình bày mong muốn của mình. Nghe xong, lời ông nhẹ nhàng trong nỗi đau sâu thẳm, cao vời vợi. Về thời gian Bác Hồ sang Pháp, cụ Vũ Đình Huỳnh- bí thư của Người đã tin trọng trao lại cho nhà văn những kỷ ức suốt cuộc đời không thể nào quên về Hồ Chí Minh với những nhà trí thức yêu nước.

... Trời Paris trong tuần hạ chí cao thăm thẳm không gợn một bóng mây. Nước sông Seine hoà lẫn màu da trời. Hồ Chủ tịch tiếp chuyện triết gia Trần Đức Thảo hồi 10h ngày 25.6.1946, Người băn khoăn: "Sớm muộn gì cuộc chiến tranh Việt- Pháp sẽ không tránh khỏi phải diễn ra. Chú Phạm Quang Lễ (tức Trần Đại Nghĩa- chủ tịch của tác giả), chú Võ Quý Huân về nước sẽ chế tạo được vũ khí đánh giặc. Chú Trần Hữu Tước bào chế thuốc men... Đó là những yêu cầu khẩn thiết nhất lúc này. Còn chú, nhà triết học... Người nở nụ cười nhìn Trần Đức Thảo dí dỏm... Chú về lúc này sẽ không có đất mà cắm dùi dáo...". Thật không ngờ, tầm nhìn xa của vị lãnh tụ hay một lời tiên tri, câu nói ấy đã vận vào cuộc đời triết gia Trần Đức Thảo.

Một buổi tối mùa đông năm 2006, theo thư của nhà văn Thái Vũ từ TP. Hồ Chí Minh gửi ra, tôi tìm đến Tiến sĩ Phạm Thành Hưng cựu tổng biên tập Nhà xuất bản Đại học Quốc gia

Triết gia Trần Đức Thảo là người tôi được nghe kể với nhiều giai thoại và ngậm ngùi, tiếc nuối. Cuộc đời ông như một trích tiên biếm trần, cốt cách của ông vững vàng như tảng bách đá dạn tuyết sương, còn sự nghiệp ông để lại giống như loài cỏ ở thư viện Khang Thành của học giả Trịnh Huyền thời Đông Hán (Trung Quốc) còn thơm mãi mãi.

"Phong vận kỳ oan ngã tự cư"
(Nguyễn Du)

Hà Nội. TS Phạm Thành Hưng là "người đỡ đầu" cho nhiều cuốn sách, trong đó có cuốn *Triết gia lữ hành Trần Đức Thảo* xuất bản năm 2006. Câu chuyện về Trần Đức Thảo đã làm tan biến không khí vốn yên tĩnh của ngôi nhà riêng ông ở trong khu tập thể Đại học Bách Khoa và làm cho chúng tôi thấy ấm áp trước những cơn gió lạnh giá của mùa đông.

Hơn 10 năm sau ngày triết gia Trần Đức Thảo về cõi thiên thu, TS Phạm Thành Hưng lo xin giấy phép xuất bản rồi bồi hồi chờ từng ngày cho đến khi sách được in ấn vẹn toàn. "Đọc sách của cụ Trần Đức Thảo khó vô cùng em ạ- ông Phạm Thành Hưng tâm sự. Thế hệ trẻ các em hiện nay gần như chỉ cảm nhận được thôi. Nhưng mà đọc những bài viết về cụ mình thấy xúc động nghẹn lòng... Trong quá trình để cuốn sách đến tay độc giả gặp rất nhiều khó khăn vì những lý do tế nhị. Tuy nhiên Giải thưởng Hồ Chí Minh đợt 2 (năm 2000) truy tặng triết gia Trần Đức Thảo đó là sự khẳng định và đánh giá của Đảng- Nhà nước đối với công lao cụ".

Một niềm vui đối với vị tổng biên tập là ban đầu ông xin được trợ cấp cho sách trước khi in vì sợ ế nhưng khi *Triết gia lữ hành Trần Đức Thảo* vừa phát hành đã tạo nên một cơn sốt. Tiếp đó là sự kiện nhà thơ Việt Phương- thư ký riêng của cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng trao lại toàn bộ di cảo của triết gia Trần Đức Thảo đã gửi cụ Đồng cho Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.

"Vậy là vẫn còn di sản triết học và văn hoá học thuật của Trần Đức Thảo cả Việt văn lẫn Pháp văn như chuỗi ngọc lấp lánh lịch sử, đòi hỏi sự sưu tầm, tập hợp, dịch thuật, nghiên cứu, mài dũa để làm lộ sáng tất cả"- ông Phạm Thành Hưng không giấu được nỗi vui mừng xúc động.

Nhà văn Sơn Tùng cho biết rằng, năm 2000 khi xét tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh, GS. Phan Ngọc là người giải trình về các công trình triết học của cụ Trần Đức Thảo trước hội đồng khoa học. Được sự giúp đỡ của nhà văn Sơn Tùng, tôi men đến cửa "Nhà bách khoa cuối cùng của một thế hệ".

GS. Phan Ngọc kể rằng, thuở ở An toàn khu Việt Bắc hai anh em cùng nằm chung một cái sạp trao đổi kiến thức. Đêm trước Phan Ngọc nói chuyện về triết học và văn học phương Đông, đêm sau Trần Đức Thảo dạy về triết học và văn học phương Tây. "Anh Trần Đức Thảo chỉ hỏi những điều sâu xa, khó, và huyền bí của triết học phương Đông thôi. Còn những cái khác anh ấy biết hết rồi".

Kết thúc câu chuyện, GS. Phan Ngọc nhắc lại điều ông đã phát biểu tại hội đồng khoa học nhân dịp xét Giải thưởng Hồ Chí Minh đợt 2: "Có lẽ không nên bàn đến chuyện Trần Đức Thảo xứng đáng với giải thưởng. Sự nghiệp của ông là khách quan, của cả thế giới. Trí thức Việt kiều nhìn vào cách đối xử với ông để đánh giá thái độ của Đảng đối với trí thức do phương Tây đào tạo. Một người như Trần Đức Thảo tất nhiên có những suy nghĩ riêng về học thuyết Stalin, học thuyết Mao Trạch Đông... Chỉ tiếc là ông đã thấy quá sớm. Cho nên tôi nhắc lại việc trao phần thưởng cho nhà triết học Trần Đức Thảo đã vượt ra ngoài phạm vi một giải thưởng, mà khẳng định một đường lối của Đảng ta đối với những lao động trí óc nói chung và đối với Việt kiều làm việc trí óc nói riêng"★

GS. Trần Đức Thảo sinh ngày 26.9.1917 tại Bắc Ninh, chưa học hết năm thứ nhất Đại học Luật Hà Nội, năm 1936 ông đã được nhận học bổng sang Paris để thi vào trường Cao đẳng Sư phạm phố Ulm- cái nôi của các danh nhân và các nhà khoa học nổi tiếng châu Âu khi đó. Ông tốt nghiệp thạc sĩ triết học hạng nhất tại Pháp lúc mới 26 tuổi (1942).

Năm 1952 ông về chiến khu Việt Bắc tham gia kháng chiến chống Pháp, trở thành giáo sư triết học, rồi chuyển sang làm công tác nghiên cứu. Năm 1992, ông sang Pháp chữa bệnh kết hợp với nghiên cứu và mất tại Paris vào năm sau. Di hài ông được nhà nước đưa về an táng tại Khu A Nghĩa trang Văn Điển, Hà Nội.

Theo GS. Trần Văn Giàu: "Nên đặt ra một Giải thưởng Trần Đức Thảo trao cho những công trình nghiên cứu triết học. Mình không có truyền thống triết học, nếu có thể nói có một nhà triết học thì người đó không phải là Trần Văn Giàu- Trần Văn Giàu là một giáo sư triết học hay nhà nghiên cứu triết học. Người đó chính là Trần Đức Thảo. Anh em tôn trọng anh ấy là phải. Nhưng cái vấn đề chính là trọng người thật chứ không phải hình thức..."

CTY TNHH TM SX NHON HÀ

SẢN XUẤT HÀNG THỦ CÔNG MỸ NGHỆ, QUÀ BIỂU, QUÀ TẶNG BẰNG GỖ VÀ NHỰA POLY

44/1D Phạm Văn Chiêu, P.12, Q. Gò Vấp, TPHCM
Tel: (84.8) 38947834 - 38946917 Fax: (84.8) 39964428
Http: //www.nhonha.com.vn Email: nhonha05@gmail.com

Ngành nghề kinh doanh :
Sản xuất hàng TCMN, quà
tặng, quà lưu niệm bằng gỗ
và nhựa Poly.

Dịch vụ thương mại-mua
bán,
Nhận cung ứng quà tặng,
quà lưu niệm theo yêu cầu
Quý khách hàng

皇冠企業有限公司

CTY TNHH MTV SX-TM NY VƯƠNG MIỆN

Chuyên Sản Xuất:

SẢN PHẨM VỆ SINH CÁ NHÂN HÀNG ĐẦU VIỆT NAM

BABY WORLD

- Dao cạo râu
- Tăm chỉ nha khoa
- Bông tăm
- Bông rẩy tai
- Bông bi tẩy trang
- Bông trang điểm

CR5

MYM

MYM

LOOH

LOOH

BB1-00

BB1-00

BB1-00

TT4.5

HM1

B005

B005

B005

TNK5

TNK5

TNK5

TNK5

TNK5

ĐT : (08) 66507088 - (08) 37512727 - (08) 37518898 - Fax : (08) 37515607
Email: bongraytai@yahoo.com - Website : www.bongraytai.com

PASFOOD

Pasfood

Cảm nhận hương vị riêng

Chúc Mừng Năm Mới

Giò Thủ

Chả Lụa

Vui Xuân Cùng Sản Phẩm Chế Biến Phú An Sinh

ĐC: 154/1 Tô Ngọc Vân, P.Thanh Xuân, Q.12, Tp.HCM
ĐT: 08 3.716 8002 - 3.716 4671 - Fax: 08 3.716 9873 - 3.716 4670
Web: www.pas-food.com.vn - Email: pasfood@pasfood.com.vn

CƠ SỞ HỒNG HƯƠNG

55 Nguyễn Văn Trỗi, Phan Thiết - Bình Thuận
Điện Thoại: 062.3815611 - Fax: 08. 39208818

ĐẶC SẢN NỔI TIẾNG PHAN THIẾT

Chuyên kinh doanh:

- Hải sản khô và tươi sống - Nước mắm

Sản phẩm hiện đang có bán tại các Siêu thị trên toàn quốc

Lê Hoài Lương

Một cách nhìn về những câu đối ở Điện thờ Tây Sơn

1. Theo sách *Nhà Tây Sơn* của Quách Tấn- Quách Giao (Bảo tàng Quang Trung Bình Định, 1998), sau khi bị nhà Nguyễn san phẳng nhà từ đường Tây Sơn tam kiệt, nhân dân địa phương đã dựng lên trên nền cũ một ngôi đình làng thờ thần, thực chất là trá hình, sắc thần để ở một ngôi miếu khác còn đình thì bí mật thờ ba vua Tây Sơn. Về sau do chiến tranh đình bị san phẳng, mãi đến năm 1960, dân địa phương mới lập lại đền thờ Tây Sơn nơi đình cũ.

Sau năm 1975, từ nơi phát tích phong trào Tây Sơn, đã xây dựng được Bảo tàng Quang Trung và Điện thờ Tây Sơn tam kiệt khang trang. Đền thờ cũ và điện thờ hiện nay đều dựng trên nền nhà xưa của ba người anh hùng áo vải của dân tộc.

Nơi thờ tự cũ và mới không chỉ thay đổi về tầm vóc, mà còn có sự thay đổi về các câu đối ở các liên thờ nên từng có sự thắc mắc của một vài nhân sĩ trí thức.

2. Trước đây, đền thờ cũ có 3 câu liên thờ 3 anh em nhà Tây Sơn theo 3 án thờ, do Hà Tri Trần Đình Tân viết (lời dịch của Lộc Xuyên Đặng Quý Dịch).

Án Thái Đức: “*Nhất trường oanh liệt kinh thiên địa/ Vạn cổ thần uy bình nhật tinh*” (Dịch: Một trường sấm sét khiến trời đất cũng kinh hãi/ Muôn thuở oai thần sáng rực cùng mặt trời và trăng sao).

Án Quang Trung: “*Thần võ duy dương kinh Bắc địa/ Uy linh hiển tướng lâm Tây Sơn*”. (Trở tài trí thông minh và oai võ khiến giặc Thanh phương Bắc phải kinh hãi/ Oai linh còn hiển hiện lâm liệt trên đất Tây Sơn).

Án Đông Định Vương: “*Nam hải hùng phong hào đại địa/ Tây Sơn anh khí phối sùng từ*”. (Gió lớn biển Nam còn gào trên đất lớn/ Anh khí Tây Sơn phối tự tại đến cao).

Hà Tri Trần Đình Tân (1893-1979) là một bậc túc nho tên tuổi của Bình Định, năm 21 tuổi đỗ cử nhân thứ 11/18 của Trường thi Bình Định, sau làm đến thượng tá tinh vụ Ninh Thuận, hàm tòng tam phẩm. Hà Tri tiên sinh đã có đến cả chục trước tác từ thơ, đối, biên khảo, dịch thuật, tự điển... Những năm 60 của thế kỷ trước, ông là bậc trí thức đáng kính và khi đền thờ được dựng lên, những câu chữ thờ của ông hiển nhiên có giá trị nhất định.

3. Điện thờ hiện nay có 2 câu đối thờ của nhà nghiên cứu Vũ Ngọc Liễn. Một câu chung cho 3 anh em nhà Tây Sơn và một câu dành riêng cho vua Quang Trung (với lời dịch cũng của chính Vũ Ngọc Liễn).

Câu chung: “*Thiên thu công tích,*

huynh hoà đệ/ Vạn cổ anh hùng, dân khả vương”. (Dịch: Công tích ngàn năm, có công của anh và công của em/ Là đáng anh hùng muôn thuở, vốn là dân có thể trở thành vua).

Câu dành riêng cho vua Quang Trung: “*Thần võ duy dương, kinh quốc tặc/ Uy danh bách thắng, độc minh công*”. (Mỗi lần xuất quân ra trận kinh hồn bọn giặc nước/ Uy danh vị tướng bách chiến bách thắng chỉ có mỗi mình ngài).

4. Có 2 sự khác nhau: quan điểm và chữ nghĩa từ mấy câu đối thờ trước và nay.

Về quan điểm: Trần tiên sinh tách bạch từng người, ghi nhận công tích từng người của Tây Sơn tam kiệt. Vũ tiên sinh viết chung cho 3 người và viết riêng cho vua Quang Trung. 3 câu cũ xét kỹ thấy đánh giá công tích vua Thái Đức Nguyễn Nhạc lớn nhất, thứ đến mới là vua Quang Trung còn Đông Định vương Nguyễn Lữ như một sự phụ trợ, một sự thờ gạnh (phối sùng từ). Với Vũ tiên sinh, đã thờ phụng thì phải thờ đúng nghĩa. Có lần ông nói với nhà thơ Quách Tấn rằng, lâu nay các anh trong này thờ cúng như vậy tôi nghĩ ngày giờ, ông Nhạc ông Huệ về chữ ông Lữ không về dư đâu. Nên câu chung ông viết “*huynh hoà đệ*”, và theo ông, vua Quang Trung được đánh giá công tích lớn nhất nên dành riêng câu cho bậc anh hùng này.

Về chữ nghĩa: sự tôn vinh của Trần tiên sinh dành cho tiền nhân chung chung và có phần sáo. Có thể văn chương Hán ngữ bấy giờ cách nói vậy chăng? Ví như câu dành cho vua Thái Đức. Vì câu này dành cho bậc anh hùng cái thế nào cũng được cả. Lại nữa, chữ “*hào đại địa*” dù có nói ý “*kinh thiên địa*”, rồi “*kinh Bắc địa*” cũng cứ tối nghĩa. Cũng như, công tích của vua Quang Trung nếu chỉ “*kinh Bắc địa*” là chưa đúng với kỳ tích chinh Nam phạt Bắc, đánh đổ 2 tập đoàn phong

kiến Trịnh- Nguyễn, 2 kẻ thù ngoại xâm Xiêm, Thanh. Vũ tiên sinh nói đúng bản chất vấn đề hơn khi thờ tam kiệt chữ “*dân khả vương*” và đặc biệt dành cho vua Quang Trung chữ “*bách thắng độc minh công*”. Ngay cả chữ “*kinh quốc tặc*” cũng ổn hơn. “*Giặc nước*” không chỉ ngoại xâm mà còn cả “*nội phản*”.

5. Chuyện quan điểm và chữ nghĩa khó so sánh. Càng khó luận bàn. Tôi chỉ nêu cảm nhận của cá nhân tôi, một kẻ hậu sinh không rành Hán ngữ. Nhưng điều này thì tôi có thể nói: thờ tiền nhân, viếng đối tiền nhân mỗi thời có cái lý riêng để tôn vinh phù hợp. Những câu đối thờ Tây Sơn tam kiệt từ ký thác tinh anh của Trần Đình Tân rồi đến Vũ Ngọc Liễn là chuyện hợp lý bình thường. Có thể sau này lại một hậu sinh nào viếng thờ hay hơn, hợp hơn, thì thay câu mới, có sao đâu? Thờ là để ghi nhớ công tích tiền nhân, để noi gương, để tự hào tự tin, để sống cho xứng đáng. Mọi hàm ý riêng của cá nhân hay chủ ý nào đó của thời cuộc chỉ là nhất thời. Lịch sử vừa cụ thể vừa mơ hồ và lạnh lùng. Chỉ có thời gian và tâm thức dân tộc sẽ định giá, nối tiếp định giá.

6. Tương như chuyện đã cũ nhưng mới đây lại có vài người khơi lại. Kiểu bầm bưng chấp nhận chữ không hài lòng. Hình như có gì chưa thật ổn. Và để khỏi mơ hồ cho nhiều người khi chưa có đầy đủ các tư liệu cụ thể là lý do tôi viết bài này ★

Nguyễn Văn Thiên

Thế Hiển 30 năm 3 nhánh lan rừng

"LÁ VẄN XANH TRÊN CÀNH CÂY CHÁY KHÔ"

Năm 1975, Thế Hiển bước vào tuổi hai mươi. Nhờ tiếng hát với chất giọng bẩm sinh khá đặc biệt, vừa tốt nghiệp trung cấp thanh nhạc, anh may mắn được tuyển vào làm ca sĩ cho Đoàn Ca nhạc Bông Sen. (Mãi đến năm 1995, anh mới có điều kiện theo học đại học khoa sáng tác và thanh nhạc Nhạc viện TP.HCM). Khi chiến tranh biên giới Tây Nam nổ ra, Thế Hiển trở thành ca sĩ chính trong đội văn nghệ xung kích, trực tiếp ra chiến trường biểu diễn phục vụ bộ đội. Chiến sự vô cùng ác liệt. Cái sống cái chết cận kề. Một số thành viên đoàn Bông Sen cũng đã vĩnh viễn nằm lại trên rừng biên giới. Tranh thủ những giờ phút bình yên hiếm hoi giữa hai trận đánh, Thế Hiển theo các chàng lính trẻ vào rừng hái phong lan. Hình ảnh những nhánh lan rừng bám trên cành cây cháy khô mà lá vẫn xanh tươi làm Thế Hiển liên tưởng đến sức sống mãnh liệt, niềm lạc quan yêu đời của các chàng lính trẻ giữa đạn bom khốc liệt.

Có một câu chuyện cảm động cứ mãi ám ảnh anh: Hai người lính trẻ lính trẻ hái lan rừng về chăm sóc, mong một mùa xuân yên bình, mang về thành phố tặng người thương. Họ tranh cãi về cách chọn và chăm sóc lan rừng thế nào cho trở hoa đúng dịp xuân về. Chuyện đơn giản nhưng hai chàng lại to tiếng rồi giận nhau. Chẳng ai ngờ, trong trận đánh sau đó, một trong

Theo lời chỉ dẫn của nhạc sĩ - ca sĩ Thế Hiển, tôi tìm đến điểm hẹn, tình cờ gặp nhạc sĩ Hồ Bông và nhà báo Hà Đình Nguyên ở đó. Thế Hiển ôm đàn guitar hát cho chúng tôi nghe ca khúc *Mưa Mỹ Tho* anh vừa viết xong, sau đợt đi dã ngoại sáng tác cùng Hội Âm nhạc TP.HCM.

Ngồi trò chuyện lan man về âm nhạc, chúng tôi lại nhắc đến *Nhánh lan rừng* - ca khúc làm tên tuổi Thế Hiển tỏa sáng trên bầu trời nhạc Việt mấy mươi năm về trước, với những bất ngờ thú vị...

hai người hy sinh; người còn lại tức tưởi đau đớn khóc thương đồng đội, và ân hận mãi vì chưa kịp làm hoà với bạn. Cảm xúc mãnh liệt dậy lên, dâng trào trong tâm hồn nhạc sĩ; giai điệu và ca từ bật ra, tuôn chảy...

Tuy nhiên, ca khúc *Nhánh lan rừng* không nhắc đến những mất mát đau thương khốc liệt của chiến tranh, mà nói lên ước mơ cháy bỏng của những người lính trẻ về một mùa xuân thanh bình: *Về thăm thành phố nào nức mùa xuân/Ba lô trên lưng mang theo nhánh lan rừng/Có người chiến sĩ áo vương bụi đường xa/đi giữa dòng người qua phố phường đông vui/Nhánh lan rừng đã nở những cánh hoa trắng xinh lung linh trong ánh nắng/hoa tươi như nụ cười trên đôi môi của anh.../Nhớ lúc chiến đấu/khí dừng chân bên bờ suối vắng/thấy nhánh lan rừng lá vẫn xanh trên cành chảy khô.../Những lúc tiếng súng đã tạm yên/nghe dòng suối hát/lấy nhánh lan rừng khoe nhau khi nào hoa mới nở/Dù cho đời lính chinh chiến qua nhiều gian khổ/vẫn hẹn ngày về trọn vẹn bao ước mơ...*

Những ngày giáp Tết năm ấy, Thế Hiển từ biên giới trở về thành phố, trong ba lô mang theo ca khúc *Nhánh lan rừng*. Tình cờ gặp một số nhạc sĩ đàn anh, trong đó có lãnh đạo Đài Tiếng nói nhân dân TP.HCM. Nghe Thế Hiển hát, mọi người đều trầm trồ: ca khúc này quá tuyệt! Thế là Thế Hiển được "bắt cóc" tức tốc đến đài thu âm, để kịp phát trong chương trình ca nhạc đón giao thừa, vì chỉ còn ba hôm nữa đến Tết Nguyên Đán. Qua sóng phát thanh *Nhánh lan rừng* đã bay xa, từ thành phố đến biên cương, từ đồng bằng ra hải đảo; và được thính giả khắp nước, nhất là các anh lính trẻ đồng cảm, gởi thư về đài khen ngợi, muốn làm quen với tác giả. Đó là kỷ niệm đẹp, không thể nào quên trong cuộc đời biểu diễn và sáng tác âm nhạc của Thế Hiển. Rồi sau đó, ca khúc *Nhánh lan*

3 điều lạ

Tình cờ tôi lấy làm ngạc nhiên khi phát hiện nơi Thế Hiển có nhiều điều... rất lạ; xin kể sơ 3 điều:

1. Dù là nhạc sĩ kiêm ca sĩ nổi tiếng, sáng tác hàng trăm ca khúc, nhận được nhiều huy chương, giải thưởng, bằng khen trong cả hai lãnh vực ca hát và sáng tác, nhưng cho đến nay, sau 30 năm hoạt động âm nhạc, Thế Hiển vẫn chưa in tuyển tập nhạc hoặc ra CD Album nào cả! Nhưng điều này có hề chi, khi âm nhạc và tiếng hát Thế Hiển vẫn được lưu giữ trong hàng triệu trái tim của người yêu nhạc.

2. Nhiều người cho rằng Thế Hiển là nhạc sĩ tài hoa, đào hoa và đa tình. Khi tôi đề nghị anh hát cho nghe một tình khúc do anh sáng tác, Thế Hiển tâm sự: "Tôi lang thang khắp miền đất nước, đến đâu cũng có những ca khúc mới khá thành công, viết về con người và vùng đất đó. Tôi chỉ giỏi viết tình ca quê hương, đất nước, yêu người yêu cuộc sống. Chứ tôi chẳng có tình ca lứa đôi nào ra hồn!".

3. Thế Hiển nói từ xưa đến nay anh chưa hề làm thơ. Nhưng ca từ trong mỗi ca khúc của anh có cấu tứ chặt chẽ, từ ngữ chọn lọc rất đắt, y như một bài thơ hoàn chỉnh. Khi tôi tỏ ý ngạc nhiên về điều này, anh cho biết: mẹ anh là ca nương chèo, bố anh là một nhà thơ, mấy người anh ruột đều là cử nhân văn chương... Có lẽ hồn thơ Thế Hiển được hun đúc từ đó. Vì vậy, anh viết ra... thơ mà không biết mình làm thơ! Anh cũng từng nhiều đêm mất ngủ để chỉ sửa một chữ chưa ưng ý trong ca từ. Công phu chữ nghĩa ấy chẳng khác một nhà thơ.

rừng được phổ biến rộng rãi trên cả nước. Mấy chục năm qua, cứ mỗi dịp xuân về, *Nhánh lan rừng* lại ngân vang trên sóng phát thanh truyền hình khắp nước.

KÝ ỨC NHÁNH LAN RỪNG

Hai mươi năm sau, trải qua bao nhiêu biến động thăng trầm, tình cờ gặp lại đồng đội cũ, ký ức về nhánh lan rừng vẫn còn tươi rói như mới hôm qua. Thế Hiển cảm xúc mãnh liệt và viết nên ca khúc *Ký ức nhánh lan rừng*: *Bao nhiêu năm sau/ta gặp lại nhau/giữa lòng thành phố/náo nức mùa xuân/ biết bao kỷ niệm bùi ngùi thương nhớ. Đứa còn đứa mất/nghe*

nặng tình sâu. Bao nhiêu năm sau/ta gặp lại nhau/tóc mai điểm bạc/ngồi với đêm thâu/Đồng đội ơi! Quê hương là mãi mãi/ta vẫn hát tặng nhau bài hát Nhánh lan rừng... Ca khúc này đã đoạt giải thưởng của Hội Âm nhạc TP.HCM và Bộ Quốc phòng.

Tôi thực xúc động khi ngồi nghe Thế Hiển hồi ức kỷ niệm xưa, rồi ôm guitar hát say sưa ca khúc Nhánh lan rừng và Ký ức nhánh lan rừng. Tôi trầm nghĩ, trong chặng đời ba mươi năm sáng tác của Thế Hiển, anh có rất nhiều ca khúc nổi tiếng như: Khi bong bóng bay, Hát về anh, Đợi chờ trong cơn mưa, Hoàng hôn màu tím, Người mẹ và hoa sứ trắng, Nhong nhong nhong, Tóc em đuổi gà, Dầu chấm hời, Sài Gòn trong tôi,... trong đó không ít ca khúc đoạt huy chương vàng, giải thưởng lớn. Sao hình ảnh nhánh lan rừng, lá vẫn xanh trên cành cây cháy khô cứ hoài đeo đuổi ám ảnh anh? Hay đây chính là cơ duyên và số phận cuộc đời anh- một nhạc sĩ kiêm ca sĩ nhiều tài hoa cũng lắm truân chuyên!

HỘI QUÁN NHÁNH LAN RỪNG

Đầu năm 2010, bạn bè văn nghệ và đồng đội cũ ùn ùn kéo đến 115/3 đường Võ Thị Sáu, Quận 3, TP.HCM, chúc mừng vợ chồng Thế Hiển-Hồng Nhung khai trương Hội quán Nhánh lan rừng. Sao cũng lại là... Nhánh lan rừng?! Thế Hiển tâm sự, anh mở hội quán này "như là một cách lui về góc vắng mà xôn xao, mời gọi bạn bè văn nghệ, đồng đội cũ đến gặp gỡ giao lưu, như là dấu lặng giữa bản nhạc để rồi giai điệu mới được trôi lên hào sảng hơn, thăng hoa hơn. Anh ước mơ Hội quán Nhánh lan rừng sẽ là điểm hẹn của thi ca, âm nhạc, hội họa cho tinh thần khắp nơi trong Nam ngoài Bắc tụ về. Ước mơ của anh bước đầu đã trở thành hiện thực với triển lãm tranh chủ đề Độc thoại của họa sĩ Bùi Quang Lâm- một đồng đội cựu thanh niên xung phong của Thế Hiển. Vào mùa xuân mới, nhiều thân hữu đã đăng ký đến hội quán Nhánh lan rừng triển lãm tranh, ra mắt tuyển tập thơ, giới thiệu ca khúc mới...★

Ký ức nhánh lan rừng

CA KHÚC ĐOẠT GIẢI THƯỞNG
CUỘC VẬN ĐỘNG SÁNG TÁC
HỘI ÂM NHẠC TP.HCM NĂM 2006-2007

Nhạc & lời: THẾ HIỂN

Tha thiết - Tình cảm

Lần đầu: *Ad lib*

Về các chữ phiêu, các, của, xâm, chèo

Chữ **phiêu** trong **phiêu bạc** không có nghĩa là "thối".

Giảng nghĩa chữ **phiêu** trong **phiêu bạc**, một tác giả đã viết: "**Phiêu bạc** 飄泊 là từ Hán Việt. Chữ **phiêu** viết với bộ 風 (phong) có nghĩa là thổi như trong **Kính Thi** có nói 風其飄汝 (phong kỳ phiêu như: Gió thổi mây (sic) bay); chữ **bạc** viết với bộ 水 (thủy) có nghĩa là ghé vào bên, đổ thuyền vào bờ nghỉ ở bất cứ nơi đâu, tùy ý muốn. Theo nghĩa của từng chữ ấy, thì **phiêu bạc** có nghĩa là đi lang thang, nay đây mai đó, thường bằng thuyền, không định ở hẳn chỗ nào, tiện đâu thì ghé bên ở đó."

Trong lời giảng trên đây, vì quá lệ thuộc vào tự dạng của chữ **phiêu** 飄 là thuộc bộ 風 (= gió), nên tác giả đã giảng sai hẳn nghĩa của chữ này trong tổ hợp động từ đẳng lập **phiêu bạc**. Nghĩa của nó ở đây là "nổi, trôi, trôi nổi, trôi giạt, v.v.", chứ không phải là "thối". Mà chữ **phiêu** 飄 (風 bên trái, 票 bên phải) do tác giả này đưa ra, tuy cũng thuộc bộ 風 nhưng lại không thông dụng, vì thông dụng hơn thì lại là chữ 飄 (票 bên trái, 風 bên phải). Chữ **phiêu** 飄 bộ 風 này thông chuyển với chữ **phiêu** 漂 bộ thủy 水 theo hai nghĩa: 1. thổi; 2. nổi, trôi. Vì thế cho nên tùy theo văn cảnh mà một trong hai chữ này phải có nghĩa là "thối" dù có thuộc bộ thủy 水 hoặc "trôi, nổi" dù có thuộc bộ 風. Ta sẽ không lấy làm lạ khi thấy cùng một chữ của câu thơ trong thiên "Thác hê" 簾兮, phần "Trịnh phong" 鄭風 trong **Kính Thi** mà tác giả này ghi bằng chữ 飄 (trong câu **Phong kỳ phiêu như**), thì Vương Lực đã theo một bản khắc in khác mà ghi

bằng chữ 漂 (bộ thủy 水) trong **Vương Lực cổ Hán ngữ từ điển** (Trung Hoa thư cục, Bắc Kinh, 2002): 風其漂女 (ở đây 女 dùng như 汝). Không những ghi như thế ở mục 漂 bộ thủy 水 (tr.623) mà ở mục 飄 bộ 風 (tr.1657), khi thảo luận về đồng nguyên tự, Vương Lực cũng ghi: 風其漂女, với chữ 漂 bộ thủy 水. **Cổ đại Hán ngữ từ điển của Cổ đại Hán ngữ từ điển Biên tá tổ** (Thương vụ ấn thư quán, Bắc Kinh, 1998), **Từ hải** (bản cũ), **Từ nguyên** (bản cũ), **Từ nguyên** (bản tu đính 1988), **Dictionnaire classique de la langue chinoise** của F.S. Couvreur, v.v., cũng đều dùng chữ **phiêu** 漂 bộ thủy 水 này cho câu thơ trên đây của **Kính Thi**. Thuộc bộ thủy 水 hẳn hơi đầy nhưng chữ **phiêu** 漂 ở đây lại có nghĩa là "thối". Ngược lại, dù có viết theo bộ 風 thì chữ **phiêu** 飄 trong **phiêu bạc** 飄泊 cũng dứt khoát chỉ có thể có nghĩa là "nổi", "trôi" mà thôi. Có "nổi trôi" ở trên nước thì mới có thể có chuyện "ghé vào bên, đổ thuyền vào bờ nghỉ ở bất cứ nơi đâu, tùy ý muốn", như tác giả đó đã viết chứ nếu bị "thối" bay ở trên không như chiếc lá khô (thác 簾) kia thì làm sao "ghé vào bên", "đổ vào bờ"? **Đương đại Hán ngữ từ điển** của nhóm Lý Quốc Viêm (Thương Hải từ thư xuất bản xã, 2001), **Từ hải** (bản cũ), **Từ nguyên** (bản cũ), **Từ nguyên** (bản tu đính 1988), **Mathews' Chinese-English Dictionary**, **Vương Văn Ngữ đại từ điển**, v.v., cũng đều dùng chữ **phiêu** 漂 bộ thủy 水 này cho ngữ động từ **phiêu bạc** 漂泊, chứ không dùng chữ 飄 như tác giả kia đã đưa ra.

Tóm lại, chữ **phiêu** trong

phiêu bạc có nghĩa là "trôi", "giạt", v.v., chứ không phải là "thối" như tác giả kia đã đưa ra để trả lời cho độc giả.

Các và của trong cách dịch nhan đề một cuốn sách.

Ngày 26.10.2009, cuốn **Fidel y Raul, mis hermanos. La historia secreta** của Juanita Castro, em gái lãnh tụ Cuba Fidel Castro, viết với sự cộng tác của nữ phóng viên Maria Antonieta Collins, người Mexico, do nhà Santillana xuất bản, đã đồng loạt phát hành tại Mỹ, Mexico, Tây Ban Nha và Colombia. Cuốn sách kể lại quá trình cộng tác của Juanita với CIA để chống lại công cuộc cách mạng của hai người anh. Chúng tôi đã có bài giới thiệu quyển sách này trên chuyên đề **An ninh thế giới** số 905 (31.10.2009) và đã dịch nhan đề của nó thành **Fidel và Raul, Các anh của tôi. Bí mật lịch sử**, nghe sát hơn. Giọng nói trong điện thoại còn phân tích rõ **anh** tới thì không sát bằng **các anh của tôi** vì đây là hai người nên phải dùng **các** và phải dùng **của** mới nói rõ được ý

liên thuộc. Rồi chữ **historia**, chắc là tương đương với tiếng Anh **history**, phải là "lịch sử" chứ sao lại là "câu chuyện".

Thật là thú vị khi được người mà mình không biết điện mạo và danh tính gọi điện thoại đến để nhận xét về chữ nghĩa của mình. Lúc đó, vì đang bận công việc khẩn trương nên chúng tôi đã hẹn với vị khách là sẽ trao đổi kỹ trên một kỳ **Đương thời** sắp tới.

Thực ra, so với cách dịch của BBC thì cách dịch của chúng tôi tiết kiệm được đến hai âm tiết, đồng thời là hai từ, mà hoàn toàn không làm sai lệch hoặc mất đi tí ti nào ý nghĩa của nguyên văn. Người đối thoại qua điện thoại nói rằng phải dùng **các** vì đây là hai người, nhưng trong nhiều trường hợp cụ thể thì tiếng Việt lại tuyệt nhiên không cần đến **các** mà câu văn vẫn hoàn toàn rõ nghĩa. Chẳng những thế mà nó còn Việt Nam hơn là với sự có mặt của **các** nữa. Chẳng hạn, để thuật lại sự hoan hô của khán giả đối với một màn

Bìa cuốn sách **FIDEL Y RAÚL, MIS HERMANOS. LA HISTORIA SECRETA**

Memoria de Juanita Castro
contada a Maria Antonieta Collins

trình diễn, ta chỉ cần viết "Khán giả vỗ tay rần rần" chứ đâu cần phải "Các khán giả vỗ tay rần rần". Chỉ tay về phía những thiếu niên đang nô đùa cách mình khoảng chục bước, một cô giáo giới thiệu với bạn: "Học sinh của mình đây!" Thế đã là đủ chứ cần gì phải nói: "Các học sinh của mình đây!" Trở lại với trường hợp đang bàn, ta biết rằng ở đây, cụm từ *Fidel và Raul* nêu tên hai người: Fidel Castro, cựu chủ tịch và Raul Castro, đương kim chủ tịch, của nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Cuba. Trong điều kiện đó, đồng vị ngữ (apposition) *anh tôi* đi liền ngay phía sau, không thể chỉ riêng Fidel hay Raul, mà chỉ cả hai người, Fidel và Raul. Bất cứ ai nắm vững tinh thần của tiếng Việt đều phải hiểu như thế. Mà đã như thế thì tại sao lại phải dùng thêm các cho rườm rà, rắc rối?

Bây giờ xin nói đến từ *của*. Người đối thoại kia nói rằng phải dùng *của* mới nói rõ được ý liên thuộc. Nào phải như thế! Từ xưa từ xưa, về quan hệ thân tộc, người Việt Nam vẫn nói một cách bình thường: *ông tôi, bà tôi, chồng tôi, vợ tôi, anh tôi, chị tôi, em tôi*, v.v.. Nói chung, trong phần lớn các trường hợp thì trung tâm của danh ngữ (*ông, bà, chồng, vợ*, v.v.) chỉ nói về một người; nhưng trong thực tế thì nó vẫn có thể nói về nhiều người. Một người có thể chỉ về phía bàn tiệc bên cạnh mà giới thiệu với bạn mình: – Ba người ngồi cạnh nhau giữa cô gái mặc áo dài màu xanh và cô mặc áo hồ ngọc đều là *em tôi* cả đấy. Hoàn toàn bình thường. Và rất Việt Nam.

Đến như *historia* mà vị đó cho rằng có nghĩa là lịch sử trong ngữ cảnh đang xét thì hành trạng của mục Juanita Castro đâu đã xứng đáng đến thế. Tiếng Tây Ban Nha *historia*

tương ứng với cả *history* (lịch sử) lẫn *story* (câu chuyện) của tiếng Anh. Juanita Castro chỉ là một cộng tác viên hạng bét của CIA; việc làm của bà ta cũng chẳng có gì ly kỳ, độc đáo, sao có thể gọi là *lịch sử* cho được? Rất nhiều nguồn trên mạng chẳng đã dịch *historia* ở đây là *story* đó sao? BBC vẫn có thể sai như thường chứ ở đây mà "history" là "history" như thế nào? Huống chi, *La historia secreta* chẳng qua cũng chỉ là một cuốn sách rở tiền.

Nguồn gốc của *xẩm* trong hát *xẩm*.

Từ điển tiếng Việt của Vietlex (TĐTV) do Hoàng Phê chủ biên giảng *hát xẩm* là "lối hát của người mù đi hát rong, gồm nhiều giọng và thường có đệm nhị, hồ, phách" còn *xẩm* thì được quyển từ điển này giảng là "người mù chuyên đi hát rong". Vậy, trong *hát xẩm*, tên của lối hát, thì *xẩm* là tiếng chỉ người hành nghề, người thực hiện lối hát đó. Nhưng đâu là nguồn gốc của chính cái từ *xẩm* này? Một số người cho rằng *xẩm* là một từ đã "mất gia phả", thậm chí có người còn nghĩ rằng nó "có gia phả" đâu mà mất? Thực ra thì nó *có gia phả* đấy! Và cứ liệu của ta còn đi ngược lên đến tận giữa thế kỷ XVII nữa là đằng khác. *Dictionary Annamiticum Lusitanum et Latinum* (Từ điển Việt- Bồ- La) của Alexandre de Rhodes (Roma, 1651) đối dịch *xẩm* là cego (tiếng Bồ), caecus (tiếng La), nghĩa là "đui, mù". Chẳng phải đây chính là cái nghĩa đã cho trong TĐTV hay sao? Nhưng "đui, mù" cũng

chưa phải là nghĩa gốc của *xẩm*; nghĩa gốc này có thể được tìm thấy trong *Đại Nam quốc âm tự vị* của Huỳnh-Tĩnh Paulus Của (ĐNQATV) qua mục từ: "Xẩm. Cháng vảng, chóng mặt – Xấy xẩm. Cháng vảng, chóng mặt – Xẩm mắt. Tối mắt, loà con mắt – Trời xẩm/Xẩm trời. Trời áng mây, không có nắng, không có sáng; trời gần tối." Mục từ này cho phép ta khẳng định rằng *xẩm* trong *xẩm mắt* và *xẩm trong xẩm tối* thực ra chỉ là một. Đồng thời, đây thực chất cũng chỉ là một biến thể ngữ âm và chính tả của *sẩm*, như đã được chứng minh trong TĐTV. Quyển từ điển này ghi nhận: "Xẩm. tính từ. Xem sẩm." Còn *sẩm* thì được ghi chú là "tính từ" và được giảng là "[khoảng thời gian] bắt đầu tối, không còn trông rõ mọi vật nữa". Cái nghĩa này của *Sẩm* trong TĐTV chẳng qua chỉ là một với nghĩa của *xẩm* trong *Trời xẩm/Xẩm trời*, đã cho trong ĐNQATV mà thôi. Vậy, ở đây, *xẩm* và *sẩm* chỉ là hai biến thể ngữ âm và chính tả. Có điều là giữa hai đơn vị, đã xuất hiện một sự phân công: *xẩm* đặc dụng cho nét nghĩa "đui, mù" còn *sẩm* thì đặc dụng cho nét nghĩa "tối, mờ", ít nhất cũng là trong tiếng Việt toàn dân (chứ riêng ở trong Nam, chẳng hạn, thì *xẩm* vẫn hiện dụng với nghĩa của *sẩm* trong TĐTV).

Tóm lại, bước đường phát triển ngữ nghĩa của *xẩm* từ "tối" đến nghĩa đang bàn có thể được hình dung như sau: 1. tối, mờ > 2. tối mắt, mờ mắt > khó nhìn thấy > không nhìn thấy > mù, đui > (có chuyển đổi từ loại) người mù.

Nguồn gốc của *chèo* trong hát *chèo*.

Chúng tôi tán thành ý kiến của *Từ điển văn học* bộ mới (Nxb Thế Giới, 2004) về nguồn gốc của từ *chèo* trong hát *chèo*: "Tính chất hài hước, trào phúng cũng là một đặc điểm nổi bật (của chèo – AC). Do vậy có ý kiến cho từ 'chèo' là do 'trào' đọc chệch ra." (tr.247). Vì nội dung

CÁC DIỄN VIÊN NHÀ HÁT CHÈO HÀ NỘI
ẢNH: NTN

thuộc về văn học nên quyển từ điển này không chứng minh mối quan hệ ngữ âm giữa hai từ đó, còn chúng tôi thì xin chứng minh như sau: Về phụ âm đầu ch- ~ tr- thì *chèo* ~ *trào* cũng giống như: – *chè* ~ *trà* 茶, – *chém* ~ *trảm* 斬, – *chén* ~ *trần* 盞 – (che) *chấn* ~ *trấn* 鎮 (ngự), – (ăn) *chay* ~ *trai* 齋 (giới), *chénh* (vênh) ~ *tranh* (vanh), *chếch* ~ *trác* 仄, *chìm* ~ *trắm* 沈, v.v.. Còn về

LỄ HỘI HÁT CHÈO Ở TỐNG GỖ, HÀ NỘI

văn -eo ~ -ao thì *chèo* ~ *trào* cũng giống như: – (hùm) *beo* ~ *báo* 豹, – *keo* (sơn) ~ (a) *giao*, – *khéo* ~ *xảo* (< *khảo*) 巧, – (năm) *Mẹo* ~ (năm) *Mão* 卯, v.v.. Mối quan hệ ngữ âm giữa *chèo* ~ *trào* là điều chắc chắn, trong đó *chèo* là âm xưa còn *trào* là âm nay. Tuy ở trong *chèo*, ta vẫn có thể mục kích nhiều đoạn, nhiều cảnh lâm ly, bi đát nhưng sự châm chọc, sự "khêu móc", sự đả kích, sự pha trò, v. v., là yếu tố không thể thiếu được. Vậy, nói hơi quá một chút, thì *phí trào* bắt thành *chèo*. Vì thế nên chúng tôi cho rằng *chèo* chính là âm xưa của *trào* (Nói *chèo* do *trào* mà ra là nói ngược chiều) ★

HÁT XẨM- ẢNH: CINET

Lê Quốc Kỳ

Độc đáo bức Thiên Long Việt Đồ

Một danh ngôn của Trung Hoa nói rằng: "Thiên nhiên chỉ đem lại sự rung động cho những ai biết chơi bonsai và đá cảnh" hay "Thạch nhập sự thông"- khi đá vào nhà thì mọi sự đều hanh thông, may mắn... Riêng với Trần Văn Anh (tên thường gọi Ngọc Minh), đá không chỉ mang lại cho anh sự may mắn mà còn là niềm đam mê.

Đến thăm các phòng trưng bày đá nghệ thuật ở nhà anh Minh (Duy Xuyên -Quảng Nam), chúng tôi không khỏi trầm trồ thán phục trước hơn 100 tác phẩm đá được trưng bày đẹp mắt. Không gian đó đã phần nào phản ánh cái tinh diệu của vũ trụ được "phô" vào những viên đá của thiên nhiên, để

thành cái "hồn" của đá với những tác phẩm đủ kích cỡ, màu sắc, kiểu dáng, đang trầm tư mặc tưởng theo thời gian. Ngắm sắc màu trong "rừng" đá cảnh của anh, chúng tôi có cảm giác như lạc vào chốn thiên thai với những gam màu đậm, nóng... ấn tượng, lạ lùng; có viên với cảnh rừng chiều rực đỏ, cảnh hoàng hôn ánh tím với những vân mây thơ mộng lững lờ trôi. Theo anh Minh, đá là nơi ghi dấu rõ nét nhất những thay đổi của không gian, thời gian... Mọi cảnh trí, con người, nhân vật... đều được thiên nhiên "khắc" trên đá, thậm chí qua những phiến đá vô tri, mình có thể gửi gắm niềm mơ ước, giúp đá có "hồn", "hiếu" nó và đặt cho nó một cái tên.

Để có được một tác phẩm đẹp, phải tốn nhiều công sức. Theo anh Minh, người tìm đá phải có một số kiến thức nhất định về ngữ học, thiên văn, địa lý, mỹ thuật... Ngoài ra, người tìm đá còn có cái duyên để "ngộ" ra những

viên đá đẹp. Một tác phẩm đá đẹp phải hội đủ 5 yếu tố: tỉ trọng, độ cứng, độ bóng, đường nét và màu sắc. Với niềm đam mê và may mắn, Minh đã có được những tác phẩm "bất hủ" như *Con cò*, *Song măng xà vương*, *Du xuân*, *Bạn đời biển cả*, *Là thu*, *Thác ghềnh*, *Xưa và nay*, *Núi*... Chưa đầy chục năm đắm thân vào sân chơi đá cảnh, Minh đã nhận nhiều huy chương vàng, bạc, đồng qua những lần triển lãm, dự thi trong nước.

Ngọc Minh xuất thân thợ học việc ở một cửa hàng kim hoàn, huyện Điện Bàn, Quảng Nam. Sau nhiều năm gần bó với nghề, anh trở thành thợ kim hoàn tài hoa, cần trọng chuyên chế tác các mặt hàng trang sức bằng kim loại quý. Với dụng cụ nghề đơn sơ như bao người thợ khắc, Minh có thể chế tác những con chữ nhỏ từng mi-li-mét

trên các chất liệu như sừng, gỗ, kim loại... Anh chạm khắc thành công cặp tranh thư pháp có tên *Đền với tâm, vẽ với nhân*, trong đó khắc 100 chữ "nhân" với 100 cách viết và 108 chữ "tâm" với 108 cách viết bằng gỗ mít, rồng rã cả năm trời. Mỗi bức chữ thư pháp cao 3,4m, đặt trên một trường kỳ có hoa văn đề rùa. Minh có nguyện vọng bán đấu giá hai bức thư pháp này để lấy tiền giúp trẻ em nghèo.

Đặc biệt, Minh đang hoàn thành công trình điêu khắc có tên *Thiên Long Việt Đỏ* với 1000 con rồng trong 1000 kiểu dáng để được tham gia trưng bày tại Đại lễ 1000 năm Thăng Long- Hà Nội. Hiện anh đang hoàn thành những con rồng cuối cùng cho các quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa, Côn Sơn, Phú Quốc...

Gần 1000 con rồng, không có con nào giống con nào. Có con nhỏ chỉ khoảng vài phân, nhưng có con lớn đến gần 25 phân. Anh tâm sự: "Trong 1000 con mộc long này, có một con rất đặc biệt trong thư thể đang bay lên (thăng long) được chế tác bằng 100% vàng "9999" với số vàng là 1 lạng 8. Mà 1 cọng 8 bằng 9- con số cuối của năm 2009, là năm hoàn thành bức *Thiên Long Việt Đỏ*. Con rồng đặc biệt này sẽ nằm ngay thủ đô Hà Nội trên tấm *Thiên Long Việt Đỏ*. Còn lại 999 con "mộc long", tôi sẽ thếp vàng bên ngoài với số vàng dự kiến từ 5-10 lạng và cho dán kín lánh thổ Việt Nam; trong đó có Hoàng Sa, Trường Sa...". Với 999 con mộc long (hành mộc), gỗ màu vàng (hành thổ), trên khung gương đen (hành thủy), phủ gấm đỏ (hành hỏa) và thủ đô Hà Nội là Rồng vàng (hành kim), tượng trưng cho luật

CỦI LONG- 9 CON RỒNG NẪM TRONG MỘT CON RỒNG

HOÀN THIÊN NHỮNG CON RỒNG CUỐI CÙNG CỦA CÁC ĐẢO NHỎ TRONG QUẦN ĐẢO HOÀNG SA, TRƯỜNG SA...

Luyện viết chữ Đẹp chuyên nghiệp

Ai cũng muốn mình viết Đẹp. Điều này là không quá khó khi có cách viết đúng cùng với sự chăm chỉ.

Trung tâm Luyện viết chữ Đẹp tại 125/1 Nguyễn Cửu Đàm, P. 17, Q. Bình Thạnh, TP. HCM chuyên luyện viết chữ Đẹp trong thời gian ngắn cho MỌI NGƯỜI bằng phương pháp khoa học và sự nhiệt tình của người dạy. Người học sẽ được hướng dẫn từ thể ngồi, cách cầm bút, điểm đặt bút đúng, cách viết nối các chữ, cách trình bày... Thời gian qua, hàng trăm học viên có nét chữ mới và đẹp là minh chứng rõ ràng nhất.

Lớp học tại Trung tâm gồm 2 lớp A và B

- Các em lớp 1-2 học 12 buổi / 12 tuần (1 buổi 80'). B

- Học viên từ lớp 3 trở lên học 10 buổi (90') / 15 tuần A

* Học phí 550.000 đồng / khóa / người

* Thầy giáo Trần Thiệt Thành

* Điện thoại 35 14 08 16 - 09 03 03 78 16

* Điều kiện học viên làm bài tập đầy đủ.

Có lớp 1 buổi / tuần

"ngũ hành" âm dương hoà hợp của tạo hoá..."

Anh Minh đã làm 1000 con rồng trong vòng 3 năm trời (tương ứng với 1000 công lao động). Anh đã phải huy động thêm 15 thợ kim hoàn, 5 thợ mộc chạm trổ và 2 họa sĩ. Riêng số tiền mua lưỡi của đã trên 10 triệu đồng. Tổng kinh phí bức *Thiên Long Việt đỏ* dự trù hơn 1 tỉ đồng. Hiện nay, Minh đang ngày đêm làm bộ giá đỡ bằng gỗ cam xe với bề ngang 3 mét, bề dài 3,5 mét và cao 6 mét. Toàn bộ hoa văn họa tiết của giá đỡ đều được chạm trổ hình rồng. Chỉ riêng kinh phí cho bộ giá đỡ dự trù đã trên 200 triệu đồng.

Sở Văn hoá thể thao và du lịch tỉnh Quảng Nam đã chính thức mời Ngọc Minh mang bức *Thiên Long Việt Đỏ* ra thủ đô Hà Nội tham dự Tuần Văn hoá du lịch Quảng Nam hướng tới 1000 năm Thăng Long- Hà Nội ★

GIỚI THIỆU CON RỒNG CỎ ĐANG BÀN ĐỒ VIỆT NAM

* Kim Chi dễ kiểu tóc trái táo này dễ thương nhỉ?
- Giống con trai lắm, để tập luyện cho dễ dàng, gọn gàng ấy mà! Tay chân mình cũng săn sùi, đen thui hà...

* Bạn nữ tính lắm, ai bảo con trai hồi nào, còn đá bóng đến bao giờ thì Chi nghĩ?

- Đến khi nào hết thích thì thôi! Hồi đó từ quê nhà Bến Tre lên TP.HCM học đại học, tôi đâu nghĩ mình trở thành "dân quần đùi áo số", đem chuông đi "đá" xứ người khắp nơi...

* Đến bây giờ thì Kim Chi thành "sao" mất rồi...

- Có nghĩ sao siếc gì đâu, mê thì lăn xả vô chơi thôi mà! Tôi gắn với bóng đá cũng có cái duyên. Là dân điền kinh thứ thiệt ở Bến Tre, thành tích cũng nhiều, gia đình kỳ vọng cho tôi đi học ở Trường đại học Thể dục thể thao trung ương 2 (hiện là Trường đại học Thể dục thể thao TP.HCM-NV). Năm 1997, đang học năm nhất thì tôi được "quơ" đi đá giao hữu với Đội Bóng đá nữ quận 1-TP.HCM. Lúc đó cũng đá kiểu "lúa vẹt" thôi, có biết chiến thuật kỹ thuật là gì, giao bóng còn không đúng luật, vậy mà dám chơi ở vị trí tiền đạo, thắng được hai trái! Sau đó, thấy căng giờ mình cũng được được hay sao ấy nên mấy thầy kêu nhập đội tập luyện, đá thử rồi đá thiệt luôn. Từ đó tôi trở thành thành viên Đội Bóng đá nữ quận 1, năm 1998 tham gia Đội tuyển Bóng đá nữ Việt Nam.

* Bóng đá với điền kinh, môn nào thú vị hơn?

- Mỗi môn đều có cái thú vị riêng, nhưng bóng đá có sức hút mãnh liệt hơn, không cưỡng nổi, cưỡng lại sao được khi trước đó

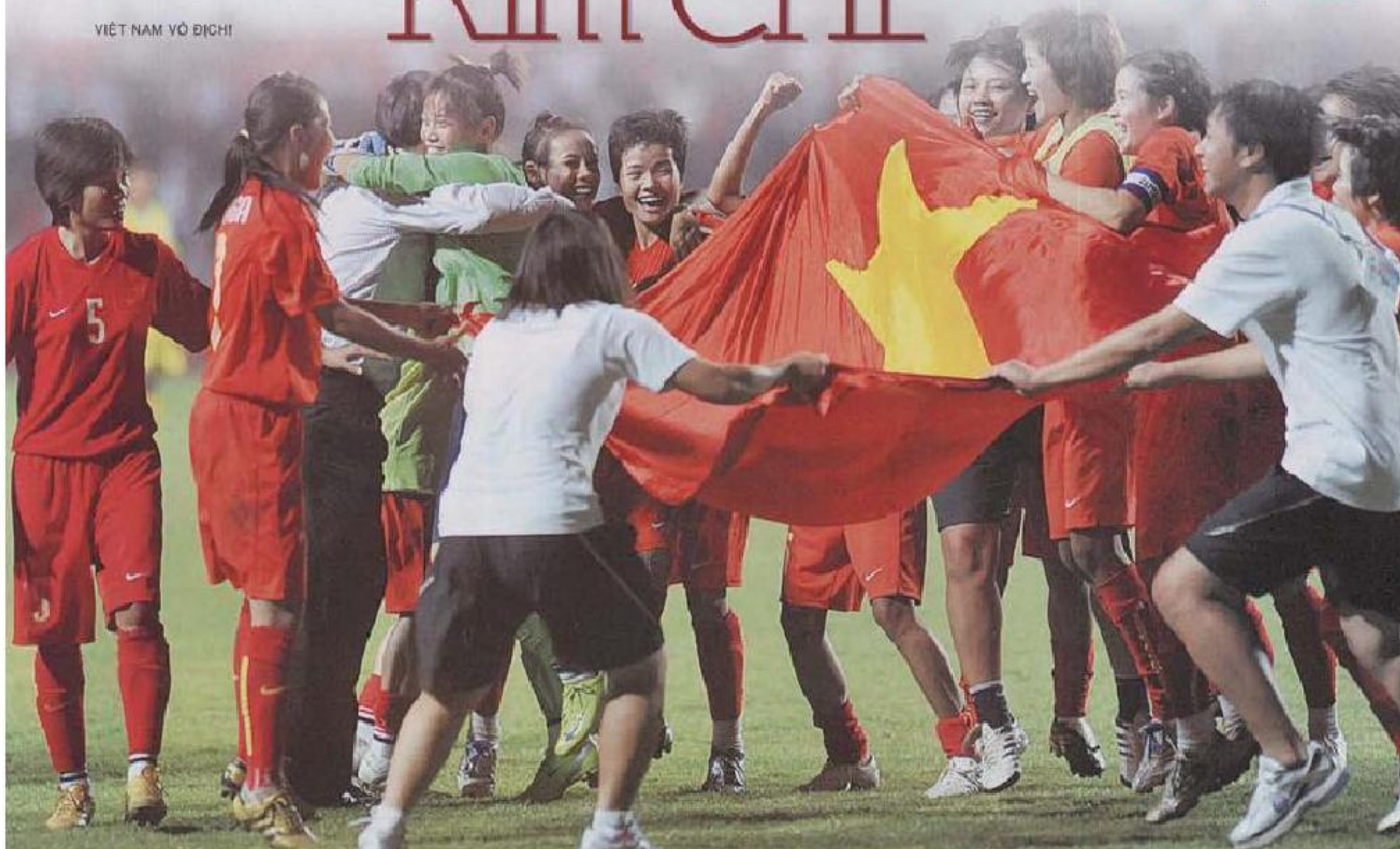
KIM CHI (ÁO ĐỎ) TRANH BÓNG QUYẾT LIỆT

"Ai cũng nói mình giống con trai, ngại chụp ảnh..."
Từ chối chụp ảnh theo đề nghị, cô nàng bóng đá Đoàn Thị Kim Chi thì thầm dễ thương như thế. Dũng mãnh và quyết liệt trên sân cỏ trong Seagames Vientiane 25 vừa qua bao nhiêu, chị em ngồi với nhau tâm tình, Chi dịu dàng-nữ tính bấy nhiêu...

Cô nàng vô địch bóng đá Kim Chi

Hoàng Gia

VIỆT NAM VÔ ĐỊCH!

mình đã trót "mê" Beckham, Ronaldo... Thêm nữa, chơi bóng đá vui hơn điên kinh nhiều, tinh tập thể được phát huy rất cao, không có chỗ cho cá nhân khi trái bóng lăn.

* Không có chỗ cho cá nhân khi trái bóng lăn?

- Đúng vậy, như bạn thấy đấy, cầu thủ nào có "âm mưu" toả sáng một mình trên sân cỏ thường chỉ chuốc lấy thất bại về mặt chiến thuật (dù kỹ thuật hoàn hảo), điều khủng khiếp hơn là sau đó bạn sẽ bị đồng đội tẩy chay.

* Sau khi gia nhập đội tuyển quốc gia, Kim Chi bỏ luôn điên kinh?

- Chỉ không thi đấu thôi, vẫn phải học hành đàng hoàng để tốt nghiệp đại học. Có điều, bạn theo trái bóng liền miên nên đến năm 2003 tôi mới tốt nghiệp, thậm chí đi sau bạn bè cùng khoá 2 năm.

* Giai đoạn nào là đỉnh cao của tiền đạo Kim Chi?

- Mình chơi ở hai vị trí: tiền đạo và tiền vệ. Về khái niệm "đỉnh cao" cũng có hai cách nghĩ. Nếu nghĩ với những qui định về thành tích, tuổi tác, vai trò... thì có lẽ các năm 2004-2005-2006-2007 là đỉnh cao của tôi. Khi ấy, trong các giải quốc tế, tôi thường xuất hiện với băng đội trưởng, đội trưởng cực lắm, ngoài việc phát huy kỹ thuật cá nhân còn phải biết nhìn nhận, đánh giá bao quát suốt trận đấu. Một đội trưởng có trách nhiệm luôn luôn căng thẳng tinh thần trong trận đấu. Cũng trong giai đoạn này, tôi liên tục được nhận danh hiệu Quả bóng vàng (2004-2005-2007), riêng năm 2006 được bình chọn là Nữ hoàng phá lưới. Nếu nghĩ ngoài những qui định bó buộc trên, lúc nào tôi cũng thấy mình "nóng" với quả bóng, khi cần là có mặt, bất kể vị trí nào.

* Chính thế nên cô nàng lại xuất hiện trong Seagames Vientiane 25 sau khi tuyên bố giải nghệ ở tuổi 30?

- Có lẽ, bởi trót mang lấy nghiệp vào thân rồi. Theo đề nghị của các thầy, tôi quay lại đội tuyển để làm "đầu tàu" cho các cầu thủ trẻ, mình chơi ở vị trí tiền đạo giữa Lê Thị Oanh và Nguyễn Thị Minh Nguyệt, hai cầu thủ này chưa thể xoay sở để lấp được khoảng trống Ngọc Châu.

* Bên cạnh hạnh phúc cùng đồng đội đoạt lại huy chương vàng danh giá lỡ để mất vào tay đội Thái Lan ở Seagames 24-

KIM CHI
(BIA PHẢI)
HẠNH PHÚC
CÙNG ĐỒNG
ĐỘI SAU
CHIẾN THẮNG

Chúc mừng Kim Chi có nhà

Sau mười hai năm bôn ba cùng quả bóng, cuối cùng Kim Chi cũng sắm được nhà tại TP.HCM bằng tiền làm ra từ mồ hôi, nước mắt của mình. Căn hộ xinh xinh 70m² được mua với giá ưu đãi (450 triệu đồng) vừa được cô trả hết 50% giá trị còn lại từ tiền thưởng Huy chương vàng Seagames Vientiane 25. 50% số tiền đã trả trước đó cũng được Kim Chi tích góp từ tiền thưởng qua các giải. An cư lạc nghiệp, ở nhà mới, chúc Kim Chi gặt hái nhiều thành công hơn nữa trên con đường đã và đang đi...

2007, điều gì còn đọng lại trong Kim Chi sau Seagames Vientiane 25-2009?

- Báo chí đăng ì xèo chuyện tôi "quyết tử" cùng đội Myanmar với dải băng vết thương trên đầu để sau đó ghi bàn thắng đẹp ở đầu hiệp hai, đây cũng là một kỷ niệm khó quên trong đời cầu thủ của mình. Nhưng còn có một điều khó quên hơn là trận chung kết Việt Nam-Thái Lan ở đất nước triệu voi đỏ rực cờ và những lời hô vang động viên các nữ cầu thủ Việt Nam. Tôi suýt khóc mấy lần vì hình ảnh này, thật lâu lắm rồi người ta mới quan tâm đến bóng đá nữ Việt Nam như thế!

* Biết không được quan tâm như bóng đá nam nhưng các cô vẫn chiến đấu rất tuyệt vời và quả cảm với 4 huy chương vàng, 1 huy chương bạc suốt những kỳ Seagames...

- Vâng, cũng là vì màu cờ sắc áo và sự đi đến tận cùng đam mê! Nhưng có đội tuyển bóng đá nữ quốc gia cho bọn mình tung hoành suốt bao nhiêu năm qua cũng là hạnh phúc lắm rồi. Xin cảm ơn tất cả mọi người vì bóng đá nữ Việt Nam!

* Thi đấu gián đoạn một thời gian vì bạn làm huấn luyện viên cho đội bóng đá nữ trẻ TP.HCM, khi trở lại đội tuyển quốc gia, "lão tướng" Kim Chi vẫn thừa bản lĩnh để trở thành chân sút số 1 với 4 bàn thắng qua Seagames Vientiane 25-2009, bí quyết nào...

- Chẳng có bí quyết nào cả, khi trái bóng lăn, nghĩ mình phải thắng là động lực quan trọng, bên cạnh đó còn có áp lực "đầu tàu" nên tôi lăn xả!

* Kim Chi đặt hy vọng vào nữ cầu thủ nào trong thế hệ đàn em bây giờ?

- Đã quyết chọn con đường bóng đá có vẻ không phù hợp với chị em thì phải cố gắng, tôi tin nữ cầu thủ nào

GIỮ BÓNG

cũng có ý nghĩ này. Được đào tạo bài bản, các em bây giờ chơi kỹ thuật đồng đều, nếu cố gắng rèn luyện thì con đường rải hoa hồng sẽ mở ra...

* Sau thời gian tập trung vào đội tuyển quốc gia, Kim Chi và các bạn xử lý thời gian thế nào?

- Chúng tôi về lại các đội và câu lạc bộ của mình, tôi vẫn thuộc Đội Bóng đá nữ quận 1, một ngày dành 4 giờ tập luyện, khi nào có giải thì tham gia. Một phần thời gian tôi huấn luyện nữ cầu thủ trẻ.

* Lương của nữ cầu thủ ở các đội, các câu lạc bộ chỉ nhìn hơn một triệu đồng/người/tháng, như vậy làm sao đủ sống? Các bạn chuẩn bị cho tương lai thế nào khi trên 25 tuổi đã bị xem là "già"?

- Tôi và một số chị em được xem là "lão" trong đội tuyển quốc gia như Mai Lan, Đào Thị Miện, Bùi Thị Tuyết... cũng đã nhiều lần đề nghị xem lại mức lương quá thấp của chị em để điều chỉnh sao cho phù hợp với mức sống trung bình. Riêng cá nhân tôi nhận lương hai đầu (một bên đội bóng, một bên là biên chế nhân viên của Trung tâm Thể dục thể thao quận 1) được khoảng trên dưới 4 triệu đồng; đời cầu thủ độc thân, tập luyện suốt ngày, không ăn xài gì nhiều nên không thấy thiếu. Lâu lâu có giải, chị em mới được khoản tiền lớn mua sắm những gì cần thiết, nhưng đâu phải ai cũng được chọn vào đội tuyển quốc gia, mà thi đấu đâu phải lúc nào cũng thắng! Còn chuẩn bị cho tương lai ư? Những người tương đối "trần trụi" như tôi, Ngọc Mai, Kim Hồng... thì còn có thể có đường làm công tác huấn luyện cho lớp trẻ; một số bạn đi dạy sau khi giải nghệ như Hoa ở Khánh Hoà hoặc về làm việc trong ngành thể dục thể thao như Nguyễn Kim Chi ở Bình Dương... Để có việc làm ổn định sau khi qua tuổi "hăm", hầu hết chị em phải chuẩn bị cho mình một nghề ngay khi còn đá bóng. Khi chị em có nhu cầu học văn hoá hoặc học nghề, ban huấn luyện luôn sẵn sàng tạo điều kiện.

* Muốn làm nữ cầu thủ cũng có lúc có thì, nghề đá bóng sáng lạng còn khát khe hơn cả làm nghề thuật, Kim Chi có hối hận khi suốt xuân thì lăn theo quả bóng?

- Tuổi trẻ nào cũng có một đam mê, tôi sung sướng vì được sống như chính mình. Cánh nữ cầu thủ chúng tôi có bao giờ tay chân lạnh lạnh, không

chấn thương thì cũng sút sẹo. Vậy mà như bạn thấy đây, nhiều cô mặt hạnh phúc rạng ngời, xinh xinh khi được... lăn cùng bóng!

* Quả vậy, Kim Chi bên ngoài dễ thương hơn, xinh đẹp hơn khi tranh, sút bóng. Nhiều nữ cầu thủ bây giờ đã có kem dưỡng da...

- Chúng tôi phải dùng món ấy, bằng không cứ chạy băng băng ngoài nắng suốt, có ngày bị ung thư da.

* Bạn có xài mỹ phẩm hoặc diện áo dài, váy khi đi ăn cưới, tiệc tùng?

- Tất cả đều là... hiếm; tôi chỉ thích mặc quần jean, áo pull. Đi đâu thì đi, miễn sao gọn gàng, lịch sự, vui tươi là được.

* Kim Chi có thương về thăm gia đình ở Châu Thành, Bến Tre?

- Có thời gian là tôi "bay" về ngay

với ba má, nhà tôi có đến mười anh chị em nên đông vui lắm. Tôi là con út, được ba má cưng chiều. Ba còn lo cho con gái ăn diện, "sợ nó không có người để ý".

* Vậy bạn có một nửa của mình chưa?

- Chưa, suốt ngày bầu bạn cùng bóng, thời gian đầu... Nhưng tôi tin người có số, chuyện nào đến thì đến...

* Còn hạnh phúc nào kể cận khi Kim Chi cùng đồng đội đoạt huy chương vàng các giải quốc tế?

- Gia đình là chiếc nôi ấm áp, sau mỗi giải đấu, thắng thua gì tôi cũng về quê với ba má, các anh chị, bà con lối xóm. Đã được huy chương thì được chia vui, còn trắng tay thì được an ủi, nhưng mà dường như chưa bao giờ trắng tay nhỉ... ★

TUYỂN BÓNG ĐÁ NỮ VIỆT NAM TẠI SEAGAMES VIENTIANE 25-2009 (KIM CHI SỐ 14)

Trần Hữu Dũng

Truy Phong

một hiện tượng thơ kỳ lạ

Truy Phong là tác giả bài thơ
Một thế kỷ- mấy vần thơ
từng gây chấn động
dư luận một thời.

Vào đầu năm 1956, thời kỳ hai năm
đấu tranh đòi hiệp thương
Nam Bắc,

các cán bộ kháng chiến lợi dụng thể
hợp pháp công khai tuyên truyền
giải thích hiệp định Genève,
đấu tranh đòi hoà bình thống nhất
đất nước. Lúc đó Ngô Đình Diệm

đang bài Pháp,
loại bỏ những người thân Pháp,

Truy Phong nhân cơ hội
"tiễn chân quân đội Pháp về nước"

để công khai lên án ngoại xâm;
cố vũ, đề cao tinh thần yêu nước:

*Cái gì bạo ngược và phi nghĩa
Là trái lòng dân, nghịch ý trời
Sắt thép tinh ròng, binh tướng dữ
Không sao thắng được
trái tim người!**

NHÀ THƠ KIẾN GIANG (BÊN PHẢI) THĂM VỢ CHỒNG NHÀ THƠ TRUY PHONG (1998)

NHÀ THƠ VÀO TRẦN

Tờ tuần báo *Tiến Thủ* ra ngày 27.4.1956 là giấy khai sinh đặc biệt cho bài thơ ra mắt bạn đọc. Tác giả kể: "Trong nhóm Văn nghệ kháng chiến Khu 8 thời chín năm, có người đi tập kết như nhà thơ Nguyễn Bính, có người ở lại hoạt động hợp pháp như nhà thơ Kiên Giang, nhà văn Sơn Nam... Riêng tôi về dạy học ở Trà Vinh. Viết xong bài *Một thế kỷ- mấy vần thơ*, tôi nhờ em Diệp, một nữ sinh tin cẩn, có cha chạy xe đò Trà Vinh- Sài Gòn, mang trao tận toà soạn báo *Tiến Thủ*, một tờ báo tiến bộ ở Sài Gòn lúc bấy giờ. Nếu ở Sài Gòn, tôi sẽ ký tên thật hoặc bút hiệu quen thuộc. Lỡ có sao, anh em mình ở đó đồng hơn. Nhưng ở tỉnh lẻ Trà Vinh, tác giả có thể bị thủ tiêu một cách lặng lẽ". Báo *Tiến Thủ* đăng bài *Một thế kỷ- mấy vần thơ*, tên tác giả ký tắt T. P trên trang nhất với cái "tít" màu đỏ thật lớn chạy suốt chiều ngang tờ báo khổ rộng, lối trình bày này như một thách thức lắm "xốn mắt" chính quyền lúc bấy giờ. Báo vừa phát hành thì hàng chục cú điện thoại gọi tới tra hỏi, hăm dọa đủ điều, kết quả là báo bị tịch thu sạch sành sanh; chính quyền Diệm mướn đám lưu manh hùng hổ bao vây, đập phá toà soạn, đi tìm "mắn thịt" ông chủ nhiệm báo Lê Văn Thử, may sao ông nhanh trí chạy sang lánh nạn ở

toà đại sứ Anh gần đó.

Một thế kỷ- mấy vần thơ nhanh chóng lan rộng khắp nơi, gây ảnh hưởng sâu rộng trong dư luận, tiếp theo tờ tạp chí *Mã Thương* đăng lại, từng đoạn thơ đều có tranh màu minh hoạ. Từ tháng 4.1956 đến tháng 4.1975 bài thơ này được đăng đi đăng lại mấy mươi lần trên báo chí miền Nam: *Đuốc Nhà Nam, Thân Chung, Tin Sáng, Dân chủ mới, Tiểu thuyết thứ năm...* Tờ *Selection Du Reader's Digest* năm 1957 cũng trích dịch lại một đoạn bài thơ này. Các trường Đại học Văn khoa, Đại học Sư phạm, Đại học Luật khoa, Đại học Vạn Hạnh, Đại học Đà Lạt tổ chức giới thiệu bài thơ trong những đêm sinh hoạt thơ nhạc.

Một thế kỷ- mấy vần thơ còn âm thầm len lỏi vào các nhà tù từ Sài Gòn đến tận Côn Đảo, ông Lê Hồng Tư, một chiến sĩ tử tù Côn Đảo kể lại: "Một người đọc, mười người đọc, rồi hàng trăm, hàng ngàn người đọc. Không riêng gì sinh viên, học sinh, trí thức mà cả công luận ở Sài Gòn và các thành thị ở miền Nam đều phấn khởi đón nhận bài thơ. Bài thơ dài trên 100 câu mà rất nhiều người thuộc lòng".

Kịch bản văn học *Một thế kỷ- mấy vần thơ* được khá nhiều "đạo diễn" không chuyên dàn dựng. Từ chính trị Phạm Công Chiêu cho biết anh được xem hoạt cảnh này ở khám lớn Chí

Hoà, sau đó, anh lại mang kịch bản ra Côn Đảo. Ông Trương Văn Khâm, cán bộ công vận ở Sài Gòn, cũng chuyển thể hoạt cảnh diễn cho công nhân xem. Từ *Một thế kỷ- mấy vần thơ*, tên tuổi Truy Phong đi sâu vào lòng bạn đọc, quyển *Thi ca bình dân Việt Nam* của Nguyễn Tấn Long và Phan Canh viết: "...Lịch sử đấu tranh của nhân dân Việt Nam trải qua hai thời kỳ đô hộ của người Tàu đã để lại những vết tích như:

Nướng dân đen

trên ngọn lửa hung tàn

Vùi con đỏ xuống hầm tai vạ

(Bình Ngô đại cáo)

Thì thời đô hộ của người Pháp cũng để lại trong dân gian những câu thơ như:

Anh bắn!

Anh giết!

Anh đâm!

Anh vằm!

Anh đây Bà Rá, Côn Lôn,

Anh đoạ Sơn La, Lao Bảo...

Chặt đầu ông lão treo hàng thịt,

Mổ mạt thanh niên

giữa chiến trường.

Cối quết trẻ thơ văng nát óc,

Phanh thấy sản phụ

đốt thành than!...

Con lìa mẹ,

Vợ xa chồng,

Cây trụi lá

*Nhà trống không...**

THANH THÂN VỀ ĐẤT ME

Nhà thơ Truy Phong tên thật là Dương Tấn Huân, sinh ngày 01.10.1925 tại làng Thanh Phú nay là xã Thanh Bình (Cù lao Dài), huyện Vũng Liêm, tỉnh Vĩnh Long. Thuở nhỏ, ông học trường làng, rồi trường huyện Cần Long, đậu bằng Certificate của Pháp, sau đó lên Sa Đéc học trường tư và làm việc ở toà báo Tân Tiến- Sa Đéc năm 1943. Ngày Cách mạng tháng Tám bùng nổ, tiếp theo là Nam bộ kháng chiến, ông tham gia Ban tuyên truyền Thanh niên Tiền phong tại xã nhà. Quân Pháp đánh chiếm Vĩnh Long, chính quyền cách mạng non trẻ kêu gọi toàn dân kháng chiến, ông thoát ly gia đình lên công tác ở Ban Tuyên truyền huyện Vũng Liêm, rồi Đoàn Văn hoá kháng chiến tỉnh Vĩnh Long năm 1947.

Năm 1949, Truy Phong vào bộ đội, công tác ở ban văn nghệ trong Ban Chính trị Liên trung đoàn 109-111 (Vĩnh Long- Trà Vinh). Năm 1950, ông làm bài thơ *Nô men* nói về chiến công diệt đồn địch tại ấp Nô men (Phnôm: con giống giàu có) ở Trà Vinh. Năm 1953, ông được bố trí về hoạt động công khai trong lòng địch do ông Trần Xuân Vỹ (cán bộ tình báo) phụ trách và năm 1954 sau hiệp định Genève, Truy Phong về dạy học ở Trường tư thục Thánh Gioan, Trưởng Trần Trung Tiên ở Trà Vinh.

Truy Phong cùng vợ hiền Lê Thị Công đi suốt chiều dài hai cuộc kháng chiến, những năm cuối đời sống thanh thản ở quê nhà. Truy Phong triu mến gọi người vợ tằm mẫn của mình là "điểm tựa" cho ông làm thơ, người vợ bán cả tư trang cho chồng in tập thơ *Một thế kỷ- mấy vần thơ* năm 1970. Hai ông bà hạnh phúc bên nhau lúc sống, khi chết cũng muốn chết cùng. Có chi tiết xúc động mà ông thổ lộ: "Vợ chồng tôi thống nhất với nhau, sau khi tôi ngừng thở, bà ấy lo việc tắm rửa rồi mặc toàn trắng cho tôi. Mặc trắng tượng trưng cho sự tinh khiết. Mặc trắng toát lên dáng đứng của nhà thơ có khí phách không hoạt đầu. Một giờ sau, vợ tôi sẽ dùng viên thuốc đặc biệt và đi theo tôi một cách êm ái". Nhà thơ Kiên Giang nghe đến đó bật khóc, nắm chặt tay Truy Phong can ngăn: "Đừng! Đừng! Tôi cho chị lắm...". Mười năm trước khi mất, nhà thơ Truy Phong lâm bệnh nặng, nằm trên võng, chiếc mùng phủ trùm lên, có vợ cầm tay võng đưa cho ông ngủ, lo đứt từng miếng cháo; gấp lại bạn kháng chiến cũ, anh chị em cựu tù Côn Đảo về Cù lao Dài, xuống thăm ông cảm động ứa nước mắt.

Nhớ ngày nào đoàn TP.HCM gồm các cán bộ hưu trí, văn nghệ sĩ kháng chiến, Ban liên lạc cựu tù Côn Đảo về Cù lao Quới Thiện, tổ chức đêm giao lưu với nhà thơ Truy Phong. Ông

Di bút của Nhà thơ Truy Phong

900 ÔNG HỒ

Cảm xúc một chiều gặp lại sáu cựu cán bộ chỉ huy Tiểu đoàn 308 nhân dịp chuẩn bị kỷ niệm 40 năm ngày Thành lập Tiểu đoàn.

Ngày xưa mình đánh đư trăm trận
Sáng diệt xe tăng, tối hạ đồn
Thét tiếng "xung phong"
gây bão táp
Đụng 308, giặc bay hồn.

"900 Ông Hồ" tung vòng lửa⁽¹⁾
Cuồn cuộn trào sôi sóng Cửu Long
Chiến đấu nhân lên cao chiến thắng
Danh 308 đội Thành Đồng.

Giải phóng, cờ hoa vui cả nước
Vinh quang, hồ hởi bước quân về
Tiểu đoàn lớp lớp huy chương rạng
Liệt sĩ hàng hàng giữ đất quê.

Chép vội bài thơ, ghi vội nhạc
Vội đi thăm mộ, vội tìm người
Phần tư thế kỷ chia xa ấy
Ngờ ngợ nhìn nhau...bỗng nghẹn lời.

Kiến lão ngang tâm, ngắm dáng ai:
Oai phong còn đó, dũng còn đây
Dầu nay lên Tá, nay lên Tướng
Mà vẫn thân tình thuở đánh Tây.

Tóc đen nửa bạc, răng mòn rụng
Phôi yếu còn ghi vết đạn thù.
Vẫn nhiệt tình xưa dầu nghĩ đường
Vẫn như hồi ấy ở trong khu.

Ôn chuyện ngày xanh 308

Như ôn thần thoại một đoàn quân:
...Chiều nào chiến dịch chưa khai hoả
Bóng tiểu đoàn lên, giặc đã hàng.⁽²⁾

Cọc nhọn Cầu Kè giương bắt bướm⁽³⁾
Long Sơn phóng hoả nướng cua đồng,⁽⁴⁾
Hắn thần kinh giặc còn suy nhược
Sợ nhắc Nô Men: kỷ niệm buồn.⁽⁵⁾

Me Tam Bình nở nhụy khai hoa
Bầu sữa căng hồng thấm thịt da
Ăn nghĩa quê hương với vợ nhớ
Như trời lồng lộng, đất bao la⁽⁶⁾

Cầm bút làm thơ mừng tái ngộ
Sao run run vậy, hồi bàn tay?
Run do già yếu? À, không phải:
- Xúc động làm run đó, bạn ơi!

11.88

Truy Phong

⁽¹⁾ "900 Ông Hồ": Trong một bài hát ca ngợi Tiểu đoàn, tác giả đã gọi chiến sĩ Tiểu đoàn 308 là "900 con cọp".

⁽²⁾ Năm 1951, "Chiến dịch Trà Vinh" chuẩn bị mở màn. Lối 5 giờ chiều hôm ấy, một cánh quân Tiểu đoàn 308 sắp vượt qua đồn Giồng Lức để đến vị trí tập kết. Giặc trong đồn tưởng bị tấn công, hoảng sợ, lật đặt dụng cụ trắng, mang toàn bộ vũ khí (trong đó có một cái máy hát) ra đón và xin hàng quân ta.

⁽³⁾ Cầm cọc nhọn bắt sống quân nhảy dù Lê- dương trong "Chiến dịch Cầu Kè" 1944.

⁽⁴⁾ Đánh chiếm và đốt xe nổi đồng giặc làm lộ đá Long Sơn.

⁽⁵⁾ Trận Nô Men trong "Chiến dịch Trà Vinh" 1951 là một trận san đồn diệt viện binh ngoan mục tuyệt vời, mà người chiến thắng cũng như kẻ chiến bại không thể nào quên.

⁽⁶⁾ Tiểu đoàn 308 thành lập tại Tam Bình, Dừa đỏ (Càng Long) là nơi Tiểu đoàn 308 luyện quân, dưỡng quân.

900 ÔNG HỒ

Cảm xúc & nhớ lại bài thơ của tôi về chiến công Tiểu đoàn 308
nhân dịp chuẩn bị kỷ niệm 40 năm ngày thành lập
Tiểu đoàn.

Ngày xưa mình đánh đư trăm trận
Sáng diệt xe tăng, tối hạ đồn
Thét tiếng "xung phong" gây bão táp
Đụng 308, giặc bay hồn.

"900 Ông Hồ" tung vòng lửa⁽¹⁾
Cuồn cuộn trào sôi sóng Cửu Long
Chiến đấu nhân lên cao chiến thắng
Danh 308 đội Thành Đồng.

Giải phóng, cờ hoa vui cả nước
Vinh quang, hồ hởi bước quân về.
Tiểu đoàn lớp lớp huy chương rạng
Liệt sĩ hàng hàng giữ đất quê.

Tôi làm bài thơ, mừng mừng mừng
Phôi yếu, còn ghi vết đạn thù.
Vẫn nhiệt tình xưa dầu nghĩ đường
Vẫn như hồi ấy ở trong khu.

Ôn chuyện ngày xanh 308
Như ôn thần thoại một đoàn quân:
...Chiều nào chiến dịch chưa khai hoả
Bóng tiểu đoàn lên, giặc đã hàng.⁽²⁾

Cọc nhọn Cầu Kè giương bắt bướm⁽³⁾
Long Sơn phóng hoả nướng cua đồng.⁽⁴⁾
Hắn thần kinh giặc còn suy nhược
Sợ nhắc Nô Men: kỷ niệm buồn.⁽⁵⁾

⁽¹⁾ "900 Ông Hồ": Trong một bài hát ca ngợi Tiểu đoàn, tác giả đã gọi chiến sĩ Tiểu đoàn 308 là "900 con cọp".

⁽²⁾ Năm 1951, "Chiến dịch Trà Vinh" chuẩn bị mở màn. Lối 5 giờ chiều hôm ấy, một cánh quân Tiểu đoàn 308 sắp vượt qua đồn Giồng Lức để đến vị trí tập kết. Giặc trong đồn tưởng bị tấn công, hoảng sợ, lật đặt dụng cụ trắng, mang toàn bộ vũ khí (trong đó có một cái máy hát) ra đón và xin hàng quân ta.

DI BÚT CỦA NHÀ THƠ TRUY PHONG DO NHÀ THƠ KIẾN GIANG CUNG CẤP

bị rịn cầm tay từng người, vui vẻ nghe vợ hóm hỉnh kể: "Thơ ông như thuốc an thần, cứ đọc 1/3 bài là tôi ngủ say. Sáng ra tôi dậy sớm, gọi Anh hồng chói rạng chân trời mới (Câu mở đầu bài thơ *Một thế kỷ- mấy vần thơ*- NV) rồi, dậy tập thể dục, ông ơi!". Lúc 12 giờ đêm ngày 9.5.2005

nhà thơ Truy Phong về với đất trong lòng cố thổ Cù lao Dài. Mới đó mà đã bốn năm ông xa người thân, bạn bè cùng bao người yêu quý thơ Truy Phong, nhân cách Truy Phong! ★

*Trích *Một thế kỷ- mấy vần thơ*, thơ Truy Phong.

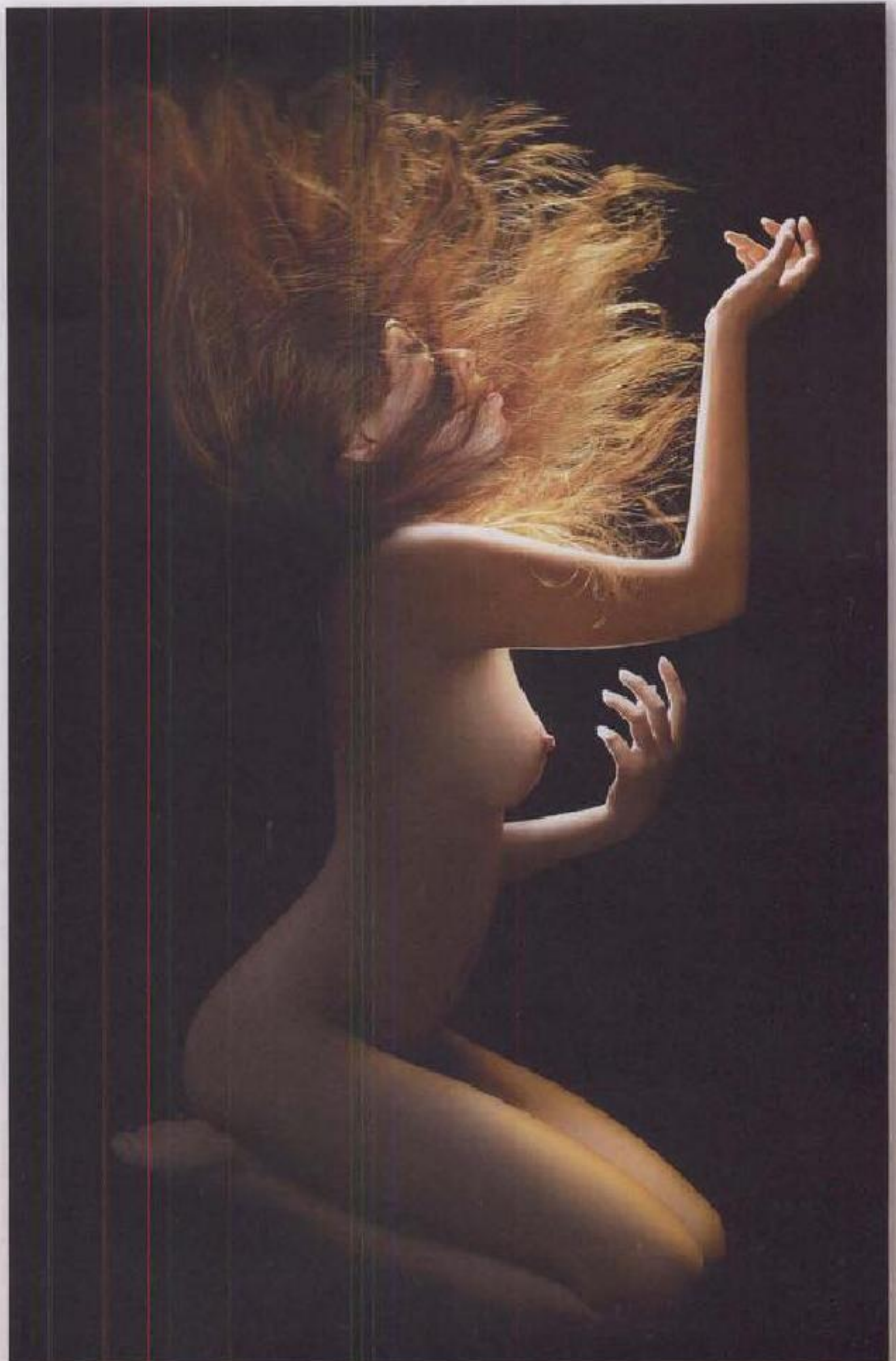
Người đẹp & thơ

mọi định nghĩa
về phụ nữ mà tôi biết
mọi lý luận
về cái đẹp mà tôi biết
chợt trở nên vô nghĩa
trước một nét kiều sa
chợt trở thành mây khói
trước một người đàn bà
một người đàn bà đích thực

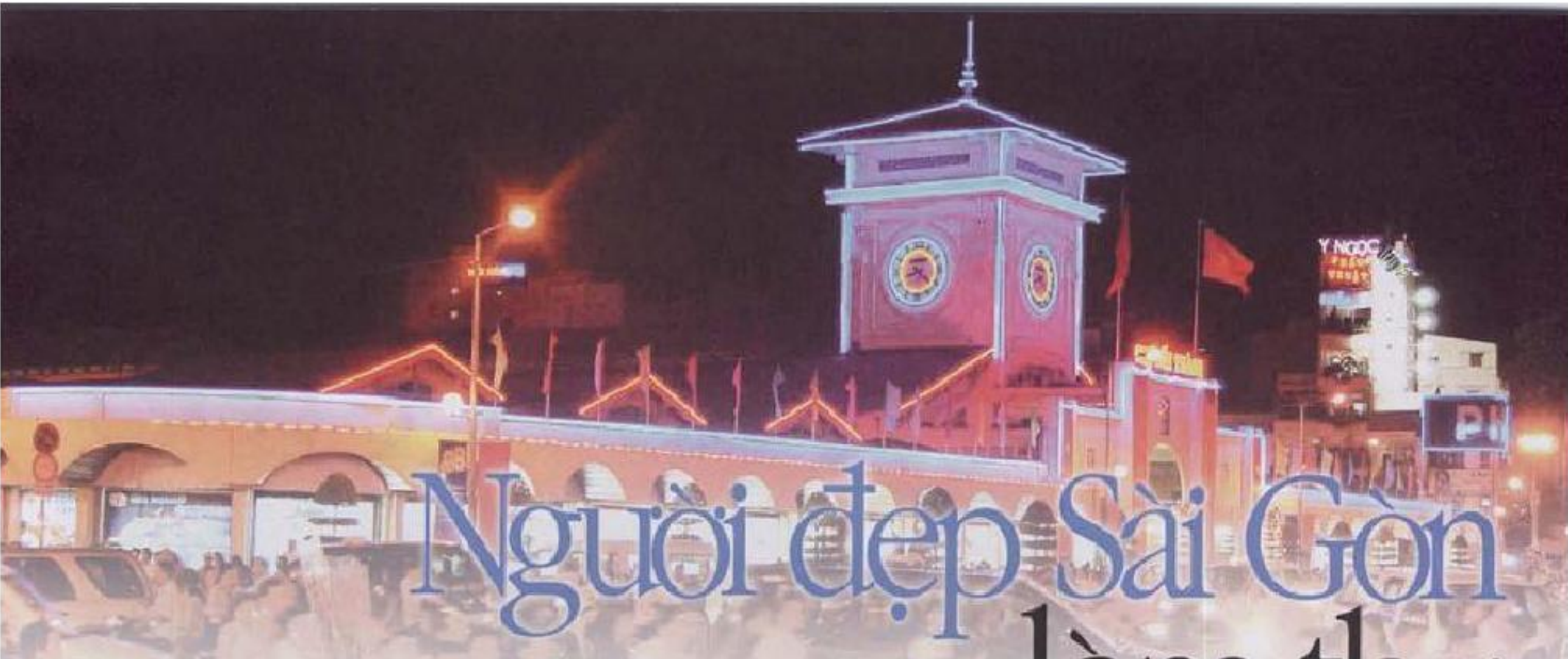
tất cả nguồn năng lượng
mặt trời dường như
thu hết vào lòng ngực nàng
tất cả mọi dòng sông
dường như trôi hết vào cơ
thể nàng tất cả mọi bông hoa
dường như khép mình bên từng
đường cong giới tính của nàng
tất cả vui buồn cuộc đời
dường như gom hết vào
ánh mắt nàng
(Thơ Phan Hoàng)

Vẻ đẹp của người phụ nữ là
một tuyệt tác của tạo hoá, vừa
hiện hữu vừa kỳ ảo, luôn khiến
các đấng mày râu phải giật
mình, nhất là các thi sĩ nhạy
cảm với cái đẹp. Và ở đây
những câu thơ "giật mình" của
nhà thơ Phan Hoàng như "tương
phùng" với *Lời của gió* của nghệ
sĩ nhiếp ảnh Dương Quốc Định,
mà giá trị nghệ thuật của bức
ảnh đã được khẳng định bằng
hai huy chương vàng quốc tế
FIAP tại Nhật và
Hong Kong 2008.

Sự đồng điệu của thơ Phan
Hoàng và ảnh Dương Quốc Định
cũng mở đầu cho chuyên đề
Người đẹp & thơ & người đẹp
của Đường Thời kỳ này hướng
tới Ngày Thơ Việt Nam rằm
tháng Giêng xuân
Canh Dần 2010 ★

LỜI CỦA GIÓ
ẢNH: DƯƠNG QUỐC ĐỊNH

Người đẹp Sài Gòn làm thơ

Huệ Văn ghi

Cùng với Hà Nội, Tp. Hồ Chí Minh là nơi tập trung nhiều nhà thơ phái đẹp, có nguồn gốc xuất thân khác nhau, góp phần tạo nên diện mạo thơ Sài Gòn đương đại đầy bản sắc trên thi đàn cả nước. Nếu như các thế hệ trước còn lại những gương mặt như Lê Giang, Tôn Nữ Hỷ Khương, Phương Đài, Hoàng Hương Trang, Quế Phương, Xuân Trường, Trần Ngọc Huế, Xuân Quỳnh, Ý Nhi, Hà Phương, Phương Thủy, Đỗ Thị Thanh Bình, Đặng Nguyệt Anh, Nguyễn Kim Xuyên, Phạm Như Vân... thì càng về sau càng đông đảo mà tên tuổi của họ khó có thể kể hết: Hiền Phương, Lê Thị Kim, Phạm Thị Ngọc Liên, Thanh Nguyên, Khánh Chi, Mai Trinh Đỗ Thị, Thảo Phương, Hồ Đắc Thiếu Anh, Tôn Nữ Thu Thủy, Lê Tú Lệ, Nguyễn Thị Trà Giang, Thu Nguyệt, Trần Thị Khánh Hội, Phan Ngọc Thương Đoàn, Trâm Hương, Khánh Minh, Lê Hoàng Anh, Phan Thị Nguyệt Hồng, Ngô Thị Ý Nhi, Nguyễn Bình Hồng Cầu, Trần Tố Nga, Nguyễn Thị Anh Huỳnh, Thanh Yến, Nhật Quỳnh, Huệ Triệu, Dung Thị Vân, Mai Hương, Võ Thị Kim Liên, Tuyết Sương, Cúc Vàng, Nguyễn Hồng Oanh,... và những năm gần đây lại xuất hiện một thế hệ mới với những cô gái 8X, 9X làm thơ rất "sung sức". Hướng tới Ngày Thơ Việt Nam xuân Canh Dần 2010, như một sự tình cờ, nhà thơ Phan Hoàng đã "kết nối" được bốn người-đàn-bà-làm-thơ khá cá tính lại với nhau mong giúp người yêu thơ hiểu hơn "hậu trường" của thi sĩ phái đẹp Sài Gòn.

* **Phan Hoàng:** Làm người phụ nữ chu toàn được việc gia đình việc xã hội đã khó. Càng khó hơn đối với một người phụ nữ làm thơ. Các chị có bí quyết gì để tự cân bằng mọi việc cùng lúc, thưa các nhà thơ phái đẹp?

- **Tôn Nữ Thu Thủy (TNTT):** Ngoài việc sắp xếp, phân bổ thời gian, tôi thường có sự chú tâm vào mỗi công việc đang làm trong hiện tại. Một khi đã tập trung, dù vất vả, sẽ vượt qua được từng việc một.

- **Thanh Nguyên (TN):** Không chỉ đối với người làm thơ, mà tất cả phụ nữ thời buổi bươn chải hầu như đều trở nên khéo léo và tự cân bằng được mọi thứ (vì nếu chệch sẽ phải trả giá bằng đồ vỡ, phải không?). Do vậy, cái tưởng là bí quyết lại trở thành điều bình thường đối với mọi phụ nữ muốn tồn tại giữa hai gánh gia đình và xã hội. Thơ cũng chia đôi bỏ vào mỗi gánh một ít cho tới khi đều, cân bằng.

- **Lê Tú Lệ (LTL):** Không thể cân bằng được đâu. Không có gì trên đời này là toàn bích. Khi tôi đặt hạnh phúc gia đình lên trên hết thì thơ tôi đã bớt đi phần nào sự bay bổng vu vơ. Trước đây khi còn làm lãnh đạo một cơ quan tư pháp (xin lưu ý là ngành này "tréo căng ngồng" với thơ) tôi tự thấy buồn là thơ mình sao "tĩnh" quá, mà "tĩnh" thì sẽ "giết" thơ mất thôi. Quả thật giai đoạn đó tôi sáng tác không nhiều. Đó có phải là sự không cân bằng?

- **Phan Ngọc Thương Đoàn (PNTĐ):** Tôi thường dặn lòng, là người phụ nữ làm thơ thì phải biết bình tĩnh, tỉnh táo và điều quan trọng nhất là không được sống trong ảo tưởng. Không được "xen cái nọ-xò cái kia" vào chung một guai và vác đi. Phải tách bạch mọi chuyện ra, nhận định đối tượng của mình khi giao tiếp. Không được vịn cớ "ta là người làm thơ" rồi muốn suy nghĩ, hành động, phát ngôn cách nào cũng

được, vì những điều ấy sẽ ảnh hưởng đến đời sống của mình.

* **Nghe các chị tâm sự tôi thấy đúng là phái đẹp làm thơ luôn phải chịu nhiều áp lực, và chỉ có những trái tim luôn cháy bỏng với thi ca mới có thể mãi đồng hành với "chàng thơ". Vậy thơ có tác động ra sao đối với cuộc sống của các chị?**

- **TN:** Những câu thơ đầu tiên tôi viết ra giúp tôi thoát mơ mộng thời mới lớn và giải tỏa phần nào nỗi niềm sớm mất mẹ xa cha. Khi thơ tôi được đến với người đọc qua báo chí, tôi ý thức mình cần sống càng giống với điều mình viết càng tốt vì có ánh mắt công chúng "quét" qua mình. Có lẽ nhờ vậy cuộc sống đối với tôi luôn có màu sắc và đáng sống.

- **PNTĐ:** Với tôi thơ là một nơi yên ả nhất để tìm đến giữa khi những bộn bề của cuộc sống đang ngồn ngộn bủa vây. Và thơ cũng là một người bạn luôn biết chia sẻ nhưng không mách lẻo và nhiều chuyện. Thơ làm cho tôi cân bằng, nhìn đời, nhìn người nhân hậu hơn, thông cảm hơn, độ lượng hơn...

- **TNTT:** Với gốc độ của người làm thơ, tôi thấy mình đã có được niềm vui và sự may mắn. Khi tôi viết là một cách bày tỏ được những tình cảm, suy nghĩ, mơ ước, hy vọng..., và còn nhận được nhiều niềm chia sẻ nữa. Còn đối với thơ của các tác giả khác mà tôi được đọc luôn khiến tôi nhớ biết rằng cuộc sống vẫn luôn còn có những con người có tình cảm và ý tưởng chất lọc, lắng đọng. Nếu đó là những câu thơ, bài thơ mang tính khám phá sáng tạo cao, hướng về điều tốt đẹp, sâu sắc thì tôi thật sự có thêm niềm hạnh phúc: tâm hồn mình được giàu có thêm, yêu đời thêm.

- **LTL:** Khi bài thơ đầu tay của tôi được đăng trên tuần báo Văn Nghệ TP.HCM vào năm 1979 thì tôi biết rằng thơ sẽ là một phần của đời tôi.

Không phải là “nghề” mà như một nghiệp dĩ của định mệnh. Với tôi, thơ chính là chỗ dựa tinh thần, là người bạn mà tôi có thể gởi gắm mọi vui buồn. Khi hạnh phúc thì thơ tôi hát. Lúc cuộc sống gặp khó khăn, trắc trở, không như ý thì thơ khóc cùng tôi, buồn cùng tôi. Và khi thơ hát được thì mình càng hạnh phúc hơn. Còn khi thơ đã khóc được thì người làm thơ cũng vui bớt nỗi buồn.

* *Vâng, thơ là số phận là định mệnh, là “hộp đen bão bão” của ký ức đa cảm. Những ai dùng thơ để mưu cầu những điều ngoài thơ thì khó mà “thành nhân”. Chị Lê Tú Lệ hiện là cán bộ tuyên giáo, lại làm thơ rất “mềm”, rất say đắm nhưng cũng không kém phần gai góc. Công việc tuyên giáo có ảnh hưởng đến quá trình sáng tác của chị?*

- **LTL:** Tôi công tác ở ngành tuyên giáo nhưng công việc cụ thể lại là phụ trách theo dõi hoạt động văn hoá văn nghệ của TP.HCM. Vì vậy, về mặt nào đó thì giữa công tác chuyên môn và hoạt động sáng tạo không có khoảng cách. Tuy nhiên, với tính chất chính trị của nghề nghiệp thì đương nhiên sẽ có ảnh hưởng ít nhiều đến quá trình sáng tạo, bởi nghề nghiệp mà “lý trí” quá thì thơ cũng khó mà “mê đắm” được. Điều đáng nói là do áp lực công việc quá căng, đầu óc lúc nào cũng đầy ắp các loại văn bản tham mưu chỉ đạo nên “chỗ” dành cho thơ không còn được nhiều. Vừa rồi, trên *Văn Nghệ TP.HCM* số xuân có đăng bài thơ *Nhớ Thăng Long* của tôi, khi báo vừa phát hành có vài bạn văn chương điện thoại

Thơ nữ ít P.R tác phẩm ồn ào

Lê Minh Quốc

Theo tôi, về các nhà thơ nữ TP.HCM nói riêng và cả nước nói chung, thời gian gần đây có mấy điều đáng chú ý:

1. Đội ngũ làm thơ là phái đẹp ngày càng nhiều hơn, nếu nhìn về thời “tiền chiến” thì rõ ràng số lượng đã tăng hơn bội phần.

2. Thơ của họ đi vào cái bản ngã của nữ giới đa dạng hơn, phong phú hơn cánh đàn ông, đơn giản chỉ vì trong lồng ngực của họ không có bóng dáng của... Thúc Sinh.

3. Do bản tính... yếu điệu thực nữ nên hầu như họ ít P.R tác phẩm của họ ồn ào như đồng nghiệp nam.

4. Phụ nữ làm thơ là một sự phi thường. Hàn Mặc Tử nói thế. Tại sao phi thường? Vì họ còn phải thực hiện cả thiên chức làm mẹ trong đời thường, chứ không thể suốt ngày đánh đu trên sợi dây sáng tạo, phải ngoảnh lại cho con bú, phải lo toan cho đức ông chồng những vụn vặt đời thường...

5. Còn gì nữa? Tôi luôn nghĩ đến những phụ nữ khác, dù họ chưa làm thơ nhưng họ cũng là... nhà thơ. Có nghịch lý không? Không, những phụ nữ đó chính là “hồn thơ” của các đảng mây râu Kim Trọng, Lỗ Trí Thâm... đang làm thơ đấy thôi.

khen làm tôi cảm động. Không phải vì tôi khoái được khen mà vì tôi thấy mình được an ủi bởi đã có người nói rằng... bà Lê bây giờ làm chính trị thì làm sao mà “ra” thơ được nữa!

* *Còn chị P.N. Thường Doan, từ kinh doanh tới làm báo thì sao? Thi thoảng nhận được tập thơ mới của chị, mà mới nhất là Buổi sáng có nhiều chuyện kể, tôi mừng là chị vẫn làm thơ khá “sung”, khá “nhiều chuyện”*

giữa dòng thời sự văn nghệ.

- **PNTD:** Mọi thứ với tôi đều bổ sung cho nhau, không nhiều thì ít. Vì khi va chạm, tôi luôn có được những kinh nghiệm quý báu, mà e rằng không sách vở hay thấy cô nào có thể chỉ bảo tương tợ.

* *Hơn 25 năm trước, khi còn là học sinh chuyên văn ở Nha Trang tôi đã được đọc thơ của cô giáo gốc Huế T.N. Thu Thủy. Rồi sau này khi vào*

HOA XUÂN
ẢNH: ĐƯƠNG QUỐC ĐỊNH

TP.HCM học tập và làm việc, tôi gặp lại và tiếp tục được đọc thơ chị. Thơ TNTT luôn đổi mới, cập nhật nhiều vấn đề cuộc sống, nhưng chất sự phạm, cái chất Huế dịu dàng vẫn như sợi chỉ đỏ xuyên suốt trong mỗi tứ thơ. Tự thân chị có cảm nhận điều ấy không?

- TNTT: Nghề nghiệp có thể ảnh hưởng đến sự chọn lựa đề tài trong từng giai đoạn, vì người làm thơ thường có khuynh hướng viết về những gì mình thấy gần gũi, am tường nhất. Tuy nhiên tôi nghĩ thơ xuất phát từ tâm và ý. Tâm ý như thế nào thì sẽ thể hiện nên nội dung thơ, phong cách thơ như thế ấy.

* Một trong những phụ nữ gốc Nam bộ làm thơ rất thành công là chị Thanh Nguyên. Từ khi còn trên ghế nhà trường, tôi đã gặp thơ chị

nói thì có lẽ cái riêng là do quan niệm giữ gìn vần điệu nên thơ tôi dễ đọc, dễ nghe và có thể là dễ nhớ. Tôi thường viết về những tâm sự tưởng riêng mà chung, gần gũi hoặc có chút "duyên ngầm" gì đó như vài bạn bè từng nhận xét. Cái riêng và thể mạnh của các nhà thơ nữ đương đại TP.HCM và Nam bộ phải chăng chính là sự đa dạng, khác nhau của từng người? Ta đọc và có thể phân biệt vài giọng thơ dù chưa nhìn tên tác giả. Nhiều bạn có những ý thơ sâu sắc ẩn dưới những câu chữ tưởng bình thường nhưng thật ra được xử lý rất điêu luyện, như thơ Thu Nguyệt chẳng hạn...

* Còn chị P.N. Thường Đoàn...

- PNTĐ: Cái riêng của tôi là... của tôi, là những câu chữ, là những ý tứ cổ được, sanh ra từ bấm đập của đời mình. Thể mạnh của thơ P.N. Thường Đoàn là ở chỗ: cái riêng của mình là cái chung của mọi người, vì đọc thơ tôi người ta thấy giống tâm trạng mình, chuyện của mình và họ đồng cảm được, chia sẻ được... Còn thể mạnh của các nhà thơ nữ đương đại là họ có nhiều tri thức, có sự can đảm, mạnh mẽ và đôi chút quyết đoán.

* Chị P.N. Thường Đoàn khá tự tin. Đối với chị Lê Tú Lệ, một giọng thơ cũng rất "quyết đoán" thì sao?

- LTL: Cái riêng và thể mạnh của thơ tôi có lẽ là dạng thơ tự sự - chính sự, ảnh hưởng nghề nghiệp mà. Tập thơ *Gương đàn nửa gánh* của tôi là một minh chứng bởi gần như toàn bộ các bài trong đó là những mảnh đời và bối cảnh xã hội liên quan như một người đàn bà điên trên đường Hậu Giang, một em bé xe đẩy ở chợ Bình Tây, một con kênh Lò Gốm đen ngòm hay một thiếu phụ cựu chiến binh bị hư thai vì di chứng chất độc da cam, một anh thương binh cụt cả hai chân nhưng vẫn đòi nhảy disco... Những mảnh đời ấy đau lắm, thương lắm và nó đi vào thơ tôi hoàn toàn tự nhiên, vô thức.

* Theo cảm nhận của tôi thì thơ T.N. Thu Thủy lại đi một hướng khác...

- TNTT: Tôi vốn yêu mến và đã học được từ thiên nhiên rất nhiều điều, nên tôi thường đề cập những yếu tố thiên nhiên, môi trường trong thơ mình. Ngoài ra tôi cứ làm thơ theo cảm xúc và suy gẫm của mình về những điều gần gũi, về tình yêu, cuộc sống của người phụ nữ, về trẻ em. Bao giờ cũng vậy, tôi hết sức quý những điều chân thành, nhẹ nhàng và hướng thiện.

* Vậy còn những nhà thơ nữ đương đại ở TP.HCM nói chung, chị nhìn nhận thế nào?

- Tôi yêu những bài thơ giản dị nhưng đầy sáng tạo, đôi khi thâm trầm triết lý của Ý Nhi; sự ngọt ngào, dịu dàng trong thơ Lê Thị Kim, Đặng Nguyệt Anh; nét hồn hậu, trữ tình trong thơ Thanh Nguyên, Thu Nguyệt,

Lê Tú Lệ

Chuyện về những chiếc xe nhà vàng

Những chiếc xe nhà vàng thật vàng
Lông lẩy bay trên phố
Nắng xoắn lung linh về vô cùng
Gió thật gió không hình thù
Tôi cũng không hình thù
Trôi về vô cùng

Những chiếc xe nhà vàng thật vàng
Lao vun vút phố không định dạng
Quán tính không phanh

Mỗi chiếc xe nhà vàng thật vàng
Chở nặng những nhẹ bổng
Từ biệt nhè bi ai và hoan lạc
Hối tiếc và thanh thản
Nghìn mắt là vô tận liếc đưa

Mỗi chuyến xe nhà vàng thật vàng
Chở một tôi trong đó
Bỏ lại đằng sau hồi sinh và tái tạo
Bụi đường bay lên
Bụi đường hoan ca

LÊ TÚ LỆ

sinh tại Hà Nội,
nguyên quán Tiền Giang.

Tác phẩm:

Giấc mơ (1993),

Gương đàn nửa gánh (1999),

Lỡ tay rượu đổ thêm người
(2002).

THIÊN THẦN
ẢNH: DUƠNG QUỐC ĐỊNH

trong nhiều số tay của bạn bè sinh viên. Môi trường sống và làm việc có ảnh hưởng ra sao đến thơ chị?

- TN: Thật ra, phải cảm ơn báo chí và internet. Nếu không qua 2 kênh này tôi sẽ không biết thơ mình đã và còn được nhiều bạn đọc yêu mến. Gốc Nam bộ có thể chỉ thể hiện đâu đó trong câu chữ hay lời ăn tiếng nói của tôi thôi. Cái chính tôi là một phụ nữ Việt Nam. Tôi đang làm công tác văn hoá may mắn là bao gồm cả thơ trong đó nên tôi không phải ở trong thế phải lựa chọn. Điều này hình như còn giúp cho tôi giữ sáng suốt trong sáng tác. Ngắm lại đây là một trong những may mắn lớn trong chuyện làm thơ của tôi.

* Theo cách nhìn chủ quan của chị, đâu là cái riêng và thể mạnh của thơ Thanh Nguyên? Và đâu là cái riêng và thể mạnh của các nhà thơ nữ đương đại nói chung ở TP.HCM và Nam bộ?

- TN: Thật khó quá! Nếu buộc phải

TÔN NỮ THU THUYẾT
sinh ở Thừa Thiên- Huế.
Tác phẩm:
Viết tặng ánh lửa (1988),
Trái đất đang nóng dần lên
(1991),
Hoa hồng xanh (1998),
Mất lá (2002).

Tôn Nữ Thu Thủy

Khúc tưởng nhớ Huyền Trân

Khuôn mặt trắng rằm
Sáng trong phận ấy
Tuyệt mù tà lua
Men theo đường mây.

Người qua trường ai
Tháp xây bên trời
Đất còn ở lại
Núi còn trông vời.

Quên mình trăm năm
Chim phượng không lời
Hạt châu Ô - Rí
Cổ thật cho đời.

Cổ cung xa xăm
Vàng đêm lệ nền
Thức ngoài thời gian
Gối về niềm xuân.

Như là bao dung
Một lần nghiêng bóng
Huyền Trân Huyền Trân
Trăm mặc núi sông.

P.N. Thường Đoàn

Quán mới

mở rộng cửa mời người trà thơm buổi sáng
mời nắng vào căn phòng đã qua đông

tôi lượm tàn thuốc cũ
xếp ô cờ cuối vườn
cuộc cờ người vừa chấm dứt

dưới nắng rực rỡ ẩm mốc trốn chạy
chứng tích giao thoa không ai làm chứng
hơi thở giao thừa còn nợ sương mai

mở rộng cửa mời người trà tôi
xanh óng ánh bình minh
đêm cuối qua rồi, qua rồi
tôi lau sạch bụi trên tường có gương mặt
người đàn ông
nói yêu bằng lưỡi nhọn

gió liu liu nâng tiếng hát khát vọng
tôi mang tình riêng mỗi ngày đều năm
quán mới đầy rượu tứ quý
người mới đến có thể dừng

rượu nửa chung này cho người tiếp tục xa...
nửa chung dành mời khách lạ!

cửa mở rộng chợt thấy lòng chật hẹp
cổ nóng trái tim để yêu được một người

PHAN NGỌC THƯỜNG ĐOÀN
tên thật Nguyễn Thị Thanh Bình
sinh tại Vĩnh Long.
Tác phẩm:
Lục bát cho khát vọng (1992),
Người đàn bà làm thơ và trăng (1995),
Đếm cát (2003),
Buổi sáng có nhiều chuyện kể (2009).

THANH NGUYỄN
họ Lê,
sinh ở Mộc Hoá, Long An.
Tác phẩm:
Khúc gọi tình (1993),
Hát thơ (2007).

Thanh Nguyễn

Thả hoa vào nước

Sẽ đến lúc em cùng bạn bè
không biết nói gì qua mail
chẳng còn gì để chat
công nghệ 3G khiến em không còn hào hứng
đoán mặt người qua giọng nói trong phone
khi tiện nghi khiến em buồn
rối rãnh làm em chán
cảm giác cuộc sống
bất động
trống không...
biết đâu đó là khi em mong thấy lại cầu vồng
đọc cổ tích và mơ về hoàng tử
là khi em ước cổ quả cầu pha lê nhỏ
tìm thấy những gì đã mất quanh em...
khi ấy cho tôi được có lời khuyên
em hãy nhặt hoa thả vào trong nước
có thể là nụ hồng ai tặng em đêm trước
hoặc chùm phượng rơi đỏ thắm sân trường
nhành mai đang vàng rực giữa hai năm
hay tình khiết trắng màu bạch cúc
những cánh hoa trả lại em màu sắc
và hương hoa trả lại khí trời
nước có thể từ bắc cực bốc hơi
cả cửa dòng sông từng giờ ô nhiễm
hay những hạt mưa dân cay nồng acid
dù sao
mắt ta nhìn tất cả vẫn trong xanh
nếp vẫn ngọt lành
đó-gọi-là-hy-vọng...
nhẹ hơn sóng diêm nhiên trên mặt sông
giữa chòng chành tạo dáng bình yên
thả hoa vào nước đi em
nâng niu cuộc sống đang mềm mại trôi...

Lê Tú Lệ, Đỗ Thị Thanh Bình, Ngô Thị Ý Nhi, Lê Hoàng Anh, Trầm Hương, Hồ Đắc Thiếu Anh và sự mới mẻ sáng tạo trong thơ Khánh Chi, Phạm Thị Ngọc Liên, Mai Trinh Đỗ Thi, Phan Ngọc Thương Đoàn... Ngoài ra, ở một số nhà thơ nữ khác, thơ còn là sự tìm tòi về mặt ngôn ngữ, nhằm thể hiện một cách nhìn, cách nói trước cuộc đời.

* *Gần đây dư luận luôn đề cập đến việc "loạn giải thưởng" văn học từ trung ương đến các địa phương, ngành nghề. Chị PN Thương Đoàn am tường thời sự văn nghệ hình như đã từng "nhảy" vào cuộc.*

- **PNTĐ:** Tôi cho đây là hiện tượng không hay. Vì giải thưởng là giá trị cao quý, cần có sự chặt chẽ, nghiêm túc. Giải thưởng bây giờ có vẻ như cơ cấu, phân bổ chỉ tiêu, có tính mặt trận, với ý nghĩa nâng đỡ thế hệ sau và nhớ ơn thế hệ trước... Nhưng rất tiếc, bây giờ không có ai dám đứng ra dẹp "cái sự loạn" này.

* *Chị Thanh Nguyên đã nhận nhiều giải thưởng về thơ. Và chị cũng từng phải chịu đựng một vài ý kiến không hay về thơ mình. Bây giờ ngẫm lại chị có suy nghĩ gì? Và theo chị việc có quá nhiều giải thưởng văn học như hiện nay, từ trung ương tới địa phương, có nên không?*

- **TN:** Chịu đựng ý kiến phản bác cũng là một kinh nghiệm có ích cho việc sống và sáng tác (chưa kể trên đường đời dẫu xóc có nhiều thứ chịu đựng còn kinh khủng hơn). Giải thưởng về tinh thần hay vật chất tóm lại cũng mang nghĩa một món quà hơn là thước đo vì văn chương vốn là một trong những thứ khó đo đếm lại dễ tổn thương nhất trên đời, trong lúc đó các tác giả và ban giám khảo vốn là những "con người" với nhiều giới hạn ắt có. Tôi nghĩ giải thưởng ít nhưng tập trung vẫn sẽ tạo được thiện cảm hơn từ những người có quan tâm.

* *Là người gắn bó với đời sống văn học TP.HCM, chị Lê Tú Lệ đánh giá ra sao về đặc điểm riêng và tính liên tục của lực lượng các nhà thơ thành phố từ năm 1975 đến nay?*

- **LTL:** Theo cảm nhận chủ quan của tôi, thế hệ các nhà thơ TP.HCM thành danh từ sau 1975 cho đến những năm cuối của thập kỷ 90 hình như vài năm qua đã chững lại. Không biết có phải là do bối cảnh xã hội có nhiều thay đổi (hội nhập phát triển) mà sự thích ứng của tâm lý, tình cảm, tuổi tác ảnh hưởng đến sáng tạo hay là do họ đã đến "cái ngưỡng" của chính mình mặc dù nhiều anh chị vẫn ra được các đầu sách mới. Từ năm 2000 trở lại đây, một thế hệ làm thơ mới đã nở rộ, sáng tác của các em đầy chất bùng nổ nhằm khẳng định cái tôi sáng tạo của mình. Tôi có ấn tượng tốt đối với một số tập thơ của Song Phạm, Nguyệt Phạm, Trần Lê Sơn Ý, Phan Trung Thành, Lê Thiếu Nhơn, Trương Gia Hoà... Tuy cần phải có độ lùi về thời gian thì mới khẳng định được giá trị bền vững của nghệ thuật nhưng tôi tin các em sẽ là những chủ nhân thực sự của thi đàn thành phố trong những năm tới.

* *Vậy còn cách nhìn của chị Tôn Nữ Thu Thủy, nhất là các nhà thơ trẻ phải đẹp?*

- **TNTT:** Những người làm thơ trẻ ở TP.HCM đã hình thành nên một dòng thơ đa thanh, mới mẻ. Đó là sự tiếp nối tất yếu, tự nhiên sau dòng thơ của những nhà thơ trưởng thành sau ngày Giải phóng. Có thể nói những nhà thơ trẻ cũng đã tận lực để sáng tác, tạo nên những dấu

Tiếng gọi của nhiều không gian

Tân Hoài Dạ Vũ

Nhìn trong phạm vi một địa phương, thì lực lượng thơ nữ TP.HCM hiện nay thực sự đông đảo. Vì thành phố này là nơi hội tụ của cư dân ở khắp mọi miền đất nước, nên các nhà thơ nữ nơi đây cũng là một sự tập hợp đa dạng, đa thanh, đa phong cách, với nhiều độ tuổi khác nhau.

Thuộc thế hệ 1930-1940 có thể kể: Phương Đài, Lê Giang, Tôn Nữ Hỷ Khương, Hoàng Hương Trang, Ý Nhi, ...; trong đó, có những người thành danh từ rất lâu. Và tôi đặc biệt yêu quý thơ của hai nhà thơ Tôn Nữ Hỷ Khương và Ý Nhi. Đó là hai thế giới thơ hoàn toàn khác nhau. Thơ của nhà thơ Tôn Nữ quận chúa là một thế giới hài hoà, đôn hậu; trong không gian thơ ấy, tưởng như nghe thấy trái tim luôn rung nhịp chuông nhân ái, đồng cảm với nhân sinh. Còn thơ của nhà thơ xứ Quảng- Ý Nhi lại là một cõi miền khác biệt, mà càng đi sâu vào miền đất lạ ấy, ta càng như phải trần trở, bần khoản nhiều hơn. Thơ Ý Nhi luôn buộc ta phải khám phá, phải suy ngẫm; và sau những khám phá, suy ngẫm ấy bao giờ cũng như đọng lại trong ta một nét buồn, một nỗi xao xuyến về phận người.

Lớp nhà thơ nữ trưởng thành từ sau ngày đất nước thống nhất thật đông đảo. Có thể khẳng định, đây là lực lượng chủ lực của thơ nữ hiện nay tại thành phố sôi động luôn muốn hướng về phía trước này. Trong đó, qua thời gian, Phạm Thị Ngọc Liên, Tôn Nữ Thu Thủy, Thanh Nguyên, Lê Thị Kim, Phan Thị Vàng Anh, Thu Nguyệt đã thực sự chiếm lĩnh được tâm hồn người yêu thơ. Đặc biệt, trường hợp Khánh Chi là một ngoại lệ. Thành danh rất sớm, và có một phong cách thơ riêng, giàu xúc cảm, có nhiều cách tân về mặt ngôn ngữ, Khánh Chi khiến người yêu thơ không thể không nhớ đến. Một trường hợp khác, cũng đặc biệt gây sự chú ý: Ly Hoàng Ly. Nhà thơ nữ sinh ra vào năm đất nước hoà bình này có thực tài. Tiếng thơ ấy đang đi tìm một chân trời mới. Và cô sẽ đi tới đâu, chưa biết được, nhưng thật đáng trân trọng. Trong những nhà thơ nữ xuất hiện vào khoảng mười năm trở lại đây, tôi cũng quý thơ Nguyễn Thị Ánh Huỳnh. Và tôi hoàn toàn đồng ý với Nguyễn Đông Nhật: "Nguyễn Thị Ánh Huỳnh có những tứ thơ đầy sự ám ảnh của hình tượng, lóng lánh nỗi buồn của một tâm hồn đa đoan, nhân hậu".

Tôi vẫn nghĩ, dù có đổi mới ngôn ngữ, dù có kỹ thuật hiện đại đến đâu chăng nữa, để tồn tại, thơ không thể không có tư tưởng, và cả cái thẩm mỹ siêu hình (esthétique métaphysique). Trong một chừng mực nào đó, người yêu thơ vẫn còn chờ đợi điều ấy ở những nhà thơ nữ trẻ của TP.HCM.

án riêng để hoà vào dòng chảy thơ ca của cả nước, đó là Nguyễn Hữu Hồng Minh, Phan Trung Thành, Lê Thiếu Nhơn, Trần Đình Thọ, Ngô Liêm Khoan, Đồng Chuông Tử... Riêng những nhà thơ nữ, họ cũng đã có những đóng góp mới mẻ, giúp cho sáng tác thơ trẻ thêm phần khởi sắc, họ cũng đang dần đi đến sự định hình phong cách riêng, đó là Ly Hoàng Ly, Trần Lê Sơn Ý, Song Phạm, Nguyệt Phạm, Trương Gia Hoà, Tú Trinh, Ngô Thị Hạnh, Nguyễn Ngọc Mai... Tất cả đang góp phần mang lại sức sống mới cho thơ ca của TP.HCM và của cả nước.

* *Xin cảm ơn "tứ mỹ nhân" Sài Gòn làm thơ về cuộc đàm luận thú vị này. Năm mới, xin thay mặt bạn đọc Đường Thơ chúc các chị và gia đình mạnh khoẻ, hạnh phúc, dồi dào sức sáng tạo và đặc biệt là luôn hoàn thành xuất sắc bốn phận làm vợ làm mẹ! ★*

30 năm thơ Nguyễn tiêu Nhạn Tháp

Hữu Bình

Khởi thủy đêm thơ Nguyễn tiêu của Phú Yên cách đây 30 mùa xuân từ Thư viện Hải Phú nằm trên đường Trần Hưng Đạo, thành phố Tuy Hoà. Người khởi xướng là bác Ái Dân (tên thật Nguyễn Thái Vinh) - một cựu chiến binh yêu thơ và làm thơ với bút danh *yêu nhân dân*, nay đã đi vào cõi vĩnh hằng. Đêm thơ Nguyễn tiêu đầu tiên tổ chức quây quần bên chiếc bàn thư viện, bạn bè thi hữu ai có thơ mới sáng tác trong dịp Tết thì đọc, vui vẻ bên chén trà đầu xuân. Anh Kông Hoan một nhà giáo làm thơ đã đốt nến hương trầm ngào ngạt. Mỗi tác giả đọc xong được bác Vinh rót ly rượu mừng. Không khí thân tình, ấm cúng.

Tôi nhớ dạo ấy một số anh em làm thơ ở Tuy Hoà, không phân biệt đẳng cấp, tuổi tác, có thơ là đọc, như nhà thơ Trần Huiễn An, Lê Khánh Nam, Nguyễn Tường Văn, Đoàn Việt Hùng, Vũ Văn, Kông Hoan, Nguyễn Thị Hồng... và cả các anh em không phải "nhà thơ" cũng đến tham gia như Kỳ Linh, Đào Minh Hiệp, Ngọc Hữu... Tất nhiên là còn đông đảo những người yêu thi ca, cứ vào rằm Nguyễn tiêu lại về quây quần Thư viện Hải Phú nghe ngâm thơ, hát thơ phổ nhạc, đọc thơ, bình thơ. Phòng thư viện chật hẹp thì bạn hữu ngồi hai bên hông. Một đêm thơ - nhạc Nguyễn tiêu đầy cảm hứng, ấm áp tình quê.

Sau vài lần tổ chức trong phòng thì đem ra sân sau thư viện. Ngày ấy, còn có cây hoa sứ to, sum sê cành lá và hoa thơm ngào ngạt, càng về đêm hương càng lan toả hoà quyện, lắng đọng cùng thơ làm lòng người ngây ngất.

Về sau do công chúng yêu thơ quá đông, đêm thơ Nguyễn tiêu được chuyển ra ở vườn hoa Diên Hồng. Có lúc lại tổ chức ở tận bãi biển Tiên Châu, gần di sản thiên nhiên Gành Đá Dĩa ở huyện Tuy An. Tuy nhiên, địa điểm cuối cùng lý tưởng nhất là sân của ngọn tháp Chăm cổ trên đỉnh núi Nhạn nằm trong lòng phố thị Tuy Hoà, thật đẹp và lãng mạn. Không gian, cảnh vật nơi đây như làm nền

cho thơ, và cũng từ nơi này nhiều bài thơ về Nguyễn tiêu Nhạn Tháp ra đời...

Tiếng lành đồn xa, đêm Nguyễn tiêu Tuy Hoà được các bạn thơ từ Nha Trang, Bình Định, TP. HCM, Hà Nội, Huế, Đà Nẵng, các tỉnh Nam bộ, Tây Nguyên cùng về góp mặt, như Giang Nam, Nguyễn Gia Nùng, Cao Duy Thảo, Đỗ Kim Cường, Đồng Xuân Lan, Thế Vũ, Lê Khánh Mai, Phương Xích Lồ, Nguyễn Thanh Mừng.... Những nhà thơ gốc Phú Yên học tập và làm việc ở xa cũng về chung vui như Phan Hoàng, Lê Thiếu Nhơn, Nguyễn Vũ Bằng, Trần Hoàng Nhân, Nguyễn Phong Việt... Và cả các nhà thơ Hàn Quốc, trong đó có Chu Đông Hoan đứng đầu giới văn nghệ tỉnh Chung Buk cũng sang Phú Yên leo núi Nhạn đọc thơ Nguyễn tiêu.

Những hội viên sáng lập đêm thơ Nguyễn tiêu Phú Yên 30 năm trước nay kể còn người mất, chỉ có đêm thơ trên Nhạn Tháp thì ngày càng hoành tráng. Anh Dương Thái Nhơn, giám đốc Thư viện Hải Phú, là người tận tụy hết lòng với những "đêm Nguyễn Tiêu", nhất là thời bao cấp đầy khó khăn nhưng anh luôn là "bà đỡ" để thơ được "bay" đến người yêu thơ lẫn đất trời bao la.

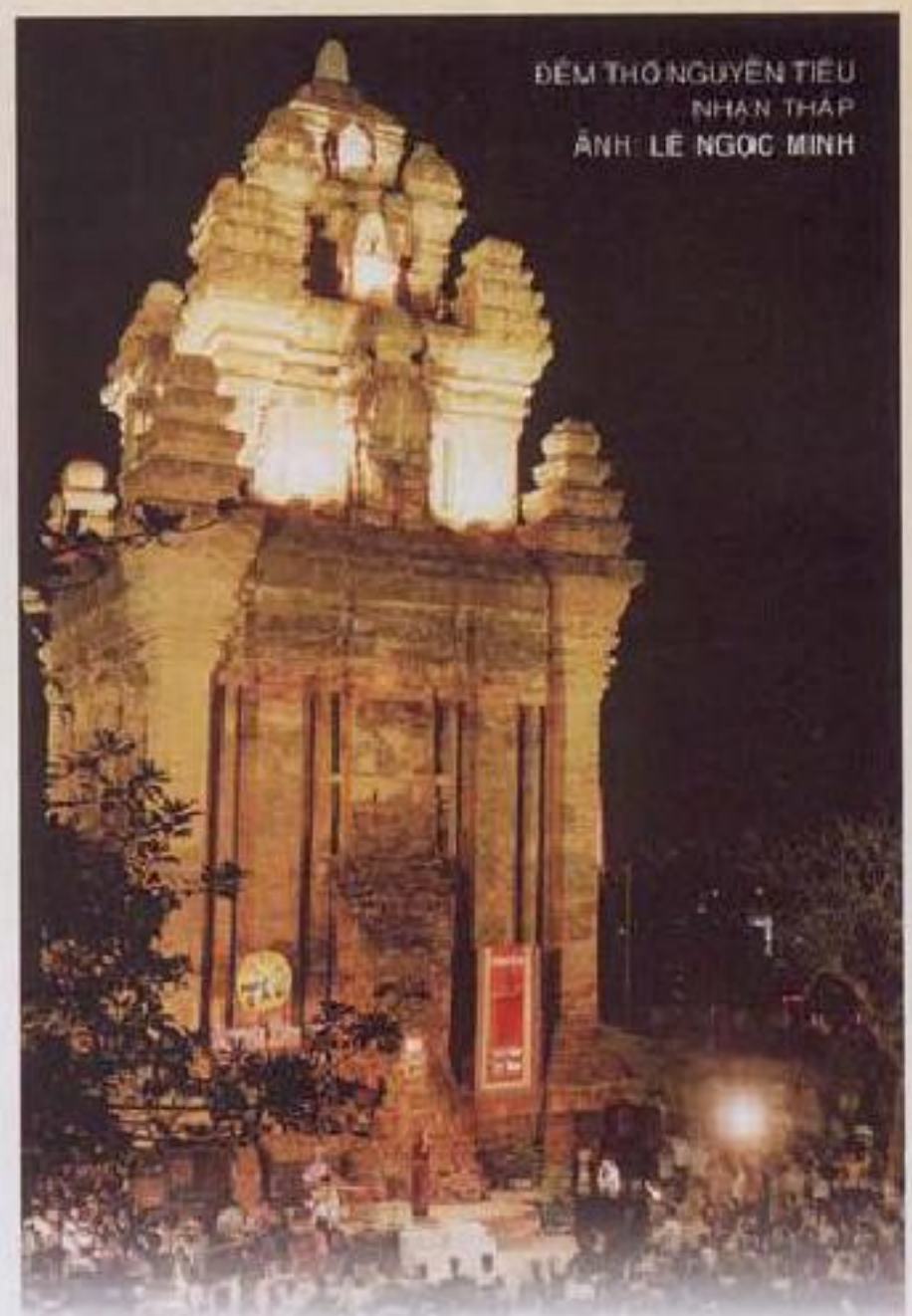
Ngày Thơ Việt Nam xuân Canh Dần (15.1.2010) này, theo dự kiến của Hội Văn học nghệ thuật Phú Yên sẽ tiến hành hội thảo thơ, triển lãm thơ, thả thơ, để thơ trên giấy đó... Chắc là tưng bừng. Lòng tôi lại tĩnh lặng nhớ về những đêm thơ Nguyễn tiêu đầu tiên với biết bao kỷ niệm xúc động.

Và đến hẹn lại lên, người dân Phú Yên lại leo núi Nhạn để trải lòng mình cùng thơ Nguyễn tiêu. Đêm rằm

Ngày Thơ Việt Nam

chuẩn bị diễn ra lần thứ 8.

Nhưng ít ai biết rằng cách đây vừa tròn 30 năm đã hình thành một đêm thơ Nguyễn tiêu ở Tuy Hoà, tỉnh Phú Yên, góp phần quan trọng vào việc sáng lập ngày thơ chính thức cho cả nước.

ĐÊM THƠ NGUYỄN TIÊU
NHẠN THÁP
ẢNH: LÊ NGỌC MINH

trăng dát vàng óng ánh dưới dòng sông Chùa, nơi cửa sông Ba gặp biển, còn trên đỉnh Nhạn Tháp thì lung linh ánh sáng các vì sao, ánh sáng của đèn hoa và từng gương mặt rạng rỡ của các nhà thơ lẫn người yêu thơ từ bốn phương tụ hội. Đêm Nguyễn tiêu Nhạn Tháp, một địa chỉ thơ và văn hoá đáng trân trọng ★

NÚI NHẠN NHÌN TỪ TẦNG 17 CENDELUX HOTEL

Những bông hoa giàu cá tính

Dam mê. Đắm đuối.
Khi dịu dàng. Lúc quyết liệt.
Chưa bao giờ trên đất Sài Gòn
lại xuất hiện nhiều cô gái trẻ đẹp
tâm huyết với thi ca như ở cuối
thế kỷ 20 đầu 21.

Đó là điều đáng mừng cho
đời sống văn hoá, khi con đường
thơ luôn phải trả giá cho cả một
đời sáng tạo, nếu người làm thơ
nào thực sự đắm thân. Có người
cho rằng thơ trẻ Sài Gòn, nhất
là thơ của phái đẹp, ít đặc sắc
mà lại nhiều... "quây phá".

Một nhận định thiếu trách
nhiệm. Chính cái sự "quây",
sự bứt phá của họ mới có thơ,
mới góp phần làm phong phú và
đổi mới thi ca.

Còn rất trẻ và chỉ xuất hiện
trong thời gian ngắn nên nhiều
gương mặt thơ phái đẹp Sài Gòn
có thể chưa định hình, nhưng
vẫn có nhiều giọng thơ đáng
trân trọng như Nhật Lệ,

Ly Hoàng Ly, Trương Gia
Hoà, Song Phạm, Đinh Thu
Hiển, Lê Mỹ Ý, Nguyễn Thuý
Hằng, Trần Lê Sơn Ý, Tú Trinh,
Ngô Thị Hạnh, Đỗ Thanh Vân,
Nguyệt Phạm, Ngọc Anh,
Thanh Xuân, Phương Lan,
Khương Hà Bùi, Đoàn Quỳnh
Như, Phạm Phương Lan,
Nguyễn Ngọc Mai, Lê Thuý
Vân, Chiêu Anh Nguyễn,
Tiểu Anh....

Họ như những cánh chim từ
bốn phương trời hội tụ về đất
lành phương Nam. Họ như
những bông hoa giàu cá tính.

Thơ mỗi người toả một mùi
hương riêng biệt, ít ai giống ai,
mỗi mẻ hiện đại và
cũng rất giàu nữ tính.

Chuyên đề *Thơ & người
đẹp của Dương Thời nhân*

Ngày Thơ Việt Nam xuân
Canh Dần 2010 xin giới thiệu
đến người yêu thơ lời tâm tình
của một vài gương mặt thơ trẻ
phái đẹp TP.HCM.

SONG PHẠM

"Bởi vì chưa bao giờ thơ bị rẻ rúng
nhiều như bây giờ, như hiện nay! Bởi
vì trong nhiều ngày, nhiều tháng,
nhiều năm trước đó, những ai ai đó đó
đã góp tay làm cho thơ trở nên... tâm
phào, tâm bậy và tâm thương. Đến nỗi
hai chữ "nhà thơ" nghe riết đến... dị
ứng, đến gần như đồng nghĩa với...
hồng là nhà gì hết, hồng nghề gì hết,
hồng biết làm gì hết và vì quá...
rảnh, nên mới đâm ra... làm thơ, lâu
dần tự trở thành nhà thơ!

Ngày xưa người ta gọi người làm
thơ là "thi sĩ"- cũng hai từ thôi nhưng
rất thanh tao, rất chính xác về mặt
nghĩa- với tất cả sự nâng niu, trân
quý. Chẳng biết vì sao và từ bao giờ
hai từ đó mất dần, mất hút, chỉ còn
trong truyện xưa, tích cũ, hay trong từ
điển. Giờ chỉ còn hai chữ "nhà thơ".
Mà có "nhà thơ" ắt có "lầu thơ", "gác
thơ", cả "lều thơ", thậm chí "chòi thơ",
"chiếu thơ", "mâm thơ", "sàn thơ", "bãi
thơ"...?

Tôi là một nhà báo biết làm thơ,
chứ không phải một nhà thơ đi làm
báo! Cho tôi xin hai chữ *nhà thơ*! (SP)

Thơ cho người xa xứ

tặng H.

Bỏ lại trái tim mình ở một góc quê nhà
mang theo trái tim một kẻ khác
người ra đi...

Nước mắt chảy theo
nước mắt ngược về
thành áp thấp

Ngày đi có cơn bão rơi
ngoài song và cả trong lòng
bão tan bóng người mờ khuất
gió dềnh tào tác nhánh sông

Đêm mơ thấy mình hoá nắng
vàng ươm một góc sân nhà
vẫn vờ một cơn bướm trắng
hồn về hôn hoa chơi trăng

Tiếng nấc ời hời xứ lạ
giọng ca khắc khoải quê nhà
thương ai mòn con mắt xót
vòng tay mẹ hoá xa xăm

Tuyết rơi...
không lấp nổi cái buồn bên nớ
mưa dầm không trôi được cái nhớ bên ni
xuân hạ thu đông
người nổi người lớp lớp ra đi
tim thấp lửa, lòng hướng về đất mẹ

Khỏi sông khỏi sông khỏi thuốc
khỏi bụi... mặt mờ lối cũ
nước mưa nước mắt nước sông
nước sông... chảy tràn ngập lũ đường xưa
rặng tre bóng rủa ven đường
oằn mình nhớ con điều giấy
bãi sông bờ cỏ dọc lối quất quay
thương con để nhớ tuổi thơ gầy

Cái nhớ lùa vào tóc hoá bóng đêm
tim yêu hoá diêm sơn nung lửa
giấu mặt trời nhiệt đới

Sưởi một trái tim,
những trái tim,
vô số trái tim đa vàng, mắt nâu,
đầu đen, máu đỏ
Này anh, này chị, này mẹ, này em...

NGÔ THỊ HẠNH

"Với tôi, thơ ca luôn là vùng đất mới. Lúc nào làm thơ tôi cũng có cảm giác như mình mới bắt đầu "tổ tình" cùng ngôn ngữ. Đôi khi rất khó bực bực, đôi khi như một hơi thở nhẹ nhàng là đã có thơ. Đến với thơ, tôi như đã tự chiêu chính mình để bay bổng và thể hiện ngôn từ hơi thở riêng mình. Sau 6 năm xem thơ như là người tình chung thủy (xuất bản tập thơ đầu tay năm 2004), nay tôi vẫn là người thủy chung với thơ. Có đôi khi cũng mệt mỏi với ngôn từ nhưng chỉ xem đó là những thời khắc giải lao. Thơ ca vẫn là điều tôi khao khát, nhất là khi nó khiến cho độc giả cảm thấy cuộc đời đáng sống và đáng yêu hơn". (NTH)

Tái sinh bằng nỗi đau

Sống cùng ảo giác có anh
anh là nắng chiếu vào em gương phẳng
nên hôn ghen thương nhớ vô cùng...

khóc cười trôi trên tình lãng hư không
nắng xuyên qua ngực cắt đôi bờ cảm xúc
ngước lên để hiểu anh
cúi xuống để hiểu mình
em chui qua cổ chai nhiều mảnh vỡ
đau...

Thật và ảo anh bảo em nhìn rõ
em nghiêng mình
để dao sắc lướt qua thân
thấu nghiệp trước duyên sau
hay xoá nhoà mộng mị
em bỏ mặc tình thôn thức lẫn hư hao
tuyệt biết bao yêu không cần chiếm giữ...

Sáng thức dậy nắng chảy tràn trong ngực
an nhiên ơ ơ anh đến bất ngờ
tái sinh em bằng đến đau em đang trải
tái sinh em bằng máu thịt đời anh.

NGUYỆT PHẠM

"Thơ như một người bạn tri kỷ có thể chia sẻ những khi hạnh phúc cả những lúc không vui. Thơ như là cuộc sống vậy, tự nhiên đến và tự nhiên đi, tôi không quá đặt nặng chuyện viết được hay không, bất cứ khi nào có nhu cầu thì tôi trải lòng mình thành câu chữ. Thơ là cuộc sống nên có khi mang đến cho tôi những niềm vui nhưng cũng đôi khi là phiền toái. Tuy nhiên, có một điều tôi cảm ơn thơ vì thơ đã mang đến cho tôi tình yêu, những người bạn và những tình bạn rất đáng quý". (NP)

ẢNH: CAO HẢI HÀ

Thơ sống

Tôi vừa bắt khởi những thói quen
Rời khỏi thế giới của mình
Ngoài kia không xa lạ nhưng ngạc nhiên
vì những niềm vui nhỏ bé
Những người phụ nữ hàng ngày
nhốt mình trong hộp
Đóng khung kỷ niệm và
khai mở những niềm ước mơ bằng
những câu chuyện không thông điệp

Tôi vừa đến một thế giới nghèo nàn
Tôi vừa khám phá một cuộc sống xa hoa
Mọi sự đều tỉ mỉ
Đẹp và nhẫn nại
Tôi sắp là một người thơ sống
Không!
Tôi từ một người thơ này
khước từ mình để trở thành thơ khác
Có danh giá gì hơn.
Những người thơ sống xa lạ
và cô đơn bẩm sinh

PHẠM PHƯƠNG LAN

"Mẹ Cương là nhà thơ đó! Tôi vẫn thường bật cười khi có ai đó đọc thơ hay hỏi về tôi, thì cu cậu không giấu vẻ tự hào mà nói ngay như thế. Mỗi khi tôi bật dậy cầm bút viết rồi về mặt suy tư tìm từ và gọt giũa câu chữ thì cu cậu chạy ngay ra ngoài, không cho ai vào nhà với lý do "Mẹ Cương đang sáng tác". Chỉ bấy nhiêu thôi cũng đủ cho tôi thấy thơ có ý nghĩa nhường nào rồi. Tôi chưa bao giờ nghĩ mình phải làm thơ để trở thành nhà thơ, để được nổi tiếng hay để mưu sinh. Và đôi lúc tôi không biết là tôi đến với thơ hay thơ đến với tôi nữa. Khi cầm bút viết nên những bài thơ, tôi có cảm giác như được trở về với chính con người thật nhất của mình". (PPL)

Bức tranh sáng tối

Hình như có một hạt sao
Vỡ vàng chong chong mắt thức
Đôi nhìn nhân gian ngỡ vực
Buồn rơi lệ đầm ngân hà.

Hình như có giọt sương sa
Rụng rơi bẽ bàng mắt lá
Làm người tình đêm vội vã
Hợp tan đoàn kiếp nhặt nhòa.

Hình như ánh nguyệt vỡ oà
Vỡ về, đứt đoạn vụn vặt
Riêng niềm u tình giấu cất
Ngậm ngùi nên đêm ba mươi.

Hình như có một mặt người
Ẩn sau bức tranh sáng tối
Khóc-cười, yêu thương-tội lỗi
Buồn-vui nhón nháo chợ đời.

ĐỖ THANH VÂN

Mọi người gọi là Nàng Thơ, tôi vẫn yêu mến gọi là chàng Thơ của mình. Với riêng tôi, chàng cho hết mình nhưng cũng vô cùng “nghiệt ngã”. Nghĩa là đòi hỏi ở tôi vô cùng. Nghĩa là phải toàn tâm toàn ý. Nghĩa là ngay cả đến những phút giây tưởng chừng thoáng qua, thì cái thoáng qua ấy cũng phải để cho người ấy thấy tôi hết lòng hết dạ. Chàng chỉ kiên quyết ở bên tôi sau khi tất cả những cái “quá” ấy lắng xuống, lúc người thân bạn bè đi đâu vắng vẻ hết rồi, tôi chỉ còn lại một mình với những thứ còn lại của cảm xúc mạnh mẽ vừa qua... (ĐTV)

Như một làn gió nhẹ

*Luôn phải lựa chọn
Hoặc có hoặc không
Rạng ngày xuống phố, em mặc sắc áo hồng
Mặc kệ nỗi buồn đang dâng đầy trong mắt*

*Hoặc là giữ, hoặc là mất
Hoặc là buông tay cho nước
Tự trôi
Hoặc là cố gắng
Hoặc là thôi
Hoặc là nữa, hoặc là giữa muôn ngàn chớp mắt*

*Em biết phải làm gì khi mặt trời vụt tắt
Trăng chưa kịp lên
Những vì sao vô ý ngủ quên?*

*Lựa chọn nhanh
Hoặc đốt cháy mọi nỗi niềm không tuổi không tên
Mượn chút sáng thấp trập trùng bóng tối*

*Em vẫn là em
Dù muốn dù không – đây rồi rồi...
Biết làm sao, trái tim hấp tấp gọi tên
Nhưng bước chân ngoan cố giữ nhịp lặng quên
Đi mãi... mãi...*

*Hoặc là sống, hoặc là chết
Hoặc là không còn sợ hãi
Em làm sao tìm lại được hồn nhiên
Những truyện cổ, những đứa trẻ thần tiên
Cứ mở cửa, cũng là lúc lời nguyện hóa giải...*

*Nếu là em của ngày xưa, ngày xưa mãi mãi
Nếu lạc đến hôm nay, giữa phố, chân trần
Nếu bắt gặp một đóa hoa nở vội
Liệu có tần ngần
Sẽ dừng lại, hay bước qua... lặng lẽ...*

*Cuộc sống nếu thật như một làn gió nhẹ
Sẽ bao nhiêu lần, hoặc có, hoặc không
Hoặc những cụm mây nhảy cóc trên đồng
Hoặc khoảng trời rơi đầy ánh sáng...*

CHIÊU ANH NGUYỄN

“Tôi vốn mê đọc thơ và bắt đầu tập tễnh làm thơ từ khi còn nhỏ, nên tới bây giờ, thơ đã trở thành một người bạn rất thân để tôi có thể chia sẻ mọi vui buồn. Những bài thơ tôi viết từ năm mười mấy tuổi cất trong ngăn kéo cứ đẩy lên theo thời gian, cũng như nhu cầu giải tỏa cảm xúc cá nhân ngày càng mạnh mẽ. Mãi đến gần đây mới dám đưa thơ mình cho người khác đọc, và thú thật là vừa vui vừa có đôi chút ngạc nhiên khi thấy thơ mình nhận được nhiều sự khích lệ và thừa nhận từ phía bạn bè là những người viết lâu năm. Điều đó khiến một người phụ nữ vốn nhút nhát như tôi có đủ dũng khí để bước tiếp con đường mà theo nhiều người nói là “rất chông chênh” này”. (CAN)

Có điều gì dường như là không thể

*Có điều gì như không thể anh ơi
nước mắt trắng
một chiều loang máu đỏ
em lẩm nhẩm những lời kinh
thống khổ
cổ xưa tan mọi huyền hoặc trên đời
có điều gì
là không thể anh ơi
khi ánh sáng cuối cùng
đã tan thành hư ảo
em bước chênh vênh
trên trang thơ ngày nọ
thả khát khao vào gió
thốc lên trời
có điều gì là không thể anh ơi
em để giọt cuối ngày rơi trên dòng thơ cũ
anh loang quanh phố thị mãi chưa về
con chim nhỏ
bên giàn hoa héo rũ
ôm thật nhiều
hy vọng đến ngộ ngộ
giờ em biết mọi điều là không thể
chia hai tay cho hai ngã đường đời
ngã ba vắng chỉ mình em còn lại
khóc và cười
riêng chỉ có
em thôi.....*

LÊ THUỶ VÂN

"13 tuổi khi ngực nhu nhú trái cau, tôi bắt đầu làm những câu thơ đầu tiên ghi lại xúc cảm của tuổi mới lớn. Những câu thơ như những dòng nhật ký cứ thế trôi ra mà tôi không ý thức được... Sau này, mỗi ngày tôi ghi nhật ký bằng thơ ấy nhiều hơn, từ những con người và vạn vật xung quanh mình, một bông hoa quên nở, tiếng chim hót mỗi sáng, chiếc lá bàng rụng hay một tiếng rao khuya hay đơn giản chỉ là nỗi buồn bất chợt của thời tiết chuyển mùa... rồi những khám phá chính mình, tình yêu, tâm tư tình cảm, những vu vơ rất con gái... Thơ với tôi, đơn giản như những dòng nhật ký." (LTV)

Độc thoại

căn phòng
2 ô cửa màu trắng
chiếc đệm
chiều dài rải rười tay
chiều ngang cái đuôi chân
nơi ngày đi qua
đêm đi qua
nỗi nhớ đi qua
chỉ nước mắt ở lại bết nâu loang trên chiếc gối
màu cỏ

chiếc ti vi
vẫn nhấp nháy xanh đỏ
bật lên như vô thức
để nàng nhận biết trong thế giới của nàng vẫn có
tiếng người ra vô

chiếc điện thoại nằm im im mỗi tối
cục gạch

chiếc gương bốn mùa không đổ bóng
những cuối tuần
nàng xoay xoay những bộ váy
túng tẩy
tự cười
tự ngắm

căn phòng
nàng nằm
quay bên này
lạnh hông bên kia...

Nhìn gần vài dung nhan thơ trẻ nữ

Vũ Trọng Quang

Những dung nhan thơ này hiện nay là công dân của TP.HCM.

Để cập khởi đầu là các cây bút có tên Anh: Tiểu Anh, Ngọc Anh, Chiêu Anh (tên gọi ngắn của Chiêu Anh Nguyễn); có phải ám ảnh bút danh được gần chữ thuộc tính nam nên yếu tính chữ nghĩa các em rất mẫn mống mạnh mẽ; cả ba đều được biết từ các báo văn chương điện tử hơn là các báo in ấn, riêng Ngọc Anh thì ít xuất hiện (hay không muốn xuất hiện);

hai người 8X, một gần 8X đều mang dáng dấp ngời nỏ luôn chực chờ bùng phát.

Từ Tiểu Anh của *Bài thơ cho chữ Đ trầm lặng...*

Đúng là một ý thức "trầm lặng" bùng vỡ.

Đến Chiêu Anh Nguyễn khi Yêu:

"Mùi đàn ông trong anh (có lẽ)
ướp em đến vài ngàn năm trước"

Tới Ngọc Anh khi Về khuya:

"Cởi áo ra chưa tới, người đàn bà thích lang chạ"...
tôi là lời"

Mới đây trên báo Văn Nghệ TP.HCM xuân Canh Dần, Ngọc Anh tự tháo ngòi nổ để mình mẫn hơn:

"Chỉ mang theo cữ chỉ dịu ngọt
khắc lên gương mặt bây giờ"

Hai dung nhan Trần Lê Sơn Ý và Ngô Thị Hạnh hiện hơn dịu hơn.

Trần Lê Sơn Ý khởi điểm từ bàn chân không đóng móng của *Bài ca ngựa non* âm thầm bước tới đi qua *Cơn ngạt thở tình cờ*, thời khắc nào cũng đầm thắm nhẹ nhàng sâu lắng:

"Nước mắt đã trốn sâu dưới đáy hồ"

"Có giọt nước nào tan trước ngày chạm đất"

Và bước Về dịu dàng trên báo xuân Tuổi Trẻ cũng không khác:

"Thì cứ về vậy thôi
Dù chẳng biết để làm gì"

Ngô Thị Hạnh tuy tâm hồn có va chạm xô đẩy nhưng khi kết tựa thì hiện ra lớp trầm tích trầm lặng, hiện hữu: Đi vào "Nửa khuya ấy anh xuất hiện đúng thời điểm em đang khát cháy thiếu thốn không rượu mạnh không thuốc lá chấn át cơn sóng người đàn bà tuổi hai lăm".

Không rơi tự do mà Rơi ngược nhẹ nhẹ suôn sẻ như cuộc đời như khiêm nhường chọn lựa như một đoá quỳnh ẩn vào đêm để:

"Những chiếc cúc
không cài được con tim thốn thức
em lại hướng về phía sâu thẳm tình thương"

Những dung nhan thơ này, đáng về đầm thắm âm thầm hay bùng phát bạo liệt, đều báo hiệu báo trước phía trước nhiều hứa hẹn trên hành trình thi ca vươn tới.

Dĩ nhiên thành phố không chỉ "zoom" gần từng ấy khuôn mặt mà còn hiện diện nhiều khuôn mặt 8X sáng danh như: Khương Hà Bùi, Nguyệt Phạm, Thanh Xuân, Linh Bacardi, Phương Lan, ... ★

Nếu một ngày không... **hoa**

Thu Trân

Nơi nào có phụ nữ, nơi đó có hoa.
Nơi nào có hoa, nơi đó ắt có dáng kiều thơm.
Tự thuở hồng hoang, hoa và phụ nữ đã là hai
thực thể không bao giờ tách rời nhau.
Người phụ nữ đẹp được tưởng là dáng hoa.
Dáng hoa nghiêng nghiêng bên thềm e ấp buổi
mùa xuân là thiếu nữ mới dậy thì buổi mai.
Nụ hoa khởi nguyên cho đời hoa.
Nụ hoa thiếu nữ bắt đầu bao ước mơ tươi đẹp.
Bông hoa nở có thì như người phụ nữ có thì
Hoa nở hết thì, nhụy tàn, cánh rữa... người phụ nữ
tan tác đời hoa, luống những ngậm ngùi trước bao dâu
bể cuộc đời...

Thoát ra khỏi giấc băng lạnh về hoa, bước vào thực
tế cuộc sống hàng ngày, có "dáng hoa" nào không mất
máe một chút hiện hữu của hoa? Nước hoa thoang thoang
quanh người, hoa cài trên tóc, hoa tai, hoa in trên áo,
hoa thấp thoáng nơi mũi giày xinh xinh, hoa trẻ trăn trên
túi đeo vai...

Cuộc đời sẽ không còn thi vị tí ý nghĩa nguyên thủy nhất
nếu như không có hoa.

Ngày không có hoa, thế giới sẽ u ám biết dường nào, sắc màu
chỉ còn là khái niệm.

Ngày không có hoa, những linh hồn phụ nữ sẽ không được cứu
rỗi bởi trước đó họ đã chết đi trong hanh hao, úa tàn, kiệt quệ về thể
xác lẫn tinh thần.

"Bởi nàng đã sinh ra trên thế gian này

Nàng phải đối mặt đàn bà nhan sắc

Nàng đã ngửi hương hoa hồng, nàng đã chạm gai hoa hồng

Và thế tâm hồn nàng toả hương còn thân xác nàng chảy máu"

(Hoa hồng, thơ Nguyễn Quang Thiều)

Điều gì sẽ xảy ra tiếp theo nếu cuộc sống này
không phụ nữ, không bà, không mẹ, không vợ,
không người yêu... cho quý ông nhà thơ làm mạch
nguồn cảm xúc tình yêu? Thế giới hẳn sẽ bắt
đầu lại với những Adam già cỗi, chết khô trên
những cành cây ở một thế giới sớm muộn gì
cũng bị tận diệt...

"Hoa hồng vẫn nở
dẫu thời tiết cuộc đời thay đổi
không ai cao cả hơn ai
khi còn khóc trong nỗi

và lịch sử đã mang đổi thay
đến từng số phận
thay đổi cảm hứng bầu trời
thay đổi tư duy từng ngọn núi
con sông

nhưng có một điều
tôi muốn gửi tới em:
lịch sử và thời gian
có làm thay đổi ký ức tình yêu
trong mỗi hoa hồng?"
(Ký ức hoa hồng,
thơ Phan Hoàng) ★

TRANG ẢNH DO NGHỆ SĨ NHIẾP ẢNH
DƯƠNG QUỐC ĐỊNH THỰC HIỆN

DÁNG HOA
(HUY CHƯƠNG BẠC
FIAP 2007)

Vòng quanh thế giới

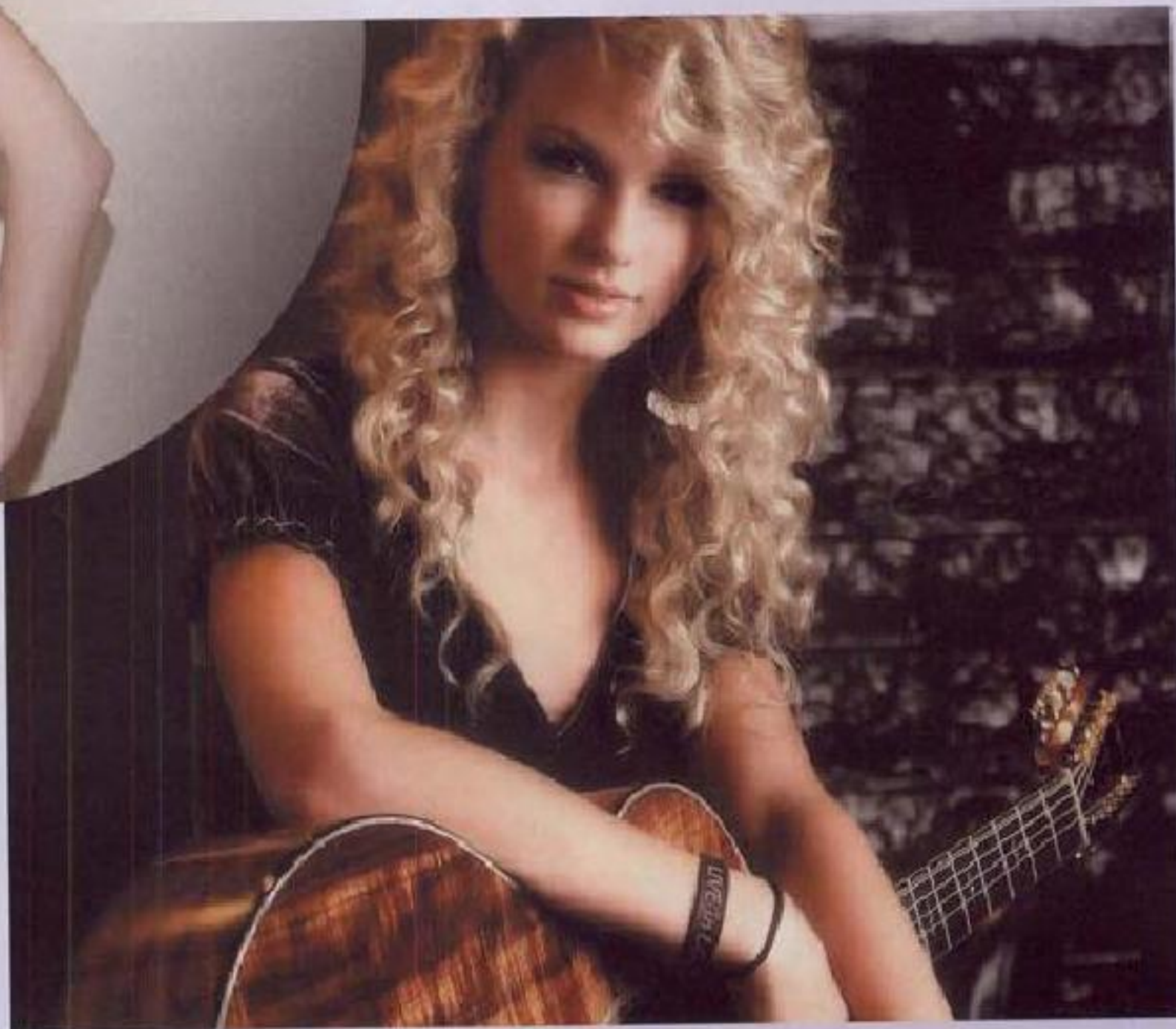
Năm 2009 vừa qua là một năm Taylor Swift đạt nhiều thành công ngoài mong đợi, khi dành 4 giải Grammy trong 8 hạng mục đề cử. Tạp chí *People* cũng đã bầu chọn kiểu nữ 20 tuổi này vào vị trí số 1 trong danh sách 25 ngôi sao hấp dẫn nhất trong năm. Ngoài ra, Taylor Swift còn đoạt vị trí quán quân trong top 25 ngôi sao nổi bật nhất năm 2009, và được chọn là gương mặt trang bìa của số báo đặc biệt điểm lại những cái Nhất và Bét của làng giải trí 2009 cũng như cả thập kỷ qua do tạp chí *People* phát hành vào ngày 18.12.

Tạp chí danh tiếng *People* dành cho cô công chúa của làng nhạc đồng quê thế giới biệt danh "Cô gái vàng", một ngôi sao nổi bật với thành công vang dội của *Fearless*- album bán chạy nhất trong năm. Cô còn có một vẻ ngoài lôi cuốn và tuyệt nhiên chưa dính bất cứ một scandal nào.

Cùng lọt vào top 25 ngôi sao hấp dẫn nhất 2009 của *People* lần này còn có nữ ca sĩ Rihanna, Lady Gaga và giọng ca vàng Susan Boyle bất ngờ nổi lên từ hồi tháng 4.2009 sau màn ra mắt ấn tượng tại cuộc thi tìm kiếm tài năng âm nhạc trên truyền hình Anh Britain's Got Talent.

Đáng chú ý là trong danh sách 25 ngôi sao hấp dẫn nhất 2009 có tới 3 nhân vật đình đám trong lĩnh vực chính trị. Đó là vợ chồng Tổng thống Mỹ Barack Obama và bà Sarah Palin, từng là ứng cử viên phó tổng thống Mỹ cách đây hơn 1 năm.

Thoáng chân dung của công chúa nhạc đồng quê Taylor Swift mở đầu cho chuyên mục **Vòng quanh thế giới** của *Đương Thời* kỳ này ★

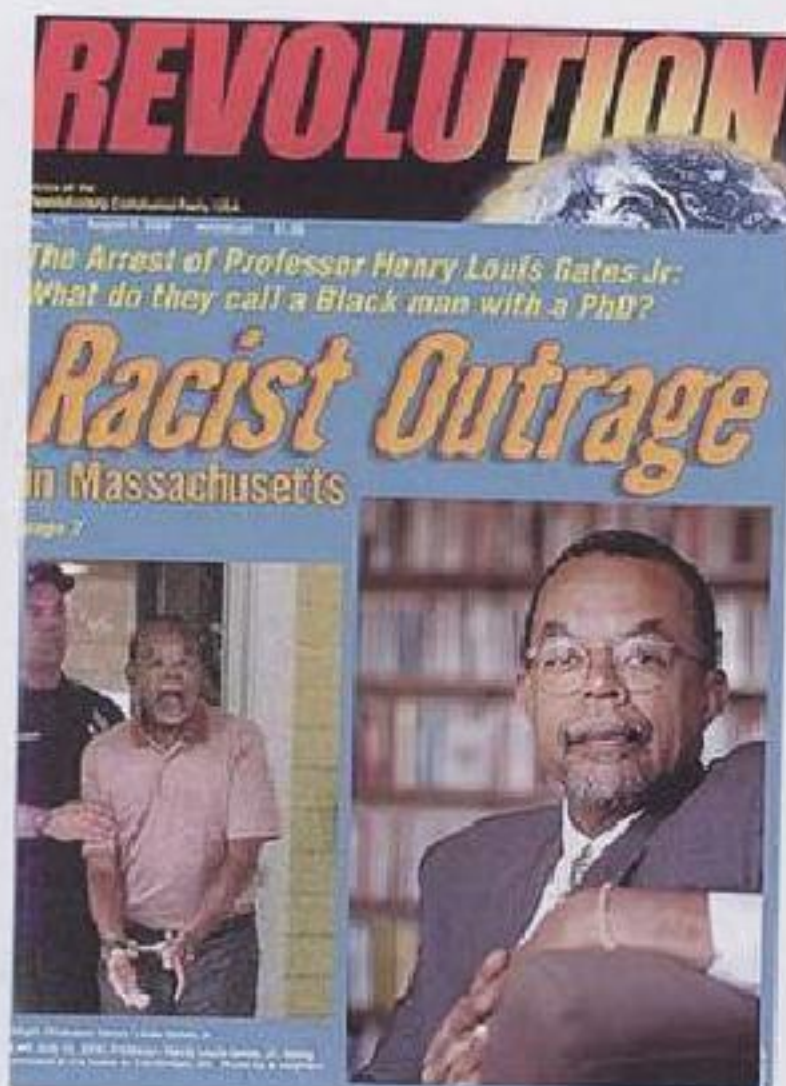
Cái "gate", nghĩa là cái sự tai tiếng này không cùng loại với Monicagate của Bill Clinton. Nó liên quan đến nhân vật da đen Henry Louis Gates Jr. - vì thế mới gọi là "Gatesgate", 59 tuổi, người từng được *Time Magazine* xếp vào hàng 25 người có nhiều ảnh hưởng nhất ở nước Mỹ năm 1997 và vẫn thường xuyên được xem là "vị học giả da đen danh tiếng nhất nước" (nation's most famous black scholar).

GIÁO SƯ HENRY LOUIS GATES

Gates là một vị giáo sư lỗi lạc của Đại học Harvard trứ danh, tại đây, ông là viện trưởng Viện Nghiên cứu W. E. B. Du Bois về các vấn đề châu Phi và Mỹ gốc Phi. Gates là tác giả của 54 đầu sách trong đó có những quyển như *The Norton Anthology of African American Literature*, *The Future of the Race*, *Thirteen Ways of Looking at a Black Man*, *The African-American Century: How Black Americans Have Shaped Our Country*, v.v.. Về quan hệ riêng tư thì Henry Louis Gates Jr. là bạn thân của đương kim Tổng thống Mỹ Barack Obama, còn luật sư riêng của Gates, Charles Ogletree, giáo sư luật, cũng tại Đại học Harvard, thì lại là thầy cũ của Barack và Michelle Obama, và cũng là cựu cố vấn của Obama.

Tờ *Revolution*, cơ quan của Đảng Cộng sản Cách mạng Mỹ, số 171, ra ngày 2.8.2009, đã dành gần trọn trang đầu cho vụ tai tiếng này, với ảnh chân dung GS Gates, ảnh ông bị công tay giải đi và hai từ *Racist Outrage* (Sự xúc phạm (mang

TỜ REVOLUTION

tính) kỳ thị chủng tộc) chạy suốt chiều ngang. Chuyện xảy ra ngay khi ông Gates vừa về đến nhà sau một chuyến đi làm việc tại Trung Quốc. Còn đang loay hoay cùng với người lái xe mở cánh cửa bị khóa thì ông bị cảnh sát đến công tay giải về đồn vì bà hàng xóm da trắng báo có kẻ gian đột nhập. Sau đây là lời kể của Gates cho tờ *The Root* mà chính ông là tổng biên tập:

- Tôi về đến nhà hôm thứ tư (15.7.2009) bằng một chuyến bay thẳng từ Bắc Kinh đến Newark. Hôm sau, tôi đi một chuyến bay khác về (thị trấn) Cambridge (bang Massachusetts). Tôi cần sự giúp đỡ của người tài xế riêng và của dịch vụ cho thuê xe quen thuộc. Tôi về đến nhà lúc 12 giờ 30. Tôi và người tài xế đem hành lý vào đến cổng rồi xử lý cánh cửa vì nó không mở được. Tôi nghĩ bụng chắc nó bị gài chốt ở bên trong. Tôi vòng ra phía bếp, mở cửa (bếp) rồi vào nhà. Tôi mở chốt cửa chính nhưng nó vẫn bị kẹt. Người tài xế phải dùng vai

hích mạnh mới mở được. Tôi nói: "Chắc là phải gọi người đến sửa ổ khoá thôi." Bỗng có một viên cảnh sát xuất hiện ngay trước thềm. Lấy làm lạ, tôi hỏi anh ta: "Tôi có thể giúp được gì cho ông, thưa ông cảnh sát?" Anh ta bảo tôi: "Hãy bước xuống thềm." Qua giọng nói của anh ta, tôi nghĩ chắc không phải anh ta đến quyền tiện cho những việc công ích của cảnh sát. Tôi phát bực và biết mình đang gặp nguy hiểm. Tôi trả lời anh ta: "Không, tôi không xuống." Sau vụ việc này ít lâu, các luật sư của tôi nói với tôi rằng đó là cách phản ứng thích hợp vì nếu tôi bước xuống thềm thì anh ta sẽ có thể bắt tôi về tội đào tường khoét vách. Anh ta nói: "Tôi đến đây vì có người gọi đến 911 cho biết có kẻ bẻ khoá vào nhà (này)." Tôi trả lời: "Thật là buồn cười vì tôi đang ở nhà mình. Và tôi là giáo sư ở Harvard." Anh ta vặn: "Ông có thể chứng minh ông là giáo sư ở Harvard không?" "Có chứ!", tôi nói, rồi quay vào trong lấy đưa cho anh ta xem thẻ chứng nhận của Harvard và bằng lái xe của (bang) Massachusetts trên đó có địa chỉ của tôi. Anh ta ngồi xem và rõ ràng là đang nghĩ trong đầu: một tên da đen đã lên vào nhà người khác, chủ nhà hẳn là người da trắng; tên da đen đó đã vào bằng cách cạy cửa và tên da đen đó chính là tôi (Gates). Anh ta nhìn giấy chứng nhận của tôi và hỏi tôi một câu mà tôi từ chối trả lời. Để kiện anh ta về cách ứng xử của anh ta đối với tôi trước cửa nhà tôi, tôi đã hỏi tên và số phiên hiệu của anh ta. Lẽ ra anh ta phải nói: "Xin lỗi ông, có chuyện gì ở đây chẳng, và có phải đây là nhà của ông?" Không, anh ta buộc tôi phải bước xuống thềm; và tôi nghĩ rằng anh ta sẽ không hành xử như thế nếu tôi là người da trắng.

Được hỏi tình hình đã trở nên tồi tệ hơn như thế nào, GS Gates cho biết tiếp:

Gates với Gatesgate

Huệ Thiên

- Báo cáo của cảnh sát nói rằng tôi làm mất trật tự công cộng và gây ồn ào (la hét). Thật là buồn cười vì tôi bị nhốt trong phổi nặng lúc đang ở Bắc Kinh và đã điều trị tại đó. Tôi còn có cả giấy chứng nhận của bác sĩ ở khách sạn Peninsula Bắc Kinh. Vậy thì làm sao tôi có thể la hét được? Tôi đâu có la hét được vì đến hôm nay tôi vẫn chưa khỏi bệnh. Tôi không ngừng hỏi anh ta: "Ông tên gì và số hiệu của ông là bao nhiêu?" Anh ta không trả lời. Tôi hỏi anh ta ba lần thì cả ba lần anh ta đều không trả lời. Thế là tôi nói với anh ta: "Ông không trả lời tôi vì tôi da đen còn ông thì da trắng." Đây, tôi đã nói với anh ta như thế. Anh ta không trả lời. Anh ta quay lưng về phía tôi và trở lại phía thêm nhà. Tôi đi theo anh ta và nhắc lại: "Tôi cần biết tên và phiên hiệu của ông." Tôi tưởng chừng như có cả một biển cảnh sát trước nhà mình. Lúc đó, phải có đến nửa tá. Tôi đã phạm sai lầm là bước đến thêm. Ngay lúc đó, chính tên cảnh sát đó đã nói với tôi: "Cám ơn vì đã thực hiện lời yêu cầu (là bước xuống thêm). Ông đã bị bắt." Chính hắn ta đã tra công vào tay tôi. Đây thật là một sự sỉ nhục. Tay tôi bị vắt chéo ra sau lưng. Tôi nói với bọn chúng: "Tôi là người tật nguyền. Tôi phải chống gậy để đi. Tôi không thể đi như thế này ra đến xe của cảnh sát." Đã có một sự thì thầm hội ý giữa bọn cảnh sát, trong đó có một anh da đen. Rồi chúng tháo công ra và cho tôi đưa tay ra phía trước. Một đám đông những kẻ tò mò đã xúm lại xem lúc chúng công tội và điệu tôi ra xe. Tôi nói với họ: "Ở nước Mỹ, người ta cư xử với người da đen như thế này đây."

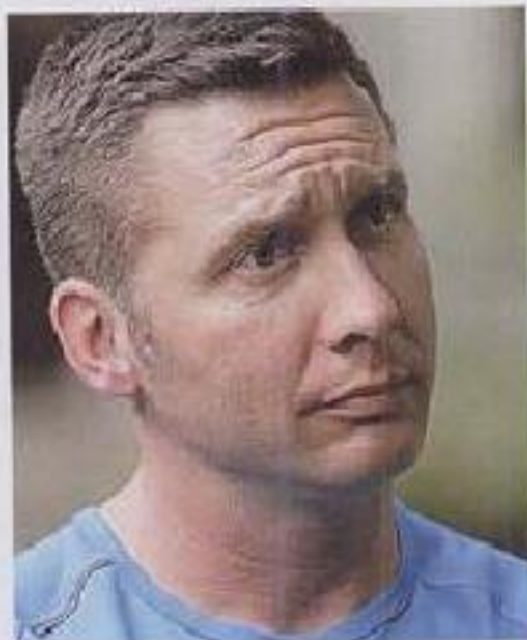
Và người da đen lại da trắng Barack Obama đã lên tiếng. Ông đã rất phản nộ (xin xem ảnh). Trong một cuộc họp báo, được hỏi về vụ việc, Obama nói: "Vì không phải là người tại chỗ và không nắm vững các chi tiết nên tôi không thể nói việc kỳ thị chủng tộc có

vai trò gì ở đây. Nhưng tôi cho là sẽ đúng nếu nói rằng: một là bất cứ ai trong chúng ta cũng sẽ phải giận dữ khi gặp chuyện rắc rối như thế; hai là cảnh sát Cambridge đã hành động một cách ngốc nghếch (stupidly) vì đã bắt giữ một người khi đã có chứng cứ là người ta đang ở trong nhà mình và ba là việc người Mỹ da đen và người Mỹ Latinh bị bắt giữ ngoài khuôn khổ của tinh thần pháp luật đã là một câu chuyện lâu đời. Đây đúng là một sự thật." Ông Obama còn nói thêm rằng vụ việc đáng tiếc này là một bằng chứng cho thấy "chủng tộc vẫn còn là một khía cạnh gây rắc rối của xã hội chúng ta (Mỹ)".

Dĩ nhiên là đồn cảnh sát Cambridge phải bảo vệ người của họ nên đã lấp liếm những sai sót của viên trung sĩ trong cuộc là James Crowley và làm tăng tính tiết "phạm tội" đối với Giáo sư Henry Louis Gates. La hét là một cái tội. Bị công ngay trên thêm nhà của mình là gây mất trật tự công cộng. Rồi Ban chỉ huy cảnh sát Cambridge còn giăng nây lên với ông tổng thống về cái từ *stupidly* mà ông ta đã dùng. Obama bèn đấu dịu mà nói rằng mình đã không cân nhắc kỹ từ ngữ nhưng không xin lỗi. Ông cũng đã gọi điện thoại riêng cho trung sĩ cảnh sát Crowley và cho cả Giáo sư Gates. Và với hy vọng mọi sự được êm thấm, Tổng thống Obama đã mời vị giáo sư và viên trung sĩ đến Nhà Trắng để làm một chầu bia hoà giải. Cả hai đều đã nhận lời và chầu bia "Thượng đỉnh" (nhiều tờ báo đã gọi đùa như thế) cũng đã diễn ra trong khuôn viên Nhà Trắng chiều 30.7.2009.

Nhưng chuyện màu da thì vẫn còn đó. Nó là một cái ung thư đã di căn và đã nảy sinh trước cả ngày lập quốc của nước Mỹ, từ lúc bọn thực dân da trắng đưa người da đen từ châu Phi sang mua bán tại Tây bán cầu, tính đến nay đã 500 năm. Việc đồn cảnh sát Cambridge chửi tội cho tay trung sĩ Crowley làm ta nhớ lại việc 4 tên cảnh sát da trắng của Los Angeles từng đánh đập tàn nhẫn anh thanh niên da đen Rodney King vào ngày 3.3.1991 (có ghi băng video hẳn hoi) lại được tòa án ở Simi Valley (California) xử trắng án. "Bản án" này (4.1992) đã làm

cho những người chiếm đa số ở khu phố Watts nghèo nàn của Los Angeles là người da đen phản nộ. Những cuộc nổi dậy bùng phát: 55 người chết, 2.000 người bị thương và 10.000 vụ thảm vãn. Những cuộc phá phách và những đám cháy lớn đã gây thiệt hại 1 tỉ đô-la. Tại đây, tại cái khu phố Watts nghèo mạt

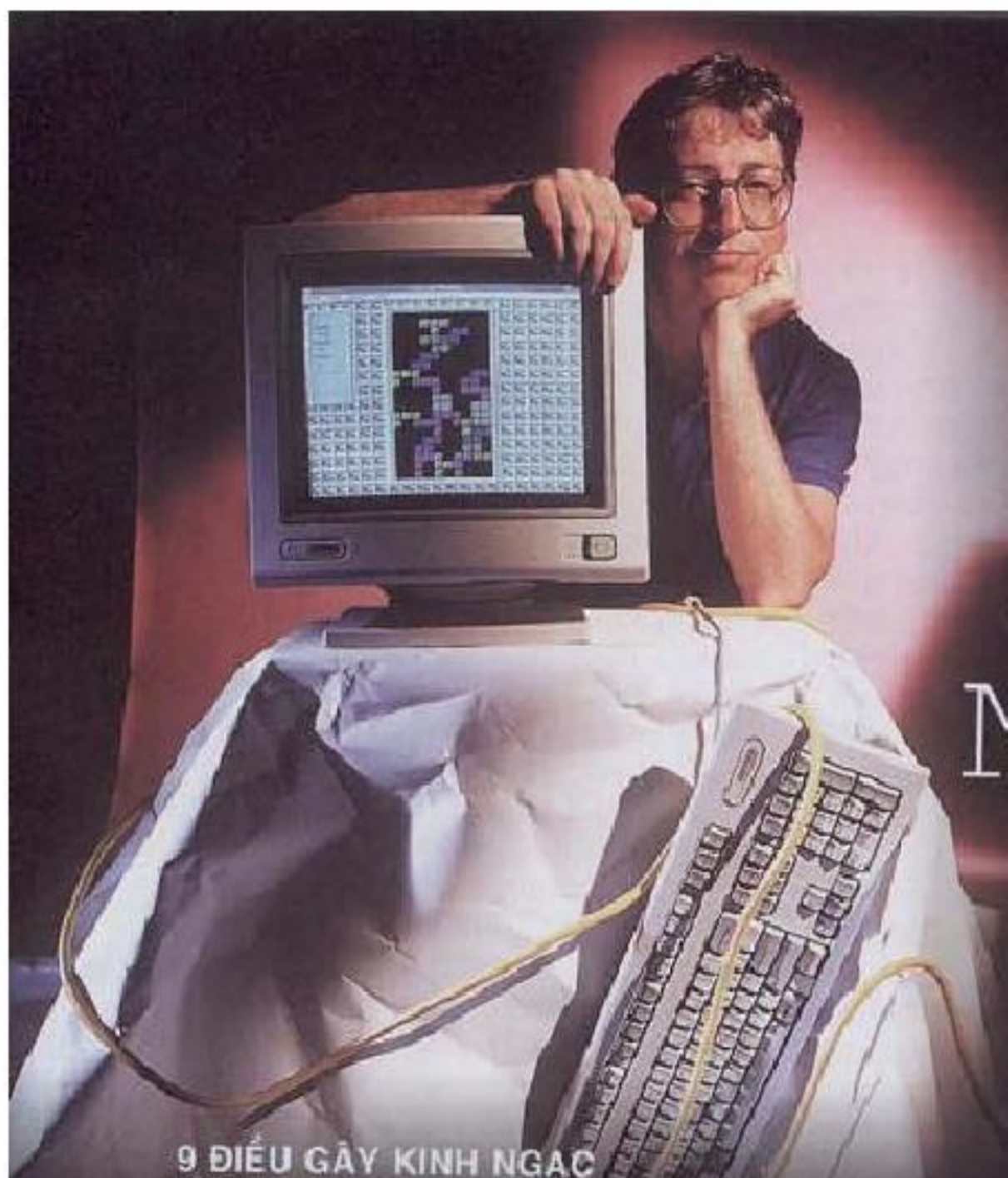
JAMES CROWLEY

rệp này, trước đó chưa đầy 30 năm, ngày 11.8.1965, người da đen cũng đã nổi dậy. Cuộc nổi dậy kéo dài một tuần lễ với những vụ đập phá, những đám cháy, những cuộc giết chóc: 34 người chết (27 là da đen), 800 người bị thương, 3.000 người bị bắt giam. Chính quyền đã phải huy động đến hàng ngàn binh lính và cảnh sát, và cả xe tăng nữa, để trấn áp. Dân nổi dậy cướp cả vũ khí trong kho và bắn cả vào máy bay trực thăng của chính quyền. Watts là một khu phố nghèo nàn, bẩn thỉu, phần lớn dân số không có công ăn việc làm.

Trở lại với Giáo sư Henry Louis Gates, ông cho biết về những việc làm sắp tới có liên quan đến vụ này:

- Chắc chắn là tôi sẽ tận dụng kinh nghiệm cá nhân trong trường hợp này, kinh hoàng và đáng phản nộ, cho quyền lợi của cộng đồng người da đen. Hiện đang có một triệu người da đen trong các nhà tù của nước Mỹ và tôi đã là một trong số đó. Trời bỗng dưng sập xuống trên đầu mình còn dễ chịu hơn là chuyện này. Đáng lẽ điều này không xảy ra với tôi, và nó cũng không được xảy ra cho bất cứ ai. Với tư cách là một giáo sư đại học, tôi sẽ lấy chuyện này làm một điều giáo huấn (cho sinh viên). Tôi sẽ cống hiến hết sức lực và trí tuệ của mình để làm cho chuyện như thế này sẽ không xảy ra nữa. Tôi dự kiến sẽ làm một bộ phim tài liệu về tệ nạn phân biệt chủng tộc và tôi đang thương lượng với PBS (Public Broadcasting Service) về vấn đề này. Cuối cùng, được hỏi có phải là việc phân biệt chủng tộc ở Mỹ đã chấm dứt hay không, GS Gates nói:

- Tôi cho rằng thật nực cười cái ý tưởng là nước Mỹ đã chấm dứt tệ nạn kỳ thị chủng tộc, kỳ thị người da đen. Thật đáng cười ngay từ đầu. Không có sự kiện nào trong lịch sử người da đen ở Hoa Kỳ lại quan trọng hơn việc bầu Obama (làm tổng thống). Tôi đã khóc khi ông ấy đắc cử, và tôi đã khóc khi ông ấy nhậm chức nhưng việc này không hề làm thay đổi gì cho cái tỉ lệ người da đen ở trong tù, cũng như cho tỉ lệ người da đen bị tệ nạn kỳ thị chủng tộc hành hạ. Việc đó không hề làm thay đổi gì cho cái số lượng trẻ em da đen sống dưới mức nghèo khổ. Tỉ lệ đó cũng ngang với tỉ lệ trẻ em (người da đen) sống dưới mức nghèo khổ khi Martin Luther King bị ám sát (4.4.1968- HT). Không hề có thay đổi trong những cấu trúc cơ bản của nước Mỹ. Chỉ có một sự thay đổi mang tính tượng trưng lớn lao với việc bầu Barack Obama mà thôi. Nhưng một dúm người da đen thực sự được sống trong một thế giới không có kỳ thị chủng tộc của nước Mỹ thì lại thường trú trong một toà nhà rất xinh xắn, số 1.600, đại lộ Pennsylvania (tức là Nhà Trắng- HT) ★

Tỷ phú Bill Gates, cha đẻ của hãng phần mềm Microsoft đã đi vào huyền thoại, không chỉ ở nước Mỹ mà trên toàn thế giới. Cuộc đời và sự nghiệp của ông là tấm gương sáng cho các bạn trẻ vươn lên làm giàu chính đáng cho bản thân mình, cho xã hội và góp phần phát triển cộng đồng. Mặc dù đã lui vào "hậu trường", nhưng những điều thú vị xung quanh ông vẫn luôn được nói đến như một phần không thể thiếu trong đời sống nhân loại.

Những điều thú vị về BILL GATE

Minh Hải

9 ĐIỀU GÂY KINH NGAC

Mỗi ngày tỷ phú Bill Gates kiếm được 20 triệu USD. Nếu đổi tài sản của ông thành tờ tiền 1USD thì có thể làm con đường dài từ trái đất tới mặt trăng. Đó là một ví dụ trong số 9 so sánh thú vị xung quanh tài sản khổng lồ của Bill Gates, người sáng lập hãng phần mềm Microsoft.

1. Bill Gates kiếm được 250USD mỗi giây, khoảng 20 triệu USD mỗi ngày và 7,8 tỉ USD một năm

2. Nếu Bill Gates đánh rơi 1USD, ông ấy sẽ không buồn nhặt lại vì như vậy sẽ mất 4 giây, tức khoảng 1.000 USD.

3. Nợ của nước Mỹ là 5,62 nghìn tỉ USD, nếu được giao trả món nợ này thì Bill Gates sẽ trả xong trong chưa đầy 10 năm.

4. Bill Gates có thể làm từ thiện khoảng 15USD cho mỗi người trên trái đất mà vẫn còn giữ lại cho riêng mình được 5 triệu USD.

5. Michael Jordan là vận động viên được trả lương cao nhất ở Mỹ. Nếu vận động viên này không ăn không uống, giữ lại toàn bộ thu nhập khoảng 30 triệu USD mỗi năm thì phải đợi đến năm 227 tuổi mới giàu như Bill Gates hiện nay.

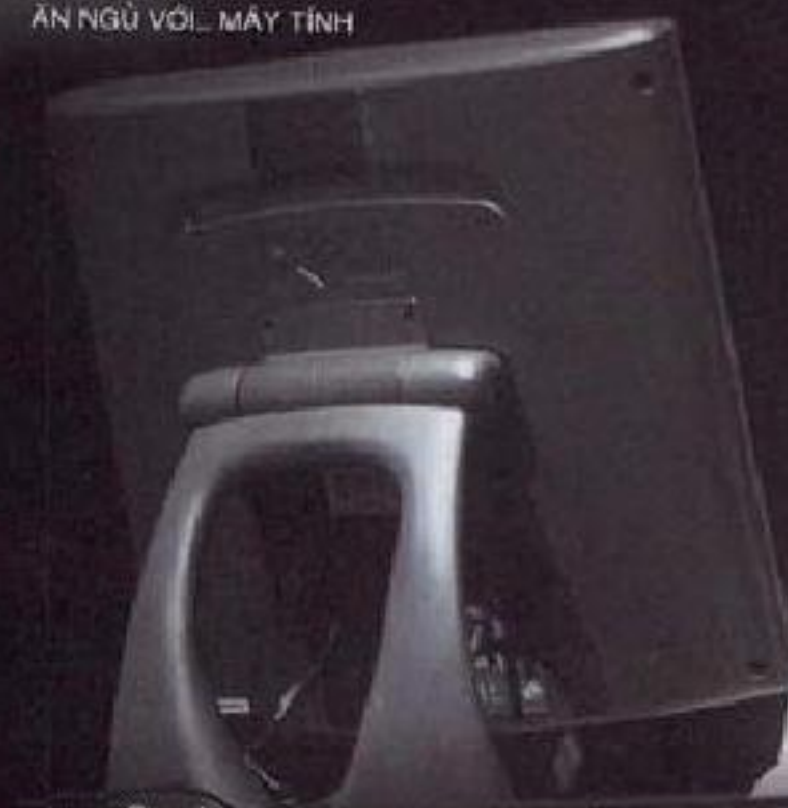
6. Nếu Bill Gates là... một quốc gia, thì ông ấy sẽ là quốc gia giàu có thứ 37 trên trái đất.

7. Nếu bạn có thể đổi tất cả tiền của Bill Gates thành tờ 1 USD, bạn có thể làm con đường nối từ trái đất đến mặt trăng. Để làm con đường bằng các tờ tiền 1USD này, bạn phải mất 1.400 năm và sử dụng 713 máy bay Boeing 747 để chở số tiền đó.

8. Năm nay, Bill Gates đã ở tuổi 54. Nếu giả dụ sống thêm 35 năm nữa, ông ta phải tiêu 6,78 triệu USD mỗi ngày mới hết số tiền ông ấy kiếm được hiện nay.

9. Nếu người dùng hệ điều hành Microsoft Windows có thể lấy được 1USD

BILL GATE
GẮN CẢ ĐỜI
ĂN NGỦ VỚI MÁY TÍNH

với mỗi lần máy tính treo vì lỗi của hệ điều hành, Bill Gates sẽ phá sản chỉ trong 3 ngày.

10 CÂU NÓI BẤT HỦ

Trước khi tuyên bố về hưu vào đầu tháng 7.2008, Bill Gates - ông chủ của tập đoàn máy tính lớn nhất thế giới Microsoft đã đưa ra 10 lời khuyên dành cho các bạn thanh niên trên con đường lập nghiệp.

Chúng tôi xin giới thiệu và mời các bạn tham khảo những lời khuyên bổ ích của người đàn ông giàu nhất thế giới này, có thể một ngày nào đó bạn cũng sẽ trở thành một Bill Gates thứ hai?

1. Thế giới vốn không công bằng. Bạn biết điều này chứ? Dù bạn có nhận thấy sự bất công trong xã hội hay không thì cũng đừng hy vọng làm thay đổi được nó. Việc cần làm là hãy thích nghi với nó.

(Sở dĩ như vậy là một mình bạn sẽ không thể nào làm thay đổi được sự bất

công trong xã hội)

2. Mọi người sẽ không bao giờ ngo ngàng đến lòng tự trọng của bạn, điều mà họ quan tâm chính là thành tựu mà bạn đạt được. Do đó, trước khi có được những thành tựu thì bạn đừng nên quá chú trọng hay cường điệu lòng tự trọng của bản thân mình lên.

(Lòng tự trọng quá cao sẽ tỷ lệ thuận với sự bất lợi trong công việc của bạn)

3. Thường thì bạn sẽ không thể trở thành CEO nếu chỉ mới tốt nghiệp trung học. Nhưng khi bạn đã trở thành một CEO thì không còn ai để ý là bạn mới chỉ có tốt nghiệp trung học nữa.

(Lúc này người ta sẽ đánh giá và quan tâm nhiều đến năng lực hơn là bằng cấp của bạn)

4. Khi bạn gặp khó khăn hay bế tắc trong công việc thì đừng có oán trách số phận. Điều bạn học được khi gặp trắc trở chính là kinh nghiệm và bài học để lần sau không bao giờ mắc phải nữa.

(Điều cần làm lúc này là trấn tĩnh và

bắt tay làm lại từ đầu)

5. Nên hiểu một điều rằng: Trước khi có bạn, bố mẹ bạn không phải là những người "chán ngắt, vô vị" như bạn của ngày hôm nay đã nghĩ. Đây chính là cái giá rất lớn mà bố mẹ đã phải trả cho sự trưởng thành của bạn.

(Bạn phải có nghĩa vụ đền đáp công ơn với những người đã dành cả cuộc đời mình cho sự sống và trưởng thành của bạn)

6. Khi đi học, bạn đúng thử mấy trong lớp cũng không phải là vấn đề quan trọng. Nhưng khi đã bước chân ra xã hội thì mọi việc lại không đơn giản như vậy. Dù đi đâu hay làm công việc gì bạn cũng nên tạo đẳng cấp cho mình.

(Luôn tự nhủ rằng bạn sẽ luôn là người đứng đầu, như vậy bạn sẽ có động lực và tinh thần nhiều hơn cho sự nghiệp của bản thân)

7. Khi đi học, bạn luôn mong chờ đến ngày nghỉ lễ, Tết. Khi đi làm thì hoàn toàn không giống vậy, dường như là bạn sẽ không được nghỉ ngơi. Công việc sẽ cuốn bạn đi bất cứ lúc nào kể cả ngày nghỉ.

(Nếu là một nhân viên luôn mong chờ ngày nghỉ lễ thì bạn sẽ bị lạc hậu hơn so với những nhân viên khác. Sự lạc hậu này còn luôn đồng hành với sự đào thải và thất nghiệp).

8. Khi ngồi trên ghế nhà trường, lúc gặp khó khăn trong học tập thì có giáo viên giúp đỡ bạn. Tuy nhiên, nếu lúc đó bạn lại cảm thấy mọi khó khăn đều do những yêu cầu quá nghiêm khắc từ phía giáo viên thì bạn đừng nên đi làm sau khi tốt nghiệp. Đơn giản nếu như không có những yêu cầu nghiêm khắc từ phía công ty thì chắc chắn bạn sẽ không làm được gì và sẽ nhanh chóng thất nghiệp, hơn nữa lúc này sẽ không có ai giúp đỡ bạn cả.

(Nên nhận thức được rằng: Công ty sẽ luôn yêu cầu cao hơn rất nhiều so với trường học. Vì ở trường học, dù bạn có

học được hay không thì chỉ ảnh hưởng đến cá nhân bạn. Còn ở công ty bạn có làm được việc hay không thì lại ảnh hưởng đến rất nhiều người)

9. Mọi người đều thích xem phim truyền hình, nhưng bạn không nên xem

nhiều vì đó không phải là cuộc sống của bạn. Vì công việc ở công ty mới phản ánh cuộc sống thực của bạn.

(Bạn không nên xem nhiều vì tư tưởng của bạn sẽ bị ảnh hưởng bởi những bộ phim truyền hình đó. Cuộc sống của bạn nên do bạn quyết định)

10. Không bao giờ phê bình người khác sau lưng của họ, đặc biệt đừng bao giờ phê phán sếp là người không có năng lực, điều này là không đúng.

(Nếu bạn có thắc mắc gì trong công việc thì nên nói ý kiến của mình trước mặt mọi người. Còn nếu như bạn luôn giữ thái độ và hành động phản kháng sau lưng người khác thì chỉ có bất lợi cho bạn mà thôi)

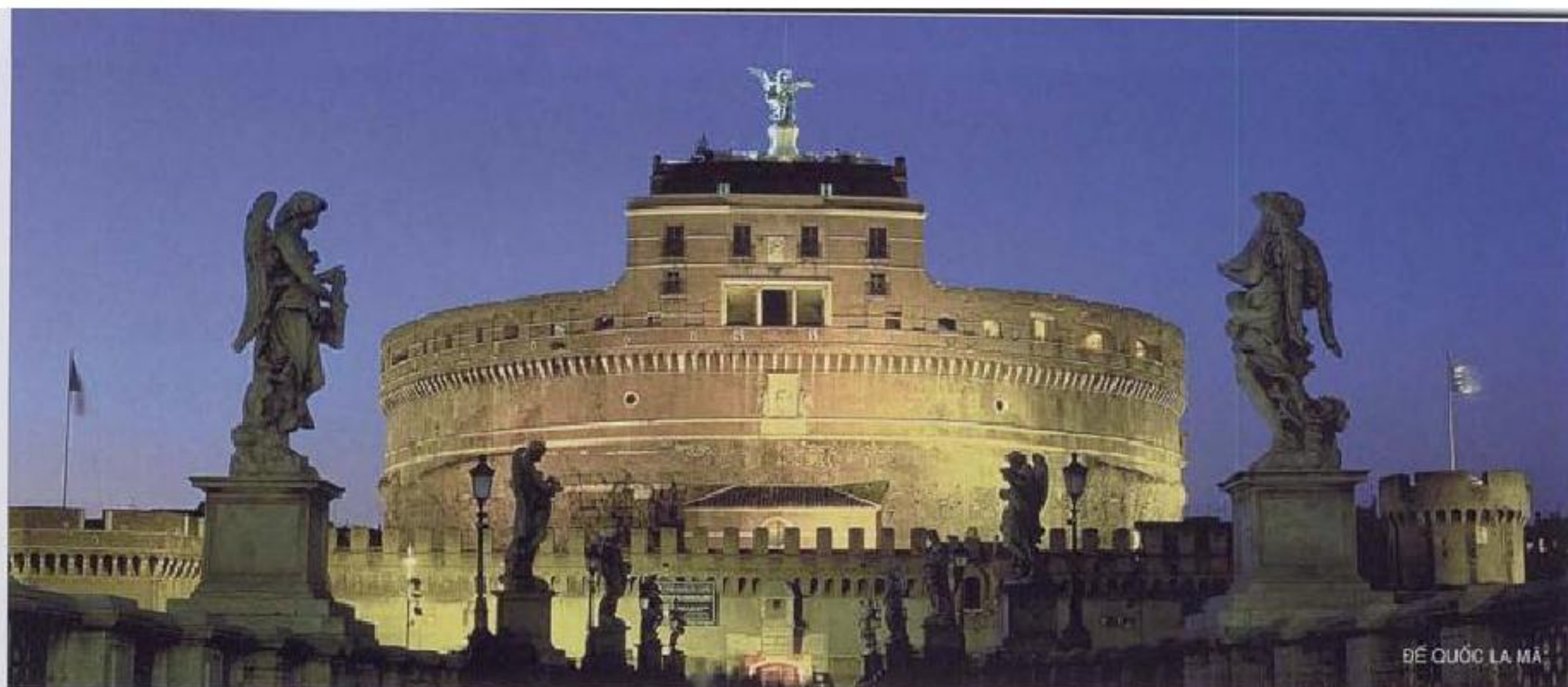
VỢ CHỒNG BILL GATE - MELINDA
LUÔN SÁT CẢNH
LÀM CÔNG TÁC XÃ HỘI TỬ THIỆN

BILL GATE SANG THĂM VIỆT NAM THÁNG 4.2006

BILL GATE LUÔN CHIA SẺ
VỚI NGƯỜI BẤT HẠNH

ĐẾ QUỐC LA MÃ

Lịch sử thế giới cho thấy đã hình thành một số đế quốc mà có khi mặt trời không bao giờ lặn trên lãnh thổ do các đế quốc chiếm giữ. Con đường hình thành lẫn suy vong của các đế quốc hùng mạnh đó vẫn còn ít nhiều ảnh hưởng đến đời sống nhân loại ngày nay. Đồng thời, như một qui luật tất yếu, sự tan rã của các đế quốc bao giờ cũng là sự mở đầu cho những bước phát triển mới của lịch sử thế giới.

ĐẾ QUỐC LA MÃ (NĂM 27 TRƯỚC CÔNG NGUYÊN- 476)

Đế quốc La Mã hay còn gọi là Đế quốc Roma, gồm phần đất những nước vây quanh Địa Trung Hải ngày nay, trực tiếp kế thừa Đế quốc Hy Lạp do Alexandros đại đế gây dựng nên. Tuy mang lớp vỏ Roma nhưng thực chất bên trong vẫn là nền văn minh Hy Lạp. Trong suốt thế kỷ 4, những cuộc chinh phạt liên miên đã gây mất ổn định Đế chế Tây La Mã. Ngược lại, Đế chế Đông La Mã tiếp tục phát triển thịnh vượng nhờ mạng lưới buôn bán của họ. Không thể cùng tồn tại, hai bên cuối cùng đã chia rẽ, dẫn tới sự suy vong của đế quốc rộng lớn này vào thế kỷ 5.

ĐẾ QUỐC KHMER (802-1431)

Đế quốc Khmer ngày xưa vốn là một thế lực lớn ở Đông Nam Á, phồn thịnh nhờ khai thác các nguồn tài nguyên giàu có ở vùng này. Di sản lớn nhất của Đế quốc Khmer là kinh đô Angkor được xây dựng vào thời cực thịnh, nơi có hệ thống tưới tiêu nhân tạo khá lớn dẫn nước tới các cánh đồng lúa và nông trại. Những nguyên nhân dẫn tới sự sụp đổ của Angkor hiện vẫn chưa rõ, nhưng có một sự thực là Đế quốc Khmer đã suy vong khi trung tâm kỹ thuật của nó là Angkor tan rã.

ĐẾ QUỐC BYZANTINE (962-1461)

Byzantine còn được xem là Đế chế La Mã thần thánh. Thành tựu của đế quốc này là nhờ các nhà lãnh đạo biết kết hợp quyền lực chính trị của

Đế quốc La Mã với sự cai quản về đời sống tinh thần của Nhà thờ Thiên Chúa giáo La Mã. Trong gần 500 năm, chiến lược đó đã phát huy hiệu quả rất lớn, tuy nhiên do mâu thuẫn nội bộ đã đưa Đế quốc Byzantine tới chỗ sụp đổ khi người Ottoman đem quân vào xâm chiếm cuối thế kỷ 15.

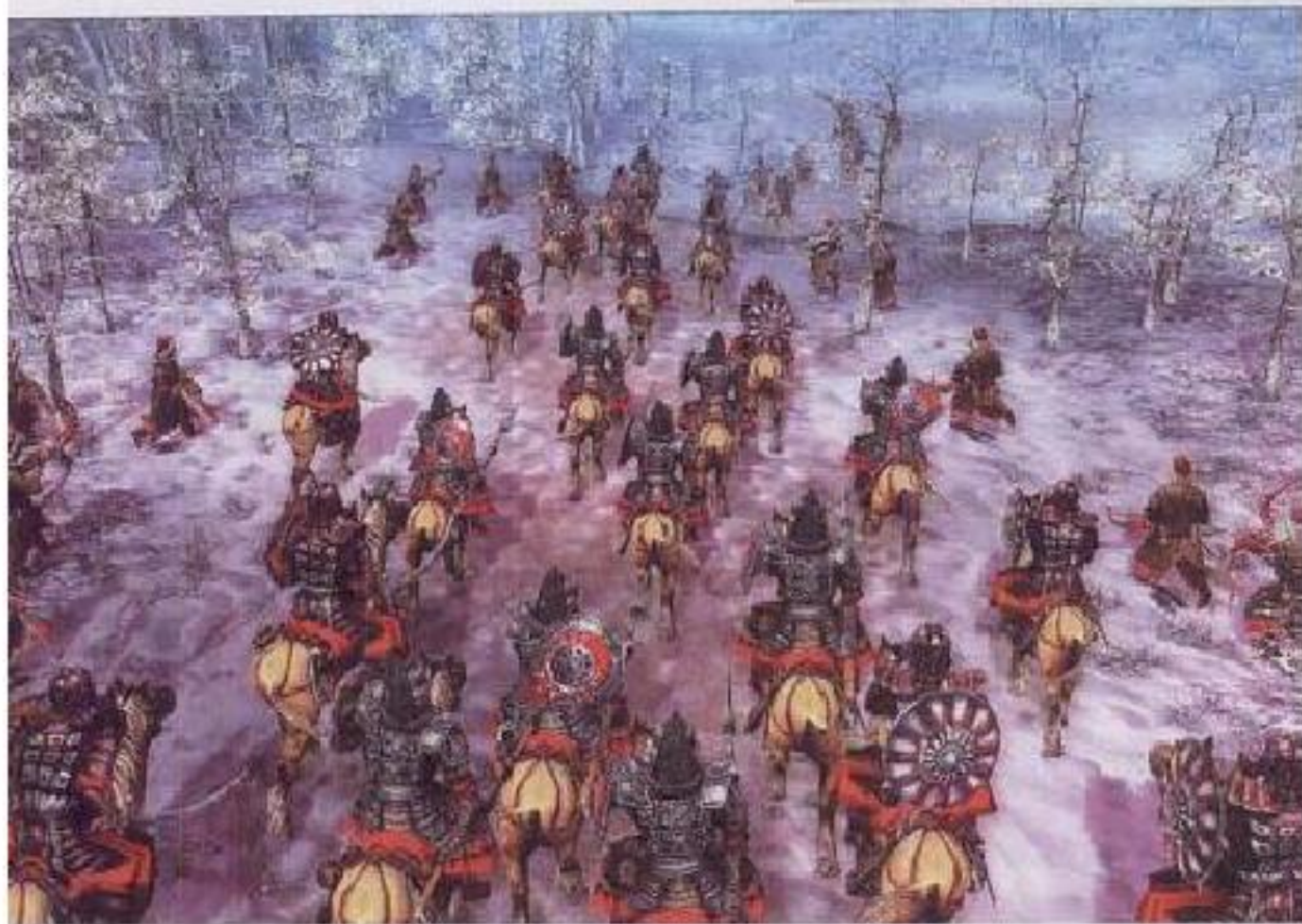
Sự tồn vong
của các
đế quốc
trong lịch sử

THÀNH CÁT TƯ HÂN

ĐẾ QUỐC MÔNG CỔ (1206 - 1368)

Dưới sự lãnh đạo của nhiều nhà quân sự tài ba, đặc biệt là huyền thoại Thành Cát Tư Hân, người Mông Cổ đã dùng những đội kỵ binh thiện chiến để mở rộng bờ cõi, thôn tính một diện tích rộng lớn ở châu Á, nuốt chửng cả Trung Hoa, đoạt nhiều lợi ích kinh tế. Tuy nhiên, cũng giống như những đế quốc hùng mạnh trước đó, Mông Cổ đã trở thành nạn nhân của bất ổn và xung đột chính trị nội bộ, để rồi cuối cùng tinh thần quả cảm trên chiến trường không đủ cứu vãn sự mâu thuẫn lớn trên chính trường làm cho đế quốc này sụp đổ vào thế kỷ 14.

ĐẾ QUỐC MÔNG CỔ

ĐẾ QUỐC INCA (1438 - 1535)

Inca là một tộc người da đỏ ở miền Nam châu Mỹ. Nhờ biết cách tổ chức một chính quyền có kỷ cương, xây dựng các hệ thống nông nghiệp và kỹ thuật phức tạp, người Inca đã làm nên một đế chế hùng mạnh (trải từ Ecuador đến Chi Lê, Argentina ngày nay), với trung tâm văn hoá- kinh tế- nghi lễ là thủ đô Cuzco (nay thuộc nước Peru). Thế nhưng, cuộc chiến tranh giành quyền lực khốc liệt

ĐẾ QUỐC INCA

trong tầng lớp ưu tú Inca đã tạo tiền đề cho những kẻ xâm lược Tây Ban Nha dễ dàng tiến công và nắm quyền kiểm soát đế quốc. Huống lại từ kỹ thuật tiên tiến của người Inca, nhất là mạng lưới đường sá và cơ sở kỹ thuật nông nghiệp đã khiến người Tây Ban Nha trở nên dễ dàng hơn trong công cuộc chinh phục.

ĐẾ QUỐC OTTOMAN (1299 - 1922)

Một thời gian dài hơn 600 năm, người Thổ Nhĩ Kỳ đã giữ gìn lãnh thổ luôn ổn định nhờ sự hợp nhất một loạt các tôn giáo và dân tộc vào Đế quốc Ottoman của họ. Thế nhưng, do sự vùng lên của chủ nghĩa dân tộc đã dẫn tới sự suy vong của đế chế này. Khi nhiều quốc gia châu Âu bắt đầu tuyên bố độc lập vào đầu thế kỷ 20 thì chính phủ Ottoman lún sâu vào khủng hoảng nợ nần chồng chất, đồng thời sự chậm chạp trong việc hiện đại hoá đã làm cho bộ máy quyền lực không thể kiểm soát nổi đế quốc này nữa.

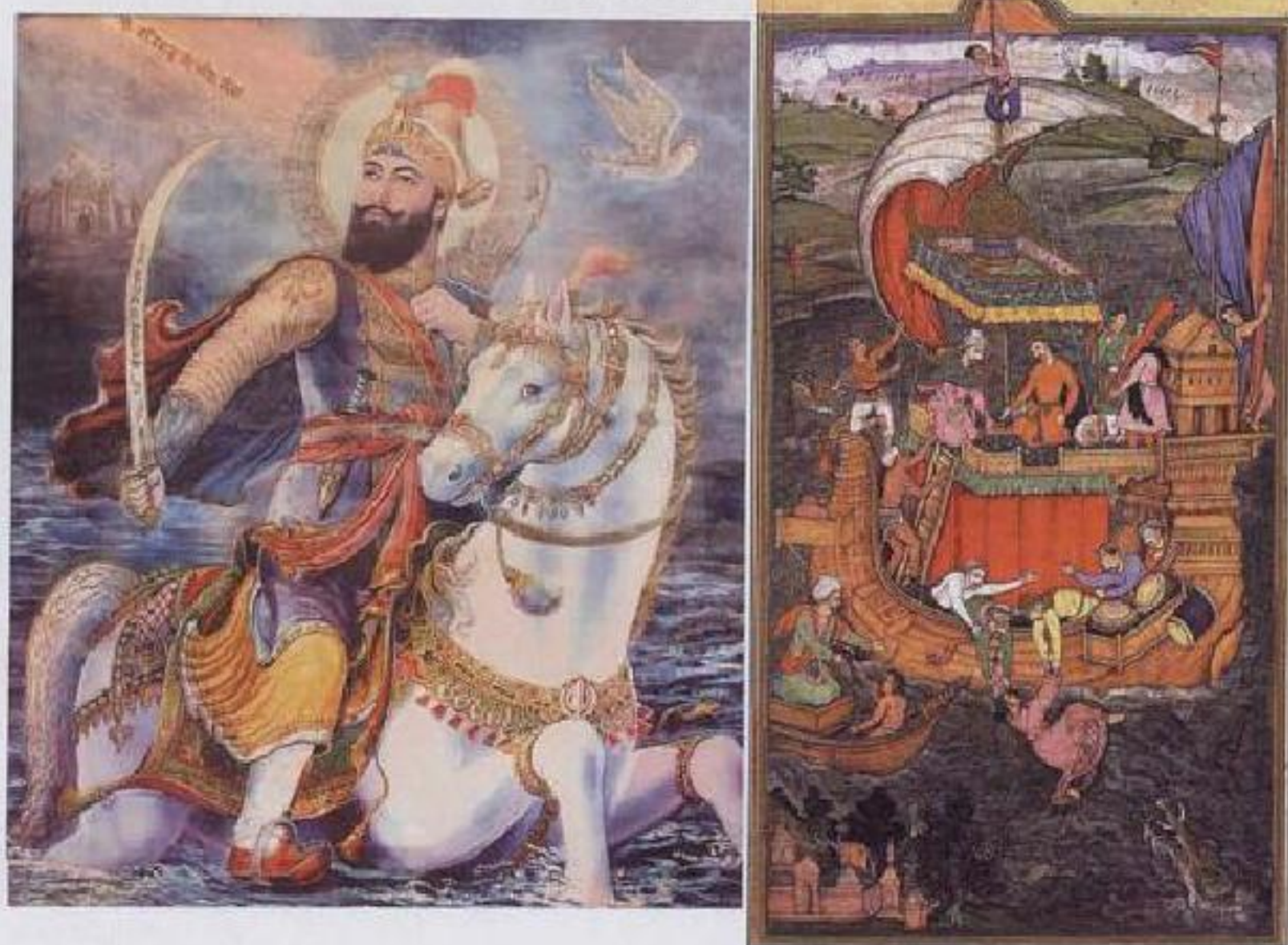
ĐẾ QUỐC OTTOMAN

ĐẾ QUỐC MUGHAL (1526 - 1858):

Nằm trải dài gần khắp tiểu lục địa Ấn Độ, Đế chế Mughal đã có những bước tự đổi mới mạnh mẽ giúp duy trì sự ổn định và phát triển bền lâu cả một đế quốc rộng lớn. Các chính sách tiến bộ, như khoan dung về tôn giáo và hôn nhân khác chủng tộc đối với tầng lớp chiến binh Hindu đã có tác dụng sâu sắc đến mọi phương diện cuộc sống xã hội. Tuy vậy, hưng thịnh mấy rồi cũng có lúc phải suy tàn, và các cuộc nổi dậy của mọi tầng lớp nhân dân chống lại tầng lớp thống trị cuối cùng đã dẫn tới sự diệt vong của Đế quốc Mughal.

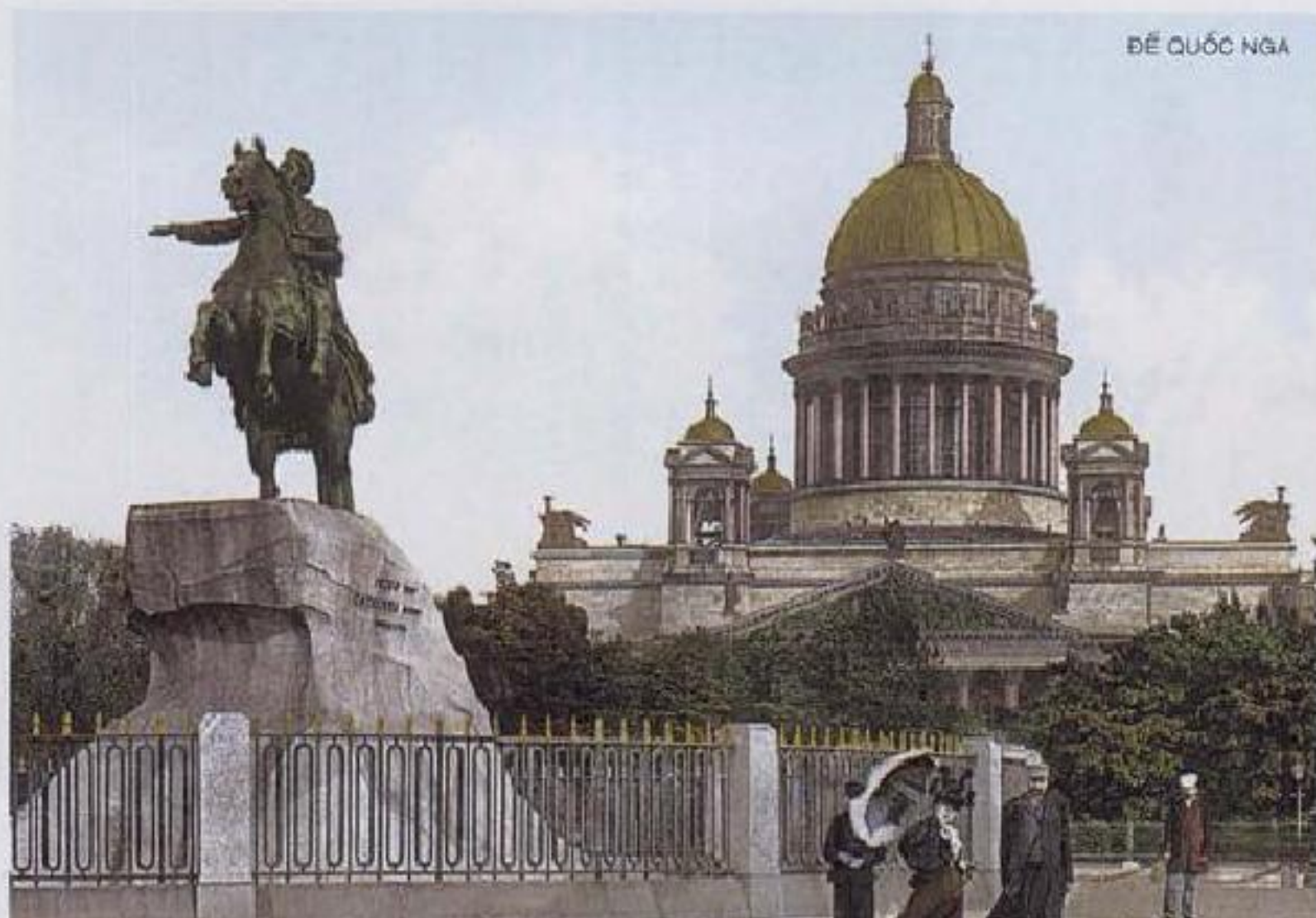
ĐẾ QUỐC MUGHAL

ĐẾ QUỐC ANH (1583 - 1997)

Bằng tài mưu lược hơn người, minh quân Peter Đại đế đã đưa Đế quốc Nga trở thành một trong 5 thế lực lớn nhất của châu Âu đương thời. Peter Đại đế đã thúc đẩy cả nước tiến hành hiện đại hoá trên nền kỹ thuật tiên tiến, mở rộng tầm ảnh hưởng của Nga tới toàn cầu. Tuy nhiên, đến đầu thế kỷ 20, sức mạnh quân sự của Nga ngày càng yếu đi, bên cạnh đó là thất bại trong cuộc chiến Nga - Nhật, đã tạo điều kiện cho phong trào đấu tranh dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản ngày càng dâng cao. Đế quốc Nga kết thúc sự mệnh lịch sử bằng cuộc Cách mạng tháng Mười năm 1917 do lãnh tụ Lenin lãnh đạo, mở ra một kỷ nguyên mới cho sự phát triển của nước Nga và thế giới.

ĐẾ QUỐC ANH

Thuật ngữ đế quốc (tiếng Anh: empire) bắt nguồn từ imperium trong tiếng La Tinh. Về mặt chính trị, đế quốc là một vùng rộng lớn nơi các nhà nước và các dân tộc thiểu số thống nhất và được trị vì bởi một quân vương (hoàng đế, nữ hoàng) hoặc một nhóm chính trị đầu sỏ. Về mặt địa lý, thuật ngữ đế quốc biểu thị hoàn toàn khác nhau về các nhà nước có lãnh thổ lớn- tại thời điểm kết thúc hùng mạnh. Thời cổ đại có các đế quốc tiêu biểu như: Achaemenid ở Ba Tư là đế quốc rộng lớn nhất thế giới vào thời kì cổ

ĐẾ QUỐC ANH

ĐẾ QUỐC ANH (1583 - 1997)

Nói tới những Đế quốc tiêu biểu trong lịch sử không thể quên đế quốc Anh. Với một đội quân đông đảo thiện chiến bấy giờ cùng sự sinh lời từ các thuộc địa đã mang lại cho người Anh sức mạnh vô địch ở khu vực châu Mỹ. Sau đó, do các cuộc đấu tranh giành độc lập, Đế quốc Anh bị mất thuộc địa ở châu Mỹ, liền đưa quân hướng sang phương Đông mở rộng bờ cõi ở từ tận Ấn Độ và Trung Quốc. Mặt trời tưởng chừng không bao giờ lặn trên lãnh thổ Đế quốc Anh. Tuy nhiên, sau Chiến tranh thế chiến 2, những tổn thất to lớn về tài chính và thảm họa về quân sự cũng như thất bại trong nỗ lực xâm chiếm kênh đào Suez, đã báo hiệu sự diệt vong của đế quốc rộng lớn nhất thế giới này. Để rồi mặt trời cuối cùng cũng lặn ở Đế quốc Anh khi Hong Kong phải trao trả cho Trung Quốc vào năm 1997.

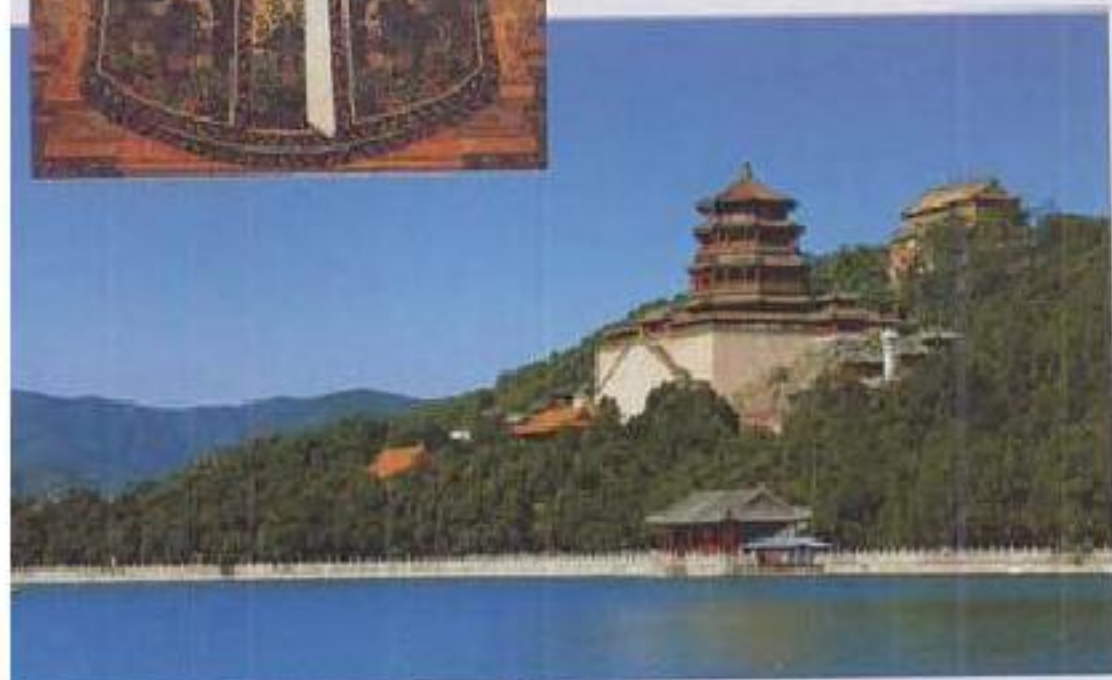
đại, Akkad, Ai Cập cổ đại, Tân Assyria, Hittite, Maurya- Gupta (Ấn Độ), Tần- Hán (Trung Hoa), La Mã,... Thời trung đại có các đế quốc: Byzantine, Ả Rập Ghaznavid, Đại Seljuk, Chola (Ấn Độ), Mông Cổ, Serbia, Bulgaria, La Mã thần thánh, Mali, Đường- Tống- Nguyên (Trung Hoa), Inca,... Thời cận và hiện đại có các đế quốc: Maratha (Ấn Độ), Minh- Thanh (Trung Hoa), Ottoman, Safavid (Ba Tư), Ethiopia, Bồ Đào Nha, Tây Ban Nha, Hà Lan, Anh, Đế nhất đế chế (Pháp), Ý, Đức, Nga, Áo-Hung, Brasil, Mỹ...

ĐẾ QUỐC MÃN CHÂU (1616 - 1912)

Từng được người Nữ Chân gây dựng từ năm 1616 tại Mãn Châu, đến năm 1636 đế quốc này đổi tên thành Thanh, sau đó chinh phục mở rộng sang cả Trung Hoa đổi thành Đại Thanh Quốc, tức nhà Thanh từ năm 1644. Các vua chúa nhà Thanh đã dùng sức mạnh quân sự áp đặt những luật lệ hà khắc nhằm buộc các tộc người Hoa khác phải quy phục. Tuy nhiên, đến cuối thế kỷ 19 đầu thế kỷ 20, nhà Thanh dần bị suy yếu, chính quyền trung ương không kiểm soát nổi các địa phương, những cuộc khởi nghĩa quĩ mỗ lớn của các tầng lớp nhân dân lan khắp cả nước, đồng thời chủ nghĩa bẽ phái của các tướng lĩnh

dẫn tới sự chia rẽ đế quốc rộng lớn này. Nhà Thanh đã bị lật đổ bởi cuộc Cách mạng Tân Hợi do lãnh tụ Tôn Dật Tiên lãnh đạo ngày 12.2.1912.

ĐẾ QUỐC MÃN CHÂU

BIO-ONE
VIÊN ĐA SINH TỐ & KHOÁNG CHẤT DÀNH CHO TRẺ EM

Zoonimals
ZooBites for Kids

Zoonimals là viên đa sinh tố và khoáng chất với mùi vị trái cây. Sản phẩm dành cho trẻ em trên 2 tuổi và lớn hơn.

Zoonimals bao gồm 18 thành phần vitamins và khoáng chất.

Uống 1 viên Zoonimals mỗi ngày sau khi ăn.

Sản phẩm không phải là thuốc, không có tác dụng chữa bệnh.

Vitamin A	Vitamin B6
Vitamin C	Phosphate
Vitamin D	Vitamin B12
Vitamin E	Folic Acid
Vitamin B1	Pantothenic Acid
Vitamin B2	Biotin
Niacin	Iron
Magnesium	Choline Bitartrate
DHA	Inositol
L-Lysine	

Xuất xứ: Pacific Essential Products, USA.
Nhà NK: Công ty TNHH Hiền Việt
575/22 Nguyễn Đình Chiểu, Q.3, TP.HCM
Tel: 38304996 Fax: 38335928

Zoonimals được bào chế sẵn xuất và đóng gói tại Mỹ.
Sản phẩm được chứng nhận bởi Cục Quản lý Dược & Thực Phẩm của Mỹ.
Mã số công bố chất lượng của Bộ Y Tế số No.: 3353/2006/YT-ONTC

BIO-ONE™

VIÊN NÉN **WOMEN'S Prenatal** TABLET

Dành cho phụ nữ có thai

Prenatal là viên bổ sung vitamin & khoáng chất, đặc biệt có DHA giúp phát triển trí não của trẻ.

Prenatal là viên đa sinh tố và khoáng chất dành cho phụ nữ trong thời gian mang thai. Prenatal bổ sung các vitamin và khoáng chất, giúp tăng cường sức khỏe, tăng khả năng miễn dịch của cơ thể.

Prenatal bao gồm 16 thành phần vitamins và khoáng chất (A, C, D, E, B1, B2, B6, B12, Niacin, Folic Acid, Calcium, Iron, Mg, Zinc, Copper, DHA).

Uống 1 viên Prenatal mỗi ngày sau khi ăn.

Sản phẩm không phải là thuốc, không có tác dụng chữa bệnh.

Xuất xứ: Pacific Essential Products, USA.
Nhà NK: Công ty TNHH Hiền Việt
575/22 Nguyễn Đình Chiểu, Q.3, TP.HCM
Tel: 38304996 Fax: 38335928

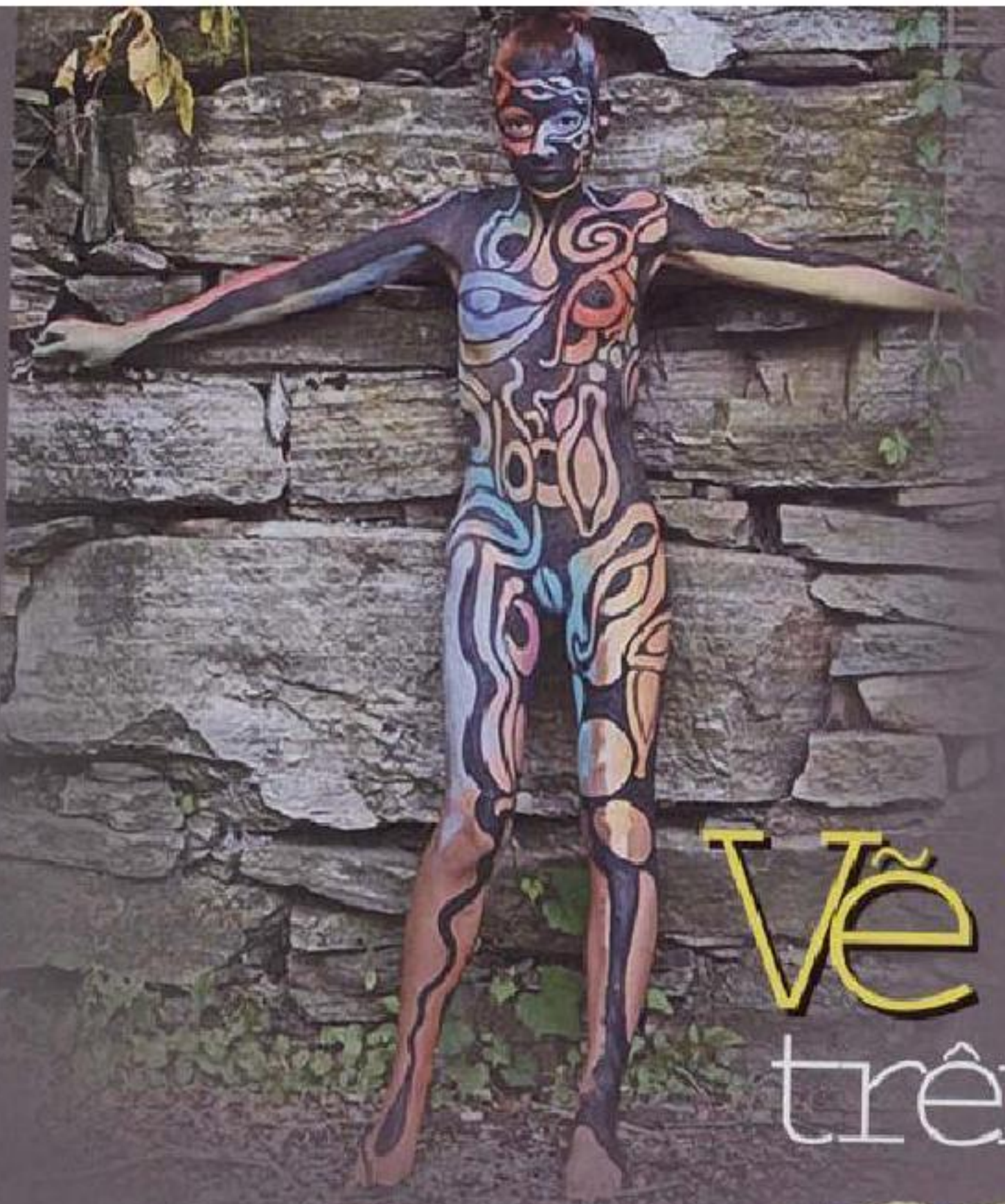
Prenatal được bào chế sẵn xuất và đóng gói tại Mỹ.
Sản phẩm được chứng nhận bởi Cục Quản lý Dược & Thực Phẩm của Mỹ.
Mã số công bố chất lượng của Bộ Y Tế số No.: 4200/2006/YT-ONTC

ĐẾ QUỐC PHÁP CỦA NAPOLEON

ĐẾ QUỐC PHÁP CỦA NAPOLEON (1804 - 1814)

Với nước Pháp, Napoleon Bonaparte (1769-1821) luôn luôn là một người con vĩ đại đầy huyền thoại. Tài năng quân sự và tham vọng quyền lực của Napoleon đã giúp người Pháp chinh phục được một dải đất rộng lớn ở châu Âu và chiếm đóng đa số phần còn lại của châu lục già, thông qua các chiến dịch vây hãm quân Anh ở Toulon, chiến dịch nước Ý đánh tan tặc quân Áo, chiến dịch Ai Cập ngăn chặn quân Anh tiến sang Ấn Độ,... Ông cũng tiến hành nhiều cải cách ở Pháp và các vùng đất thuộc địa. Tuy nhiên, sự ngạo mạn chủ quan của Napoleon cuối cùng đã phản lại vị hoàng đế này, khi những tổn thất trên bán đảo Iberia, cuộc chinh phạt thảm khốc vào nước Nga và thất bại nặng nề trong trận chiến Waterloo đã buộc ông phải thoái vị và đế quốc do người Pháp cai trị bị tan rã. Hoàng đế Napoleon một thời uy trấn châu Âu đã bị đày ra đảo Saint Helena trên Đại Tây Dương và mất ở đó năm 1821 ★

Vẽ tranh trên thân thể phái đẹp

Nguyễn Vinh

Vẽ tranh trên cơ thể trần người phụ nữ (body painting) là một nghệ thuật đã xuất hiện nhiều nơi trên thế giới. Riêng tại nước Mỹ, nó đã thâm nhập "sâu" vào đời sống đến nỗi trở thành một nghề kiếm được nhiều tiền cho những người có chút năng khiếu hội họa, thay vì chép tranh để bán thì cứ... nhâm vào thân thể quý bà quý cô có tiền và thích sắc màu mà vẽ.

Anh chàng Andy Golub là một người Mỹ sống bằng nghề như thế. Trước đây anh lao vào vẽ tranh nhưng bán rất ế ẩm. Kể từ khi chuyển sang nghề vẽ lên cơ thể chị em thì sống "khỏe re". Andy Golub cho biết: "Những người thuê tôi vẽ phần lớn là phụ nữ. Thỉnh thoảng, có một vài anh chàng thuê tôi vẽ cho vợ hoặc bạn gái như một món quà sinh nhật. Tuy nhiên, tôi chẳng biết với loại quà này thì là dành tặng cô ấy hay chính anh ấy nữa".

Một tác phẩm body painting thường được thực hiện trong khoảng 3-4 tiếng. Nhưng tại các cuộc trình diễn, Andy Golub phải hoàn thiện nó trong 30 phút. Giá mỗi tác phẩm của Andy là 250 USD.

ROBERT PATTINSON-
KRISTEN STEWART

Nụ hôn

Mỹ Tiên

đẹp nhất thập kỷ

Nhân mùa Valentine 2010, Ban biên tập Selfridges đã tổ chức cho người hâm mộ bình chọn nụ hôn đẹp nhất trong làng giải trí thế giới thập kỷ vừa qua. Thật thú vị khi màn khóa môi "kinh điển" gây sốc của hai siêu sao đồng giới Madonna và Britney Spears giữa ca khúc *Like a virgin* trên sân khấu lễ trao giải MTV Video Music Awards 2003 đã được bầu chọn là nụ hôn đẹp nhất, vượt lên cả những nụ hôn tuyệt đẹp trên màn ảnh giữa Tobey Maguire và Kirsten Dunst trong phim *Người Nhện* (2002), Robert Pattinson và Kristen Stewart trong *Chạng vạng* (2008), hay giữa Angelina Jolie và Brad Pitt trong *Ông bà Smith* (2005), Freida Pinto và Dev Patel trong phim *Triều phú ổ chuột* (2009)...

Có thể nói cuộc bầu chọn đã quy tụ những nụ hôn đẹp nhất trên phim trường và sân khấu ca nhạc thế giới vào top 10. Điều đó chứng tỏ người hâm mộ theo dõi rất kỹ diễn xuất lẫn sự biểu cảm trong từng vai diễn, hành động, cảm xúc của giới nghệ sĩ biểu diễn.

Sau đây là danh sách top 10 nụ hôn đẹp nhất 10 năm qua:

1. Britney Spears- Madonna tại lễ trao giải MTV Music Video Awards- 2003.

2. Tobey Maguire- Kirsten Dunst trong phim *Người Nhện*

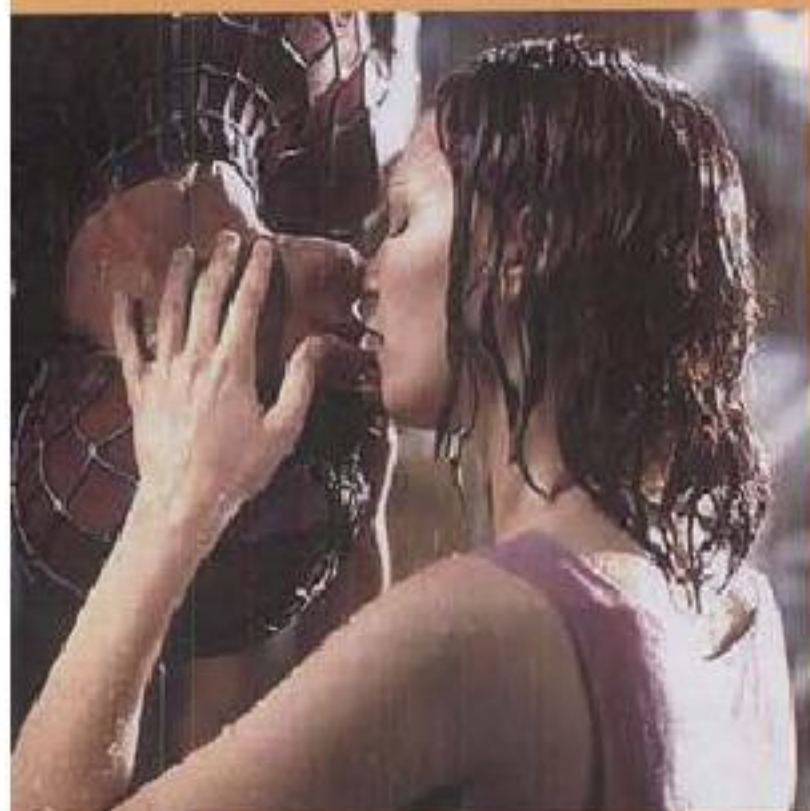
NỤ HÔN ĐẸP NHẤT THẬP KỶ GIỮA MADONNA VÀ BRITNEY SPEARS

CTY TNHH SX-TM LỘC THIÊN ĐỈNH

Đ/C: 27 ĐƯỜNG 3- P. HIỆP BÌNH PHƯỚC-
Q. THỦ ĐỨC- TP.HCM.
TEL: 08.38446180

TOBEY MAGUIRE- KIRSTEN DUNST

LINDSAY LOHAN- SAMANTHA RONSON

Nhận- 2002.

3. Heath Ledger- Jake Gyllenhaal trong phim *Brokeback Mountain*- 2005.

4. Robert Pattinson- Kristen Stewart trong phim *Chàng vàng*- 2008.

5. Scarlett Johansson- Penelope Cruz trong phim *Vicky Cristina Barcelona*- 2008.

6. Lindsay Lohan- Samantha Ronson trong *Mercer Hotel NYC*- 2008.

7. Angelina Jolie- Brad Pitt trong phim *Ông bà Smith*- 2005.

8. Freida Pinto- Dev Patel, trong *Triệu phú ổ chuột*- 2009.

9. Sasha Baron Cohen- Will Ferrell tại lễ trao giải MTV Movie Awards- 2007.

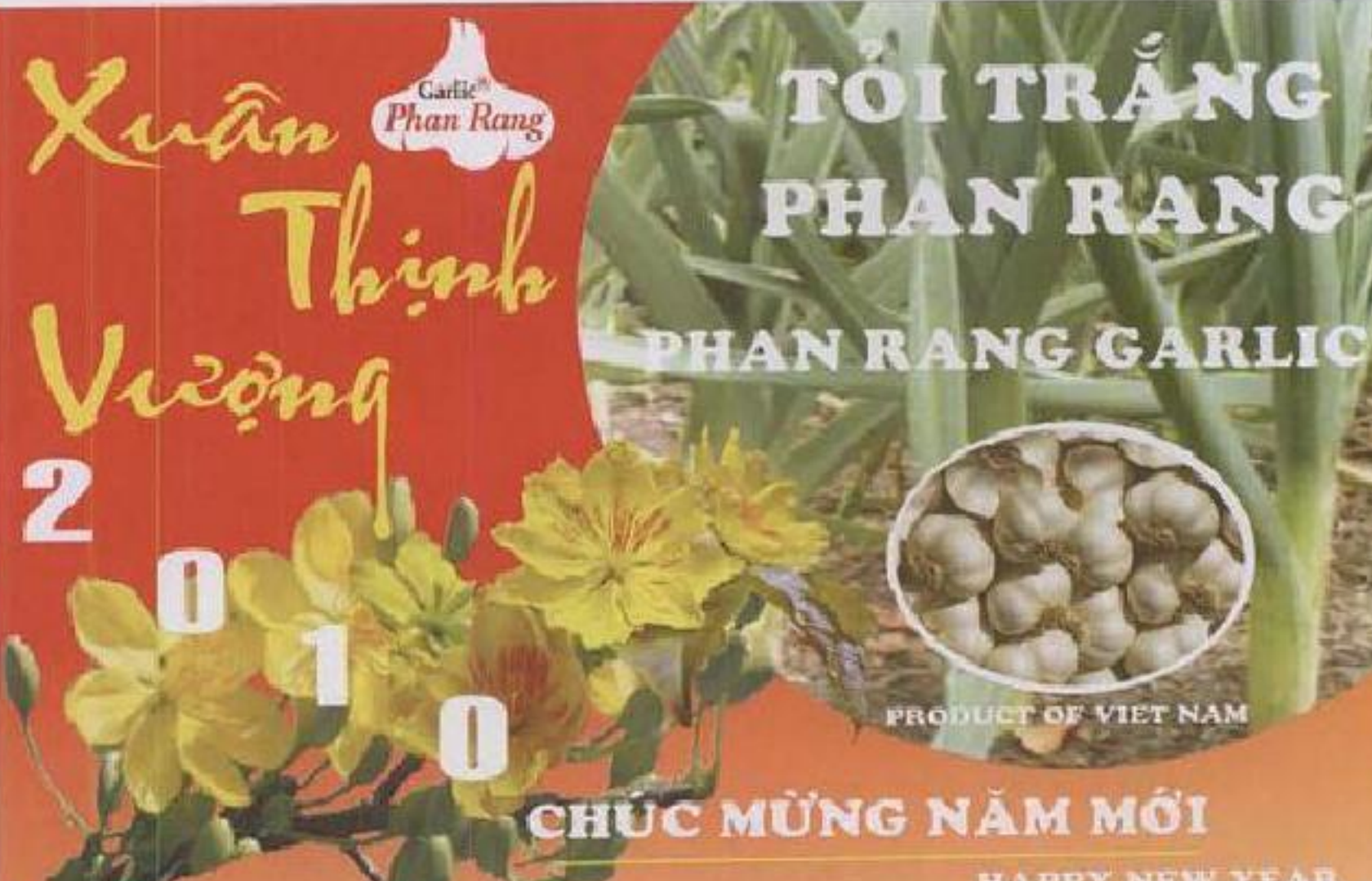
10. Jennifer Aniston - Winona Ryder, series phim 'Friends' - 2001 ★

Xuân
Thịnh
Vượng
2010

TỎI TRẮNG
PHAN RANG
PHAN RANG GARLIC

PRODUCT OF VIET NAM

CHÚC MỪNG NĂM MỚI
HAPPY NEW YEAR

CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI
QUANG NINH

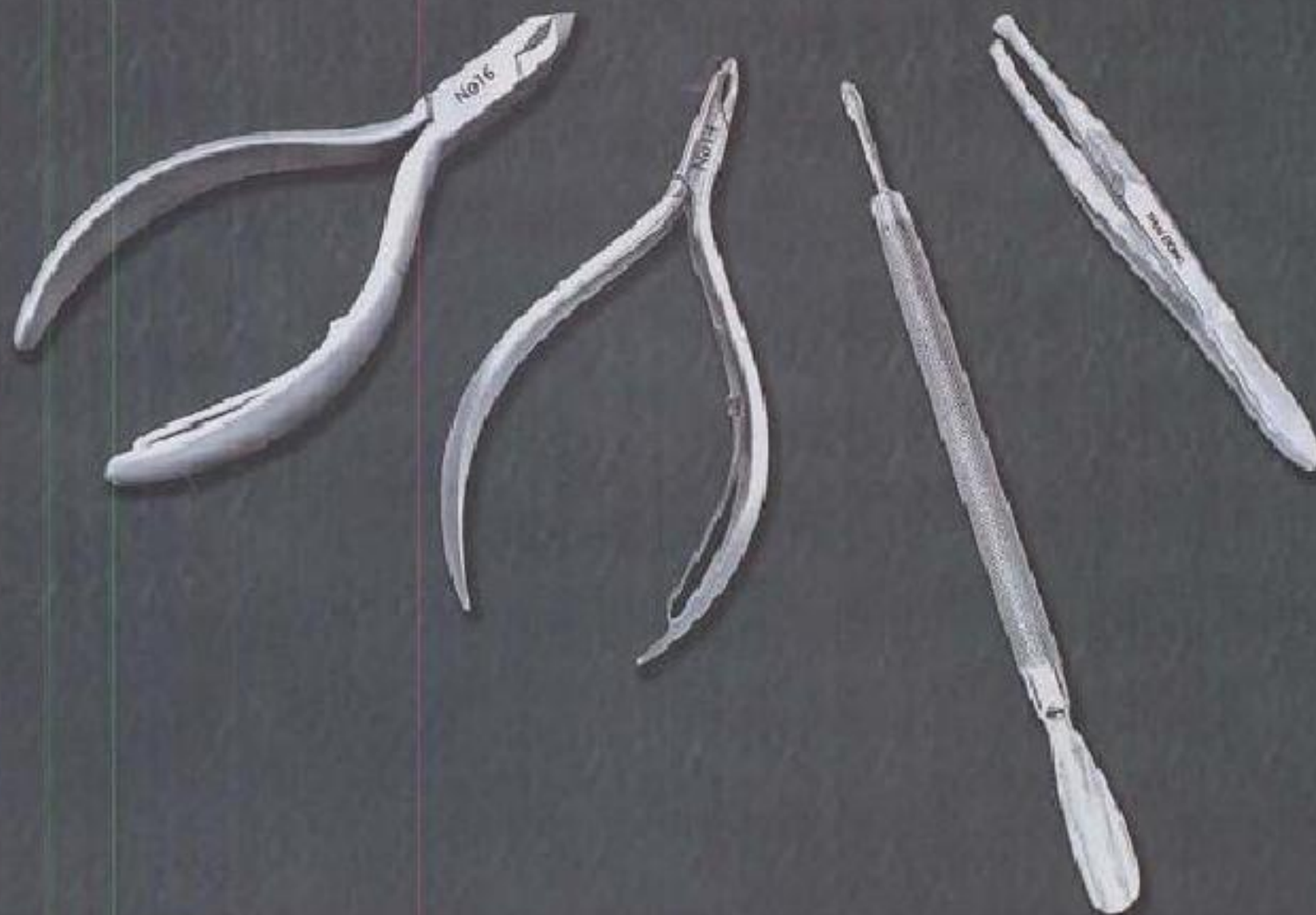
Địa chỉ: 237 Nguyễn Thái Sơn, P7, Q.Gò Vấp, Tp.Hồ Chí Minh
Điện thoại: (08) 35 059 808 - 22 195 117 - Fax: (08) 39 940 039

Thương Hiệu
Độc Quyền

website:quangninhgroup.vn

THAI DONG NIPPER Co.,Ltd

NAIL CUTICLE APPLIANCES

ZLATAN IBRAHIMOVIC

1. Zlatan Ibrahimovic (chuyển từ Inter Milan đến Barcelona với giá 40 triệu bảng Anh kèm theo Samuel Eto'o, năm 2009):

Thực tế cho thấy Eto'o có hiệu suất ghi bàn tốt hơn Ibrahimovic, nhưng do những bất đồng của tiền đạo người Cameroon tại sân Nou Camp cùng... sự "khó hiểu" của ban lãnh đạo Barca đã tạo nên bản hợp đồng gây kinh ngạc nhất thập kỷ qua. Sau khi gia nhập đội bóng mới, cả Eto'o lẫn Ibra đều đã chứng tỏ được giá trị của mình bằng những bàn thắng, tuy nhiên không ít người vẫn còn nghi ngờ khả năng tỏa sáng của tiền đạo người Thụy Điển trong những trận đấu lớn. Bởi trước đây, Eto'o đã ghi bàn trong cả 2 trận chung kết để mang về cho Barca 2 chức vô địch Champions League (2006 và 2009).

2. Cristiano Ronaldo (từ Manchester United đến Real Madrid- 80 triệu bảng, 2009):

Tính đến nay, đây là bản hợp đồng kỷ lục của bóng đá thế giới. Và mặc dù Man Utd đã nhận được từ Real Madrid khoản tiền gần gấp 7 lần so với số vốn mà họ đã bỏ ra để mua Ronaldo trước đây, nhưng đội bóng của ông Ferguson vẫn không hề ưng ý. Bởi Quả bóng vàng 2008 Ronaldo là một nửa sức mạnh của Man Đỏ, nên việc anh gia nhập Real Madrid khiến cơ hội vô địch Champions League của đội bóng Anh càng trở nên mong manh. Bằng mọi cách giữ chân Ronaldo, nhưng trước những "chiêu độc" của đội bóng hoàng gia Tây Ban Nha, bậc lão làng Ferguson đành phải chào thua.

CRISTIANO RONALDO

ROBINHO

3. Robinho (từ Real Madrid đến Manchester City- 32,5 triệu bảng, 2008):

Cuộc chuyển nhượng này khi vừa được công bố nhiều người ngỡ như... chuyện cổ tích. Bởi vào lúc mà tất cả đã... lên giường đi ngủ và chờ Robinho ra mắt trong màu áo Chelsea vào sáng hôm sau, thì tiền đạo này đã khiến tất cả "viết vế". Nhờ túi tiền khổng lồ của các tỉ phú Ả Rập, Robinho đã bất ngờ nhận lời gia nhập Man Xanh đúng vào những phút cuối trước khi thị trường chuyển nhượng đóng cửa. Tuy nhiên, đến nay Robinho vẫn chưa có đóng góp gì xứng đáng với sự kỳ vọng của gã nhà giàu mới thành Manchester.

Những tin tức trên thị trường chuyển nhượng cầu thủ cũng thu hút người hâm mộ bóng đá không kém sự hấp dẫn trên sân cỏ, với những diễn biến đầy bất ngờ, hồi hộp vào "phút bù giờ" mà bất kỳ đội bóng nào cũng có thể "ghi bàn" ngoạn mục. Nhìn lại thập kỷ 2000 vừa qua, các chuyên gia đã thống kê 10 vụ chuyển nhượng gây kinh ngạc nhất vào phút chót.

10 vụ
chuyển nhượng
kinh ngạc nhất

Ngọc Anh

4. Carlos Tevez (từ Corinthians đến West Ham- 12 triệu bảng, 2006):

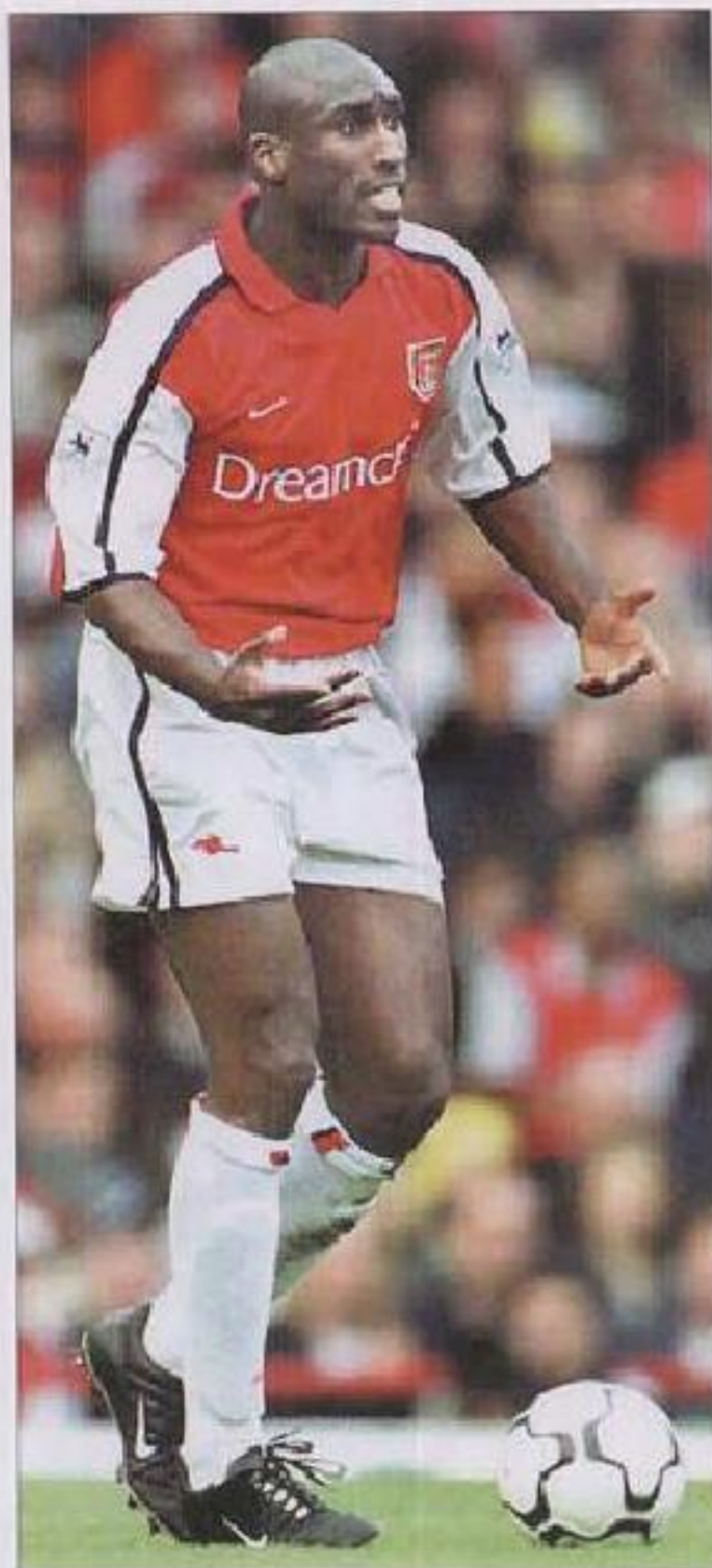
Sự có mặt của Tevez đầy tài năng ở West Ham đã giúp đội bóng này trụ hạng thành công nhưng lại dính vào hàng loạt vụ tranh tụng. Bởi vì hợp đồng của West Ham với Tevez đã vi phạm các điều khoản qui định tại Premier League và đội bóng thành Luân Đôn đã buộc phải bồi thường cho các đối thủ đã bị họ... đẩy xuống hạng mùa giải 2006/07. Sau khi rời West Ham, tiền đạo người Argentina này tiếp tục thi đấu khá thành công trong màu áo Man Đỏ và bây giờ đây là Man Xanh.

CARLOS TEVEZ

5. Sol Campbell (từ Tottenham đến Arsenal- chuyển nhượng tự do, 2001):

Cổ động viên Tottenham không bao giờ tha thứ cho sự phản bội của trung vệ Sol Campbell khi anh bất ngờ đầu quân cho kinh địch Arsenal. Sau khi gặt hái nhiều thành công cùng Pháo thủ, do xuống phong độ nên Campbell đã chuyển sang chơi cho Portsmouth, nhưng trong mắt các fan của Spurs anh vẫn là "kẻ thù số 1".

SOL CAMPBELL

6. Ashley Cole (từ Arsenal đến Chelsea- 5 triệu euro cộng Gallas, 2006):

Giống như Campbell ở Tottenham, Ashley Cole không bao giờ được cổ động viên Arsenal tha thứ. Họ còn sáng tác một bài hát riêng có tên *Cashley Cole* dành cho hậu vệ trái này sau khi khoác áo đối thủ cùng thành phố là Chelsea (trong tiếng Anh, "Cash" có nghĩa là tiền bạc). Cuộc đào thoát của A. Cole khỏi Pháo thủ khởi đầu bằng những cuộc gặp gỡ bí mật nên đã khiến cho vụ chuyển nhượng gặp nhiều rắc rối.

ASHLEY COLE

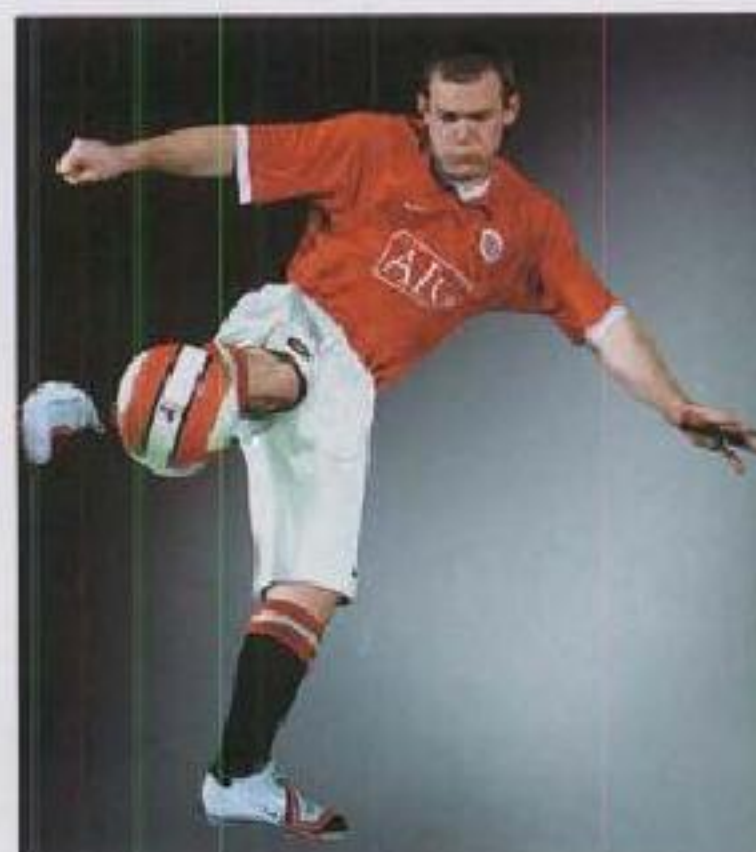

DIDIER DROGBA

7. Didier Drogba (từ Marseille đến Chelsea- 24 triệu bảng, 2004):

Tài sản bàn siêu hạng của tiền đạo người Bờ Biển Ngà đã làm cho Chelsea thêm muốn anh. Và sau khi quyết rời bỏ đội bóng của Pháp sang Luân Đôn, anh đã giúp Chelsea dành 2 chức vô địch Premier League, 2 League Cup, 2 FA Cup. Là một nhân vật rất quan trọng ở Stamford Bridge, "voi rừng" đã ghi bàn nhiều hơn bất kỳ cầu thủ nước ngoài nào và đang xếp thứ 8 trên bảng thành tích ghi bàn mọi thời đại của Chelsea.

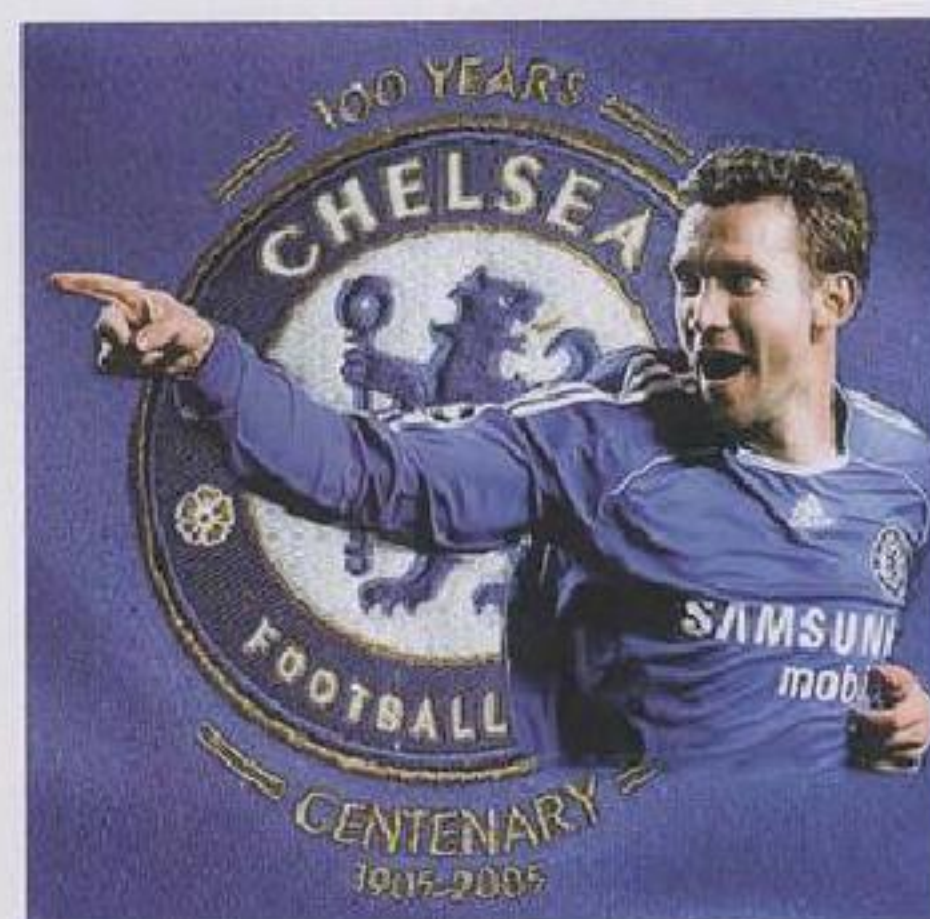
WAYNE ROONEY

8. Wayne Rooney (từ Everton đến Man Utd- 30 triệu bảng, 2004):

Dù thời điểm đó Rooney đã được xem là thần đồng mới của bóng đá Anh, nhưng việc Ferguson chỉ số tiền khổng lồ 30 triệu bảng cho một cầu thủ mới 19 tuổi vẫn bị xem là một "canh bạc" đầy ngạc nhiên. Tuy vậy thời gian đã cho thấy sự đúng đắn của huấn luyện viên bậc thầy này, khi đến nay Rooney đã ghi 78 bàn sau 174 trận đấu và trở thành cầu thủ trụ cột không thể thiếu tại Old Trafford. Mới bước sang tuổi 25, anh còn nhiều đóng góp nữa cho Man Đỏ.

9. Andriy Shevchenko (từ AC Milan đến Chelsea- 30 triệu bảng, 2006):

Sau những năm dài đóng góp nhiều thành tích cho AC Milan, ở tuổi 29 siêu sao người Ukraina có dấu hiệu đi xuống. Vì vậy, thương vụ "làm giá" nổi đình nổi đám này là một thành công lớn của bộ sậu tỉ phú Ý Berlusconi khi buộc tỉ phú Nga Abramovich trả cái giá quá đắt. Sau đó, thực tế sân cỏ cũng chứng minh Sheva không phải là một lựa chọn thích hợp cho Chelsea, chỉ với 9 bàn thắng sau 48 lần ra sân. Gần 3 năm bị đẩy ải ở Chelsea, anh đã quay trở lại nơi khởi đầu sự nghiệp cầu thủ ở quê hương: Dynamo Kiev.

ANDRIY SHEVCHENKO

10. Rio Ferdinand (từ Leeds đến Man Utd- 29,1 triệu bảng, 2002):

Vào lúc đến với Man Đỏ, Rio đã xác lập kỷ lục mới tại Anh, trở thành hậu vệ đắt giá nhất thế giới. Cái giá đó gây kinh ngạc nhiều chuyên gia bóng đá. Tuy nhiên, sau 7 năm Rio góp phần quan trọng làm nên nhiều chiến tích cho đội bóng sân Old Trafford, đã chứng tỏ Ferguson có lý khi đặt niềm tin vào anh. Ferdinand cũng 3 lần được bầu chọn vào đội hình tiêu biểu của năm, và là trụ cột ở hàng hậu vệ đội tuyển Anh ★

RIO FERRDINAND

TỪ TRỘM TIỀN HOA HỒNG ĐẾN TRỘM TÌNH

Sự man trá của John Terry có thể đã thành bản chất? Sau vụ bê bối lên đưa khách tham quan sân Stamford Bridge của Chelsea để ăn tiền hoa hồng, giờ đây anh lại khiến tất cả sững sờ: trong một thời gian dài anh đã lên đi ngoại tình với bạn gái của Wayne Bridge là người mẫu bốc lửa của Pháp Vanessa Perroncel.

Vừa biết báo chí chuẩn bị tung tin chi tiết về scandal tình ái của mình lên mặt báo, Terry đã cùng luật sư đại diện nhờ pháp luật can thiệp, không cho câu chuyện vỡ lở, và bước đầu anh đã thành công. Tòa án tối cao Anh đã ra quyết định "hiếm có" để bảo vệ thủ quân đội tuyển Anh, khi cấm báo chí đưa những thông tin liên quan đến "đời tư và cuộc sống gia

Vũ Nguyên

Khi John Terry trộm tình phản bạn...

Tương tự tay golf nổi tiếng người Mỹ Tiger Woods, nhìn bề ngoài John Terry có một mái ấm hạnh phúc, với cô vợ xinh đẹp cùng hai công chúa sinh đôi khá khinh. Tuy nhiên, sự đạo mạo mẫu mực giá trị của thủ quân đội tuyển Anh lần câu lạc bộ Chelsea vừa bị phanh phui, khi anh đã phản bạn, dối vợ để ngoại tình với bạn gái của Wayne Bridge - đồng đội cũ ở Chelsea. Cuộc sống gia đình và sự nghiệp sân cỏ của anh cũng nghiêng ngả theo scandal trộm tình này.

VỀ ĐẸP PERRONCEL ĐÁNH NGÃ TERRY

đình" của John Terry. Nhưng rồi đến ngày 30.1.2010, thẩm phán Tugendhat đã xem xét lại sự việc và tuyên bố, trong vụ việc của Terry, quyền tự do báo chí cần được tôn trọng. Gần như ngay lập tức, bí mật về scandal tình ái Terry- Perroncel xuất hiện tràn ngập trên mặt báo chí xứ sở sương mù và thế giới.

Ở Chelsea, trung vệ đội trưởng John Terry và hậu vệ trái Wayne Bridge vốn là đôi bạn thân thiết trong 5 năm Bridge khoác áo "The Blues" trước khi chuyển đến Manchester City. Họ là hàng xóm gần gũi "tối lửa tắt đèn" của nhau, sở hữu hai căn biệt thự liền kề tại vùng Surrey. Chuyển sang đội bóng mới, Bridge phải đến thành phố Manchester thi đấu, trong khi cô bạn gái Perroncel cùng đứa con 3 tuổi tiếp tục ở lại Surrey. Vài lần qua lại thăm láng giềng nhau, giữa Terry & Perroncel đã nảy sinh tình cảm. Lửa gần rơm mà, làm sao không... cháy. Họ bí mật hẹn hò, yêu đương từ tháng 9.2009, sau đó cô người mẫu Pháp mang thai và chàng thủ quân Anh phải bí mật sắp xếp để cô nạo phá thai. Cả vợ Terry là Toni Poole lẫn Wayne Bridge đều không hề hay biết, cho đến khi mọi chuyện được phơi bày thì cả hai mới sững sờ. Toni Poole đã gặp luật sư để ly dị Terry. Còn Bridge không chỉ từ bỏ Perroncel mà còn không muốn tham gia đội tuyển Anh nữa vì chẳng muốn chạm

TERRY "TRỘM" PERRONCEL, PHẢN BRIDGE

mặt người bạn thân phản bội.

TƯỚNG BẮNG THỦ QUÂN ĐỘI TUYỂN ANH LẤN CHELSEA?

Vụ bê bối tình ái của John Terry không còn là chuyện riêng tư mà đã trở thành vấn đề đạo đức nghiêm trọng, bởi anh là một thần tượng bóng đá, từng được bầu là Ông bố của năm, Nhân vật giữ tâm ảnh hưởng quan trọng xứ sương mù và được chọn là Sứ giả bóng đá Anh trong chiến dịch đăng cai World Cup 2018. Vừa đối mặt nguy cơ hạnh phúc gia đình tan vỡ, Terry vừa phải đương đầu với làn sóng chỉ trích ngày càng tăng lên trong giới hâm mộ. Vào tối 31.1.2010, dù Terry ghi bàn ấn định tỉ số 2-1 mang chiến thắng về cho Chelsea trước Burnley, nhưng mỗi lần anh chạm bóng thì các cổ động viên đội chủ nhà lại la ó: "Vẫn là Terry, kẻ lừa gạt" và hát vang bài ca: Chelsea dù bạn ở đâu, đừng để vợ đến gần John Terry"! Cũng từ khi vụ bê bối này được phanh

phui, trong lòng các đồng đội và người hâm mộ dường như không còn xem John Terry là thủ quân đội tuyển Anh nữa. Theo tờ The Times, các đồng đội Terry ở đội tuyển Anh đã phản ứng khá gay gắt, cho rằng Terry đã làm "trò mèo" đáng xấu hổ sau lưng người bạn thân Wayne Bridge, khi cả hai đang cùng là tuyển thủ quốc gia. Vì lẽ đó, Liên đoàn bóng đá Anh (FA) đã kêu gọi Terry nên nhường lại băng đội trưởng cho một người khác xứng đáng hơn. Huấn luyện viên trưởng Capello vốn rất nghiêm khắc, cũng tỏ vẻ không hài lòng về lối sống buông thả của thủ lĩnh đội tuyển Anh.

Vì quyền lợi câu lạc bộ, người phát ngôn của Chelsea cho biết: "Câu lạc bộ sẽ ủng hộ Terry và gia đình để giúp anh vượt qua giai đoạn khó khăn này". Và huấn luyện viên Ancelotti cũng nói rằng: "Tôi không thấy có lý do gì để thay đổi đội trưởng ở Chelsea". Tuy vậy, ngay trên diễn đàn đội bóng thủ đô này, 87% trong tổng số 2.000 fan đã lên tiếng yêu cầu Terry nên thôi giữ chức đội trưởng "The Blues" và đội tuyển Anh. Rõ ràng, thói hám tiền và trăng hoa đang làm nghiêng ngả hạnh phúc lẫn sự nghiệp của một cầu thủ tài năng không chỉ của bóng đá xứ sở sương mù. Đó cũng là bài học cảnh tỉnh cho bao con người hám lợi, hám tình mà quên mất danh dự của mình và những người liên quan ★

Khám phá văn hoá & khoa học

Bước vào xuân mới, ba họa sĩ Lê Triều Điển, Lương Trường Thọ và Lê Kiệt đã tổ chức cuộc triển lãm chung *Dấu vết* tại Ami Art Gallery thuộc Khu Du lịch Văn Thánh- TP.HCM, từ ngày 30.1 đến 25.2.2010. Ba họa sĩ thuộc các thế hệ khác nhau nhưng khá đồng điệu trong cuộc sống và sáng tạo, liên tục cho ra đời những tác phẩm mới đầy tính khám phá. Đặc biệt, với họa sĩ "lão làng" Lê Triều Điển, dù vừa trải qua tai nạn, sức khỏe mới được hồi phục, nhưng anh đã lao ngay vào công việc, vừa sáng tác vừa triển lãm nhiều nơi.

Dấu vết là bức thông điệp vừa chung vừa riêng về ký ức, thiên nhiên và số phận con người khá sâu sắc mà ba họa sĩ tài hoa muốn gửi gắm đến người thưởng lãm.

Những hình ảnh của *Dấu vết* cũng mở đầu cho chuyên mục **Khám phá Văn hoá & Khoa học** của *Đương Thời* tân niên Canh Dần 2010 ★

BAO LÃ- TRANH: LƯƠNG TRƯỜNG THỌ

KÝ ỨC
TRANH: LÊ TRIỀU ĐIỂN

M LÃNG- TRANH: LÊ KIẾT

Từ trung tâm thành phố Pleiku, đi xuôi về hướng đông nam, vượt qua đèo Chư Sê, ta sẽ đến một vùng đất cực đẹp, một đồng bằng giữa cao nguyên hùng vĩ. Sau khi công trình thủy lợi Ayun hạ hoàn thành, nơi đây đã trở thành một đồng bằng thứ thiệt với 13.500 hecta ruộng lúa nước.

Lọt thỏm giữa mênh mông ruộng nước và lúa ấy là ngọn núi Chư Tao Yang, không cao lắm (209,5m) nhưng nó chứa trong lòng một huyền thoại, một sự kiện văn hoá tín ngưỡng: cây gươm thần của Potao Pui (Vua Lửa). Thanh gươm được cất rất kỹ trong hang, phần lớn là... chưa ai được thấy, kể cả một số người có trách nhiệm của tỉnh Gia Lai và huyện Ayun Pa.

Phải qua hai ngách hang thì mới đến nơi cất gươm thần. Cửa hang chỉ rộng chừng 70cm. Lách qua cửa hang này, sẽ gặp một nhánh hang nữa. Và đây chính là nơi mà chiếc gươm đang ẩn mình, và người duy nhất có thể vào sau khi đã làm lễ cúng là Potao Puih Siu Luynh. Nhưng ông đã “băng hà” năm 1999. Bên cạnh núi Chư Tao Yang là Plei Oi (làng Oi), quê hương của các Potao Pui. Nó thuộc xã Chư A Thai, huyện Phú Thiện, Gia Lai.

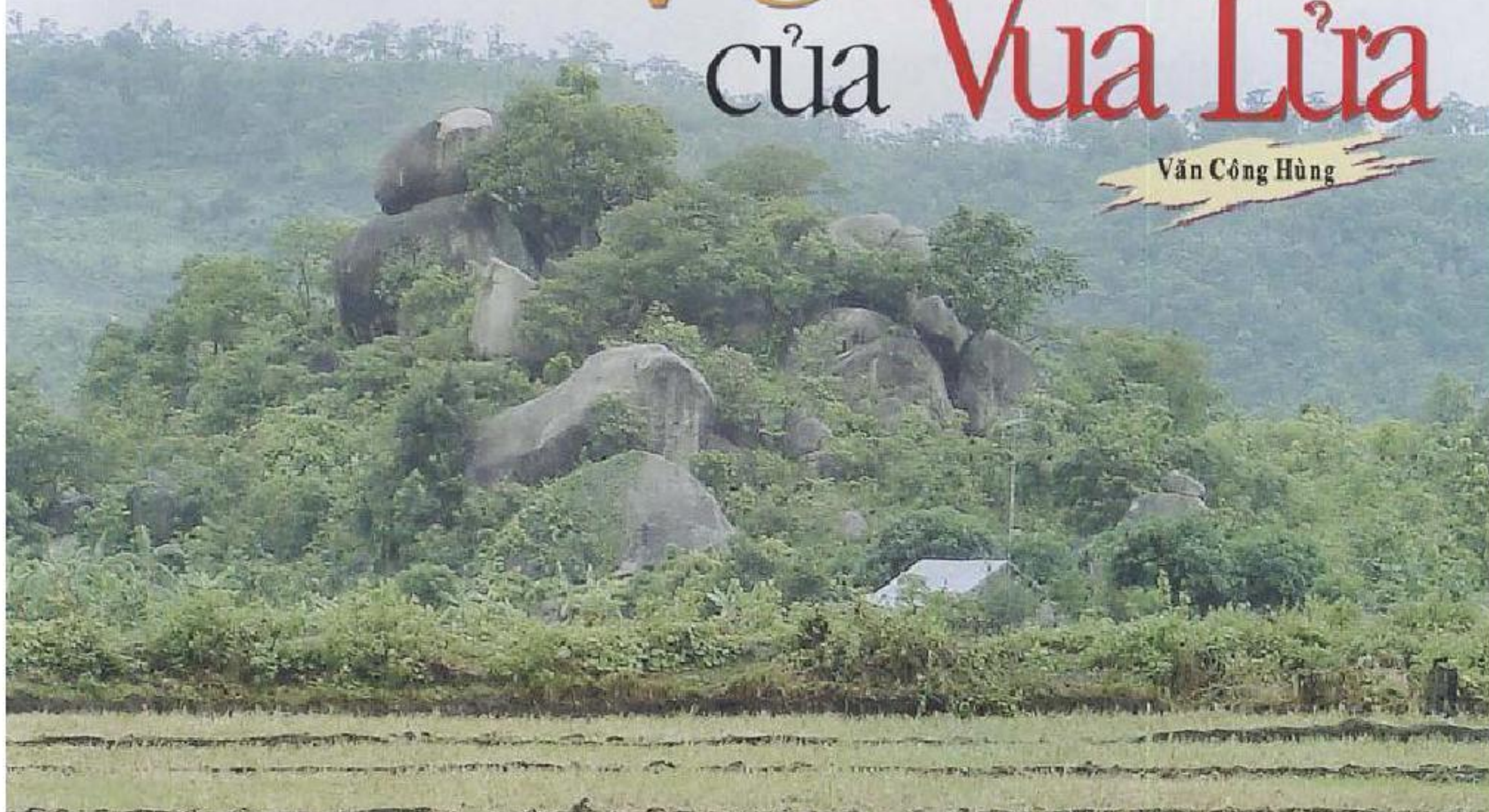
Chúng ta đều biết, thực ra xã hội Tây Nguyên chưa có nhà nước. Một số nhà nghiên cứu cho rằng, đến giữa thế kỷ 20 thì Tây Nguyên vẫn còn đang ở giai đoạn mạt kỳ mạt hệ. Cái gọi là chính quyền mới chỉ xuất hiện vai trò của già làng, một vài nơi có tù trưởng như ông Chut Cheo Reo, người lãnh đạo nhân dân Jorai Ayun Pa chống Pháp... Cho nên từ “Potao” như lâu nay ta hay dịch là “vua” thực ra là không chính xác. Ở đây, Potao để chỉ mối liên hệ giữa người Jorai với các sức mạnh vô hình với họ như thần linh hoặc vũ trụ. Các Potao cũng đồng thời giữ mối liên hệ giữa huyền thoại và lịch sử. Thế tức là Potao là những người không thực quyền, họ chỉ có vai trò là cầu nối giữa cộng đồng với các đấng siêu nhiên, cụ thể ở đây là với việc cầu mưa..

Trong hệ thống các vua mang yếu tố thần quyền ở Tây Nguyên gồm Vua Lửa, Vua Nước, Vua Gió... thì Vua Lửa là người có vai trò lớn trong đời sống tinh thần các tộc người Tây Nguyên, đặc biệt là người Gia Rai. Ông vua này đã từng nhận sắc phong của triều Nguyễn trong những nỗ lực cố gắng của các vua Nguyễn muốn thu tóm vùng đất cao nguyên rộng lớn này. Siu Luynh là đời Potao thứ 14 trong hệ thống các Potao đã tồn tại ở Tây Nguyên. Gọi là vua nhưng thực chất Siu Luynh không khác gì người bình thường, cũng đi làm rẫy kiếm ăn, lấy vợ sinh con, và ngài cũng biết... đòi tiền khi nhà báo đề nghị chụp ảnh. Ông chỉ thực sự có quyền khi mà hạn hán thì ông cúng cho... mưa? và mưa nhiều quá thì ông lại cúng cho... hết mưa để khỏi úng? Cái thanh gươm của vua nghe đồn là gươm thần được tạc bằng máu người mới người. Đây là một thanh gươm có thật nhưng chưa ai được thấy bao giờ. Tôi sống ở Gia Lai đã hai bốn năm, nhiều lần ngồi... uống rượu với “vua”, nhiều lần lờn vờn quanh cái hang ấy, nhưng chưa bao giờ dám hó hé chuyện gươm với vua. Theo suy đoán của người viết thì nó chỉ có ý nghĩa tượng trưng cho thần quyền còn thì ít nhất nó cũng đã gỉ sét hết, và nó cũng tương tự như các thanh

NGỌN CHƯ TAO YANG NƠI ĐÓN
LÀ CỎ HANG GƯƠM THẦN

Cây gươm thần của Vua Lửa

Văn Công Hùng

VUA LỬA SIU LUYNH

gươm hoặc các loại binh khí được tôn làm vật thiêng treo trên các nóc nhà rông (các vật thiêng trên nóc nhà rông ngoài binh khí, nhiều khi chỉ là hòn đá suối hoặc xương thú...). Nguồn gốc thanh gươm của Pota Puih theo truyền thuyết như sau: nó do anh em T'dia và T'dieng rên từ một hòn đá ở núi Hàm Rông (là một miệng núi lửa khổng lồ cách trung tâm Pleiku về phía nam khoảng chục cây số), nhưng khi rên xong, thanh gươm cứ đỏ rực, không chịu nguội, nhúng vào ghè ghè cạn, nhúng xuống suối suối khô, nhúng xuống sông sông hết nước... cuối cùng người ta phải nhúng bằng máu các nô lệ? và ai sở hữu thanh gươm này, người đó sẽ nói chuyện được với thần linh? Từ năm 1904, một viên sĩ quan Pháp (có tài liệu nói là cố đạo, là nhà khoa học) tên là Odend'hal cùng 4 tùy tùng chỉ vì lý do cứ đòi xem gươm cho bằng được, đã bị dân làng giết chết. Sau đó tỉnh Gia Lai đã có một kế hoạch xem gươm do hai ông người Gia Rai đương chức thời ấy là ông Ksor Kơr nguyên bí thư tỉnh ủy và ông Nay Quách nguyên phó giám đốc sở văn hoá thông tin chủ trì. Kế hoạch là phải làm một lễ rất lớn, có giết trâu cúng... rồi sau đấy mới được xem, được quay phim chụp ảnh... trong thời gian rất ngắn. Nhưng sau đấy hình như vì lý do kinh phí và cả một vài ý kiến rằng làm như thế là mê tín, là... công nhận vua... nên cuối cùng chưa ai thấy gươm cả. Tôi đã khá nhiều lần được tiếp xúc với... vua và thấy đấy là một người đàn ông Gia Rai hiền lành, có vợ con đang hoàng, cũng lam lũ lắm, đến nhà bạn ngày bao giờ cũng phải nhờ người lên rầy, cách nhà hàng 5, 7 cây số tìm, vì ông suốt ngày làm việc trên ấy, duy chỉ một việc ranh mãnh là... làm kinh tế từ... danh hiệu vua khi ai muốn chụp

ảnh ông đều phải... cho tiền.

Như thế, Pota Puih là người luôn phải gắn chặt với gươm thần. Nếu không có gươm thì... không có vua. Nhưng điều lý thú rằng, người Jrai, người Bơnah, người Lào, người Mơ Nông... đều có chung truyền thuyết về thanh gươm này. Ấy là khi thanh gươm cứ đỏ mãi không chịu nguội, sau khi đã ăn máu người (có truyền thuyết kể ăn máu nô lệ, có truyền thuyết cho rằng máu của chính một người giúp việc tên là Pang) nó vừa nguội thì anh em T'dia, T'dieng vớt xuống sông. Hay tin, người Chăm, người Lào, người Khơ

Me... đều lẫn tìm thanh gươm. Một dân chài người Kinh lặn được thanh gươm. Từ dưới nước ông nhô người và giơ thanh gươm lên thì người Jrai giật được lưỡi gươm, người Lào giật được chuôi gươm, còn người Kinh giữ vỏ gươm. Nhà văn Nguyễn Ngọc đã khai thác truyền thuyết này thành chi tiết khá đắt nói về tình đoàn kết Kinh Thượng trong tiểu thuyết "Đất nước đứng lên". Tiến sĩ Nguyễn Thị Kim Vân đang công tác ở sở Văn hoá Thông tin Gia Lai cho rằng: Yếu tố bản địa của "thanh gươm thần" được nhiều tộc người khác nhau công nhận. Bóc đi các yếu tố thần thoại, đối chiếu với các tài liệu và suy luận khoa học, có thể thấy khi việc trồng lúa trở thành phương thức canh tác chính nuôi sống con người trên cao nguyên, nó đòi hỏi kèm theo những yếu tố khí hậu thời tiết nhất định. Nhưng khí hậu Tây Nguyên bấy giờ với 6 tháng nắng liên tục rất khắc nghiệt và cũng đầy bất thường. Trong đó, nguy cơ thường trực nhất là hạn hán (Các truyện cổ, truyền thuyết, trường ca... của người Tây Nguyên đều nhắc đến hạn hán như một nguyên nhân gây ra bi kịch và là dịp để các dũng sĩ ra tay nghĩa hiệp cứu dân làng, cứu người yêu, mà truyền thuyết nàng Ly (Thác la Ly) là một ví dụ). Trong hoàn cảnh ấy, ước muốn lớn nhất của người Jrai là có thể cầu xin, "hô phong hoán vũ", bắt thiên nhiên phục vụ con người. Ngay ở làng của Vua Lửa, làng Oi, bây giờ là giữa cánh đồng Ayun hạ mệnh mòng nước, có một hòn đá sừng sững. Truyền thuyết kể rằng đấy chính là chàng

VỢ VUA LỬA

CÔNG TY RƯỢU TÂN BÌNH MINH The Land of Wines & Spirits

Add: 47 Hau Giang St, Tan Binh Dist, HCMC

Tel: (84-8) 39.480.626 (5lines)

E-mail: tanbinhminh@hcm.fpt.vn

mét nửa thì chàng chết khát và đứng luôn ở đấy từ bấy đến giờ. Dưới góc độ lịch sử thì trong nửa đầu của thiên niên kỷ thứ II sau công nguyên, những tộc người ở Tây Nguyên là nạn nhân của những cuộc xung đột triền miên giữa Lâm Ấp và Phù Nam, tiếp theo là Chiêm Thành và Chân Lạp nên họ phải lui sâu vào những vùng núi cao, hẻo lánh, cách biệt với thế giới bên ngoài. Và vì thế mà họ biết đến nghề rèn khá muộn màng. Và khi những công cụ rèn đầu tiên xuất hiện với tất cả những tính năng ưu việt của nó so với trình độ sản xuất hái lượm và phát đốt chọc tia lúc bấy giờ, nó được gán cho yếu tố thần linh (Người Tây Nguyên theo tín ngưỡng nguyên thủy "vạn vật hữu linh" nên việc này cũng là điều dễ hiểu). Và khi gươm đã được "phong thần" thì việc tìm một người để giữ gươm như giữ vật linh là đương nhiên. Potao Puih có thể đã xuất hiện trong hoàn cảnh như thế...

Theo chúng tôi, Vua Lửa Potao Puih là một nhu cầu tâm linh thiết yếu của người Tây Nguyên nói riêng, loài người nói chung, bởi ai cũng biết lửa quan trọng đối với đời sống con người như thế nào? Promête chẳng đã từng được ca ngợi là "kẻ đầu tiên tuần tiết trên tấm lịch triết học" đó sao? Và vai trò chính của Potao là cầu mưa, cũng là một thứ thiết yếu với loài người. Các đời Potao trước có thể vai trò và thế lực của các ông lớn hơn, còn đến Siu Luynh, thực chất ông chỉ còn cái tiếng, vì sống giữa rốn của công trình thủy lợi Ayun hạ mệnh mông 13.500 ha, chả ai cần phải đợi mưa nữa cả, nước mệnh mông như giữa đồng bằng lúa

nước. Nhưng dấu sao thì ông cũng đã là một nhân vật được chú ý. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Gia Lai hồi đó đã tổ chức cho ông tham gia đoàn già làng trưởng bản ra thăm Hà Nội, viếng lăng Bác Hồ, khi về ông say sưa hào hứng kể chuyện cả tháng trời cho dân làng nghe mà vẫn "chưa hết cái Hà Nội", chưa hết "con đường ra Hà Nội". Làng Vua Lửa ở là Plei Ối (Plei = làng) đã được Bộ Văn hoá-thông tin công nhận là Di tích lịch sử văn hoá cấp quốc gia từ cách đây hơn mười năm (1993). Khi ông mất, cả Plei và các

vùng phụ cận đều đi đưa. Nghi lễ đám ma của ông cũng khác người thường một chút: Không đặt thi hài trên sàn nhà mà đặt dưới đất theo hướng đông tây, xác được quấn trong một cây gỗ to khoét rỗng và 2 ngày mới đi chôn. Nhà mồ hiện đại lợp ngói và trang trí rất đẹp nhưng không có tượng mô như phong tục của người Tây Nguyên, vì tuy ông chết nhưng hồn ông vẫn còn ở với dân làng giúp những người kẻ vị tốt hơn?

Theo quy định như đã dẫn thì con của Siu Luynh không được "nối ngôi". Vậy chỉ có em ruột hoặc một người nào đó mang họ Siu mới được quyền này (một thứ quyền chẳng có... quyền gì). Theo chỗ tôi được biết thì có một vị phó vương là em Siu Luynh, người thường xuyên phụ giúp Siu Luynh khi hành lễ cúng Yàng khả năng sẽ được dân làng suy tôn, tuy thế, đã mấy năm rồi, ngôi vị Potao Puih vẫn để trống. Và như thế, những vấn đề thực hư về Vua Lửa, về thanh gươm thần vẫn còn rất mơ hồ, vẫn còn bí ẩn như sương như khói.

Và chính điều này nó khiến cho vùng đất này trở nên hấp dẫn... ★

"LÀU ĐÀI" CỦA VUA LỬA GIỜ BỎ KHÔNG. SAU KHI VUA LỬA SIU LUYNH MẤT, BA VỢ ÔNG VỀ NHÀ CON TRAI Ở PHÍA SAU Ở NHÀ CON TRAI ÔNG LỘP TÓN VÁCH VÁN NHƯ NHÀ NGƯỜI KINH

Vốn quý của buôn làng

Ông Nguyễn Văn Nổi và bà Ka Bào là hai người đầu tiên ở Đông Nai được nhận danh hiệu “nghệ nhân dân gian” do Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam trao tặng. Danh hiệu này nhằm tôn vinh những cá nhân có nhiều sáng tạo, công lao giữ gìn và truyền dạy những giá trị văn hoá - văn nghệ dân gian trong cộng đồng.

Phan Đình Dũng

TỰ LÀM BẢO TÀNG VĂN HOÁ CHƠ

Ông Nguyễn Văn Nổi là già làng người Chơ tại xã Lý Lịch, Vĩnh Cửu, Đồng Nai. Hiện nay ông đã 80 tuổi. Ông được sinh ra và lớn lên trên địa bàn Chiến khu Đ hùng vĩ, là căn cứ kháng chiến của quân dân Biên Hoà trong hai thời kỳ kháng chiến. Đối với việc bảo tồn những giá trị văn hoá của cộng đồng người Chơ tại đây, già làng Năm Nổi là người có công rất lớn. Nhiều đoàn nghiên cứu từ khắp nơi trong nước đến tìm hiểu về cộng đồng người Chơ, ông đã giúp đỡ tận tình trong công tác điền dã, cung cấp những nguồn tư liệu quý giá. Chính thế nên ông còn được gọi là “báu vật sống”. Ông không chỉ thông thuộc địa hình vùng rừng núi Chiến khu Đ với những đồi Cù chụp, miễu Ông chôn, suối Ràng gắn liền với những sự kiện, di tích; mà còn nắm giữ những bí quyết của người Chơ trong việc nấu rượu cần, cách đánh công chiêng, hiểu biết những cách thức của cộng đồng trong phong tục tập quán mà nhiều người Chơ nay đã quên đi. Những đợt lễ hội, già làng Năm Nổi nhiệt tình chỉ bảo cho những người Chơ trẻ cách làm cây nêu, các nghi thức lễ hội, lời khấn thần linh, cách đánh công chiêng. Nhiều năm qua, già đã bỏ công sức sưu tầm nhiều hiện vật của cộng đồng Chơ để bảo tồn. Một phần căn nhà của già trở thành một bảo tàng nhỏ bày nhiều hiện vật gắn liền với tập tục, sinh hoạt, sản xuất của người Chơ. Từ cái tổ ong treo nơi cửa đến cái chà gác, cái gùi, con dao côi, hòn đá đánh lửa, cây tên cái ná, giỏ, chiếu, công chiêng, khèn bầu, đàn tre...treo

trên trần, mái nhà. Tất nhiên không thể thiếu bàn thờ Nhang trang trọng với ché rượu, các loại trái cây khô...Tất cả được già ghi chú cẩn thận bằng tiếng Chơ và tiếng Việt. Bất kỳ ai đến tìm hiểu đều được già tận tình hướng dẫn, thuyết minh; giải thích cặn kẽ cách làm, cách sử dụng, ý nghĩa hay quan niệm của người Chơ đối với từng loại hiện vật liên quan.

NGƯỜI ĐÀN BÀ HÁT

Bà Ka Bào là người dân tộc Mạ; sinh sống tại ấp 4, xã Tà Lài, huyện Tân Phú, Đồng Nai. Do nhiều tác động, vốn văn hoá phong phú của người Mạ ở Tà Lài ngày càng mai một. Thế hệ trẻ của người Mạ trước những đổi thay của cuộc sống cũng dần quên đi những vốn quý trong văn hoá chính cộng đồng mình.

Gia đình bà Ka Bào đã có những đóng góp quý báu cho công tác bảo tồn văn hoá ở Tà Lài. Bà Ka Bào là một người am hiểu, lưu giữ những vốn quý văn hoá của dân tộc Mạ và tham gia tích cực trong việc bảo tồn di sản. Bà còn nhớ nhiều chuyện kể, lời hát giao duyên, những phong tục tập quán, nghề dệt thổ cẩm, điệu múa...của người Mạ. Nhiều đoàn nghiên cứu đến Tà Lài đều nhờ bà Ka Bào như một địa chỉ đáng tin cậy.

Tuổi cao nhưng trông bà Ka Bào vẫn khoẻ, đôi mắt sáng, nước da ngăm đen đặc trưng của người Mạ và trí nhớ tốt. Có những bài hát bà hát liền một mạch hàng tiếng đồng hồ. Bà cho biết ngày xưa, có những đêm hội, phụ nữ Mạ hát thâu đêm. Nhưng vốn liếng này không được truyền dạy bằng cái chữ. Bà biết được, học thuộc qua mỗi lần nghe mẹ mình là bà Ka Bôi và những người lớn tuổi trong buôn làng hát, kể lại. Cứ thế, bà thuộc và nhớ rất nhiều bài hát của người Mạ. Bà không ngại khó để hát, kể lại cho những người sưu tầm, nghiên cứu thu âm, ghi chép bất kể vào ban ngày hay ban đêm; miễn là khi đó, bà nhớ lại được. Những lúc hứng khởi bà Ka Bào cho biết, tự nhiên bà nhớ lại, bật hát lên, kể lên như cái có sẵn chứ không thể ngồi mà cố nhớ lại được.

Điều đáng quý là những thứ bà Ka Bào biết được, thuộc được đều được bà âm thầm bày lại cho con cái mình. Trong đó, chị Ka Rìn là người con gái nhớ lấy những “cái vốn” của mẹ mình rất giỏi. Gia đình bà Ka Bào còn có những đóng góp tích cực trong việc truyền nghề dệt thổ cẩm cho cộng đồng người Mạ ★

"CHÀNG" TỪNG 2 ĐỜI VỢ

Sau khi bài viết được đăng, tôi đã trở lại Sapa gặp nhiều nhân chứng để tìm hiểu và lý giải cho những thắc mắc của mình. Về anh Giang A Linh, tôi có thể kết luận chủ quan dựa trên những thông tin cá nhân của Linh như sau:

Thứ nhất, theo tôi, Giang A Linh có thể có vấn đề về tâm thần. Khi tôi gặp anh trai của Linh- Giang A Sùng, Sùng cho biết Linh không phải là người có tinh thần bình thường như bao người khác. Năm Linh 16 tuổi, gia đình đã xây dựng gia đình cho Linh với một người con gái cùng thôn bản, nhưng chỉ được 4 tháng thì người vợ đầu của Linh đã không thể chung sống cùng Linh mà bỏ về nhà mẹ đẻ với lý do: Linh không bình thường như người khác nên chị ta không chịu được!

Một năm sau, gia đình lại lấy vợ cho Linh. Người vợ thứ 2 này ở xã Bản Khoang, nhưng cuộc hôn nhân này cũng chẳng dài lâu. Chưa được một năm chung sống với nhau, cô vợ thứ 2 cũng khăn gói rời Linh vì lý do: Linh suốt ngày rượu chè bên tha, tâm thần bất ổn, không chịu làm ăn như bao người thanh niên khác. Linh uống rượu triền miên, ngồi lặng lẽ một mình không rằng không nói...

Đối với văn hoá người Mông, việc vợ bỏ chồng sau khi đã được cưới hỏi là điều tối kỵ, rất hiếm xảy ra. Thậm chí, nếu người phụ nữ tự ý bỏ về sẽ phải bồi thường tiền cưới hỏi cho nhà trai, nhưng ở đây gia đình Linh không yêu cầu bồi thường. Như thế có thể thấy, Linh hẳn có "vấn đề" gì đó nên gia đình mới chấp nhận cho con dâu bỏ về mà không yêu cầu bồi thường.

Thứ hai, Linh là người ham mê rượu chè, lại thường xuyên bỏ nhà đi lang thang không chịu làm ăn. Người mẹ già của Linh nhiều lần khóc lóc vì đứa con trai không bình thường, lười lao động của mình. Bà đã nhiều

lần tức giận, la mắng và đuổi Linh ra khỏi nhà.

Khi tôi gặp Linh ở Sapa, Linh ngồi một mình trong quán rượu từ sáng tới tối. Anh ta uống cả lít rượu mà không cần ăn, thi thoảng lại cười nói một mình, ngay cả những người Mông cũng không hiểu anh ta đang nói gì. Tôi hỏi chuyện Linh, anh ta chỉ nhìn, rồi lại uống, uống xong hỏi xin tiền. Bà Thuỷ (chủ quán) nói: *Nó say suốt đấy, mà nó cũng chẳng nói chuyện với ai đâu, chỉ uống và nói lảm nhảm một mình thôi, chú có hỏi cũng vô ích!*

Bà Hạng Thị Sông là người có thâm niên bán hàng ở thị trấn Sapa gần 20 năm, cũng gần như sống lang thang ở cái thị trấn này suốt những năm tháng đó, rất hiếm khi bà về nhà mình ở thôn Sử Pán, xã Tả Van (đều từ Sapa

về nhà chỉ cách 8km). Những người bán hàng rong ở Sapa cho biết, bà Sông là một trong những người Mông có thu nhập cao nhất trong số những người bán hàng rong ở Sapa, vì bà Sông vừa bán hàng vừa xin tiền của khách. Khi gặp tôi, bà Sông cũng mời tôi mua hàng, không bán được thì bà quay sang xin tiền...

Theo TS. Trần Hữu Sơn- nhà nghiên cứu dân tộc học nhiều năm điều nghiên về người Mông: *"Lối sống của người Mông ở Sapa đã chịu tác động của lối sống du lịch hiện đại, khiến người dân tộc thiểu số nơi đây khá Âu hoá"*. Kiếm được tiền, lại sống ở một thị trấn có nhiều phong cách sống, cách quan niệm thoáng do tốc độ phát triển du lịch thuộc loại cao ở Việt Nam, thu hút đông đảo du khách từ nhiều nước trên thế giới - có thể

Sự thật về mối tình chàng 36 nàng 80

Câu chuyện tình "độc nhất vô nhị" giữa chàng trai 36 tuổi Giang A Linh "yêu" bà cụ 80 tuổi Hạng Thị Sông ở Sapa (Lào Cai) vốn do tác giả Phạm Công Hoan phát hiện và viết thành "thiên phóng sự" đăng trên tạp chí *Tư vấn & Tiểu đường* số 4, ngày 20.2.2009. Đến đầu năm 2010, tác giả Phạm Ngọc Dương lại viết loạt bài về mối tình "xúc động" này đăng trên VTC News và được tải lại trên Vietnamnet gây nên nhiều tranh luận ngược chiều. Cảm thấy có trách nhiệm với dư luận về sự "phát hiện" của mình, tác giả Phạm Công Hoan đã phải lên tiếng giải bày và khẳng định: *"Với tư cách là người phát hiện ra câu chuyện này, tôi đã vô cùng áy náy sau khi viết về chuyện tình đó"*. Xin giới thiệu đến bạn đọc để tham khảo.

PGS.TS tâm lý học Nguyễn Hồi Loan cho biết: "Tình yêu nam nữ thật sự bao giờ cũng có 2 phần không tách rời. Đó là tình cảm yêu thương, sự trân trọng về nhân cách, lối sống. Phần còn lại là sự hấp dẫn về thể xác lẫn nhau, là nhu cầu tình dục tự nhiên". Ông không đồng tình với những ý kiến cho rằng ở góc độ tâm lý trong tình yêu thì việc hai người khác giới yêu nhau không phân biệt tuổi tác là chuyện hoàn toàn bình thường.

Ông Loan phân tích: "Xét ở góc độ tâm lý học hay xét ở góc độ nào đi nữa thì mọi căn cứ đều phải xuất phát từ thực tế. Con người nào cũng phải có những nhu cầu rất đời thường và bản năng. Đã có sự gắn gũi về tâm hồn nhưng không có sự gắn gũi về thể xác thì đó không phải sự logic trong tâm lý tình yêu".

Từ những phân tích của mình, ông Loan cho rằng mối tình "đũa lệch" giữa chàng trai 36 tuổi với cụ bà 80 có thể được hiểu là sự lệch lạc trong nhận thức về tình cảm".

những điều này đã tạo cho bà Sông một phong cách, một quan niệm hiện đại vượt qua những quy chuẩn về giá trị chuẩn mực truyền thống của tộc người, nên bà đã đến với người tình trẻ tuổi mà không ngại ngùng trước sự chê cười của thiên hạ.

"Linh bấm ngón tay và bảo, tổng số đã có 15 lần Linh đưa người tình về ra mắt họ hàng, nhưng lần nào bố mẹ, anh em Linh cũng chửi mắng Linh thậm tệ. Linh buồn rầu: "Ta không thể hiểu được những người trong gia đình ta. Ta yêu Sông là tình yêu trong sáng, yêu bằng cả trái tim, không vụ lợi gì. Chúng ta chẳng có lỗi gì cả, vậy sao cứ ngăn cản chúng ta, hà trời ơi!". Hồi trời, hồi đất xong, Linh lại "cưa đôi" chén rượu với tôi.

Người mà Linh tức nhất là bố đẻ và các bác. Họ chửi rằng, Linh đã làm xấu mặt gia đình vì yêu một bà già. Người Linh giận thứ nhì là mẹ đẻ Linh. Mỗi khi Linh dẫn người yêu về, bà mẹ đẻ, ít hơn vợ Linh 10 tuổi lại nhảy lên như dấm phải bông: "Mày dúi mày mù gì đâu mà sao lại rước bà già về hả? Mày định rước nó về làm mẹ tao hả?". Xỉ vả chửi chề rồi bà đuổi hai người yêu nhau ra khỏi nhà, đóng sầm cửa lại.

Linh bảo, 15 lần đưa người tình về, thì 15 lần bị xỉ vả như thế, khiến Linh mất hết can đảm, chịu đựng. Sự chịu đựng, nhẫn nhục của con người chỉ có giới hạn. Bố mẹ, họ hàng mắng chửi Linh là chuyện bình thường, nhưng xúc phạm người yêu của Linh thì đúng là không thể chấp nhận được".

(Theo *Mối tình lạ của chàng trai 36 tuổi và bà già 80* của Phạm Ngọc Dương)

CẢM ĐỘNG TRƯỚC MỐI TÌNH KỶ LẠ, BÀ LỊCH- CHỦ NHÀ TRỢ ĐẢ CHO THỢ XÂY SỬA CỦA SỐ CĂN PHÒNG CỦA "ĐÔI CHIM CƯ GÁY" THÀNH HÌNH TRÁI TIM

KANS VINA

Công Ty TNHH MTV Khải An Sinh VI Na

Nhà Phân Phối Độc Quyền Sĩ và Lễ Lương Thực, Công Nghệ Thực Phẩm Hàn Quốc các loại:

- Thực phẩm khô: Tương ớt, Tương đậu, Ketchup, Bột Mì, Bột Nêm, Bún(Miến)khô, Mì Hàn Quốc các loại,
- Nước giải khát: Cà Phê lon, Soda, Nước Ép Trái Cây, Nước Trà, Săm... Hàn Quốc các loại
- Bánh Kẹo Hàn Quốc các loại.

Địa chỉ : #209, 243-243B Hoàng van Thu Str.,
Ward 1, Tân Bình Dist, HCMC
TEL: 84-8-3997-0047 /FAX: 84-8-3997-0039

"NÀNG" MANG TIỀN CHO "CHÀNG" UỐNG RƯỢU

Khi bà Sông và Linh gặp nhau, họ đã nhanh chóng đến với nhau, vì Linh luôn chìm đắm trong men say còn bà Sông hàng ngày mang tiền về cho Linh uống rượu đều đặn. Từ đó, theo tôi được biết, Linh đã phải gắn theo bà Sông để có tiền uống rượu. Anh ta lang thang trên các quán rượu ở chợ Sapa từ sáng đến đêm. Khi nào bà Sông không có mặt ở thị trấn Sapa là anh ta lẻ la

xin uống rượu chịu để rồi bà Sông mang tiền về trả sau. Có lần bà Sông không chịu đưa tiền cho Linh, anh ta dọa sẽ không yêu bà nữa. Bà Sông sợ mất Linh, đã phải mua nhẫn vàng, đồng hồ cho Linh, nhưng khi không gặp bà Sông, không có tiền uống rượu, Linh bán tuốt tuột để vào quán rượu!

Bà Thủy, một chủ quán rượu mà Linh và bà Sông thường xuyên ngồi uống cho biết: *Khi bà Sông không có tiền, anh ta kiên quyết không gặp bà Sông. Chỉ khi nào bà Sông có tiền cho Linh uống rượu thì anh ta mới chịu cùng bà Sông vào nhà nghỉ qua đêm. Tôi đã hỏi bà Sông, nếu không có tiền cho Linh uống rượu thì Linh có yêu bà nữa không? Bà trả lời: Không có tiền uống rượu thì Linh nó không yêu mình nữa đâu, mình phải cho nó tiền uống rượu đấy!*

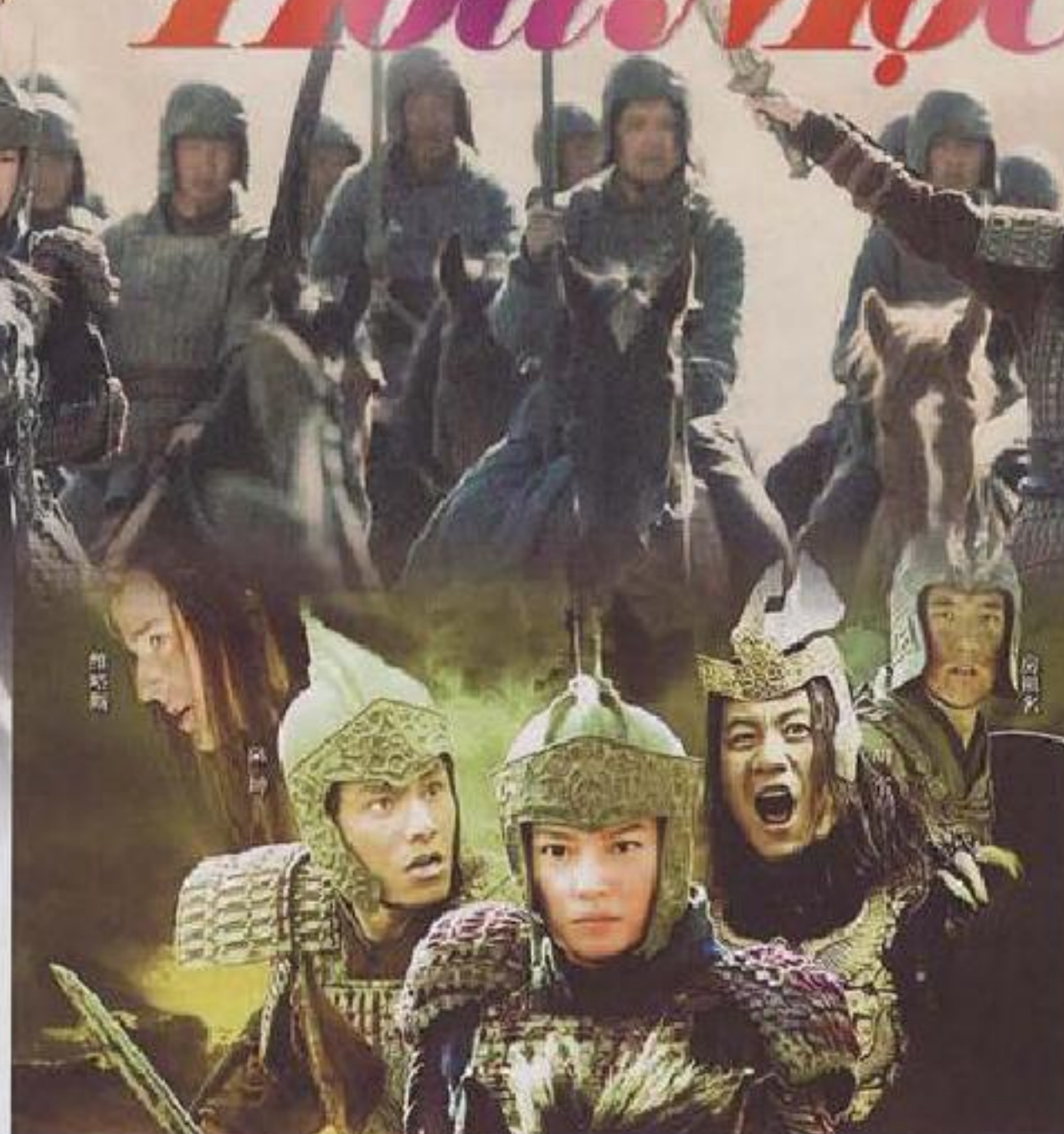
Bà Mai, một người bán hàng cơm ở chợ Sapa cho chúng tôi biết, Linh chỉ dựa vào bà Sông già để kiếm ăn, chứ yêu đương gì, ngồi cả ngày uống rượu rồi đợi bà Sông về trả tiền chứ không có chuyện nó yêu bà Sông. Còn bà Sông yêu Linh như thế nào thì các chú cứ phải xem lại, có thể là bà già rồi sinh ra tính nết lẫn lộn thần cũng nên. Ở chợ này ai chẳng biết nhưng nói là yêu nhau thì hơi bất bình thường.

Như vậy, từ góc độ chủ quan cá nhân tôi, có thể kết luận Linh là một người không bình thường, có vấn đề về tâm thần. Anh ta đang lợi dụng bà Sông để có cái ăn cái uống, chứ không có một cái gọi là "câu chuyện tình thật sự" như tác giả Ngọc Dương đã nêu trong loạt bài của mình ★

Hoa Mộc Lan, cái tên không gọi người nghe nhớ đến một loài hoa có thật, mà lại nghĩ về một người con gái cải trang nam nhi để thay cha đi tòng quân. Câu chuyện về người con gái này được lưu truyền và xuất hiện trong một bài thơ Trung Quốc, về sau người đời vẫn còn đặt câu hỏi về truyền thuyết ấy: người con gái có tấm lòng hiếu thuận, ái quốc đó có thật hay không?

Hình tượng bất tử của nữ tướng Hoa Mộc Lan

Mai Mẫn Nhi

Hình ảnh Hoa Mộc Lan (Mulan) đã xuất hiện khắp nơi một cách sống động trong những vở kịch, phim hoạt hình và gần đây nhất là bộ phim đình đám của đạo diễn Mã Sở Thành mang tên *Hoa Mộc Lan*.

Suốt ngày múa đao với thương, Hoa Mộc Lan từ nhỏ đã đam mê luyện võ và luôn bảo vệ những kẻ bị ức hiếp, nhưng chẳng bao giờ nghĩ đến một ngày mình sẽ lập nghiệp lớn. Cha nàng bị bệnh đã lâu, nguyện vọng của người chỉ là mong nàng sau này thành thân, có một gia đình yên ổn, để người có thể yên lòng "hoá thành ngôi sao trên trời" bên cạnh mẹ nàng.

Rời số phận thay đổi khi cha nàng có tên trong danh sách những người phải tòng quân. Hoa Mộc Lan biết rõ bệnh tình của cha mình, mặc cho lời can ngăn của cha từ bao nhiêu năm nay "Nếu muốn đánh nhau trên chiến trường, hãy đợi kiếp sau là một nam nhân", nàng vẫn lặng lẽ ra đi:

*Nàng ra đi khi bình minh ló dạng,
Hoàng hôn xuống lại nghỉ
bên bờ Hoàng Giang.*

*Nàng không nghe thấy
tiếng gọi của cha,*

*Nàng chỉ nghe thấy tiếng nước chảy
của Hoàng Giang như đang than khóc...*

(Trích đoạn Bài thơ về Hoa Mộc Lan- The ballad of Mulan)

TÌNH YÊU

Khoác áo giáp vào đi, thân thể của nàng sẽ không còn thuộc về nàng nữa. Mang tám quân bài vào, và một ngày nàng sẽ rời bỏ nó trên sa trường. Từ nay, nàng sẽ quên đi thân phận nữ nhi của mình, nàng sẽ không còn soi gương để tự hỏi rằng: người trong gương ấy thật sự là ai? Nàng nên sống như một người thế nào? Cho đến một ngày...

Ngày mà nàng biết rằng, cho dù nàng có thể che dấu cả thế giới, nàng vẫn không thể che dấu chính con tim mình. Ngày mà nàng đã để cho lý trí của nàng bị chế ngự, để cho con tim mình bị điều khiển, và để cho mọi người thấy rằng Hoa Mộc Lan cũng chỉ là một người mềm yếu và biết sợ hãi.

Em nhìn thấy máy bay trên bầu trời hỗn loạn

Em nghe thấy từng giọt nước mắt rơi nơi sa trường

Đây là sa mạc của ai? Em đã quên rằng mình là ai...

*Và là ai đã làm
bầu trời
kìa xám xịt?
Tình dậy trên non cao,
thiếp đi nơi
sông vắng
Gió cuộn đang thổi
hướng về
phương Bắc
Tuần mã nơi cố hương
ngày hôm qua*

đã đợi ai?

*Dưới áo giáp này bao nhiêu
khó khăn và con tim tan nát
Em tự hỏi bầu trời*

là đen hay là trắng?

Tình yêu của nàng dành cho Văn Thái- vị hoàng tử nước Ngụy cải trang, là một trong những nét làm nên một Hoa Mộc Lan chân thật và đáng thương hơn bao giờ hết. Vì tình yêu, nàng đã vô tình gây mất mát cho những người bên cạnh, đã hơn một lần khiến nàng gục ngã trên chiến trường, và cuối cùng tình yêu ấy vẫn khiến nàng cô đơn mãi mãi trong quãng đời còn lại.

Người bảo rằng nàng hãy quên người đi, nàng có thể nói gì khác ngoài sự thật mà Hoa Mộc Lan- dù trong hình hài của một nam nhi, hay nữ nhi, đều chưa bao giờ quên đi: "Mười hai năm nay, ngày nào trên chiến trường, mỗi khi tình lại đều nghĩ đến chàng, bởi vì có chàng, mới đủ dũng khí để

mở to mắt ra, sau này mỗi ngày... cũng sẽ như thế..."

Nhiều người cho rằng chính những điểm này đã khiến nhân vật Hoa Mộc Lan trong bộ phim của Mã Sở Thành trở nên "rất đời", và cũng rất khác trong truyền thuyết về hình ảnh vị tướng quân uy vũ. Sự thật, ta vẫn có thể cảm nhận được sự hy sinh và lo âu rất đời đời của nàng thấp thoáng đâu đó trong bài thơ cổ:

Tic tic rồi lại tic tic...

Nàng ngồi dệt vải bên cánh cửa,

Không ai nghe thấy tiếng thoi đưa,

Chỉ nghe thấy tiếng thở dài của người con gái...

Họ hỏi rằng: Ai trong trái tim nàng?

Ở trong tâm trí nàng khi ấy?"

... VÀ LÒNG DŨNG CẢM

Chính lòng hiếu thảo và yêu nước đã khiến cái tên Hoa Mộc Lan được nhắc đến như một viên ngọc quý càng mài càng sáng. "Ta tông quân, chỉ vì muốn tận hiếu, không nghĩ có một ngày lập nghiệp, càng không nghĩ có ngày thành sát thủ nơi chiến trường, mười hai năm chinh chiến, lòng vẫn chưa bao giờ được bình yên..."

Nàng đứng trước chiến trường khốc liệt đầy gió, cát và tự hỏi: "Cha nói rằng càng đánh trận càng háng hái, nhưng vì sao ta lại thấy huynh đệ của ta lần lượt ra đi?" Đến khi đoàn quân gặp nguy khó, mất hết quân lương, địch bao vây khắp nơi, nàng vẫn một lòng trung với nước: "Binh sĩ có thể phản lại tôi, tướng quân có thể bỏ rơi tôi, nhưng Hoa Mộc Lan này, tuyệt đối không phản bội nước nhà".

Hình ảnh Hoa Mộc Lan cùng các tráng sĩ chứng kiến huynh đệ từng vào sinh ra tử với mình giờ đang bị giăng xé và giết hại trước mắt có thể nói là một trong những hình ảnh cảm động nhất của bộ phim. Tiếng hát hào hùng của những người còn sống như đang tiễn đưa những tráng sĩ hy sinh trên sa trường:

Đời người trăm năm ngỡ như giấc mộng

Dù sống hay chết, tráng sĩ có tiếc gì,

Bảo vệ đất nước, giữ gìn cao uy quốc

Sống có gì vui, chết có gì tiếc?

Nhớ đến vợ con, nhìn về quê hương

Con đường hiểm trở xa xôi, nước non nghìn trùng...

Chính lòng dũng cảm đã đưa nàng đi vào bình minh hôm ấy. Chính lòng dũng cảm đã khiến một nữ nhi mà tên tuổi khi nhắc đến, quân địch đã sợ hãi thoái lui. Chính lòng dũng cảm đó mà nàng đã hy sinh tình yêu của cuộc đời mình. Và cuối cùng cũng bởi lòng dũng cảm kiên cường, nàng đặt vận mệnh của đất nước lên trên sinh mạng của bản thân.

Hoa Mộc Lan không chỉ "rất đời" bởi nàng được khắc họa như một nhân vật đầy cảm xúc, nàng còn là một vị tướng quân với lòng dũng cảm vô biên như trong truyền thuyết.

"Có người nói rằng, xa cách quê hương lâu quá, sẽ quên đi cố hương. Giết người nhiều quá sẽ quên đi bản thân

Bộ phim Hoa Mộc Lan của đạo diễn Mã Sở Thành do "én nhỏ" Triệu Vy thủ vai chính đang là điểm nóng trên mọi diễn đàn điện ảnh châu Á, được đánh giá là phiên bản Hoa Mộc Lan chân thật và hoành tráng nhất từ trước đến nay. Sau 2 năm trì hoãn bấm máy do khâu tuyển chọn diễn viên, cuối cùng Hoa Mộc Lan đã chính thức đóng máy và sớm ra mắt khán giả Việt Nam đầu năm mới 2010. Nhằm khắc họa chân thật một Hoa Mộc Lan trung hiếu vì cha mà xuống tóc tông quân ra trận, một Hoa Mộc Lan kiêu hãnh, thống lĩnh ba quân chiến đấu nơi sa trường mà các nhà làm phim cùng dàn diễn viên toàn sao của bộ phim đã phải trải qua rất nhiều khó khăn nhằm đem lại cho khán giả những thước phim tuyệt đẹp và hoành tráng.

Bộ phim quy tụ một dàn diễn viên toàn sao và đầy triển vọng của điện ảnh Hoa Ngữ. Sánh vai bên Triệu Vy cùng tạo nên một câu chuyện tình lãng mạn nồng cháy trong phim là nam diễn viên Trần Khôn trong vai tướng quân Văn Thái, người tình trọn đời của Hoa Mộc Lan. Ngoài ra, người xem còn gặp lại "Triệu Tử Long" Hồ Quân trong vai thủ lĩnh quân du mục Nhu Nhiên- Mạo Đồn, nam diễn viên Phòng Tổ Danh, con trai của diễn viên võ thuật nổi tiếng Jackie Chan, cùng Từ Kiều- cô diễn viên nhí đầy triển vọng được vua hài Châu Tinh Trì phát hiện và nâng đỡ qua bộ phim Trường Giang số 7 từng ra mắt khán giả Việt Nam năm 2008.

minh..." Mười hai năm chinh chiến, ước mong mà nàng tha thiết nhất lúc này không phải là chức vị của triều đình, mà chỉ là có thể phi ngựa thật nhanh để trở về nhà gặp cha. Tấm lòng son sắt của Hoa Mộc Lan chưa bao giờ phai mờ bởi gió cát trên chiến trường. Tấm lòng đó vẫn sẽ mãi mãi sáng ngời theo thời gian★

NHỮNG HÌNH ẢNH TRONG
PHIM HOA MỘC LAN

Đến bây
giờ, sau 5
năm
làm
MC
(master of
ceremony) từ
nhà hàng làng nướng
này sang nhà hàng làng
nướng khác ở TP.Hồ Chí
Minh, tôi mới rút ra được
mớ kinh nghiệm làm nghề:
kiên nhẫn, chịu khó và luôn
luôn nhớ một điều: khách hàng
bao giờ cũng là thượng đế, nếu
không thì sẽ rắc rối to, ít nhất là
bạn sẽ không nhận được
xu tiền "boa"
nào từ họ...

Vui buồn MC nhà hàng làng nướng...

Tôi mồ côi cha mẹ ngay từ lúc lọt lòng. Nhờ sự đùm bọc, yêu thương của bà ngoại và nhiều người tốt nên tôi cũng được học hành chút đỉnh; quan trọng hơn cả là tôi biết tự lập, không thích ảm bám và là gánh nặng cho người khác. Bà mất năm tôi vừa tròn 7 tuổi, thế là phải dạt ra đường mưu sinh bằng đủ nghề của trẻ đường phố: đánh giày, bán vé số, bán báo... Đến tuổi trưởng thành, học hành không bao nhiêu nhưng có khiếu hài và "khoa" ăn nói nên tôi thấp từng với vài người bạn xin vô các sân khấu tạp kỹ làng nhàng để tấu hài. Các nhóm tấu hài vô danh như chúng tôi phải liên tục trải qua những phiên buồn. Chấp nhận là những tiết mục chờ, có nhiều đêm diễn, chúng tôi đến từ lúc chương trình chưa bán vé, chờ mãi chờ mãi mà không thấy đến phiên mình, cuối cùng chỉ được "bầu" cho tiền xăng mời về, thật là tủi nhục! Thấm thía nỗi buồn của phận ăn theo, lọt đường trên sân khấu, tôi quyết định làm lại cuộc đời bằng cách đi học nghề MC. Mất một khóa học 6 tháng ở Nhà Văn hoá Lao Động TP.HCM, tôi hăng hái đi làm MC cho các sân khấu tạp kỹ. Rồi bao phen bị khán giả rượt đuổi vì trò "treo đầu dê, bán thịt chó" của bầu show (đương nhiên với màn lừa đảo này, MC là người gánh chịu), bao phen bị bầu show "xù" tiền công sá... tôi quyết định cập vào các bến nhỏ an toàn, an phận. Đó là những nhà hàng làng nướng. Ngồi nhâm nhi rượu thịt ở các

nhà hàng làng nướng, thực khách thường thích nghe hát và thích được hát. Dựa vào sở thích này của khách, những MC làng nhàng như tôi đã kết hợp cùng các tay đàn (organ, guitar, sáo...) "sáng tác" ra một loại hình phục vụ mới ở các nhà hàng làng nướng đêm đêm...

KHÁCH HÁT VÀ "BOA"
CHO NGƯỜI ĐÀN

Sau khi tìm được một tay đàn tâm đầu ý hợp để làm nghề, điều quan trọng kế tiếp với một MC làng nướng là bạn phải tìm được một nhà hàng làng nướng để hợp đồng ca hát. May mắn, tôi và tay đàn Nguyễn Văn Phú được má Năm- chủ Nhà hàng làng nướng sân vườn 72 (Phú Lâm- Bình Tân), ưu tiên cho làm nghề trong thời gian dài (trước đó, tôi cũng đã đi làm MC cho các tay đàn Trọng Hiếu, Xuân Toàn... ở một số nhà hàng và cũng có được ít nhiều kinh nghiệm).

Từ 6.30 giờ chiều hàng ngày, tôi và anh Phú đã có mặt ở nhà hàng làng nướng của má Năm. Tôi có nhiệm vụ chuẩn bị sân khấu và xếp bông hồng lên các bàn ăn. Bình quân mỗi bàn được xếp từ 7-10 bông hồng. Đây là nguồn thu của chúng tôi. Khi thực khách bắt đầu đông, tôi hát "làm mẫu". Hôm nào khách vui vẻ, thường tôi chỉ phải hát 2 hoặc 3 bài là có người lên tặng bông hồng và đăng ký hát. Mỗi bông hồng được kèm tiền nhiều hay ít do tấm lòng của khách, 10-20-30-40-50 ngàn đồng là giá thường xuyên. Lâu

CA SĨ
LÀNG NƯỚNG
LA ĐÀ

lâu có "khách xộp" cho 100-200 ngàn đồng. Lần duy nhất tôi được ông khách Việt kiều tặng 50 USD nhờ nói đúng tên bài hát mà ông ta muốn hát. Khi chương trình hát với nhau "nóng" lên, tôi không phải hát nữa, mà chỉ cần đến các bàn uống giao lưu và ghi tên bài hát khách muốn hát để giới thiệu. Tất nhiên, mỗi lần được lên sân khấu, người hát phải tặng chúng tôi một bông hồng có kèm tiền "boa". Khi buồn sê, khách và chúng tôi vui vẻ giới thiệu, đàn hát đến vài mười bài một đêm. Đây là những lúc tôi được anh đàn cho lĩnh lương đúng hợp đồng (100 ngàn đồng/đêm). Ngược lại, khi nhà hàng ế khách, không ai hát, tôi "độc diễn" một mình đến khuya, rồi ra về với cái túi rỗng. Chuyện đâu chỉ đơn giản có thế! Khách đến nhà hàng cũng lắm "cung bậc". Người hứng lên, ý có tiền, bao đàn hát một mình suốt đêm với giá 800-900 ngàn đồng. "Hứng" hơn nữa, đòi hát nhạc cảm như mấy bài *Người ở lại Charlie*, *Hát cho người nằm xuống*, *Anh không chết đâu em*... Đến mức này thì tôi không dám giới thiệu, anh đàn không đồng ý đàn, thế là, lại cũng chỉ MC bị rớt đuối chí chết! Vào những khi các ca sĩ làng nướng như La Nhất Huy, La Đa, Yến Oanh, Ngọc Bích, Bích Chi, Bảo Luân... lên hát góp vui (tiền "boa" chia 6/4 với anh đàn), nếu hát vừa ý khách thì thôi, bằng không sẽ có màn ném ly chén loan xạ lên sân khấu, đến lúc này thì ca sĩ cũng phải tìm nước... "chuồn" như MC tôi đã từng "chuồn". Riêng nữ ca sĩ còn tìm cách "chuồn" vì nhiều lý do khác như bị các ông khách quá chén xúc phạm, sàm sỡ. Đương nhiên, người giải quyết hậu quả "chiến trận" trên sân khấu cũng là MC. Đêm tàn, anh em chúng tôi thu dọn "chén bay", "đĩa bay", gửi lại 10% tổng thu nhập cho chủ nhà hàng (gọi là chi phí điện nước) rồi mạnh ai về nhà nấy...

Dầu dăng cay nhiều hơn ngọt bùi từ cái sân khấu nhà hàng làng nướng nhưng tôi vẫn nhớ nó mỗi khi không được làm nghề do ốm đau hoặc bận làm một việc quan trọng nào đó. Cũng như Nhà hàng làng nướng sân vườn 72; các Nhà hàng làng nướng Phú Thọ, Hòn Đất, Khương Đình, Âm thực Tây Nguyên... những nơi có sân khấu *Hát với nhau* này đã mang đến cho anh em chúng tôi chén cơm, manh áo và thoả ước mơ được làm nghề trong điều kiện dù cũng được gọi là nghệ sĩ, ca sĩ nhưng không có tài để toả sáng như "sao". Ít nhất, trong một góc Sài Gòn hoa lệ, chúng tôi đã sống được bằng tiếng hát, mồ hôi và nước mắt của chính mình. Ít

nhất, với Sài Gòn là thị trường lao động để người nghèo, người thất nghiệp cả nước đổ về tìm việc, chúng tôi đã không để cho mình "nhàn cư vi bất thiện"... ★

"BOA" CHO CA SĨ
LÀNG NƯỚNG

CHẢO NƯỚNG CHỒNG DÍNH CAO CẤP

Vhux

ƯU ĐIỂM SẢN PHẨM

- Chất liệu hợp kim nhôm cao cấp, thân chảo đúc dày 2,5mm, đáy dày 5,5mm, độ bền sản phẩm gấp 3 lần chảo thường. Bên ngoài phủ lớp sơn chịu nhiệt, bên trong phủ lớp chống dính Whitford (Mỹ), đạt tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm, dễ dàng vệ sinh.
- Các đường rãnh được thiết kế với độ cao hợp lý giúp cho việc nướng thức ăn tiện lợi: Sườn, Cánh Gà, Tôm, Mực... Đặc biệt tạo nên hương vị ẩm thực như được nướng trên bếp than.
- Thân chảo có hai vành miệng giúp chế dầu ra dễ dàng.
- Tay cầm bằng gỗ, Inox sang trọng, cách nhiệt tốt, có thể xếp lại sau khi sử dụng, tiết kiệm không gian.
- Đặc tính sản phẩm là tiết kiệm dầu, đảm bảo sức khỏe tốt, cung cấp món ăn ngon.

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG

- Trước khi sử dụng lần đầu vệ sinh bằng nước ấm với nước rửa chén.
- Chế một ít dầu ăn vào chảo trước khi nướng thức ăn. Sử dụng vá nhựa, gỗ hoặc đĩa gỗ để gắp thức ăn, không dùng vá bằng kim loại.
- Khi nướng xong để chảo nguội bớt rồi rửa sạch bằng nước xối mềm hoà với nước rửa chén, tránh không sử dụng nước lau bằng kim loại.

Nơi sản xuất

CÔNG TY TNHH LUNJIVINA
ĐỒNG NAI - VIỆT NAM

Nhà cung cấp:

CÔNG TY TNHH SX TM THANH LONG
341/34B Lạc Long Quân, P.5, Q.11, Tp.HCM
ĐT: (08).3975 2693 - (08). 3975 3159

TAV

THIÊN AN VETERINARY TRADING CO., LTD
Điện thoại: 08.62756178 - 08.6268356

POOKIE
SNACK

Kamaboko Taste

Cookie Taste

Sushi Taste

Bacon Taste

Mini Steak Taste

MỚI

PHÂN THƯỞNG DÀNH CHO
THÚ CUNG

DẦU TẨM ĐẠM ĐẶC

SUNDA
Mirapet

CAT NGUYEN®
Group

A i r
Stocking
24K powder and rich moisturizer
designed to make your legs beautiful
エアーストッキング

VỢ PHUN
THÔNG MINH

*năng động
gợi cảm*

- ✓ Chiết xuất từ Thảo dược, tinh chất trà xanh, cafein... mang lại cho đôi chân vẻ mịn màng và mềm mại như lụa.
- ✓ Giải tỏa nỗi lo âu về trời mưa hoặc tất rách bất ngờ.
- ✓ Che mờ tàn nhang, vết muỗi đốt, nám, sẹo và cả vết bong bõ.
- ✓ Ngăn ngừa tia cực tím, giảm thiểu ung thư da.

Hãy đến với chúng tôi, cơ hội để bạn lựa chọn những sản phẩm tuyệt mỹ đến từ xứ sở hoa anh đào (tư vấn và giao hàng tận nơi miễn phí)

www.catnguyen.com.vn
www.airstocking.com.vn

CAT NGUYEN®
Group

Nhà phân phối độc quyền Tất Phun thông minh của hãng K.C. MEDICO - Nhật Bản

Globalbeauties.com là trang web chuyên phân tích các cuộc thi sắc đẹp. Tại cuộc thi Hoa hậu Thế giới 2009, lúc đầu trang web này đã đưa Trần Thị Hương Giang vào top 20 người đẹp gợi cảm nhất thế giới, sau đó là top 10 và cuối cùng là top 3. Hương Giang, 22 tuổi, cao 1,8m là á hậu 2 cuộc thi Hoa hậu Việt Nam toàn cầu, tham dự cuộc thi Hoa hậu thế giới 2009, nổi bật nhờ vẻ đẹp trong sáng, tự nhiên. Hương Giang lọt tới top 12 phần thi Hoa hậu biển, top 3 phần thi siêu mẫu và lọt vào top 16 chung cuộc Hoa hậu Thế giới 2009.

Leah Marville, Hoa hậu Thế giới Barbados, người đẹp nhất khu vực Caribe của cuộc thi Hoa hậu Thế giới 2009 được bình chọn là người đẹp gợi cảm nhất. Leah Marville, 24 tuổi, cao 1,73m là người mẫu, MC nổi tiếng của Barbados, được đánh giá rất cao trong cuộc thi Hoa hậu Thế giới 2009 nhưng lại không lọt tới top 16. Leah Marville là người đẹp Caribe đầu tiên đoạt được danh hiệu cao quý này của Globalbeauties. Đứng thứ 2 sau Leah Marville và trên Hương Giang trong top 3 là Sandra Seifert, Hoa hậu Trái đất Philippines, Hoa hậu khí quyền cuộc thi Hoa hậu Trái đất 2009 trong cuộc bình chọn này của Globalbeauties. Sandra Seifert, 25 tuổi, cũng là một người mẫu nổi tiếng tại Philippines.

Nhiều người rất ngạc nhiên khi có đến hai người đẹp châu Á (Việt Nam và Philippines) lọt vào top 3 mỹ nhân đẹp nhất thế giới. Bởi vì khi nhắc đến người đẹp gợi cảm, sexy mọi người hay nghĩ tới các cô gái châu Âu có vòng 1 bốc lửa. Mà so về vóc dáng thì người đẹp châu Á có phần nhỏ nhắn hơn. Có lẽ vẻ đẹp dịu dàng Á Đông ngày càng chiếm được cảm tình của khán giả trên thế giới. Người đẹp Hương Giang tâm sự như vậy.

Cuộc bình chọn gương mặt của năm được nhiều giám khảo của Globalbeauties.com tham gia chấm điểm và ban biên tập trang web này cũng

Top 10 gương mặt đẹp nhất thế giới Hương Giang

Ly Ly

HƯƠNG GIANG VÀ Á HẬU 1
HOA HẬU THẾ GIỚI 2009
PERLA BELTRAN,
2 TRONG 10 GƯƠNG MẶT
ĐẸP NHẤT CỦA NĂM

Mùa xuân mới liên tục
mang tới tin vui cho người đẹp
Hương Giang.
Sau khi lọt vào top 3
người đẹp gợi cảm nhất
do Globalbeauties.com
bình chọn,
cô lại có mặt trong
top 10 gương mặt
đẹp nhất thế giới
năm 2009.

tham khảo ý kiến độc giả qua
phần bầu chọn trên mạng. Top
10 gương mặt đẹp nhất của năm
còn có những người đẹp nổi tiếng
như top 5 Hoa hậu Hoàn vũ 2009
Rachel Finch, Á hậu 1 Hoa hậu
Thế giới 2009 Perla Beltran, Leah
Marville của Barbados... Điều bất
ngờ là trong danh sách này thiếu
vàng dung nhan Hoa hậu Hoàn vũ
và Hoa hậu Thế giới 2009.

Việc Hương Giang dành danh
hiệu á hậu 2 của cuộc bình chọn những
người đẹp gợi cảm nhất và nằm trong
top 10 gương mặt đẹp nhất thế giới
năm 2009, sẽ là nguồn động viên lớn
cho bản thân cô gái trẻ đẹp này và
giúp Việt Nam khẳng định vị trí của
mình trên bản đồ nhan sắc quốc tế★

Tại sân vận động Staples Center thuộc Los Angeles, Mỹ vào tối 31.1 (tức sáng 1.2 theo giờ Việt Nam) đã diễn ra lễ trao giải thưởng Grammy 2010. Các nữ ca sĩ ứng viên lẫn khách mời đã diện những bộ váy lộng lẫy. Giọng ca Lady Gaga khởi đầu buổi lễ

với ca khúc hit *Poker face* đầy sôi động được đề cử Grammy. Sau đó, nữ ca sĩ này phối hợp với Elton John biểu diễn ca khúc *Speechless* của cô và bài hát *Your song* của nam ca sĩ kỳ cựu. Và nhiều bất ngờ đã diễn ra trong lễ trao giải âm nhạc lớn nhất trong năm này.

Kim Ngọc

Beyonce & Taylor Swift

"thống trị" Grammy 2010

BEYONCE BIỂU DIỄN TRÊN SÂN KHẤU GRAMMY

nhận các danh hiệu đầu tiên của mình vì cô phải chuẩn bị trình diễn ca khúc *If I were a boy*. Bản thân Beyonce chắc cũng không nghĩ điều kỳ diệu ấy sẽ đến với mình, nên cô đã chuẩn bị một bài phát biểu rất ngắn gọn. Và khi bước lên nhận danh hiệu Nữ ca sĩ pop xuất sắc, người đẹp hết sức xúc động: "Cảm ơn mọi người rất nhiều. Đây là một đêm đầy ngạc nhiên đối với tôi và tôi muốn gửi lời cảm ơn đến giải Grammy. Tôi cũng muốn cảm ơn các fan đã ủng hộ tôi trong suốt năm qua".

DANH HIỆU QUAN TRỌNG NHẤT THUỘC VỀ TAYLOR SWIFT

Tuy Beyonce dành nhiều danh hiệu nhất, nhưng giọng ca trẻ Taylor Swift lại chiến thắng ở hạng mục quan trọng nhất là với đĩa hát *Fearless*. Với 8 đề cử, cô được vinh danh ở 4 hạng mục. Người đẹp tóc vàng 20 tuổi vui mừng đến nỗi nhảy cẫng lên như một đứa trẻ khi biết mình đã vượt lên những ngôi sao có "máu mặt" như Beyonce, Dave Matthews Band, Lady Gaga và Black Eyed Peas để dành thắng lợi

cao quý nhất. Cô sung sướng thốt lên trong ánh hào quang: "Ôi, cảm ơn tất cả mọi người rất nhiều. Tôi mong rằng mọi người hiểu được điều này có ý nghĩa đến thế nào đối với tôi. Tôi sẽ đem giải thưởng về quê nhà ở Nashville. Tôi chắc bây giờ những người thân trong gia đình tôi cũng đang phát cuồng lên vì tôi".

KỶ LỤC CỦA BEYONCE

Lần đầu tiên trong lịch sử 52 năm của giải thưởng âm nhạc danh giá Grammy, có một ca sĩ đã dành chiến thắng tới 6 hạng mục trong một lễ trao giải. Kỷ tích kỷ lục ấy đã đến với nữ ca sĩ da màu người Mỹ gốc La Tinh Beyonce trong 10 hạng mục mà cô được đề cử. Trong đó, cô chia sẻ danh hiệu Ca khúc của năm với bài hát *Single ladies (Put a ring on it)* cùng ba người đồng sáng tác. Cô cũng đã chiến thắng ở hạng mục Album R&B đương đại hay nhất cho *I am... Sasha Fierce*.

Beyonce không có mặt trên sân khấu

TAYLOR SWIFT XÚC ĐỘNG NHẬN GIẢI

Bên cạnh danh hiệu Album của năm, Taylor Swift còn chiến thắng ở hạng mục Album nhạc đồng quê hay nhất, Ca sĩ đồng quê xuất sắc và Ca khúc đồng quê hay nhất. Cô mở to đôi mắt đầy xúc động tâm sự: "Tôi liên tục nghĩ về lúc tôi mới học lớp hai và hát trong show tài năng lần đầu tiên. Mọi người đều đùa rằng: **Có lẽ một ngày nào đó chúng tôi sẽ thấy cháu ở giải Grammy.** Điều đó giống như là một giấc mơ không thể thành hiện thực. Bây giờ tôi cảm thấy mình như đứng đây đang mơ".

NHỮNG VINH QUANG CÒN LẠI

Trong khi đó, ca khúc mang âm hưởng sâu lắng và đa diết *Use somebody* của ban nhạc gia đình Kings of Leon gồm

KATY PERRY

bốn thành viên được vinh danh là Bản ghi âm của năm. Giọng ca nam chính Caleb Followill tự hào về giải thưởng danh giá này: "Tôi sẽ không nói dối, cả bốn chúng tôi đã hơi say. Nhưng chúng tôi say trong men chiến thắng". Còn *21st century breakdown* của Green Day đoạt danh hiệu Album rock hay nhất, khi vượt tác phẩm của U2, AC/DC, Eric Clapton & Steve Winwood và nhóm Dave Matthews. Danh hiệu Nghệ sĩ mới xuất

Tại lễ trao giải Grammy 2010 có chiếu một đoạn phim 3D tưởng nhớ Michael Jackson, gồm một clip của "ông hoàng" nhạc pop quay cho ca khúc *Earth song* cùng các ca sĩ Usher, Carrie Underwood, Celine Dion, Jennifer Hudson và Smokey Robinson hát theo. Hai đứa con lớn của Michael là Prince và Paris thay mặt người cha quá cố lên nhận danh hiệu Thành tựu trọn đời. Prince nghẹn ngào nói: "Thông qua các ca khúc của mình, cha cháu muốn gửi gắm đến mọi người thông điệp về tình yêu. Chúng cháu sẽ tiếp tục truyền bá thông điệp của cha và giúp đỡ thế giới này".

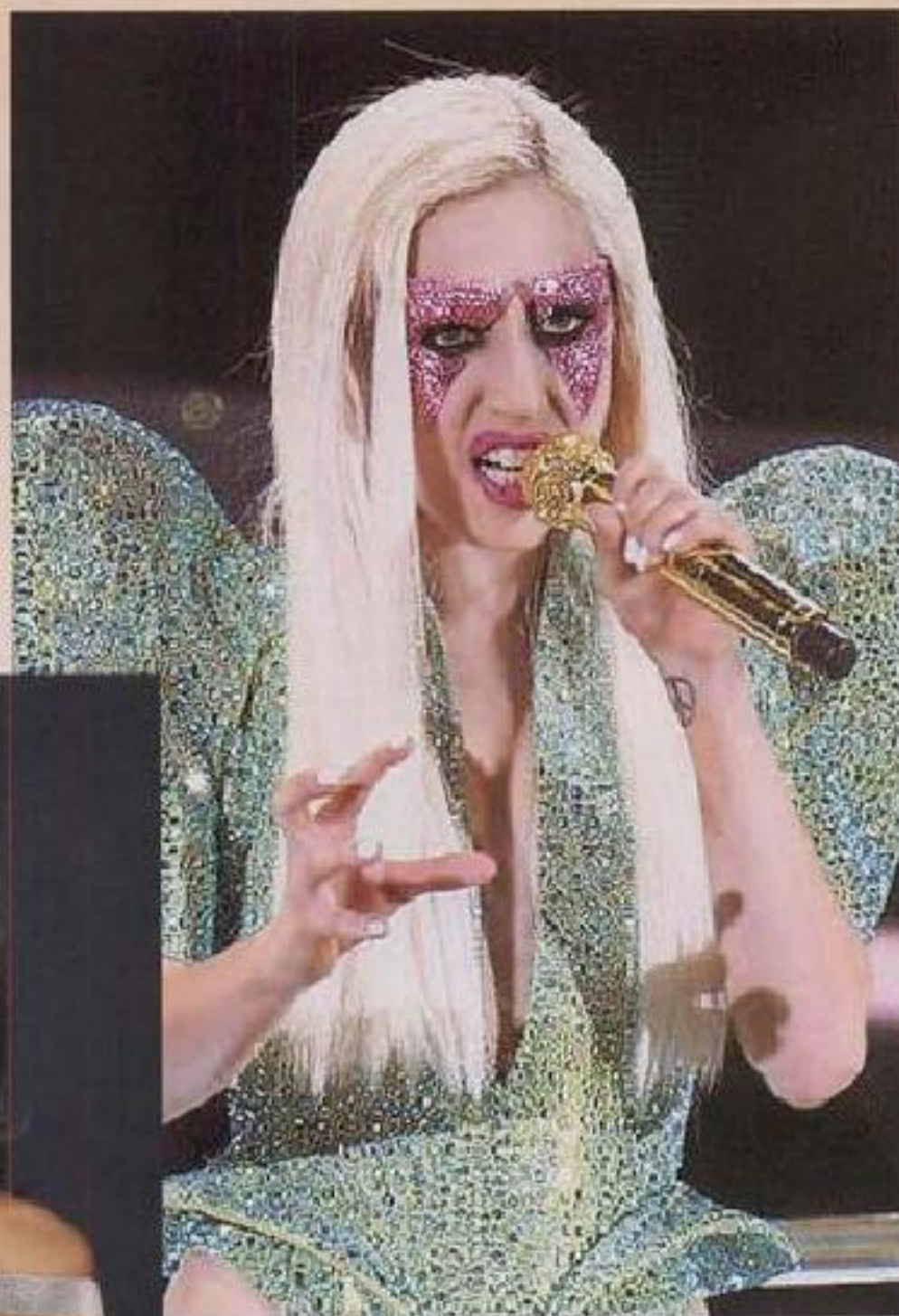

HAI ANH EM PRINCE VÀ PARIS
LÊN NHẬN GIẢI
THÀNH TỰU TRỌN ĐỜI CỦA CHA

sắc thì thuộc về Zac Brown Band. Ban nhạc The Black Eyed Peas được vinh danh ở 3 hạng mục. Những người đoạt thắng lợi kép gồm Kings of Leon, Jay-Z, Eminem, Lady Gaga và Maxwell. Riêng Maxwell nhận giải Grammy lần đầu tiên- danh hiệu Nam ca sĩ R&B xuất sắc với ca khúc *Pretty wings* và Album R&B hay nhất cho *Blacksummers' night...*

CARRIE UNDERWOOD
DIỄN VÁY LÔNG LẮY

LADY GAGA BIỂU DIỄN KHAI MẠC

người chơi billiard chỉ cần sự thông minh, sáng tạo, chính xác và đôi tay khéo léo. Cũng chính vì vậy mà billiard thu hút nhiều mỹ nữ tham gia. Không ít người trong số họ trở thành những cao thủ chẳng những mê hoặc người xem bằng những cú đánh siêu hạng, mà còn bằng những đường cong tuyệt mỹ và những tư thế gợi cảm, tạo nên những xúc cảm đẹp khác thường bên bàn billiard ★

Billiard ngày nay đã trở thành môn thể thao phổ biến trên toàn thế giới, có mặt tại các cuộc tranh tài, trong đó có cả SEA Games. Chỉ giới hạn trong một diện tích chật hẹp tưởng chừng nhàm chán, nhưng billiard lại quyến rũ lạ thường với từng đường cơ huyền ảo, từng đường bị đẩy hồi hộp, tạo nên những cảm xúc kỳ lạ khó tưởng tượng.

Không đòi hỏi nhiều sức mạnh cơ bắp,

Mỹ Linh

Mỹ nữ bên bàn billiard

CHUYÊN CUNG CẤP THỰC PHẨM ĐÔNG GÓI, ĐÔNG LẠNH

VIET SIN

Món ngon của mọi nhà

Chả Giò Dừa Giòn
Đặc Biệt 500g

Chả Giò Tôm Cua 500g

Bả Cao Tôm Thịt 500g

Cà Viên

Tôm Viên

Bò Viên

Chả Lụa

19 Nguyễn Thị, P.13, Q.5, TP.HCM

ĐT: (08) 38539684 38539685 - Fax: (08) 38574955

Email: vietsin05@vnn.vn - www.vietsin.vn - www.vietsin.com.vn

CÔNG TY TNHH MTV
THỰC PHẨM

TRƯỜNG SINH

A63 TẠ QUANG BỬU,

P.5, Q8, TP.HCM

ĐT: 08.66510430

FAX: 08.62632011

Chuyên nhập
khẩu & phân phối độc
quyền các sản phẩm
chức năng chính hãng
từ Hàn Quốc:

Trà Hồng sâm,
Nhân sâm, Linh chi.
Trà mật ong với

chiết xuất từ
thiên nhiên:
thảo mộc, Hồng
sâm, dầu,
chanh...

Nước Hồng
sâm từ 4- 6 năm
tuổi với nhiều
kiểu dáng.

Cao Hồng
sâm nguyên chất
thương hạng.

Các bộ quà
tặng Hồng sâm
sang trọng và ý
nghĩa cho sức
khỏe người thân,
bè bạn và đối tác.

Tea & Coffee

TRÂM ANH®

Chuyên Sản Xuất và Xuất Khẩu Các Loại Trà - Cà Phê

咖啡茶名纓簪

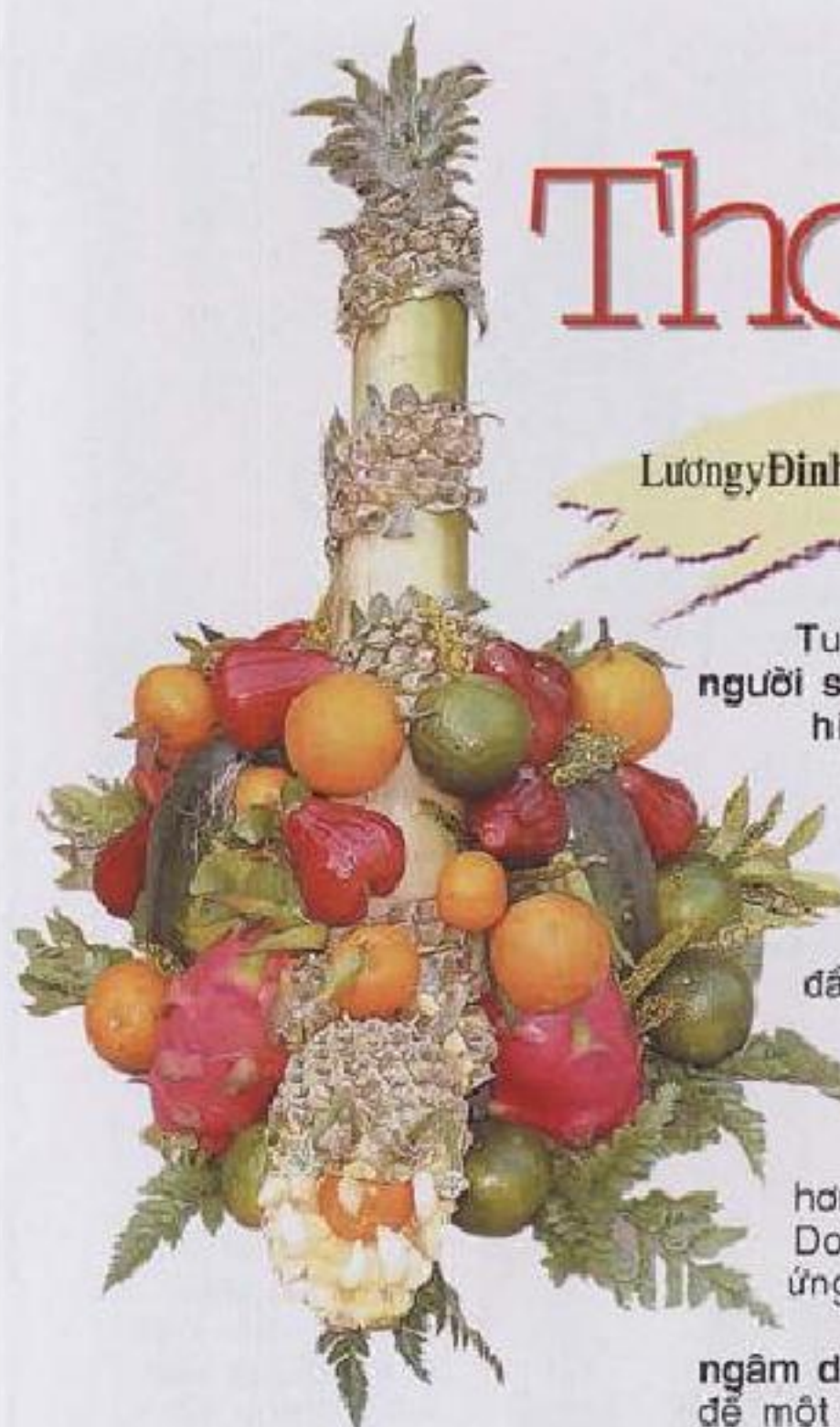
807 Tran Phu St, Bao Loc Town, Lam Dong Province, VN

Tel: 84.63.3864493 - Fax: 84.63.3866838

Email: tramanh@tramanhtea-coffee.com - Wwww.tramanhtea-coffee.com

Thơm tho, hồng hào đa phúc lộc

Lương y Đinh Công Bảy

Tuy nhiên, có một số người sau khi ăn dứa xuất hiện hiện tượng dị ứng. Thường sau 15 phút hoặc 1 giờ, bệnh nhân thấy đau bụng, buồn nôn, đi lỏng, đau đầu, chóng mặt, mẩn đỏ da, ngứa toàn thân, tay chân và lưỡi cứng đờ, nghiêm trọng hơn có thể ngất đột ngột. Do đó, những người bị dị ứng dứa không được ăn.

Trước khi ăn, có thể ngâm dứa trong nước muối để một phần axit hữu cơ bị phân giải, làm giảm nguy cơ ngộ độc. Dứa sau khi xát muối ăn đậm đà, ngọt ngào hơn.

Nước ép dứa:

Mỗi ngày, nên uống một ly nước ép dứa để ngừa ung thư, kích thích hệ miễn dịch tấn công tế bào bệnh; kim hãm khả năng di căn của các loại ung thư vú, phổi, đại tràng, buồng trứng và da. Không ăn hoặc uống nước ép dứa khi bụng đói.

Cũng giống đu đủ, dứa rất hữu ích trong việc làm mềm da, chứa enzym đặc biệt có tác dụng tẩy tế bào chết, đặc biệt khi thoa hoặc ngâm nước ép dứa ở những vùng da đầu gối, khuỷu tay, gót chân,...

Đầu năm mới, tiếp tục hành trình "giải mã" về giá trị y học của mâm ngũ quả, Lương y Đinh Công Bảy mang tới cho bạn đọc nhiều thông tin bổ ích và bất ngờ của dứa-thơm, hồng, dưa hấu, chuối, lựu, quýt, bưởi.

Dứa-thơm (THƠM THO, ĐA PHÚC LỘC):

Quả dứa (thơm) có nhiều nước, vị ngọt pha chua rất ngon, mùi thơm đặc biệt. Quả dứa có nhiều mắt, tượng trưng cho đa lộc, đa phúc.

Theo Đông y, dứa có vị ngọt chất, tính bình; dùng giải khát, giải nhiệt, lợi tiểu hoá, ngừng tả. Men dứa giúp dạ dày phân giải protein, làm thức ăn dễ tiêu. Sau khi ăn nhiều thịt, mỡ thì ăn dứa rất có lợi. Chất đường, muối và men trong dứa còn có tác dụng lợi tiểu, chữa viêm thận, cao huyết áp, phù thũng. Đối với bệnh viêm phế quản, ho, nó cũng có tác dụng điều trị hỗ trợ.

Hồng (HỒNG HÀO, TƯƠI TỐT):

Cây hồng còn gọi là hồng thị, thị đình, quân thiên tử, có nguồn gốc ở Nhật Bản và Trung Quốc, được trồng nhiều nơi để lấy quả ăn và làm thuốc. Cây hồng nhập

vào châu Âu từ năm 1789; nhập vào Mỹ từ năm 1852, được người Mỹ gọi là mỹ phẩm phương Đông (Oriental delicacy).

Trong quả hồng tươi có chứa: 88-90% nước; 0,7-0,9% protid; 0,1% lipid; 6,2-8,6% glucid; 0,16 mg% caroten; 16mg% vitamin C; 0,3 mg% vitamin P... Trong sách Nam dược thần hiệu, Tuệ Tĩnh viết: "Khi uống rượu thì không nên ăn hồng vì dễ say hoặc sinh ra đau tim."

Quả hồng khô (mứt hồng) vị ngọt, tính bình, không độc, nhuận phế, nhuận tâm, hoà vị, tiêu đàm, giáng hỏa, hoá huyết; có tên là bạch thị hoặc thị bánh.

Tai hồng là phần đài còn dính vào quả khô, được dùng làm thuốc với tên thị đế. Vị thuốc thị đế có vị đắng, tính ôn, vào kinh vị, tác dụng ôn trung, giáng khí. Thường dùng chữa nấc, đầy bụng, nôn ói, ợ hơi; ngày dùng 8-16g sắc uống.

Ngày nay người Trung Quốc còn dùng thị tất là nước ép từ quả hồng chưa chín, phơi

hay sấy khô, để chữa cao huyết áp, cầm máu, trĩ.

Vị thuốc thị sương là chất đường trong quả hồng chảy ra khi người ta ép để làm mứt, cho vào nồi đun lửa nhẹ đến khi cô lại thành châu thì đổ ra khuôn, phơi hoặc sấy nhẹ cho khô se, cắt thành từng miếng

rồi phơi sấy cho khô hẳn. Thị sương dùng chữa ho, viêm họng khô rất.

Ngày nay, quả hồng còn dùng chữa bệnh theo những cách sau:

- Hồng khô + mộc nhĩ đen để chữa táo bón, trĩ ra máu.

- Hồng khô sấy giòn, tán bột chữa đường tiêu hóa sưng đau.

- Hồng khô + trà + đường phèn chữa ho đàm, ho ra máu.

- Hồng khô + vàng sữa + mật ong chữa tỷ vị yếu, ăn uống kém.

- Nước ép hồng tươi + sữa tươi hoặc nước cơm rất tốt cho người cao huyết áp.

Ngoài ra, người ta còn dùng lá hồng 10g+trà 6g, sắc uống hàng ngày để chữa cao huyết áp, ngừa xơ vữa động mạch. Vỏ quả hồng phơi khô 50g đốt tồn tính, tán bột mịn, trộn với dầu mè bôi chữa viêm da lở loét.

Những người bị huyết áp thấp không nên ăn hồng.

Dưa hấu (TỐT ĐẸP, VIÊN MẪN, TRUNG THỰC):

Dưa hấu còn gọi là tây qua, thuộc họ bầu bí. Ý nghĩa: ruột đỏ (may mắn), vỏ xanh (thanh

xuân), hạt đen (duyên dáng), lớp cùi vỏ trắng (thanh khiết, trung thực). Dưa hấu được gọi là tây qua vì nó được nhập vào Trung Quốc từ phía Tây Vực, dưới thời vua Hán Võ Đế. Ở Việt Nam, sự xuất hiện của dưa hấu được truyền thuyết hoá bằng câu chuyện An Tiêm bị đày ra hoang đảo, nhờ trồng dưa hấu mà danh tiếng được phục hồi, lặn danh hậu thế.

Trong dưa hấu có chứa nhiều chất dinh dưỡng giá trị như citrulin (0,17% của dịch quả), caroten, lycopene, manitol, các loại vitamin và chất khoáng vi lượng... Hạt dưa hấu có chứa dầu (20-40%).

Theo Đông y, thịt quả có vị ngọt nhạt, tính hàn, tác dụng giải khát, giải say nắng, trừ phiền nhiệt, hạ khí, lợi tiểu, sinh tân dịch. Vỏ quả dưa hấu có vị ngọt, tính mát, tác dụng thanh nhiệt, giải thử độc, chỉ khát, lợi tiểu. Hạt dưa có vị ngọt, tính hàn, tác dụng hạ nhiệt, hạ khí, lợi tiểu.

Ngày nay, quả dưa hấu còn dùng trong trường hợp cao huyết áp, nóng ở vùng bàng quang, tiểu buốt, viêm thận, phù thũng, vàng da, đái tháo đường, say rượu, cảm sốt do thử nhiệt, phiền khát, chữa lỵ ra máu và ngâm với muối nuốt nước chữa viêm họng; ngày uống 2-3 chén nước ép dưa hấu.

Người Trung Quốc cho rằng vào mùa hè, mỗi ngày ăn được 3 miếng dưa hấu thì chẳng cần gì đến thuốc thang. Tuy nhiên, những người thận suy đi tiểu nhiều, người tỳ vị hư hàn, bụng lạnh, dễ tiêu chảy, hay buồn nôn thì không nên ăn dưa hấu.

Trường hợp dùng dưa hấu để trị liệu thì không được ướp lạnh, chỉ dùng tươi mới tốt. Dưa hấu là thức ăn rất tốt cho người đái tháo đường, mập phì và người cao tuổi. Khi bổ ra thì phải ăn ngay, không nên để lâu vì dễ nhiễm trùng, ăn vào đau bụng (các cụ ngày xưa cho là dưa bị hủ nên có gió nhập vào).

Tuy dưa hấu là thứ giải khát tốt nhưng không nên ăn quá nhiều trong một lần, nhất là đối với những người tỳ vị hư hàn.

Người ta còn nghiền thịt dưa hấu thành bột nhào làm

kem đắp lên mặt để dưỡng da, an toàn, không bị dị ứng, ngứa nám da, khô da. Mỗi tuần làm khoảng 2-3 lần, đắp mặt nạ dưa hấu chừng 15-20 phút rồi rửa sạch.

Vỏ quả dùng giải say nắng, chữa sốt cao, khát nước, đi tiểu ít, tiểu lắt nhắt, phù thũng, miệng lưỡi sưng lở. Có thể dùng tới 40g vỏ quả sắc với 500ml nước sôi uống thay trà, hoặc dùng vỏ quả khô đốt ra than, tán bột ngâm chữa miệng lưỡi sưng lở.

Hạt dưa hấu dùng chữa đau lưng, trị giun sán, phụ nữ hành kinh quá nhiều; ngày dùng 12-16g sắc uống. Ngoài ra, hạt dưa hấu còn được người Trung Quốc dùng để làm mát phổi, tan đàm, nhuận trường, lợi tiểu hoá.

Rễ và lá dưa hấu dùng để chữa tiêu chảy, kiết lỵ vào mùa hè.

Lớp cùi vỏ trắng (nhiều citrulline hơn thịt quả), có tác dụng làm lành vết thương, lợi tiểu, giải khát, tăng cường sinh lực; thường dùng làm rau trộn, xào thịt, nhân bánh. Cùi trắng của dưa hấu xắt lát mỏng rồi ngâm dấm để làm dưa chua, ăn khai vị rất ngon miệng, thích hợp vào mùa hè.

Chuối (BÌNH AN, ĐA PHÚC LỘC):

Chuối còn gọi là ba tiêu, có nguồn gốc ở vùng Đông Nam Á. Các cuộc khảo cổ đã chứng minh rằng chuối là một trong những loại quả xưa nhất được người ta dùng làm thực phẩm. Cây chuối được nhập vào vào các nước châu Mỹ La Tinh và mang tên plantano cho tới nay. Vào thế kỷ 16, quả chuối lần đầu tiên được nhà

văn Graciada Orta (Bồ Đào Nha) viết trong tác phẩm của ông với cái tên banana.

Quả chuối còn xanh chứa 10% tinh bột và 6.53% chất tanin. Quả chuối chín có chứa rất nhiều chất dinh dưỡng. Trong 100g chuối chín có chứa: glucid 26.1g, protein 1.2g, lipid 0.3g, tro 0.8g, Ca 12mg, P 32mg, Fe 0.8mg, các vitamin,... **Chuối có giá trị dinh dưỡng hơn cả khoai tây và tương đương với thịt.** 100g chuối cung cấp cho cơ thể 100 calo và dễ tiêu hoá.

Quả chuối chín có tác dụng nhuận trường, chống scorbut và thúc đẩy sự lên da non của các thương tổn trong ruột, trong viêm ruột kết có loét.

Khi mới bị táo bón, chỉ cần ăn liền 3-4 quả chuối tiêu sau bữa cơm chiều, sáng hôm sau sẽ dễ đi cầu. Nếu bị táo bón lâu ngày thì nên dùng quả chuối mật mồi (chuối lá) thật chín, đem nướng đến khi cháy gần hết vỏ, lấy ra bóc ăn, khi chuối còn nóng, sau 30-60 phút sẽ thông đại tiện. Trường hợp phân bị vón quá nhiều, thì sau 20 phút ăn tiếp một quả nữa rồi uống thêm một cốc nước muối pha loãng.

Chuối chín là thực phẩm dinh dưỡng rất tốt, giúp ích cho hệ xương, cho sự sinh trưởng cân bằng hệ thần kinh; trị tiêu chảy, kiết lỵ, chống rối loạn ruột và dạ dày, chữa viêm ruột. Chuối được coi là một loại trái cây lý tưởng cho những vận động viên, nhất là những vận động viên thể hình.

Theo các nhà khoa học của Đại học John Hopkins (Mỹ) thì chuối là **loại thuốc hạ huyết áp tốt nhất cho những người nghèo**. Các bệnh nhân cao huyết áp ăn mỗi ngày 2-3 quả chuối, liên tục trong một tuần có thể giảm trị số huyết áp khoảng 10%.

Bột của quả chuối xanh có tác dụng chữa loét dạ dày có hiệu quả. Cách chế bột chuối như sau: phơi quả chuối xanh trong im (phơi âm can) hoặc sấy khô ở nhiệt độ thấp, sau đó tán bột; ngày uống 2 lần, mỗi lần một muỗng canh bột chuối, hoà với nước ấm, uống lúc không no không đói quá.

Quả chuối xanh non chứa được hắc lảo mới phát: rửa

sạch chỗ lở ngứa bằng nước ấm, gãi cho trợt da ra, lau khô rồi lấy quả chuối vừa bẻ trên buồng ra, cắt dần từng lát, cho nhựa chuối tiết ra mà chấm, bôi, xát vào chỗ đau; làm 4-5 lần sẽ khỏi.

Hoa chuối (ba tiêu hoa) có tính ấm, vị chua mặn, tác dụng làm ấm dạ dày, tan đàm, làm mềm u nhọt, thông kinh; được dùng làm thực phẩm (gỏi, rau độn trong đĩa rau xanh của bún, lẩu...). **Món hoa chuối xắt nhỏ, luộc chín, trộn với muối mè hoặc đậu phụng rất tốt cho phụ nữ ít sữa sau khi sinh và người già bị táo bón.**

Lá chuối được dùng làm thuốc chữa một số bệnh ngoài da. Dùng lá chuối rửa thật sạch, nghiền nát rồi trộn với nước gừng tươi để đắp chữa nhọt độc mới phát. **Lấy lá chuối nghiền nát, trộn với lòng trắng trứng gà hoặc dầu mè để chữa các vết bỏng lửa, bỏng nước sôi.** Nước của thân cây chuối hoặc củ rễ chuối được dùng uống trị sưng tấy, làm thuốc giải nhiệt, chữa nóng quá phát cuồng. Dùng ngoài rửa thật sạch, giã nát đắp vào chỗ đau, nhọt độc sưng nhức.

Lựu (ĐA PHÚC, ĐA LỘC):

Cây lựu còn được gọi là thạch lựu, an thạch lựu, an tức lựu, mác liu (Tây). Quả lựu có nhiều hạt nên được tượng trưng cho sự phồn thịnh, đa phúc, đa lộc. Lựu có nguồn gốc ở vùng Tây Á, được trồng nhiều ở Bắc Phi. Ở Việt Nam, lựu được trồng khắp nơi để làm cảnh, lấy quả ăn và làm thuốc.

Theo sách *Nam dược thần hiệu* của Tuệ Tĩnh, quả lựu có

vị ngọt, chua, chát, tính ấm, hơi độc, tác dụng làm nhuận được họng bị khô náo, trừ được lao. Rễ dùng sát trùng rất tốt và trị được huyết lậu. Tuy nhiên nếu ăn nhiều quả lựu sẽ bị hại phổi, tổn răng.

Nước quả lựu giàu chất chống oxy hoá polyphenol, vitamin B1, B2, vitamin C, Ca, Na và P, **bảo vệ cơ thể khỏi các gốc tự do gây lão hóa, các bệnh tim mạch, bệnh Alzheimer và cả ung thư.** Những người bị huyết áp cao, uống 50ml nước quả lựu mỗi ngày trong 2 tuần liên tục có thể hạ được 5% mức huyết áp. Nước lựu có tác dụng tăng cholesterol tốt HDL, giảm cholesterol xấu LDL với tỉ lệ là 20%, giúp làm giảm quá trình hình thành các mảng bám trong các động mạch. Ngoài ra, nước lựu còn có tác dụng khử trùng và **giúp phụ nữ đối phó với các triệu chứng của thời mãn kinh**, làm giảm quá trình hình thành các mảng bám trong các động mạch.

Dầu hạt lựu có khả năng ngăn ngừa sự hình thành tế bào ung thư da nhờ khả năng làm mau liền da trong trường hợp da bị thương tổn.

Dầu gan dùng thịt quả để trợ tiêu hoá, trợ tim. Dịch quả tươi giúp hạ nhiệt, làm mát. Hạt giúp tiêu hoá tốt hơn. Hoa dùng chữa viêm tai, để phòng chảy mủ tai.

Vỏ quả cây lựu có vị chua, chát, tính ấm, tác dụng sát trùng chỉ tả, chỉ huyết khu trùng. Thường dùng chữa tiêu chảy, lỵ ra máu, tiêu ra máu, băng huyết, bạch đới, thoát giang, đau bụng giun. Ngày dùng 15-30g dạng thuốc sắc, thường phối hợp với các chất thơm cho dễ uống.

Vỏ thân và vỏ rễ có vị đắng, chát, tính ấm, có độc, tác dụng sát trùng, trừ sán; thường dùng trị giun, đặc biệt có hiệu quả đối với sán xơ mít ở người và đối với cả sán ở súc vật; ngày dùng 20-60g dạng thuốc sắc. Ngoài ra, nước sắc vỏ rễ và vỏ thân còn dùng làm thuốc ngâm chữa đau răng.

Cần lưu ý là khi dùng vỏ quả khô, vỏ thân, vỏ rễ khô thì thuốc phải được bảo quản nơi khô ráo, không để lâu quá 2 năm. Những người thể trạng

hư yếu, phụ nữ có thai và trẻ em không nên dùng vì thuốc có độc.

Quất (SUNG TÚC, ĐA LỘC):

Cây quất còn được gọi là tắc, kim quất, hạnh. Quả quất rất giàu chất pectin, chứa vitamin C với hàm lượng 0,13 – 0,24 mg %, dịch quả có đường, axit hữu cơ nên có vị chua, hơi ngọt. Trong vỏ quả, lá tươi và chồi có tinh dầu 0,21%.

Theo Đông y, quất có vị chua, hơi ngọt, tính bình, không độc. Dùng chữa gan uất kết, dạ dày yếu, tiêu hóa kém, thực tích, chứng ách nghịch, ho, viêm họng, đàm tích, ẩu thổ, tiêu khát, trừ uế khí, giải độc rượu.

Người ta **cất giữ quả quất lâu năm bằng cách làm quất muối** như sau: Rửa quả quất thật sạch, để ráo nước, xếp vào hũ sành hoặc hũ thủy tinh, cứ 1 lớp quất xen với 1 lớp muối ăn, rồi đem phơi nắng. Thời gian cất giữ càng lâu, công hiệu càng tăng. Khi sử dụng, lấy 5-10 quả quất muối nấu nước uống, hoặc đun nát ra, chế nước sôi để uống. Trị ho đàm, khô cổ, nặng ngực sau khi ăn, đàm vướng trong cổ không khạc ra được. Nếu dùng giải khát bổ phế thì lấy 1-3 quả đun nát, hoà với nước đường hoặc nước pha mật ong để uống.

Người ta thường chế mứt kim quất để ăn, vừa bổ dưỡng lại trị được ho đàm, tăng cường tiêu hoá, chữa các chứng ách nghịch.

Quả quất ngâm rượu uống chữa tì vị yếu (hư hàn), can khí uất kết, trừ đàm tích và ẩu thổ. Liều dùng 30-50ml/ngày, uống trước bữa ăn. Xirô quất dùng giải khát, bổ dưỡng, trợ tiêu hoá.

Quất cũng được dùng làm **thuốc chữa ho trẻ em**: quả quất chín 10g, hoa hồng trắng 10g, hạt chanh 10g, cho vào bát cùng với đường phèn hoặc mật ong, đem chưng cách thủy hoặc hấp trong nồi cơm 15-20 phút, lấy ra nghiền nát cho uống.

Bưởi (PHÚC LỘC, VIÊN MÃN):

Bưởi là loại trái cây rất được ưa chuộng của người

Việt Nam. Trong 100g phần ăn được của bưởi có chứa các chất: nước 80g; protid 0,6g; glucid 9g; lipid 0,1g; các khoáng chất chất và nhiều vitamin; cung cấp cho cơ thể 30 calo.

Theo y học hiện đại, nước bưởi giúp hạ đường huyết. Thực tế cho thấy **ăn bưởi đều đặn sẽ giúp giảm cân và phòng chống được tiểu đường.** Những người bị bệnh cao huyết áp, tiểu đường, dùng dịch quả bưởi rất thích hợp.

Những hoạt chất khác tìm thấy trong bưởi giúp sản xuất chất xúc tác enzymes, ngăn ngừa ung thư; và một chất khác là bioflavonoids **giúp ngăn trở các hoạt động của các hormon phát triển bướu u.**

Quả bưởi có tác dụng chống viêm, ức chế quá trình ngưng tập tiểu cầu và cải thiện độ bền vùng thành mạch. Do đó, bưởi có tác dụng làm giảm nguy cơ suy tim, làm vết thương mau lành, giảm đau nhức các khớp, phòng ngừa ung thư dạ dày, ung thư tiền liệt tuyến, chống hoại huyết.

Ăn bưởi thường xuyên cũng sẽ rất có ích cho người bị bệnh thấp khớp, viêm khớp, lupus, hoại huyết, kinh phong.

Theo Đông y, tép bưởi có vị ngọt, chua, tính mát, tác dụng tiêu thực, lợi tiêu hoá, tiêu đàm, lợi tiểu, bổ dưỡng cơ thể. Thích hợp với người ăn uống kém, ăn uống không tiêu, đi tiểu ít, dễ xuất huyết, phụ nữ có thai bị nôn nghén, người bị tiểu đường, mập phì, cao huyết áp, đau nhức các khớp, ngộ độc rượu, tinh thần không thư thái.

Theo Đông y, vỏ quả bưởi có vị đắng, cay, tính khô nóng, trừ đàm, táo thấp, trị trướng phong hạ huyết, tiểu thũng, giảm đau, hoà huyết. Bỏ lớp trắng,

chỉ lấy lớp vỏ vàng, sao lên mà dùng. Người Trung Quốc dùng vỏ quả bưởi để trợ tiêu hoá, làm long đàm, trị ho; ngày dùng 4-12g sắc uống.

Tinh dầu của vỏ bưởi giúp kháng viêm, làm giãn mạch, có tác dụng hỗ trợ tiêu hoá và trị cảm cúm, thường được dùng nấu nổi xông giải cảm. Lấy vỏ bưởi tươi, gừng tươi giã nát, đắp vào chỗ khớp xương đau trị được bệnh đau xương khớp. **Vỏ bưởi ướp đường ăn chữa say xe, say sóng, trẻ em đầy bụng.**

Đặc biệt trong cùi trắng của quả bưởi có tác dụng làm giảm cholesterol- huyết, bảo vệ tính bền của mạch máu, phòng chống cao huyết áp và tai biến mạch máu não.

Lá bưởi có vị đắng, cay, mùi thơm, tính ấm, có tác dụng tán hàn, khai uất, thông kinh lạc, giải cảm, trừ đàm, tiêu thực, hoạt huyết, tiêu sưng, tiêu viêm. Hạt bưởi có vị đắng, tính ấm, chứa chất béo, trị đau thoát vị bẹn, sa đĩ; đem giã nát sắc uống chữa sa ruột, sa nang. Vỏ hạt bưởi có nhiều pectin, được dùng làm thuốc cầm máu. Hoa bưởi dùng làm hương liệu gọi đầu hoặc nấu chè rất thơm ngon. Toàn bộ quả bưởi (cả vỏ lẫn múi) xắt nhỏ sắc uống chữa mẩn ngứa da do dị ứng.

Bưởi đào hay bưởi hồng chứa nhiều chất beta-carotene, lycopene. Loại bưởi này cũng chứa nhiều chất xơ và ít calories, nhiều chất bioflavonoids và một vài hoá chất khác có tác dụng **giúp ngăn ngừa bệnh ung thư và tim mạch.** Bưởi hồng còn có khả năng làm giảm mức độ mắc bệnh ung thư tuyến tiền liệt nơi đàn ông ★

Công ty TNHH SX - TM Tuyền Hưng Phú

21 Bàu Cát 4, Phường 14, Quận Tân Bình

ĐT : 08.6292 3206 Fax : 08.6292 3208

Chuyên kinh doanh : Màng bảo quản thực phẩm,
giấy bạc nướng cá, giấy nướng bánh.

Màng Bảo Quản Thực Phẩm

Giấy Bạc Nướng Cá

Giấy Nướng Bánh

Màng Bảo Quản Thực Phẩm

Giấy Bạc Nướng Cá

CTY CỔ PHẦN CACAO VIỆT NAM - VINACACAO

507 Nguyễn Thị Thập, Phường Tân Phong, Quận 7, Tp.HCM, VN

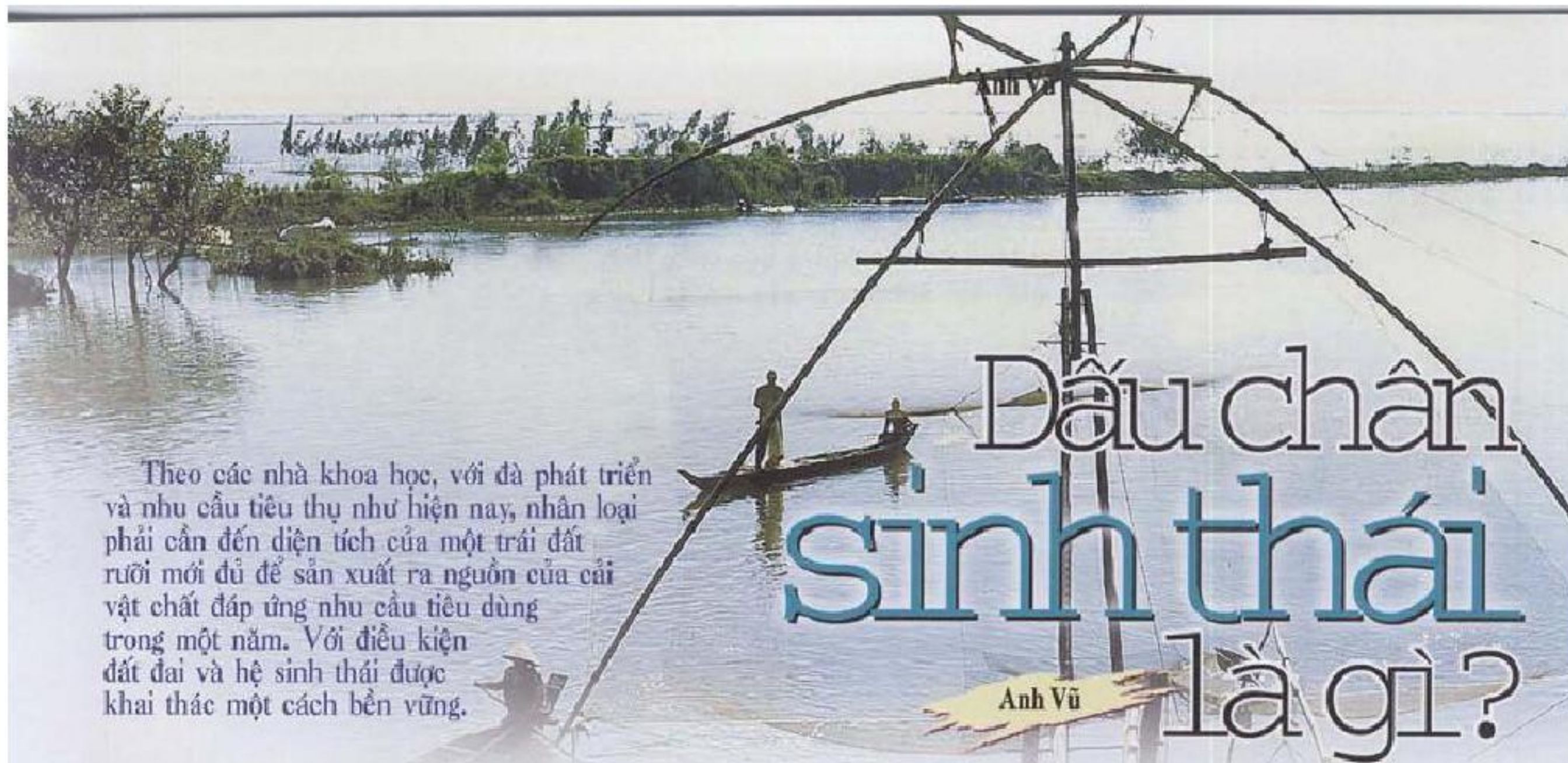
Tel: (08) 5433 2983

Website : www.vinacacao.com.vn

Fax: (08) 5433 2987

Email: talk2me@vinacacao.com.vn

Theo các nhà khoa học, với đà phát triển và nhu cầu tiêu thụ như hiện nay, nhân loại phải cần đến diện tích của một trái đất rưỡi mới đủ để sản xuất ra nguồn của cải vật chất đáp ứng nhu cầu tiêu dùng trong một năm. Với điều kiện đất đai và hệ sinh thái được khai thác một cách bền vững.

Dầu chân sinh thái là gì?

Anh Vũ

CÁ MAU VÀ VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG BỊ ĐE DOA NGẬP MÀN DO BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Để tồn tại và phát triển, con người tiêu thụ những gì mà tự nhiên cung cấp, như vậy mọi hoạt động tiêu thụ đều ảnh hưởng đến các hệ sinh thái hành tinh. Tất nhiên là sẽ không sao nếu việc sử dụng này không vượt quá khả năng cung cấp và tự tái tạo của trái đất.

Tuy nhiên, từ đầu những năm 80 của thế kỷ 20, mức tiêu thụ của loài người đã vượt quá so với khả năng này. Những dấu hiệu của quá trình tiêu thụ quá mức này được thể hiện qua nhiều hiện tượng rõ ràng như: thay đổi khí hậu, mất rừng, mất đất, hệ nước ngầm suy thoái. Nguồn tài nguyên không tái tạo như khoáng sản, dầu mỏ, khí đốt đang dần cạn kiệt. Người ta đã tính được trong tổng số 51 tỉ ha diện tích bề mặt trái đất thì 71% là biển, 29% là đất lục địa. Trong khi đó 11% là diện tích đất sa mạc, bị băng phủ và đất không thể canh tác. Như vậy con người chỉ còn lại 18% diện tích đất liền có khả năng tạo năng suất sinh học để thỏa mãn những nhu cầu tồn tại và phát triển của mình.

Theo các nhà khoa học, với đà phát triển và nhu cầu tiêu thụ như hiện nay thì nhân loại phải cần đến diện tích của một trái đất rưỡi mới đủ để sản xuất ra nguồn của cải vật chất đáp ứng nhu cầu tiêu dùng trong một năm như lương ăn, áo mặc, phương tiện di chuyển, nhiên liệu để sưởi và để hấp thụ các chất thải trong quá trình hoạt động đó, với điều kiện đất đai và hệ sinh thái được khai thác một cách bền vững.

Các tính toán trên của các nhà khoa học là dựa trên phương pháp "dấu chân sinh thái", một khái niệm đã được xây dựng và phát triển từ những năm 1990, do nhóm các nhà khoa học Trường đại học British Columbia, Mỹ gồm William Rees và Mathis Wackernagel đưa ra.

VẬY DẤU CHÂN SINH THÁI LÀ GÌ ?

Có thể tóm gọn lại như sau: "Dấu chân sinh thái là một thước đo nhu cầu về các diện tích đất, nước có khả năng cho năng suất sinh học cần thiết để cung cấp thực phẩm, gỗ cho con người, bề mặt xây dựng cơ sở hạ tầng, diện tích hấp thụ CO_2 , khả năng chứa đựng và đồng hoá chất thải".

Phép đo "dấu chân sinh thái" được sử dụng như một công cụ để so sánh nhu cầu của con người với sức tải sinh học- khả năng tái tạo tài nguyên và hấp thụ chất thải của trái đất, bằng cách chuyển đổi các diện tích có khả năng cung cấp năng suất sinh học sang đơn vị chuẩn hecta toàn cầu (gha).

Chỉ số dấu chân sinh thái được coi là một chuẩn mực để đánh giá và định hướng hoạt động nhằm vừa phục vụ lợi ích của con người mà không làm ảnh hưởng tới các hệ sinh thái trên hành tinh.

Trên cơ sở các số liệu về diện tích các loại đất đai cho năng suất sinh học, lượng tiêu thụ, sản lượng trung bình toàn cầu và các hệ số cân bằng, người ta có thể tính ra được chỉ số "dấu chân sinh thái" cho toàn cầu, cho một khu vực, một quốc gia.

Nhờ công cụ tính toán dấu chân sinh thái mà chúng ta có thể đánh giá được mức độ bền vững của phát triển, định lượng được diện tích đất và mặt biển cho năng suất sinh học trên trái đất có khả năng giúp loài người tồn tại. Từ đó cũng có thể tính ra được sự phân chia nguồn tài nguyên cho mỗi con người.

Lấy thí dụ, trái đất chỉ có 12 tỉ hecta đất đai và mặt biển cho năng suất sinh học, con số này tương ứng mỗi người dân trái đất có 2 hecta. Thế nhưng hiện tại, cách sống của một người dân Mỹ trung bình cần phải có khoảng 10 hecta cho năng

suất sinh học.

Nói một cách khác: nếu mỗi người đều có mức sống và thói quen sinh hoạt như một người Mỹ trung bình thì hơn 5 tỉ người dân thế giới sẽ phải cần một diện tích cho năng suất sinh học lớn gấp 5 lần trái đất thì mới đủ cho chúng ta tồn tại.

Một quốc gia sẽ có "dự trữ sinh thái" nếu dấu chân sinh thái nhỏ hơn sức tải sinh học. Ngược lại, quốc gia đó sẽ ở trong tình trạng "thâm hụt sinh thái". Hiện nay, hầu hết các nước đều đang ở trong tình trạng "thâm hụt sinh thái".

Năm 2003, dấu chân sinh thái toàn cầu là 14,1 tỉ gha, tương đương với 2,2 gha/người, trong khi đó sức tải sinh học là 1,8 gha/người. Từ đó đến nay, tổ chức phi chính phủ Global Footprint Network, đặt trụ sở tại California (Mỹ) hàng năm vẫn thường xuyên làm các phép tính chỉ số dấu chân sinh thái toàn cầu, đáng báo động là con số có xu hướng ngày càng tăng thêm.

Theo tính toán gần đây nhất, dấu chân sinh thái toàn cầu đã tăng thêm 2% và 22% so với một thập niên trước đây. Thực ra thì ngay từ năm 1986 nhu cầu của nhân loại đã vượt quá khả năng đáp ứng của hành tinh. Từ đó đến nay con người tiếp tục sống trên mức tài nguyên vốn có của mình khiến sức tải sinh học của trái đất ngày càng bị áp lực nặng thêm ★

SÔNG THỊ VÀI GIẤY CHẾT VÌ NƯỚC THẢI CÔNG NGHIỆP

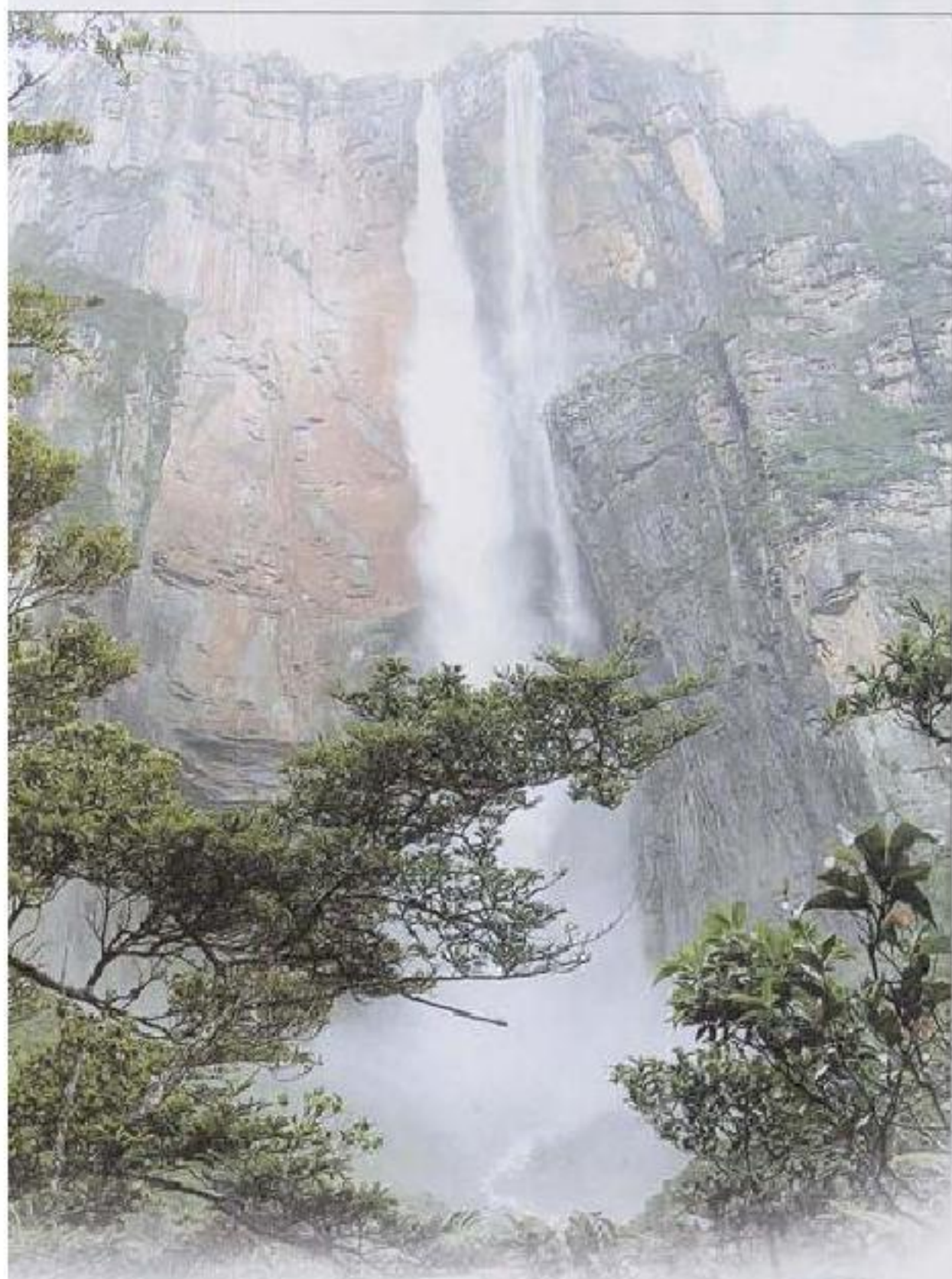

Kiến thức tiêu dùng

Mỹ Phương

Thác thiên thần

Thác Angel Falls (Thiên thần) là thác nước rơi tự do cao nhất thế giới, với gần 1000m, dốc thẳng đứng 807m, được xem là một trong 15 kỳ quan thiên nhiên ấn tượng nhất. Thác có tên bản địa là Kerepakupai meru nằm trong Công viên quốc gia Canaima thuộc vùng Sabana của bang Bolivar, Venezuela. Từ trên cao dòng nước đổ xuống, trước khi tới đất thì làn nước bị những cơn gió mạnh đẩy đi và biến thành màn sương mù, tạo nên bức tranh đẹp tuyệt diệu.

Từ năm 1912, nhà thám hiểm Ernesto Sanchez La Cruz người Venezuela đã phát hiện ngọn thác này nhưng không công bố. Hơn 20 năm sau, phi công Mỹ James Crawford Angel bay qua vùng đất này và tình cờ nhìn thấy nó vào ngày 13.11.1933. Nuôi ước mơ khám phá ngọn thác vĩ đại, đến ngày 9.10.1937, Angel đã thử hạ cánh chiếc máy bay nhỏ Flamingo xuống đỉnh Auyan-tepui nhưng nó đã bị hồng khi bánh xe chìm vào lớp đất lầy. Sau khi thoả giấc mộng phiêu lưu, vợ chồng ông cùng 2 người bạn đồng hành đã buộc phải đi bộ xuống dốc núi, mất 11 ngày để tìm đường về. Cũng từ đó, những tin tức về chuyến thám hiểm này đã được thế giới bên ngoài biết đến và thác nước mang tên ông- Angel Falls một cách tự nhiên.

Xung quanh ngọn thác Thiên thần hùng vĩ này còn được "bao phủ" nhiều truyền thuyết ly kỳ, và ngày nay nó là điểm đến lý tưởng nhất cho bất kỳ du khách nào muốn khám phá đất nước Venezuela và cả Nam Mỹ còn nhiều bí ẩn ★

CÔNG TY CỔ PHẦN VIỆT NAM KỸ NGHỆ BỘT MÌ

CÀ PHÊ SỮA HÒA TAN COLLAGEN 2ZERO

Được chiết xuất từ những hạt cà phê ngon hàng đầu Việt Nam, kết hợp với Collagen, chất xơ Vitan 1, đường Isomalt được nhập khẩu từ Mỹ, Đức.

Công dụng: Giúp tinh thần tỉnh táo, hỗ trợ làm giảm quá trình lão hoá da, tốt cho đường tiêu hoá, dùng được cho người ăn kiêng.

Đ/C: Lô 32C/1, Đường 2G - KCN
Vĩnh Lộc - Bình Chánh - TP. HCM
Tel: (84.8) 38550213-37652056 Fax:
(84.8) 38570352 - 37652055
Email: daiphongco@vikybomi.com.vn
Website: coffee2zero.com

CƠ SỞ

Kim Chúc

ĐỊA CHỈ: D 111 TÁNG HẦM - KHU BẮC - TRUNG TÂM THƯƠNG MẠI
DỊCH VỤ AN ĐÔNG P.9, Q.5, TP. HCM
ĐIỆN THOẠI: 08-35364782 - 01866548544

Do bà HOÀNG THI KIM CÚC làm chủ
Chuyên kinh doanh bán lẻ các mặt hàng
đồ thờ cúng, đồ trang trí, thủy tinh, hoa vải,
sành sứ trên 30 năm qua
Là đầu mối cho các bạn hàng ở các tỉnh thành và
là nhà cung cấp hàng hóa cho
các siêu thị trên toàn quốc
Ngoài địa chỉ trên, nếu quý khách có nhu cầu được
cung cấp các mặt hàng trên xin vui lòng
liên hệ thêm địa chỉ: 44/21/1A PHAN XÍCH LONG
P.16, Q.11, TP.HCM ĐT: 08.39694361

CẦU THANG

PHÒNG NGỦ

Cần nhà, tổ ấm mà ai cũng mong muốn được quay trở về sau những giờ làm việc mệt nhọc hay sau những chuyến đi xa. Không nơi đâu yên bình bằng chính ngôi nhà của mình. Ngoài yếu tố tình cảm giữa những người cùng sống trong một nhà, thì dáng vẻ, diện mạo cũng như cách sắp xếp vật dụng, bài trí trong nhà ảnh hưởng rất lớn đến tâm lý và sức khỏe của mỗi người, cũng như mọi sinh hoạt trong gia đình.

PHÒNG KHÁCH

CỔNG NHÀ

Chiếc cổng giống như vòng tay của người thân, sẵn sàng chào đón chúng ta. Đó cũng là ấn tượng đầu tiên khi một người nhìn thấy ngôi nhà của bạn. Vì vậy phải làm sao cổng nhà đẹp thanh thoát, khiến các vị khách cảm thấy thân thiện trước khi bước vào nhà.

Cổng nhà phải đủ rộng cho một người bước vào một cách thoải mái nhất, đồng thời giữ cho cổng luôn sạch đẹp và không có bất kỳ sự cản trở nào. Một chiếc chuông gió gắn ở cửa sẽ làm xao lãng những năng lượng tiêu cực xâm nhập vào nhà.

PHÒNG KHÁCH

Bạn đừng bao giờ đặt đồ nội thất, như ghế quay lưng lại cửa. Nếu đó là sự lựa chọn duy nhất thì nên đặt một chiếc gương để bạn có thể nhìn thấy những gì đang diễn ra sau lưng. Bạn cũng nên làm cho năng lượng di chuyển trong nhà bằng việc gắn thêm những quả cầu pha lê phía trên trần nhà. Chắc chắn chúng sẽ làm tăng tính thẩm mỹ của gian phòng hơn.

Nghệ thuật bài trí trong nhà

Vân Long

CỔNG NHÀ

Hãy tạo một không gian "sống" trong phòng khách của bạn, bằng cách treo thêm một bức tranh phong cảnh, hay một chậu cây xanh, hoặc một hồ cá hợp lý (không quá lớn hay quá nhỏ so với diện tích căn phòng). Bàn ghế và vật dụng trong phòng phải được sắp xếp gọn gàng, đảm bảo lối đi đủ rộng, để mọi người di chuyển dễ dàng.

Hoa tươi hay hoa lụa đều mang lại sự thanh thoát và thịnh vượng, tránh trang trí hoa khô sẽ tạo một cảm giác khô cứng, lạnh lùng và nhàm chán.

NHÀ BẾP

Ngày xưa ông bà ta đi chọn dâu bằng cách xem xét cách bài trí ở... nhà bếp. Bếp gọn gàng, sạch sẽ tượng trưng là cô con dâu tương lai biết lo liệu trong ngoài, bằng ngược lại thì đừng mong có một cò dâu thảo đảm đang việc nhà. Các nhà nghiên cứu phong thủy còn khuyên chúng ta nên đặt một tấm gương lớn sau bếp. Điều đó sẽ mang lại sự thịnh vượng mà bạn không ngờ.

Gian bếp không nên nằm đối diện nhà vệ sinh. Nếu có, thì nên khép kín cửa và đóng nắp toilet lại.

PHÒNG TẮM VÀ NHÀ VỆ SINH

Đây là nơi chúng ta trút bỏ hết mọi bụi bẩn bên ngoài cũng như trút mọi lo toan tâm lý. Hãy tạo một không gian thật trong lành và sạch sẽ, sẵn sàng "đón tiếp" mình. Phải giữ toilet sạch sẽ và luôn luôn đóng nắp toilet khi không dùng đến. Dùng thùng đựng rác để giữ sàn luôn sạch và khô ráo.

ĐỒ ĐẠC

Bạn hãy để những cây chổi, giẻ lau sàn và thùng rác khuất tầm nhìn. Đó cũng là cách ngăn những "kẻ quấy rối" dơ bẩn ở bên ngoài xâm nhập vào nhà. "Thần chổi" giúp nhà cửa sạch sẽ, thoáng mát.

Suối nước, cây cối, tổ chim dọc theo con đường xuyên qua vườn sẽ mang lại sự cân bằng và xác định mức độ của năng lượng ngôi nhà.

CỬA VÀ CẦU THANG

Phải đảm bảo rằng cửa trước không đối diện cửa sau. Nếu điều đó không thể tránh khỏi, bạn nên có một bức màn giữa hai cửa để năng lượng không vào cửa trước rồi tuôn ngay ra cửa sau.

Cũng nên tránh dựng cầu thang ngay trước cửa chính, vì khi bạn mở cửa thì năng lượng theo cầu thang lên thẳng tầng trên. Nếu đã ở tình thế đó, bạn có thể giải quyết bằng chiếc gương phản chiếu hoặc treo một cái chuông đa âm sắc để phân phối năng lượng ra đều cho căn nhà.

PHÒNG NGỦ

Đây là không gian riêng tư, tuyệt đối không để khách dễ dàng nhìn thấy những gì trong phòng ngủ của bạn. Nên có một chút âm thanh nhẹ nhàng trong phòng ngủ sẽ thật tuyệt, giúp cho bạn thư giãn và có được sự

CÔNG TY TNHH TMSX VINH NAM

B11/34B TRẦN ĐẠI NGHĨA, X. TÂN KIẾN, H. BÌNH CHÁNH, TP. HCM
TEL : (08)38770988-89 FAX: (08)38770937

Chuyên: Sản xuất các mặt hàng nhựa gia dụng

1. GHẾ XẾP LÚN, CAO :
Nguyên liệu: nhựa 100%
Kiểu dáng đẹp mắt và độc đáo
Công dụng: Thích hợp dùng trong các quán ăn, quán cà phê, quán nước, phòng chờ, và giặt đồ....
Rất tiện lợi có thể xếp lại gọn gàng, không tốn nhiều diện tích.

2. BỒ BÌNH CÓ LY
Nguyên liệu: Nhựa 100%
Công dụng: dùng đựng nước và uống nước.
Có chất chống khuẩn
Rất tiện lợi có cả ly và bình dùng chung, màu sắc đẹp mắt.

3. MỐC ÁO XOAY LIỀN KẾT
Nguyên liệu: nhựa 100%
Công dụng: Treo các loại áo, quần (sơ mi, áo thun, quần vải, kaki,...)
Rất bền và tiện lợi khi sử dụng.

điềm tĩnh. Đồng thời, cũng nên có một chút hương thơm nhẹ nhàng, phảng phất trong phòng ngủ, tạo cho bạn sự thanh khiết trong tâm hồn. Tuy nhiên phải tránh để hoa tươi trong phòng ngủ.

Không nên có quá nhiều cửa sổ trong phòng ngủ sẽ khiến cho năng lượng bị rối loạn. Cũng không nên có gương giáp mặt giường, nó sẽ tạo cho bạn cảm giác phải đối mặt với nhiều thứ, gây áp lực không đáng có. Để giải quyết vấn đề này, bạn chỉ cần một mảnh vải phủ gương mỗi tối trước khi đi ngủ.

Trong phòng ngủ, bạn cũng không nên để máy tập thể dục hoặc quá nhiều đồ điện tử, đồng thời tránh để bất cứ thứ gì dưới gầm giường vì dễ tạo ra không khí nặng nề ★

NHÀ BẾP

HU - XU

(Chả Lụa)

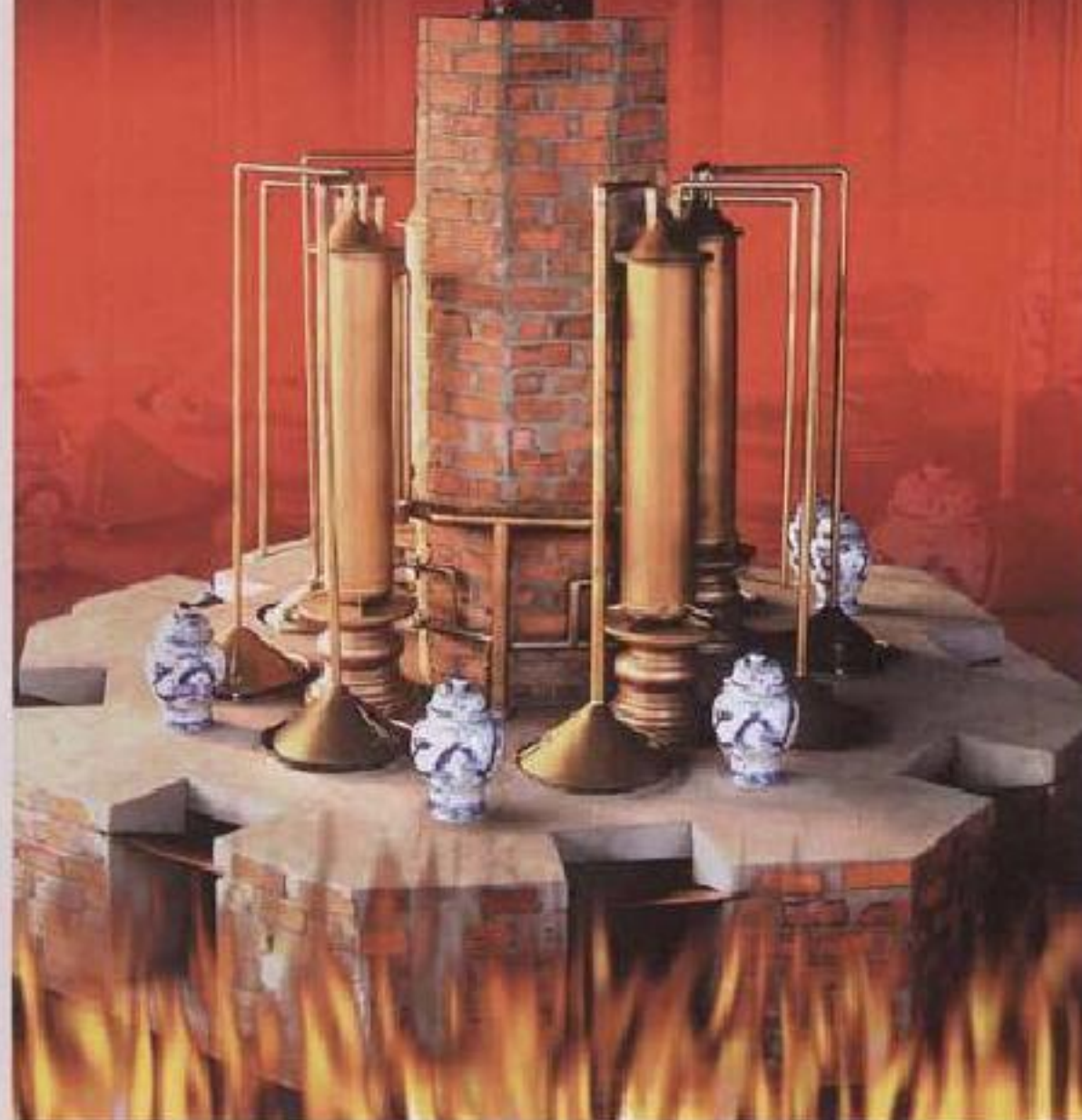
Đ/C: 13/16 ẤP TÂY (MIẾU NHỎ) -
XÃ VINH PHÚ - THUẬN AN - BÌNH DƯƠNG
TEL: 08.37561369 - 07564940
FAX: 37564940

Thành phần: Thịt Heo Nạc
90%, Mỡ 50%, Nước Mắm
2%, Đường 1%, Mì Chính
0,5%, Muối 0,5%.

Lò nấu Rượu
Hồng Đào
Hình Bát Quái

Đất Quảng Nam chưa mưa đã thấm
Rượu Hồng Đào chưa nhâm đã say...

LẠP XƯỞNG TƯƠI HOMI

SẢN PHẨM CỦA CÔNG TY TNHH TM-XNK HOÀNG MỸ
VĂN PHÒNG: 8H-14C ĐC. AN QUANG ĐƯỜNG BÀ HAT, P. 3, TP. HCM
DIỆN THOẠI: 04.35236646 FAX: 08.35291606
CÁNG: SỐ 18, T/O S. ẤP RẠCH ĐÀO, ĐƯỜNG TỈNH 20, XÃ MỸ LÊ, HUYỆN CÁN ĐƯỚC, LONG AN
Email: hominev@yahoo.com.vn

100% SỮA TƯƠI CAO NGUYÊN

www.dalatmilk.com

Dalat Milk

Hãy cảm nhận sự tinh khiết
ngay lần đầu tiên

SỮA THANH TRÙNG ĐÀ LẠT
NHƯNG KHÁC BIỆT

- 1 Nguyên liệu
10°C - 20°C
- 2 Công nghệ chế biến
100°C
- 3 Thời hạn sử dụng và bảo quản
18 tháng ở 4°C - 6°C

Hãy thử, cảm nhận và so sánh

CÔNG TY CP SỮA ĐÀ LẠT
Số 18, T/O S. ẤP RẠCH ĐÀO, ĐƯỜNG TỈNH 20, XÃ MỸ LÊ, HUYỆN CÁN ĐƯỚC, LONG AN

ARTI[®] GAIN

Sữa bột dành cho trẻ gầy
Nhanh tăng cân - phát triển chiều cao

Công thức chuyên biệt dành cho trẻ suy dinh dưỡng, nhẹ cân, còi xương, biếng ăn

cho trẻ từ 1 - 10 tuổi

Sản phẩm của **TUY CORP**

Lô 60 Đường Số 2, KEN Tân Tạo,
Phường Tân Tạo, Quận Bình Tân, TP. Hồ Chí Minh
Tel: (08) 3754 3488 - 3754 3489 Fax: (08) 3754 3483
Email: tanucviet@ham.vn.vn
Website: www.tanucviet.com.vn

MẬT ONG THẬT GIẢ LẤN LỘN!

Các nhà khoa học trên thế giới đã chứng minh rằng mật ong nguyên chất có nhiều công dụng lớn đối với sức khỏe của con người như: Làm trẻ hóa, giúp da mịn màng tươi trẻ, bồi bổ và tăng cường đề kháng cho cơ thể, giúp chống rối loạn tiêu hóa, ngăn ngừa viêm loét dạ dày, cung cấp dinh dưỡng.v.v. Vì trong mật ong có chứa các loại Vitamin B1, B2, B3, B5, Canxi, chất kháng khuẩn và đặc biệt là các loại đường hấp thụ trực tiếp cho cơ thể con người như Gluco, Fruto, Malto và các chất dinh dưỡng khác.

Mật ong không thể thiếu và được coi là gia vị quan trọng trong chế biến các món ăn. Mật ong có thể dùng thay đường để làm gia vị chế biến các món ăn như Nướng gà, nướng thịt - Quay heo, quay vịt hay kho thịt cá.v.v. Ngoài ra chúng ta còn dùng mật ong chế biến các đồ uống như pha với sữa, nước cam, chanh, sinh tố hoặc làm bánh kẹo, Yaourt, kem.v.v.

Phụ nữ muốn có làn da mịn màng hay trẻ hóa, dùng mật ong để đắp mặt nạ, massage mặt, tắm mặt ong. Với đàn ông nếu muốn có 1 cơ bắp khỏe mạnh hoặc muốn ngăn ngừa viêm loét dạ dày hay tăng cường sức khỏe... Thì nên uống mật ong thường xuyên bằng cách pha với nước trái cây, ăn với bánh mì hoặc sinh tố.v.v.

Trên thị trường có hàng chục loại thương hiệu mật ong khác nhau. Tuy nhiên để mua được một chai mật ong 100% nguyên chất thật sự không dễ tí nào. Chạy theo nhu cầu sử dụng của con người, mật ong Giả cũng liên tục xuất hiện. Sự tình vì khi chế biến đã khiến cho những người đã từng sử dụng mật ong lâu năm và ngay cả người nhiều năm kinh nghiệm bán mật ong cũng không nhận ra.

Dựa vào kinh nghiệm lâu năm và kinh nghiệm cảm quan, người ta cho rằng mật ong thật phải có Gas và không lắng đường hoặc kết tinh. Tuy nhiên những kinh nghiệm và suy luận trên lại trái với khoa

học ngày nay. Bởi lẽ khi mật ong có Gas là mật ong đã bị lên men và có vi khuẩn sống bên trong tạo ra Gas. Mật ong có thể kết tinh tự nhiên lâu hay chậm tùy vào từng thành phần của mật ong hay nhiệt độ bảo quản.

Không dễ tí nào để nhận biết được một chai mật ong thật hay giả. Cũng khó khăn hơn để mua được một 1 chai mật ong 100% nguyên chất vì trên thị trường có nhiều loại mật ong khác nhau. Vì thế, khi mua hàng, chúng ta nên chọn lọc một cách thận trọng để tránh việc mua phải 1 chai mật ong giả và ăn vào có hại cho sức khỏe.

Tóm lại, để đảm bảo mua được 1 chai mật ong 100% nguyên chất, bạn nên chọn mua thương hiệu mật ong có đảm bảo chất lượng bằng tiền, vì thương hiệu này đã kiểm nghiệm (để xác định mật ong 100% nguyên chất) bằng công nghệ tiên tiến tại nước ngoài hay châu Âu mới đảm bảo đảm bằng tiền. Trên thị trường hiện nay có thương hiệu mật ong **Viethoney** hay mật ong rừng **U MINH** đảm bảo hoàn lại 100 triệu đồng cho khách hàng nếu mật ong không phải là 100% nguyên chất! Mua đúng thương hiệu mật ong **Viethoney** hay loại mật ong rừng **U MINH**, chắc chắn bạn đã có 1 chai hay 1 hũ mật ong hoàn toàn 100% nguyên chất!

Địa chỉ mua hàng tại: Co-opmart, Citimart, thương xá Tax, Parkson, Maxi, Fivimart, CoopFood, Hapro, Lottemart, Satra, Diamond Plaza, Trảng Tiên Plaza, Lohha, T-mart, Siêu thị Thái Hà, Unifarm.v.v.

MẬT ONG
Viethoney

PHẢI RỬA TAY SẠCH SẼ TRƯỚC KHI CHẾ BIẾN THỰC PHẨM

Thực phẩm không an toàn sẽ bị giảm chất lượng, mất đi các dưỡng chất vốn có, nên không cung cấp đầy đủ dinh dưỡng để phát triển cơ thể khỏe mạnh, làm chúng ta bị suy dinh dưỡng. Những căn bệnh do không an toàn thực phẩm gây ra, như tiêu chảy, viêm màng não có thể trở nên rất nặng và dẫn đến chết người. Khi cơ thể bị mắc bệnh, con người sẽ cảm thấy mệt mỏi, khó tập trung vào làm việc và học tập. Một số bệnh còn khiến người bệnh không thể hấp thụ các chất dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể.

ĐẢM BẢO DINH DƯỠNG VÀ PHÒNG CHỐNG BỆNH TẬT

Điều cốt yếu của an toàn thực phẩm là đảm bảo dinh dưỡng và phòng chống bệnh tật qua thức ăn, nước uống hàng ngày. Vì vậy, mỗi người chúng ta phải tự trang bị cho mình những kiến thức cần thiết qua những câu hỏi đáp sau:

- Những biện pháp nào giúp đảm bảo được nguồn nước sạch?
- Bạn phải sử dụng các nguồn nước hoàn toàn riêng biệt với gia súc, tránh xa phân và rác thải của con người cũng như gia súc làm nhiễm bẩn nguồn nước uống.
- Làm sao bảo quản tốt thức ăn?
- Phải chôn hoặc vùi rác thải sinh hoạt

đúng vị trí (thức ăn thối rửa thu hút ruồi muỗi, vốn là loài động vật trung gian truyền bệnh). Sử dụng hố xí ngầm, vệ sinh sạch sẽ trước khi vắt sữa, bảo quản sữa đúng tiêu chuẩn.

- Có cách nào tránh mua phải thực phẩm cũ?

- Khi mua bạn phải kiểm tra thời hạn sử dụng của thực phẩm, lựa chọn các loại thực phẩm còn tươi mới.

- Vì sao chúng ta nên nấu hay hâm nóng thức ăn?

- Khi nấu hay hâm nóng thì nhờ nhiệt độ cao sẽ tiêu diệt vi khuẩn trong thức ăn.

Việc bảo quản vệ sinh thực phẩm có ý nghĩa quan trọng trong việc ngăn ngừa vi khuẩn xâm nhập vào thực phẩm. Các loại vi khuẩn này không chỉ gây bệnh cho con người mà còn phá hủy các chất dinh dưỡng trong thức ăn.

NHỮNG ĐIỀU CẦN GHI NHỚ

- Sau khi đi vệ sinh, thay tã trẻ em hay tiếp xúc với động vật, chúng ta cần phải rửa tay bằng xà phòng và nước sạch. Trước khi chế biến thực phẩm, chúng ta cũng phải rửa sạch tay thật sạch.

- Trước khi ăn hay nấu nướng, phải rửa rau củ quả bằng nước sạch, tốt nhất là rửa bằng nước muối.

- Cần lựa chọn rau củ còn tươi xanh.

- Đun nước, sữa ít nhất 5 phút, bằng cách đặt trong nồi 1 chai thủy tinh nhỏ hay 1 cái đĩa nhỏ sẽ đảm bảo sữa không bị sôi quá.

- Phải vệ sinh vú bò, dê thật kỹ trước khi vắt sữa.

- Không ăn trứng có vết nứt trên vỏ. Lau sạch vỏ trứng bằng khăn mềm sạch, nấu kỹ (không ăn sống hay trứng lòng đào).

- Tránh sử dụng thực phẩm cũ, và cần kiểm tra thời hạn sử dụng trước

khi mua.

- Phải nấu chín hoặc hâm lại đầy đủ, nhưng tránh nấu quá chín vì sẽ làm hỏng các chất dinh dưỡng. Cũng không nên nấu với quá nhiều nước, vì các dưỡng chất sẽ bị hòa bớt vào nước.

- Cần bảo quản thực phẩm chín và sống riêng biệt, đảm bảo vi khuẩn không truyền từ loại này sang loại khác.

- Nếu không có tủ lạnh, chỉ giữ thức ăn đã nấu một vài giờ đồng hồ sau khi nấu trong điều kiện mát mẻ. Trong thời tiết nóng bức, nên ăn càng sớm càng tốt. Để tránh lãng phí, nên nấu từng lượng thức ăn nhỏ, tránh để lại quá lâu hay vớt bỏ.

- Khi thấy cần thiết mới giữ thức ăn ấm, còn nếu không thì nên để nguội càng nhanh càng tốt. Nhiệt độ cao sẽ giúp cho vi khuẩn sinh sôi.

- Đối với tủ lạnh, tránh để thức ăn nấu chín hay thịt sống quá 24 giờ, trừ khi để ngăn đá.

- Nên bảo quản thực phẩm trong các đồ chứa sạch, có nắp đậy và để nơi mát mẻ.

- Nắp đậy giúp ngăn ngừa sự xâm nhập của bụi, côn trùng hay chuột gián, và nhiệt độ thấp giữ thức ăn được tươi lâu.

- Không nên chứa thức ăn trong hộp sắt hở vì dễ bị gỉ sét, tốt nhất là giữ thức ăn trong hộp plastic có nắp đậy.

- Phải giữ gìn vệ sinh sạch sẽ nơi bảo quản và nơi chế biến.

- Cần tránh để nguồn nước bị bẩn.

- Không nên nuôi gà gần chỗ sinh hoạt, vì phân gà có chứa vi khuẩn nguy hiểm và thu hút ruồi muỗi.

- Tuyệt đối tránh xả rác bừa bãi, bởi rác thải thu hút ruồi muỗi là vật trung gian truyền bệnh nguy hiểm cho chúng ta ★

(Theo FAO.org)

KHÔNG NÊN NUÔI GÀ GẦN CHỖ SINH HOẠT

Nói đến an toàn thực phẩm là nói đến sự an toàn cả trong mua bán, lưu trữ, sơ chế thực phẩm lẫn cách sử dụng nhằm ngăn chặn việc nhiễm khuẩn và đảm bảo đầy đủ dinh dưỡng trong khẩu phần ăn hàng ngày. Thực phẩm bị xem là không an toàn nếu bị nhiễm bụi bẩn hay vi khuẩn, bị thiu thối có khả năng dẫn tới một số loại bệnh nguy hiểm.

CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI - DỊCH VỤ

CÔNG NHÂN

- ✓ ĐÚNG NGUỒN GỐC
- ✓ ĐÚNG PHẨM CHẤT
- ✓ ĐÚNG TRỌNG LƯỢNG
- ✓ KHÔNG ĐÚNG MÙI
- ✓ SẠCH - AN TOÀN

Chuyên kinh doanh

GẠO ĐẶC SẢN

Bán qua điện thoại

3752 6646 - 3752 6647

Không Lo Nhà Hết Gạo

Đem lại những bữa cơm ngon cho gia đình bạn

Địa chỉ: 29 Đường số 15A, KDC An Lạc - Bình Trị Đông, Phường Bình Trị Đông B, Quận Bình Tân - TP.HCM.
ĐT: 3752 6646 - 3752 6647. FAX: (84-8) 3572 6648. Email: congnhan_vn@yahoo.com.vn. Website: www.congnhanvn.com

TỰ HÀO HÀNG VIỆT

NƯỚC MẮM

584 NHA TRANG®

AN TOÀN CHO BẠN VÀ GIA ĐÌNH

SẢN PHẨM CỔ TRUYỀN

XUẤT XUẤT NHA TRANG

AN TOÀN VỆ SINH THỰC PHẨM

SX VÀ ĐÓNG CHAI TẠI C.TY C.P THỦY SẢN 584 NHA TRANG

ĐC: 584 Lê Hồng Phong - Nha Trang

ĐT: 058.3881176 fax: 058.3884442

Email: ts584nhatrang@vnn.vn - Web: 584nhatrang.vn

THANH HAI FISH CO

HACCP
EU Code: DL346

Sản Phẩm
An Toàn
Ngon Miệng
Tiện Dụng

Chả cá tiêu xanh

Pepper fish ball

Thành phần: Cá chạch 81,7%, tinh bột bắp, đường, muối, tiêu 2,26%, chất điều vị Mono Natri Glutamat 0,21

Cách dùng: - Hấp hoặc nướng với nước sốt

Chả Giò Sốt Mayonnaise

Spring Rolls Mayonnaise

Thành phần: Bánh tráng, Cá, sauce mayonnaise 11%, bạch tuộc, mực, nấm, tiêu, đường, muối, tiêu, chất điều vị Mono Natri Glutamat 0,21

Cách dùng: - Chiên vàng đều hoặc nướng với nước sốt

Tôm cuộn khoai tây

Potato Shrimp

Thành phần: Khoai tây 49%, tôm 23,5%, cá trích 1%, thịt heo, hành tím, tỏi, tiêu, ớt, đường, muối, tiêu, chất điều vị Mono Natri Glutamat 0,21

Cách dùng: - Chiên vàng đều hoặc nướng với nước sốt

Chạo tôm

Shrimp pasted on sugar cane

Thành phần: Mía, tôm 13,8%, cá trích 1%, thịt heo, hành tím, tỏi, tiêu, ớt, đường, muối, tiêu, chất điều vị Mono Natri Glutamat 0,21

Cách dùng: - Chiên vàng đều hoặc nướng với nước sốt

Lẩu Thái

Thai hot pot

Thành phần: Nước hầm xương heo, cá gáy, mực, tôm, cá viên (bún), ngò, cà rốt, ớt, tiêu, hành tím, tỏi, ớt, đường, muối, chất điều vị Mono Natri Glutamat 0,21

Cách dùng: - Cho gói đựng dịch vào 0,5 lít nước sôi, cho thái sẵn vào ăn kèm với các loại rau

SẢN XUẤT TẠI CÔNG TY TNHH CHẾ BIẾN THỦY SẢN & THỰC PHẨM THANH HẢI
55/25, Đường số 1, Khu CN Tân Tạo, Q.Bình Tân, TP.HCM - Tel: 848.7541397 - Fax: 848.7541396
e-mail: thanhhai24@vnn.vn - website: www.thanhhaifood.com

Trà HOÀNG DUY

NHÀ SẢN XUẤT HÀNG ĐẦU
CÁC LOẠI TRÀ CHĂM SÓC SỨC KHỎE

We Care Your Health

TRÀ TỬ LỘC

Atiso

giảm gan, tiểu đường

Atiso Linh chi

giảm mệt mỏi, say rượu

Atiso Nhân sâm

tăng cường sức khỏe, mất gan

Atiso La hán quả

giảm khát, áp huyết

Hoa cúc La hán quả

giảm ho, tiêu viêm

Linh chi

giúp điều hòa huyết áp

Sen Lạc Tiên

giảm stress, dễ ngủ

Diệp hạ châu

tăng cường chức năng gan

Kim tiền thảo

hỗ trợ giảm sỏi thận - niệu

Kiến cốt

giảm nhức xương khớp

Giấm cần

giúp vòng eo thon gọn

Giải nhiệt, hạ áp

điều hòa huyết áp

Khổ qua

hỗ trợ người bị tiểu đường

Hà thủ ô

tăng sinh râu tóc

Dương đa

đẹp da, tiêu mụn

Trái nhàu

hỗ trợ người bị tiểu đường

Thông xoang

hỗ trợ người bị viêm xoang

Nhuận trường

hỗ trợ tiêu hóa

Trà xanh Rau má

bổ dưỡng, đẹp da

TRÀ HÒA TÂN

Atiso

giảm gan, tiểu đường

Đương

trợ tiêu hóa, giảm say tàu xe

Khổ qua

hỗ trợ người bị tiểu đường

Nhân sâm

bổ trợ cơ thể

Linh chi Sâm

bổ dưỡng, tăng sinh lực

Tăng sinh lực

đặc biệt cho nam giới

Bông cúc La hán quả

giảm ho, tiêu viêm

www.hoangduytea.com

91 Chu Văn An Str, Ward 20, Bình Thạnh District, HCMC, Viet Nam

biếng ăn
lười uống

đã có
váng sữa

Vì sự phát triển toàn diện của bé

váng sữa dinh dưỡng

Bổ sung năng lượng và các chất dinh dưỡng cho trẻ, giúp tăng trưởng về trí tuệ và thể trọng, đặc biệt hiệu quả cho trẻ biếng ăn và suy dinh dưỡng (có thể thay thế bữa ăn nhẹ cho bé.)

Zotti
Monte

Nhập khẩu trực tiếp
TỪ ĐỨC

Tham khảo thêm về sản phẩm
www.zottimonte.com

SẢN PHẨM CÓ BÁN TẠI HỆ THỐNG SIÊU THỊ: MAXIMARK - CITIMART - TIỆM SỮA & TẠP HÓA

Me-@

Thiệp Nổi Thành Công

Tiên Phong Giá Trị

DO NGƯỜI TIÊU DÙNG
BÌNH CHỌN

CÔNG TY TNHH THUẬN QUÂN

1105 Tạ Quan Bửu, P.5, Q.8, TP. HCM

Tel: (848)3981.6867 Fax: (848) 39816786

Email: thuanquanco.vnn.vn

website: www.thuanquanco.com

COOKER MEN®

CÁ SỐT CÀ

Sản xuất tại: City GP, Saigon
Khu CN Giao Long - Châu Thành - Bến Tre

TRÊN CẢ TUYỆT

CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI-DỊCH VỤ

HẢI ĐỨC

TEL: (848) 38455996-FAX: (848) 62970177

Đ/C: 5 TÂN CANH, F.1, Q. TÂN BÌNH, TP.HCM

CHỌI QUÉT BỤI
HÀNG NHỎ

BAO TAY VỆ SINH

Bình đựng trà, cafe giữ nhiệt

BAO ĐẦY MÂY GIẶT

SN 048
Thùng đựng đồ giặt: 38 x 43 cm
Xếp lại được (Có dây kéo nẹp)

THÙNG TẬP CHÈ - SÁCH BẢO
40 x 27 x 37 cm

Túi đựng đồ giặt và đồ giặt
Vải Polyester, polyester
Size 42 cm - 2000
Size 48 cm - 2000

GIÁ ĐỒ
CHAI RƯỢU

HỘP VẢI DUNG ĐÓ VÀ LAM GIẾ NGỒI
CHỊU ĐƯỢC SỨC NẶNG 100KG

HTWINE

live up your life

CÔNG TY TNHH TM-DV
HÙNG THỊNH

(viết tắt là HT Wine)

HUNG THINH TRADING-SERVICE
CO., LTD

40 TRAN QUANG KHAI, DIST 1,
HCMC, VIET NAM

TEL: (848) 38469112

FAX : (848) 38469212

Website: www.htwine.vn

CÔNG TY TNHH MỘT THÀNH VIÊN
THÁI PHI HÙNG

ĐỊA CHỈ TRỤ SỞ CHÍNH: 92/69N NGUYỄN HỒNG,
P.11, Q. BÌNH THẠNH, TP.HCM

SDKKD: 0309359059

ĐT: 84- 08.35164604 FAX: 84 - 08.62943442

EMAIL: thaiphihung65@gmail.com

ĐỊA CHỈ THƯƠNG TRÚ: 92/69N NGUYỄN HỒNG,
P.11, Q. BÌNH THẠNH, TP.HCM

CHÁY CƠM CHÀ BÔNG
QUANG LONG

XS TẠI: 224/18 LÝ THƯỜNG KIỆT,
P.14, Q. 10, TP.HCM

ĐT: 08.73055099 FAX: 08.73055077

EMAIL: comchay_quanglong@yahoo.com.vn.

Thành phần: gạo, chà bông heo (5%), đường,
nước mắm, ớt.

Chỉ tiêu chất lượng

- Protid >5%

- Độ ẩm <15%

Cách sử dụng: ăn liền khi mở bao

Hạn sử dụng: 3 tháng kể từ ngày sản xuất

THINH HUNG LOC

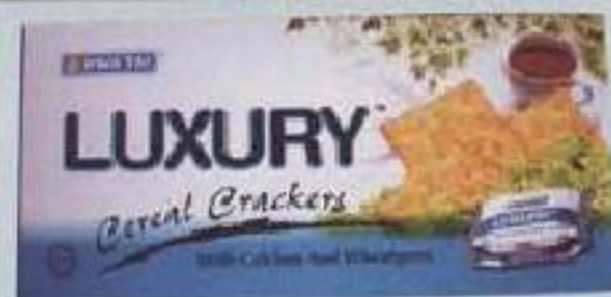
CTY TNHH MTV TM - DV

THỊNH HÙNG LỘC

ĐỊA CHỈ: 5U11 PHẠM NGŨ LÃO,
P.3, Q. GÒ VẤP, TP.HCM

TEL: (84.8) 39854940 - 54465918

FAX: (84.8) 39853652

ANGELINA JOLIE KHÔNG ĐẠT CHUẨN "VÀNG" VỀ KHOẢNG CÁCH GIỮA CÁC NÉT

KHUÔN MẶT ĐẸP NHẤT

Các nhà nghiên cứu cho rằng, yếu tố quan trọng nhất đối với các nét trên khuôn mặt phụ nữ là khoảng cách giữa hai mắt và khoảng cách giữa miệng với tai. Theo công thức này, ca sĩ Shania Twain của Canada nổi tiếng với ca khúc *Man! I feel like a woman!* là người có khuôn mặt chuẩn nhất, đẹp nhất.

Quá trình nghiên cứu được thực hiện như sau: các nhà khoa học để nghị sinh viên xếp hạng mức độ hấp dẫn của những bức ảnh màu khác nhau chụp cùng một người phụ nữ. Các bức ảnh vốn đã được chỉnh sửa bằng

photoshop, thay đổi khoảng cách từ hai mắt xuống đến miệng và khoảng cách giữa hai mắt. Các nét trên khuôn mặt không hề được chỉnh sửa. Và những người tham gia điều tra đánh giá mức độ hấp dẫn của cùng một khuôn mặt với khoảng cách khác nhau giữa mắt và miệng.

Qua nhiều lần thử nghiệm, các nhà khoa học tham gia nghiên cứu đã tìm ra tỉ lệ hấp dẫn nhất về khoảng cách giữa các nét trên khuôn mặt. Theo đó, khoảng cách hoàn hảo giữa mắt và miệng khi được đo thẳng đứng là từ 33% đến 36% toàn bộ chiều dài khuôn mặt tính từ chân tóc trên trán đến cằm. Còn về chiều ngang, khoảng cách giữa hai con ngươi mắt nên đạt từ 46% đến 50% chiều ngang khuôn mặt đo từ tai bên trái sang bên phải.

ĐIỀU CHỈNH KHUÔN MẶT BẰNG KIỂU TÓC

Theo Giáo sư Kang Lee thuộc Trường đại học Leeds thì khuôn mặt của người phụ nữ đẹp nổi tiếng thế giới là siêu sao điện ảnh Mỹ Angelina Jolie không hề đạt tỉ lệ "vàng" kể cả chiều ngang lẫn chiều dọc, như công thức nêu trên. Trong khi diễn viên người Anh Elizabeth Hurley đạt đúng chuẩn về chiều dài và chỉ lệch chút đỉnh về chiều ngang. Còn ca sĩ 44 tuổi Shania Twain người Canada thì đạt đúng tiêu chuẩn "vàng" để ra.

Điều đáng lưu ý là kết quả nghiên cứu này chỉ dựa trên khuôn mặt của những phụ nữ da trắng. Các nhà khoa học của Trường đại học Toronto cũng công nhận công thức của họ không thể áp dụng cho các nhóm phụ nữ

khác.

Trong khi đó, Giáo sư David Perrett thuộc Trường đại học St Andrew's cho rằng tỉ lệ các số đo trên khuôn mặt phụ nữ thường chứa nhiều thông tin về sức khỏe cũng như khả năng sinh sản của họ. Và đàn ông thường bị cuốn hút bởi những khuôn mặt phụ nữ có nhiều nét trẻ trung, nữ tính- đây là yếu tố quan trọng thể hiện phần nào khả năng sinh sản cao của người phụ nữ. Đồng thời, Giáo sư David Perrett cũng lập luận rằng, khoảng cách giữa các nét có lẽ không quan trọng bằng vẻ đẹp của chính các nét trên khuôn mặt. Mà cụ thể như đàn ông có thể bị một đôi mắt đẹp lôi cuốn, chứ không phải vì khoảng cách giữa hai con mắt của "đối tượng".

Các nhà khoa học cũng "cảnh báo" rằng những phụ nữ không đạt được "khoảng cách hoàn hảo" trên khuôn mặt không nên vội vã đi phẫu thuật thẩm mỹ, vì có thể chịu nhiều rủi ro. Để được như ý, chị em có thể dùng kiểu tóc để điều chỉnh cho khuôn mặt mình chuẩn hơn, đẹp hơn ★

DIỄN VIÊN ELIZABETH HURLEY GẦN ĐẠT TIÊU CHUẨN KHUÔN MẶT

Một nhóm nhà khoa học của Trường đại học Toronto ở Canada vừa công bố kết quả nghiên cứu trên tạp chí *Vision Research*, theo đó họ tin rằng đã tìm ra công thức chuẩn cho một khuôn mặt phụ nữ đẹp. Công thức đó như thế nào?

CA SĨ SHANIA TWAIN LÀ NGƯỜI CÓ KHUÔN MẶT HOÀN HẢO?

Kim Ngọc

Thế nào là
khuôn mặt hoàn hảo?

CÔNG TY TNHH THỰC PHẨM
BÁCH GIA LẠC

12 PHAN VĂN TRỊ, P. 7, Q.GÒ VẤP, TP. HCM
 ĐIỆN THOẠI: 08. 35886980- 08. 35886986
 FAX: 08. 35886984
 EMAIL: sales@bglfood.com.vn
 WWW: bglfood.com.vn

AS MUCH
ANTIOXIDANTS
 AS GREEN TEA.

AND HELLO, IT'S CHOCOLATE.

DANH NGHIỆP TƯ NHÂN SẢN XUẤT TRÀ ATISO
TUẦN ANH

Đ/C: 2/2 TRẦN QUÍ CÁP, P. 9, TP. ĐÀ LẠT
 TEL: 39701080

TRÀ ATISO được chế biến từ hoa cây Atiso nguyên chất, dùng làm thức uống hàng ngày có tác dụng mát gan, thông mật, lợi tiểu, tăng bài tiết, hạ cholesterol và urê huyết, làm mịn da mặt.

CƠ SỞ CUNG CẤP HÀNG GIA DỤNG
NGUYỄN TRUNG DŨNG

Đ/C: A28/10E QUỐC LỘ 50, XÃ BÌNH HƯNG, HUYỆN BÌNH CHÁNH, TP. HỒ CHÍ MINH
 TEL: 54305708 - FAX: 54308671

HỘP TỦ TRONG 3-4 NGĂN có nguồn gốc xuất xứ từ Trung Quốc. Hộp tủ với kiểu dáng đơn giản nhưng rất tiện ích trong việc sử dụng và trang trí trong những ngôi nhà có diện tích eo hẹp. Hộp tủ trong được sản bằng nhựa cao cấp, không độc hại cho người tiêu dùng cũng như môi trường xung quanh. Sản phẩm rất tiện ích, luôn tạo nét ấn tượng điểm nhấn sang trọng cho căn phòng hoặc ngôi nhà của chính bạn.

CÔNG TY TNHH SX-TM NHÔM-INOX

KIM CƯƠNG

Thân thiết với mọi gia đình

A8/240A Quốc lộ 50, Xã Đa Phước, Huyện Bình Chánh - TP.HCM
 ĐT: 08.22480671 - 08.37781107 - 08.37781036 - Fax: 08.37780524
 E-mail: nhomkimcuong@hcm.vnn.vn
 Website: nhomkimcuong.com

CÔNG NGHỆ MỚI - NHÔM BÓNG CAO CẤP

Là một loại quả quen thuộc với mọi người, chanh thường được dùng làm nước giải khát, làmgiavịchocác món ăn. Thế nhưng ít người biết rằngloạiquả này còn có tác dụng trong việc giữ gìn nhan sắc. Dưới đây là những lợi ích mà chanh mang lại cho phái đẹp chúng ta.

LÀM TRẮNG DA

Trong chanh có chứa một loại enzym giúp làm sạch da và tẩy những tế bào chết. Để có một làn da sáng đẹp, bạn hãy lấy một ít phèn chua ngâm với nước cốt nửa quả chanh rồi dùng bông gòn mềm thấm đều lên mặt. Sau 10 phút hãy rửa lại với nước ấm. Cách làm này giúp cho da dễ thở khi phải thường xuyên tiếp xúc với môi trường bụi bặm.

Bạn cũng có thể lấy lòng đỏ trứng gà, dầu ô liu, bột mì và mật ong trộn lại với nhau thành một hỗn hợp đặc sệt, sau đó nhỏ vài giọt chanh vào rồi bôi lên mặt (trừ mắt và môi). Đợi cho đến khi khô dùng nước ấm rửa sạch. Thực hiện mỗi tuần 2 lần bạn sẽ có một làn da trắng nõn nà.

Để cho cơ thể bạn sáng khoái khi tắm, hãy cho một ít nước chanh vào bồn tắm; đồng thời chanh còn giúp bạn có được một làn da mát dịu, trắng sáng. Hay trộn nước ép cà chua với nước cốt chanh với dung lượng bằng nhau, dùng khăn mềm thấm đều lên mặt và cơ thể, chỉ sau một thời gian ngắn bạn sẽ thấy những thay đổi tích cực của làn da.

LÀM MƯỢT TÓC VÀ LOẠI GẦU

Chanh được dùng để gội đầu với công dụng phổ biến là làm mượt tóc, bên cạnh đó chanh cũng có tác dụng loại bỏ gầu. Bạn hãy massage da đầu nhẹ nhàng với 2 muỗng nước cốt chanh, sau đó gội sạch lại bằng nước. Thực hiện liên tục mỗi ngày cho đến khi da đầu sạch gầu và không còn cảm giác ngứa ngáy khó chịu do gàu gây ra.

Bạn cũng có thể chà xát hoặc massage nước cốt chanh lên tóc, giúp lưu thông kinh mạch, giúp tóc mọc nhanh

hơn đồng thời tạo ra lớp dầu tự nhiên cho tóc đẹp và sáng bóng.

Chanh còn có tác dụng làm cho tóc highlight thêm sáng màu. Khi nhuộm highlight, để màu tóc thêm đẹp, bạn hãy pha 1/4 tách nước cốt chanh với 3/4 tách nước lạnh, sau đó gội đầu với hỗn hợp này trong tuần đầu sau khi nhuộm, tóc sẽ giúp tóc trở nên óng ả và đẹp hơn.

TRIỆT BỎ NẾP NHĂN VÀ TÀN NHANG

Nếu bạn cắt từng lớp chanh mỏng rồi đắp lên da mặt, để khoảng 15 phút sẽ cải thiện được làn da rám nắng, giảm nếp nhăn. Và hiệu quả sẽ tốt hơn nếu sau khi đắp chanh, bạn thoa một chút dầu ô liu rồi mới rửa mặt. Mỗi tuần chỉ nên làm 1 lần là đủ.

LOẠI BỎ MỤN ĐẦU ĐEN

Bạn thoa nước cốt chanh lên chỗ da mụn và để qua đêm, rửa mặt vào sáng hôm sau bằng nước sạch, sẽ thấy mụn đầu đen giảm hẳn. Làm đều đặn mỗi tối cho đến khi nào hết hẳn mụn đầu đen.

Do chanh có tính axit, nên nó sẽ làm da khô và xấu hơn nếu lạm dụng quá

mức. Ngoài ra, bạn cũng không nên thực hiện bước này trước khi ra ngoài trời nắng, nếu không sẽ xảy ra tác dụng ngược ngoài ý muốn.

LÀM ĐẸP TAY, CHÂN VÀ MÓNG

Nếu bị vết chai ở chân, tay hãy dùng vỏ chanh xát mạnh vào chỗ chai, vết chai sẽ từ từ mất đi và da sẽ trở nên sạch, mềm mại hơn rất nhiều. Vào mùa đông chân tay hay bị nứt, hãy đổ nước ấm vào chậu rửa mặt cho vài lát chanh rồi ngâm tay chân khoảng 10 phút. Mỗi ngày thực hiện việc làm này trước khi đi ngủ sẽ có tác dụng thúc đẩy tuần hoàn máu, nhanh chóng trả lại cho bạn làn da mịn màng.

Nếu móng tay bị giòn và dễ gãy, hàng ngày nên chà xát móng tay với một miếng chanh sẽ giúp móng khỏe hơn. Cách khác là ngâm móng trong nước cốt chanh khoảng 10 phút, sau đó chải lại móng bằng giấm và nước ấm.

LOẠI BỎ ĐỘC TỐ TRONG CƠ THỂ

Hàng ngày, uống một ly nước chanh ấm sẽ giúp bạn loại bỏ các độc tố trong cơ thể, làm sạch hệ thống tiêu hoá và giúp cho da sáng, sạch đẹp hơn.

SÁT TRÙNG VẾT THƯƠNG VÀ LÀM DIU VẾT MÀN NGƯA

Khi bị các vết xước ngoài da, hoặc da bị dị ứng do cây cỏ hay côn trùng cắn, bạn chỉ cần dùng bông gòn thấm một ít nước cốt chanh và chấm lên vết thương trong vài phút và có hiệu quả ngay ★

CHANH & Sắc đẹp

Bích Thủy

Ngoài giá trị của một loại gia vị và nước uống giải khát phổ biến, chanh còn là nguồn quan trọng cung cấp vitamin C và những chất chống oxy hoá thuộc nhóm Flavonoids có chức năng giải độc, bảo vệ thành mạch, tăng cường hệ miễn nhiễm và làm chậm sự lão hoá. Căn cứ vào giá trị dinh dưỡng và tác dụng dược lý, chanh được tổ chức Plants for a Future xếp vào nhóm 54 cây thuốc có giá trị dược liệu cao nhất trong một danh mục gồm hơn 7.300 loài thực vật làm thuốc hoặc làm thức ăn. Tinh dầu chanh có tác dụng làm trẻ hoá nhiều bộ phận của cơ thể con người, nên là thành phần được dùng để chế nhiều loại mỹ phẩm.

CÔNG TY TNHH TM-DV XNK
TRADING-SERVICE-IMPORT-EXPORT CO.,LTD

TRÍ TRUNG

NHÀ PHÂN PHỐI HOÀ MỸ PHẨM
Đ/C: 16/5B TRƯỜNG CHINH, P.ĐÔNG HUNG THUẬN, Q.12, TP. HCM
TEL: 08. 37159534 - FAX: 08. 38912711

MUỐI TẮM SPA - CÔNG DỤNG: Với thành phần muối (Sodium chloride: NaCl) tẩy rửa tự nhiên dễ dàng loại bỏ da chết, bụi bẩn, mùi hôi và vi khuẩn mà không làm tổn hại đến da cho da sạch sẽ sẵn chắc. Tinh dầu Oliu chống lại quá trình lão hoá da. Thảo nhiên cho bạn sự thư giãn.

Sử dụng hàng ngày da không bị khô sần đồng thời có được làn da tươi sáng tự nhiên.

Nét Việt[®]

Netviet calligraphers group

Nét Việt Thư Hoa

Công ty TNHH Văn hóa Nét Việt

- Nhà sản xuất - cung cấp các dòng sản phẩm :
Tranh khung, Tranh mảnh, Tranh liễn, Tranh thêu thư pháp
Đá mỹ nghệ, Đá thư pháp, quà tặng ...
- Hợp đồng đào tạo và biểu diễn viết thư pháp nghệ thuật

Phòng trưng bày : 339/79E Lê Văn Sỹ, P13, Q3

ĐT : (08) 35.08 1203 - 0908.578 678

Shop online : www.thuphapnetviet.com

Sản phẩm có mặt tại các hệ thống :
Siêu thị Maxi, Nhà sách Fahasa ... trên toàn quốc.

*Ái ô là người đầu tiên
lên tốt hơn một chuyên gia!*

SPECIAL WATERPROOF

Phân phối độc quyền

BOURJOIS
PARIS

www.bourjois.vn

Hệ thống của hãng BOURJOIS trên toàn quốc:

Thành phố Hồ Chí Minh: Diamond Plaza 1, Zen Plaza 1, Thương xá Tax, Parkson Saigon Centre 1, Parkson Hùng Vương 1, Parkson CMT 1, Parkson Flamingo
Sài Gòn: Parkson 11, Lotte Mart 1, Maxima 3-3c, Maxima Công Viên 1, New Zone Plaza
Hà Nội: Parkson Viet Tower 1, Garden Mall 1, Hải Phòng 1, Parkson Hải Phòng
Cần Thơ: Tây Đô Plaza

CÔNG TY TNHH SX-TM-XNK

THÀNH PHÁT

CHUYÊN SẢN XUẤT - CUNG CẤP LÔT LY GIẤY & LY GIẤY

CHO CÁC CÔNG TY THỰC PHẨM CÔNG NGHIỆP:

BIA - NƯỚC GIẢI KHÁT, BAR - CAFE - RESORT

TRUNG TÂM THƯƠNG MẠI - KHÁCH SẠN - NHÀ HÀNG

CÁC HỆ THỐNG SIÊU THỊ, NHÀ SÁCH v.v..

- Văn phòng giao dịch: 6G14 Trần Nãi - Phường Bình An
Quận 2 - Tp. Hồ Chí Minh

ĐT: (08) 3740 2552 - Fax: (08) 3740 6485 - DD: 0913.902.908

Email: nguyenthehung@thanhphatcoaster.com.vn

- Văn phòng và xưởng sản xuất: 427/3 Tân Kỳ Tân Quý
Phường Tân Quý - Quận Tân Phú - Tp.HCM

ĐT: (08) 3847 2853 Fax: (08) 5408 7267

Email: info@thanhphatcoaster.com.vn

Website: thanhphatcoaster.com.vn

CHỌN NƯỚC HOA PHÙ HỢP

Để chọn nước hoa tốt, bạn không nên mua hàng sale (khuyến mãi), vì những lọ nước hoa này có thể là hàng trưng bày để lâu trong tủ kính, chịu ảnh hưởng của ánh nắng, thời tiết,... làm biến mùi hoặc đã sắp hết hạn sử dụng. Bạn cũng không nên mua ngay khi chỉ nghe thoảng mùi của nước hoa mà không cho nó tiếp xúc với làn da của mình, nên tốt nhất là bạn hãy đi một vòng sau khi xịt thử nước hoa lên cổ tay rồi mới quyết định mua.

Bạn nên tìm hiểu kỹ chính bản thân: Mình thuộc dạng người nào, cá tính mạnh hay nhu mì? Mình thích năng động hay ưa sự trầm tư sâu lắng?... Từ đó bạn mới chọn mùi nước hoa phù hợp với gu của mình. Người có cá tính mạnh thích hợp với các mùi nồng đậm và ngược lại là mùi thanh mát dịu dàng. Nghĩa là, bạn phải có sự chuẩn bị trước để biết rõ mình thích mùi gì và hợp với loại mùi nào, vì khi đi mua nước hoa bạn không thể thử cùng lúc nhiều mùi để xác định sở thích của mình.

KÉO DÀI TUỔI THỌ NƯỚC HOA

Nước hoa rất dễ bay hơi và biến mùi ở điều kiện khí hậu nóng như nước ta. Vì vậy, bạn phải cẩn thận để nó không bị biến chất nhanh chóng. Nhiều người cho rằng nước hoa cao cấp sẽ dễ bảo quản và lâu hư nhưng thực tế không phải vậy. Bởi mùi thơm của chúng được tạo ra từ tinh dầu thiên nhiên dễ bị phá hủy, biến chất dưới tác động của môi trường. Nếu biết cách bảo quản, bạn có thể giữ chất lượng một chai nước hoa trong 3 năm hoặc hơn thế nữa. Sau đây là một số bí quyết:

- Khi đã mở chai nước hoa, bạn nên giữ lại hộp giấy vì nó giúp giữ gìn mùi hương trong lọ. Mỗi lần dùng xong hãy chặt nắp lại, cho chai vào hộp cẩn thận. Chiếc hộp này thường được thiết kế đặc biệt để không làm nước hoa bay mùi, và cấu tạo phù hợp với hình dáng từng chai; vì vậy bạn không nên cho chai nước hoa vào chiếc hộp không phải của nó, nhất là loại không phải đựng nước hoa.

- Không nên bày chai nước hoa trên bàn trang điểm hay đâu đó trong tủ kính.

Điều gì giúp bạn để lại một ấn tượng đẹp trong lòng người đối diện: dáng vẻ bề ngoài, cách ăn nói có duyên, thái độ cư xử rất bắt thiệp hay một mùi hương toát ra từ cơ thể? Hãy cố gắng tạo hình ảnh đẹp của mình từ mọi khía cạnh. Trong đó, mùi hương từ nước hoa cũng đóng vai trò quan trọng. Nước hoa là loại mỹ phẩm "ngôn" phần không nhỏ trong hầu bao của bạn, vì vậy cần cẩn thận một chút khi chọn mua.

Khi đã dùng nước hoa bạn phải chịu tốn tiền một chút, vì loại rẻ tiền không thể mang lại cho bạn sự tinh tế. Một chai nước hoa cao cấp có tỉ lệ tinh dầu thiên nhiên cao, quy trình sản xuất cũng rất công phu nhằm tạo ra mùi hương ấn tượng, độc đáo. Giá chai nước hoa sẽ "lỗi" hơn nếu được bán kèm trong một bộ có cả sữa tắm và kem dưỡng thể cùng mùi, thường được các hãng phát hành trong những dịp lễ đặc biệt. Trong hệ thống siêu thị Maximark luôn có chương trình "trộn bộ" cao cấp này.

Đồng thời, bạn nên mang theo một ít hạt cà phê khi đi thử nước hoa. Sau khi thử qua vài mùi hương, khứu giác của bạn có xu hướng rối loạn. Hãy ngửi hạt cà phê để lấy lại sự cân bằng trước khi tiếp tục.

Nên để ở một nơi kín, tránh ánh sáng và nhiệt độ cao bởi những yếu tố này làm nước hoa hỏng rất nhanh.

- Nhiều người có thói quen bỏ nước hoa trong nhà tắm để xịt sau khi tắm. Điều này là không nên, trừ khi chai có dung tích nhỏ và bạn dùng nhanh hết. Độ ẩm quá cao và sự thay đổi đột ngột nhiệt độ trong phòng tắm sẽ có thể làm nước hoa biến đổi.

- Nếu bạn thích sưu tập nước hoa và mua thật nhiều loại, tốt nhất là nên chọn

dung tích nhỏ. Chắc rằng mua chai lớn sẽ tiết kiệm tiền hơn, nhưng việc bạn phải bỏ nó đi do không kịp dùng hết trước khi hỏng sẽ gây lãng phí. Tốt nhất là bạn dùng hết trong vòng 1-2 năm.

CÁCH GIỮ NƯỚC HOA BỀN MÙI

Nếu muốn mùi hương lưu lại cả ngày khi không có điều kiện thoa lại, bạn có thể xịt nước hoa vào một miếng bông gòn rồi nhét vào áo ngực hoặc túi áo.

Độ bền mùi của nước hoa phụ thuộc vào tỉ lệ tinh dầu. Trong đó extrait de parfum giữ hương lâu nhất vì nó là dạng đậm đặc, nhưng lại không phù hợp lắm với khí hậu nóng. Thứ hai về khả năng lưu hương là eau de parfum, rồi đến eau de toilette và cuối cùng là eau de cologne. Các loại nước hoa mùi nồng, đậm thường lâu bay hơn những mùi thanh mát. Tuy nhiên, sự phân biệt đó chỉ là tương đối. Có những sản phẩm tuy chỉ là eau de toilette hoặc có mùi mát nhưng lại thơm lâu. Thời gian giữ mùi của nước hoa còn tùy thuộc vào đặc tính làn da người dùng, vào thời tiết (trời lạnh, mùi thơm sẽ lâu phai hơn). Sau đây là một vài phương pháp:

- Sử dụng gel tắm và dưỡng thể cùng mùi hương: Nhiều hãng sản xuất gel tắm và body lotion đồng bộ với nước hoa, giúp mùi hương lưu lại lâu trên cơ thể. Nếu bạn dùng gel tắm và dưỡng thể loại khác, mùi hương sẽ bị pha tạp và nhanh biến mất hơn.

- Thoa nước hoa trực tiếp vào những nơi có mạch máu lộ rõ hoặc nếp gấp kín đáo của cơ thể như phía sau tai, gáy, cườm tay, hõm cổ, khe ngực... Tuy nhiên, đối với chai dạng xịt bạn nên cẩn thận để giữ khoảng cách 25cm từ miệng chai nước hoa tới làn da của mình, nếu không, bạn có thể bị nám da sau một thời gian sử dụng nước hoa. Việc xịt vào chân tóc cũng giúp giữ mùi, nhưng lại khiến tóc bạn bị khô và thô.

- Xịt vào áo ngực, mặt trong áo len, áo khoác; hoặc xịt vào một miếng bông gòn rồi cất ở một nơi kín như túi áo, nịt ngực... Bạn không nên làm như vậy với áo mỏng hay sáng màu vì nước hoa sẽ làm vải bị ố ★

Làm sao chọn nước hoa phù hợp?

Minh Thủy

Mai Xuân Long

Sài Gòn đang dần chuyển sang mùa nóng với những buổi trưa nắng gắt, bụi bặm và ồn ào tiếng còi xe. Không những chị em trang bị nào là khẩu trang, kính râm, áo khoác...

khí ra khỏi nhà mà ngay cả các quý ông cũng phải sử dụng chúng để tránh cái nắng chói chang của mặt trời phương Nam. Tuy nhiên,

tình trạng mất nước, tăng thân nhiệt vẫn là nguy cơ dẫn đến việc say nắng, choáng váng rất nguy hiểm cho người sử dụng phương tiện giao thông. Trà xanh, chai nước suối mát lạnh... sẽ góp phần giải quyết rắc rối này.

Trà xanh, nước suối... là các loại nước giải khát không gas đang rất hút hàng hiện nay. Điều này cho thấy người tiêu dùng đang có xu hướng sử dụng các sản phẩm từ thiên nhiên có tác dụng bổ dưỡng, nhiều vitamin và khoáng chất. Tân tâm phục vụ người tiêu dùng, hệ thống siêu thị Maximark đã chuẩn bị những gian hàng nước giải khát không gas đa dạng và đảm bảo chất lượng từ các nhãn hàng uy tín, có thương hiệu trong nước cũng như hàng nhập khẩu để giúp bạn có nhiều lựa chọn hơn theo sở thích, hợp túi tiền. Uống trà từ lâu đã trở thành thói quen, một nét văn hoá của người Việt trong đời sống hàng ngày và là một phương thức để giữ gìn sức khoẻ, làm đẹp da, giảm mỡ trong máu, chống béo phì, chống các bệnh tim mạch. Tuy vậy, cuộc sống bận rộn đã khiến nhiều người không còn thời gian ngồi nhâm nhi, thưởng thức từng ngụm trà. Những loại trà đóng chai hay lon rất tiện lợi và phong phú về hương vị như sản phẩm trà xanh O độ, trà xanh C, trà thảo mộc Dr.Thanh, Lipton Pure Green... đã đáp ứng nhu cầu thưởng thức trà của mọi người.

Mùa nóng

dùng nước giải khát không gas

Các loại nước ép trái cây giữ nguyên hương vị từ hoa quả tươi là lựa chọn hàng đầu của phái đẹp và được xem như bữa phụ để tiết chế sở thích ăn vặt dễ gây thừa cân hay bệnh chán ăn bữa chính do no ngang bụng. Các sản phẩm được ưa thích như nước ép cam Twister, nước ép cam cà rốt của công ty Tribeco...

Nước suối cung cấp nhiều khoáng

chất có tác dụng lọc gan, tốt cho tiêu hoá... với những sản phẩm đa dạng như nước suối Lavie, nước suối Aquafina, nước suối Enjoy...

Không thể không kể đến một loại nước giải khát không gas khác là cà phê lon vô cùng thuận tiện. Khi giải quyết công việc, cà phê nhanh chóng mang đến sự tỉnh táo và cung cấp năng lượng cho cơ thể. Tiêu biểu như cà phê VIP dành cho mọi đối tượng hay cà phê Passiona dành riêng cho phái yếu với lượng cà phê phù hợp, vị đắng ít, dễ uống nhưng vẫn có hương vị đậm đà.

Một loại nước không gas khác được các thành viên trong gia đình lựa chọn khi đi siêu thị, nhất là đối với các bé, người bạn đồng hành của sản phẩm mỗi sáng đến trường, đó là sữa tươi. Hiện nay, hệ thống siêu thị Maximark luôn có nhiều mặt hàng sữa dành cho mọi giới như sữa tươi ít béo, sữa tươi có hàm lượng canxi cao, sữa tươi không hoặc có đường, sữa tươi chocolate, sữa tươi dâu... của các công ty sản xuất trong và ngoài nước như Vinamilk, Cô gái Hà Lan... ★

Thực phẩm chức năng

Sữa viên ngậm Milk Tablets

ĐỘC ĐÁO LẦN ĐẦU TIÊN CÓ MẶT TẠI VIỆT NAM

1 Hương Tự Nhiên, Dâu, Chocolate

Sản phẩm yêu thích của bé, tiện dụng cho cả nhà.

Made in New Zealand

Cung cấp các dưỡng chất, khoáng chất thiết yếu.
Hỗ trợ phát triển xương, trí não.
Giảm nguy cơ loãng xương ở người lớn.

Giấy ĐKDC: 55 401.2009/TNOC-ATTT
Sản phẩm này không phải là thuốc và không có tác dụng thay thế thuốc chữa bệnh

Sản phẩm hiện có bán tại các nhà thuốc, nhà sách, siêu thị và hệ thống Medicare.

CTY TNHH TM KEN HÙNG
42/16 Đường 643 Tạ Quang Bửu, P. 4, Q. 8, TP.HCM
ĐT: 08 38507.366 - Fax: 08 38507 563 * Website: www.kentsing.co.nz

Trong các cửa hàng thuộc hệ thống siêu thị Maximark, tại khu bán thực phẩm tươi sống và rau củ quả có gian hàng những nguyên liệu khô có nguồn gốc từ thiên nhiên rất có ích cho sức khỏe. Những thứ quen thuộc hàng ngày như đậu đen, tói, gừng... được đựng trong những ô vuông bằng gỗ cạnh nhau khiến ta liên tưởng đến tủ thuốc của các ông thầy thuốc bắc, như điểm nhấn thích thú vì hình ảnh lạ trong một không gian hiện đại.

Đầu tiên phải nói đến các sản phẩm từ sen. Hạt sen với nhiều cách chế biến như nấu chè, làm mứt, nấu cháo... được mọi người ưa thích vì có vị ngọt, bùi, dễ ăn. Hạt sen có tác dụng bổ dưỡng an thần, điều hoà sự thu nạp thức ăn; trị các chứng tiêu chảy, suy dinh dưỡng và rất tốt khi được dùng chữa bệnh phụ nữ. Trà tim sen là thức uống an thần, chữa bệnh mất ngủ, trấn tĩnh tinh thần.

Các loại đậu như đậu đen, đậu xanh, đậu đỏ... là những ngũ cốc thông dụng trong đời sống hàng ngày. Chúng được dùng để nấu các món chè, xôi cho cả nhà nhằm làm tăng sức đề kháng, mát gan, lợi tiểu, kéo dài tuổi thọ...

Tôi là một trong những gia vị không thể thiếu trong các bữa ăn gia đình và dùng để ngâm rượu cho phái mạnh. Tôi có tác dụng trị từ bệnh nhẹ đến bệnh nặng như cảm sốt, cúm, đau bụng, tim mạch, chống viêm nhiễm, tăng cường hệ miễn dịch...

Nghệ có vị cay hơi đắng nhưng không độc, cải thiện tim mạch, làm tan hơi thừa trong phổi, tiêu máu bầm, chữa đau da dầy, chảy máu cam, tiêu ra máu, hàn gán vết thương và lành sẹo nhanh.

Gừng vừa là gia vị vừa là vị thuốc trị bệnh lâu đời và phổ biến. Gừng có tính ấm, vị cay, có tác dụng trừ khí lạnh, trị ho, tức ngực, chống gió độc, nôn mửa, giải trừ độc tố. Gừng dùng tươi còn nguyên vỏ sẽ làm tan nhiệt, điều chỉnh nhiệt độ cơ thể phù hợp với thời tiết. Gừng dùng không vỏ có tính ấm, giúp cơ thể không bị nhiễm lạnh. Người bị nóng lâu ngày, mắc bệnh nhức mắt, bệnh trĩ, hay đổ mồ hôi... không nên dùng gừng sống nhiều.

Táo đỏ là vị thuốc quý có từ thời xưa được cha ông truyền lại đến ngày nay. Chúng cải thiện chức năng không tốt của dạ dày, đường ruột, tăng cường thể lực giúp đẩy nhanh quá trình chống oxy hoá ★

Những ô vuông chữa bệnh

Mai Xuân Long

CTY TNHH SX & TM TÂN NÔNG PHÁT
Địa chỉ: 28/3 Hoàng Diệu 2, Linh Chiểu, Thủ Đức, HCM
Điện thoại: 083 8967 844 Fax: 086 22 40 20 21

hạt giống của nhà nông

A
AN PHONG

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

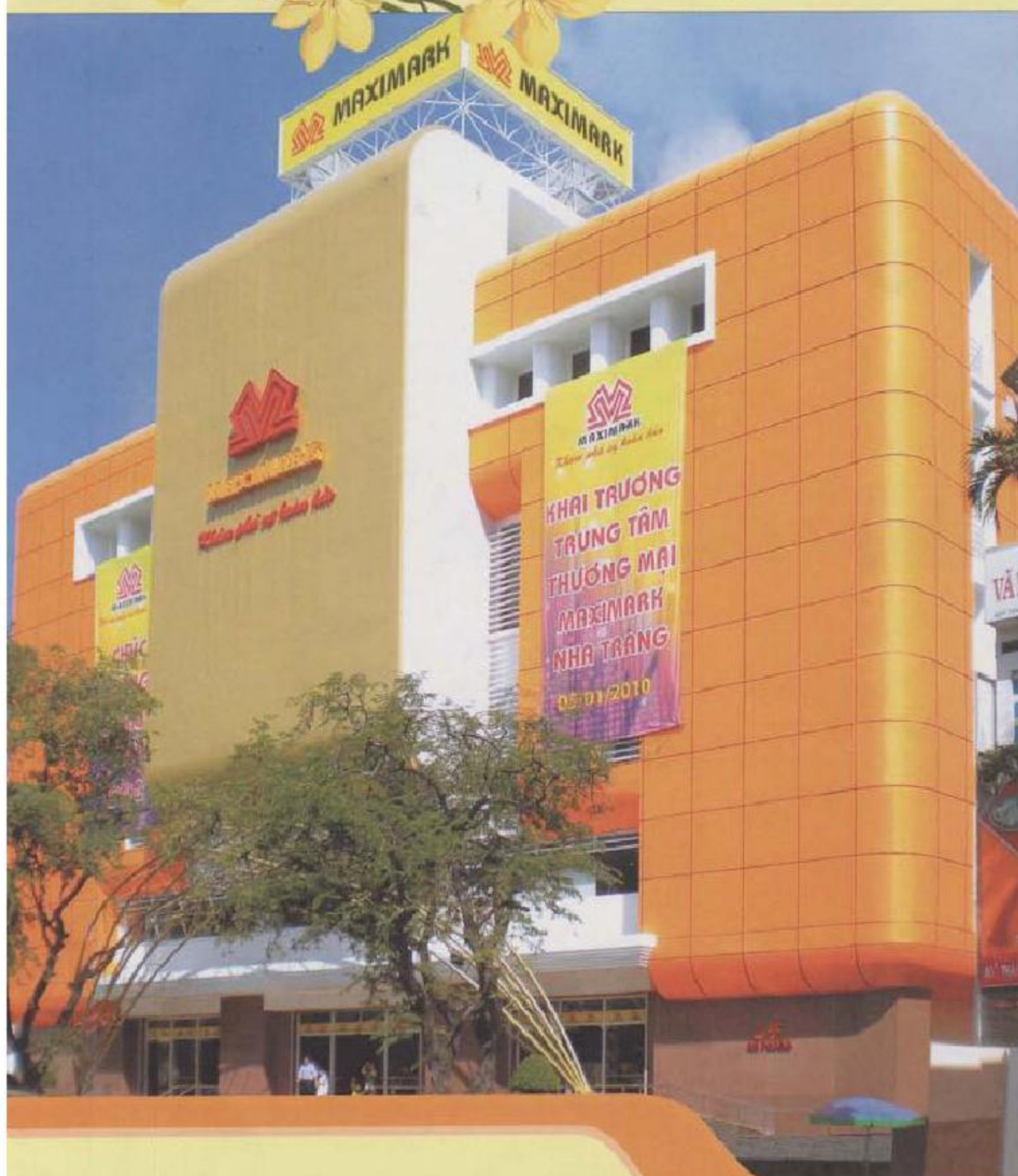
ĐƯƠNG THỜI TẬP 15 (39) ■ NXB PHƯƠNG ĐÔNG - CÔNG TY AN PHONG
CHịu TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN: QUANG THẠNG, BIÊN TẬP: HOÀNG LÊ, SỬA BÀN IN: THIÊN NHÂN
CHẾ BÀN VÀ IN TẠI CÔNG TY IN TRẦN PHÚ: 71-75 HAI BÀ TRUNG, Q.1, TP.HCM
SỐ ĐĂNG KÝ KHXB: 27-2010/CXB/48-111/PĐ. CỤC XUẤT BẢN KÝ NGÀY 29.12.2009
IN 15.800 CUỐN; IN XONG VÀ NỘP LƯU CHIẾU THÁNG 2.2010

Chúc Mừng
Năm Mới

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

- **MAXIMARK NHA TRANG**
66 Quang Trung, Nha Trang
60 Thái Nguyên, Nha Trang
- **MAXIMARK CẦN THƠ**
2 Hùng Vương, Cần Thơ

- **MAXIMARK BA THẮNG HAI**
3-3C đường 3/2, quận 10, Tp. Hồ Chí Minh
- **MAXIMARK CỘNG HOÀ**
15-17 Cộng Hoà, quận Tân Bình, Tp. Hồ Chí Minh